JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

EKİM-KASIM-ARALIK • 106422 • 2001/04 • YIL 6 • SAYI 24 • 2.5 MİLYON TL

EBERHARD WEBER

JOHN COLTRANE

JOHN LEE HOOKER

NİLÜFER VERDİ

11. AKBANK JAZZ FESTİVALİ

12. EFES PILSEN BLUES FESTİVALİ

JOHN SCOFIELD

AKUSTA MUSIC

www.akustamusic.com

Akusta ile müzik dinlemenin ayrıcalığı, istediğiniz albümlere ulaşmanın kolaylığı ve alışverişlerinizde karşılaşabileceğiniz hoş süprizler...
Yıllardır müziğin gerçek tadını bilenlere ve tatmak isteyenlere...

info@akustamusic.com

Akusta Music Store - Abdi İpekçi Cad. No:40/2 80200 Nişantaşı İstanbul Tel:0 212 241 65 50 Fax:0 212 241 65 51

Akusta Music Store bir RKD Müzik ve Sanat Ürünleri Ltd. Şti. kuruluşudur.

N A R D I S

Merhabalar,

Oldukça yoğun bir çalışma döneminden sonra, 6. yılımızın son sayısında daha değişik bir formatla karşınızdayız. Bu tür değişiklikler aslında dönem başlarında yapılır, ama kararı bir kez aldıktan sonra uygulamadan duramadık. Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, hiçbir şeyi beklemenin, bekletmenin gereği yok. Herşey çok hızlı değişiyor, çok hızlı tükeniyor. Umarız sizler de olumlu karşılar, rahat okunur ve herbiri çok emeğe dayanan görsellerimizin kıymetini takdir edersiniz.

Dergimizi yayına hazırlarken jazz'ın kabesi New York kötü günler yaşadı. Jazz'sız kaldı. Haberleşebildiğimiz jazz sever dostlarımız, müzisyen arkadaşlarımız iyiler, Türkiye'deki tüm jazz severlere barış ve jazz dolu bir dünya diliyorlar.

Yaşadığımız günlerde ekonomik sıkıntılar süregiderken, sanata karşı inanılmaz bir direnç kendini gösteriyor. İKSV'ye göre festivallerdeki izleyici sayısı yüzde 25 artış göstermiş. Biz sadece jazz'ı ölçüt almıyoruz. Tüm sanat dallarında (sanat dışında sporda da örneğin), üstelik büyük şehir, küçük şehir demeden bu artış gözlemleniyor.

Bu sayımızın ağırlık noktası inanılmaz bir repertuarla program yapan Akbank Jazz Festivali. Adına layık bir programla gönüllerimizi fethediyor. İstanbullu jazz severlere workshop fırsatı dahi var. Gruplar, gruplarda yer alan müzisyenler kaçırılacak gibi değil.

Biz bildiğiniz gibi konser öncesi tanıtım yazıları yazıp (bilgi olmayınca ilgi de olmaz diyerek) sanatçıların son projelerine yer vermeyi dergi prosedürü kabul ediyoruz. Fırsat bulup röpörtaj yapıp, konserde de fotoğraf çekebildiysek ne mutlu bize! Bu sayımız da aynen öyle. Pek çok sanatçıya yer veremedik, sınırlı sayfalara sığdıracak çok şey var.

Orhan Kahyaoğlu geniş bir Eberhard Weber dosyası hazırladı. Hiçbir yerde bulamayacağınız kadar detay var. Röportajlarımız yerli müzisyen ağırlıklı. Eskişehir müzik festivalindeki ikinci jazz grubu için yabancı bir grup olacak dendi ama ismi belli hala olmamıştı. ODTÜ Jazz Günleri, Ankara'yı hareketlendirecek. Isparta SDÜ konserlerinin tarihleri belli, isimler kesinleşmemişti (13, 14, 15 Kasım).

19 Ekim'de bir başka heyecan dalgası daha saracak Türkiye'yi, Efes Pilsen Blues. Bu kez az ama öz bir repertuarla program yapan organizasyon blues'un önde gelen isimlerine yoğun bir turne yaptırıyor.

Sıcak ve zorlu bir yaz döneminin ardından ekonomiye dair beklentilere bir de dünya barışı beklentilerimizi ekler olduk. Fazla da birşey istemiyoruz ki, huzur içinde jazz dinlemekten gayri!

Müzikle kalın!

ZUHAL FOCAN

info@boyut.com
Sayı: 24
Ekim, Kasım, Aralık 2001

JAZZ

ISSN 1300 - 8846

GENEL YÖNETİM

Boyut Yayıncılık ve Tic. A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni
Bülent ÖZÜKAN

Genel Sanat Yönetmeni
Murat ÖNEŞ

Genel Müdür
Nilgün ÖZÜKAN

YAYIN

Yayın & Reklam Yönetmeni
Zuhal FOCAN

Katkıda Bulunanlar
Avni Ünal, Çağlayan Yıldız, Metin Paksoy, Berke Can Özcan, Ela Erten, Kerim Sarıklı, Mutlu Cömert, Orhan Argun, Özge Baykan, Özgür Ayabakan, Seda Binbaşgil, Sibel Köse, Şebnem Şenyener, Tunç Bozoğlu, Şeyma Ayık

Tasarım
Şebnem AKGÖL

Matbaa Müdürü
Memduh ARSLAN

Muhasebe Müdürü
Jale ÜRPER

Müessese Müdürü
Ejvet OKTAY

Abone İlişkileri
Dilara Mercan

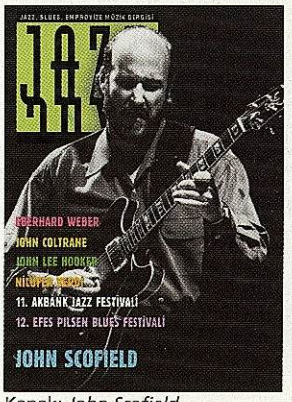

Kapak: *John Scofield*
Fotoğraf: Murad Şekerli

Yönetim Yeri
Jazz Dergisi
Matbaacılar Sitesi
1. Cadde No:115
(Milliyet Gazetesi arkası)
34554 Bağcılar / İSTANBUL
Telefon: 90 - 212 - 629 53 00
Fax: 90 - 212 - 629 05 74 - 75

Basıldığı Yer
Boyut Matbaacılık A.Ş.

Fiyatı
2.5 MİLYON TL

BOYUT YAYIN GRUBU

© 2001 BOYUT YAYINCILIK ve TİCARET A.Ş.

Grachan Moncur III
EVOLUTION
Englewood Cliffs, NJ
1963

içindekiler

3 **NARDIS**

4 **RIFFS**

- HELEN MERRILL *Özge Baykan*
- DOWN BEAT 46. ELEŞTİRMENLER LİSTESİ
- NEW YORK'TAN *Şebnem Şenyener*
- YAVUZ ÇETİN *Deniz Durukan*
- AVRUPA'DA YENİ JAZZ *Victor Bensusan*
- JAZZ EDEBİYAT *Kerim Sakızlı*
- JOE HENDERSON *Victor Bensusan*
- ACT'DA YENİ ALBÜMLER
- AKUSTA'DAN HABERLER

16 **ŞU JAZZ DEDİKLERİ**

Ali Sönmez

19 **AD LIB**

- EBERHARD WEBER *Orhan Kahyaoğlu*

29 **HI-FI**

- YENİ YAN ÜRÜNLER *Tunç Bozoğlu*

32 **RÖPS**

- BURHAN ÖÇAL *Tunçel Gülsoy*
- İMER DEMİRER *Tunçel Gülsoy*
- DIANNE REEVES *Sibel Köse*
- KEREM GÖRSEV *Tunçel Gülsoy*
- CESARIA EVORA *Seda Binbaşgil*
- CANAN AYKENT *Sibel Köse*
- EST *Hülya Tunçağ*
- SCOTT RUSSELL *Ela Erten*
- NİLÜFER VERDİ *Tunçel Gülsoy*
- PAT METHENY & MICHAEL BRECKER
- KAMİL ERDEM *Tunçel Gülsoy*

67 **PORTRE**

- COLTRANE *Berke Can Özcan*

71 **BLUES**

- JOHN LEE HOOKER *Benan Dinçtürk*

73 **ANILAR**

- TED HEATH - RAY NOBLE *Orhan Argun*

75 **NELER OLDU**

- PORI JAZZ FESTİVALİ *Özgür Ayabakan*
- NORTHSEA JAZZ FESTİVALİ *Metin Paksoy*
- MIDDLEHEM JAZZ FESTİVALİ *Metin Paksoy*

80 **NELER OLACAK**

- AKBANK JAZZ FESTİVALİ
- JOHN SCOFIELD *Serdar Karabatı*
- JOHN SCOFIELD KONSERİ *Mutlu Cömert*
- CHARLES LLOYD *Ahu Ünalp*
- DON BYRON *Özge Baykan*
- KENNY WHEELER *Sıtkı Sırtanadolu*
- OMAR FARUK TEKBİLEK *Kerim Sakızlı*
- JERI BROWN *Şeyma Ayık*
- PREVITE, ANDERSON, HORWITZ, ERLICH, SWALLOW *Hülya Tunçağ*
- GIORA FIEDMAN
- WIBUTEE
- BABYLON *Raife Polat*
- İŞ SANAT PROGRAM
- AL DIMEOLA *Gülüş Gülcügil*
- ESKİŞEHİR MÜZİK FESTİVALİ
- ODTÜ JAZZ GÜNLERİ
- EFES PİLSEN BLUES FESTİVALİ

97 **KLİNİK**

- ÖNDER FOCAN *Cem Tuncer*

99 **MÜZİK DERSLERİ**

- DIATONIK ARMONİ *Çağlayan Yıldız*

104 **CD VİTRİNİ**

Charlie Haden, New York Voices, Mark Turner, Steve Turre, Paolo Fresu, Shirley Horn, Scott Hamilton, Nicholas Payton, Joshua Redman, Brother Jack McDuff, Kombo, Kenny Burrell, John McLaughlin, Tito Puente, Jim Hall, Kenny Wheeler, Stan Getz, Gary Burton, Brad Mehldau, Terence Blanchard, Ottmar Liebert, Dave Brubeck, Women in Jazz, Charlie Haden, Keith Jarrett, Dave Holland, Marta Mus, Patti Austin, Kurt Rosenwinkel, Twist Of Marley, Miles Davis, Martin Taylor, Etno City, Lucky Peterson, Cinema Italiano, Before Night Falls, Mardi Gras. Bb, Blonde, Tonino Baliardo

110 **KÖRLEME**

- MIKE WILKENS *Serdar Karabatı*

111 **RADYOLAR**

112 **BULMACA**

- *Serdar Karabatı*

REKLAMLAR

2 AKUSTA
9 GARANTİ
13 AKBANK
17 PAMUKBANK
25 NEFAN
31 UNILEVER
37 MOLU
43 RADYO 92.3
47 POZITIF
51 EFES PILSEN
56 FORD
57 FORD
70 THOMASTIK
103 LALE PLAK
105 EQUINOX
109 JAZZ DİNLEYİCİ OKULU
113 LOTUS

Helen Merrill:
Kırık Atlantik Türküleri

21 Temmuz 1930 doğumlu olan sanatçının birlikte kayıt yaptığı diğer müzisyenler arasında piyanist John Lewis (1976), Pepper Adams (1979), Bucky Pizzarelli (1980), Urbie Green ve Stephane Grappelli (1986) de yer alıyor.

Özge Baykan

Helen Merrill yetmişine dayadığı merdivenin son basamağında artık. Hala çok güzel, çok çekici. Haydi kendimize bir pay çıkaralım: Neredeyse kapı komşusu. Hırvatistan'ın Krk adasından bir Jelena. Jelena Ana Milcetic. Helenistik çağrışımı yüksek bir Kıta-Avrupalı. Kimi zaman filtreli sigaranın vokal karşılığı olarak da yorumlanan denize aşina ses. Tütünlü ya da tütünsüz, o Helen Merrill işte.

Merrill, yaşıyla ağaran sesini kimi zaman un kurabiyesi gibi toz toz, kimi zaman da milföy gibi kat kat dağıtıyor. Sadeliği ifade gücünü yükseltiyor. Kendini elbette Cassandra Wilson'lardan, Dee Dee'lerden ayrı yere koyacak.

Müziğinde kısıtlama yok. Jelena Ana Milcetic a.k.a. Helen Merrill adlı albümünün kanıtladığı üzere. Köke dönüş, jazz'dan kopmadan.

Sarah Vaughan da onun hayranıdır.

Hayat hikayesine dalmadan birkaç dedikodu yapalım. Sarah Vaughan Helen Merrill'in bir hayranı imiş. Vaughan bir keresinde Merrill'e bir körleme testi uygulamış. Sonuçtan pek memnun kalmış da not olarak beş yıldız vermiş. Merrill hala gururlanarak anlatıyor. Peki onun sevdikleri? Yenilerden yoklanınca Dianne Reeves. Miles Davis ve Debussy. Balkan türküleri. Annesinin söyledikleri. Duygularını anlatmak istediğinde birden şarkı söylemeye başlayan yanık sesli bir annenin dingin, bambaşka bir geleneği içkinleştirmeyi fazlasıyla başaran kızı. Sesin bir şarkıcının aynasıdır, diyor. Ses, sahibini eleverir, ama karşılığında dinleyeni de kendini ele vermeye zorlar. Kurnazca.

Merrill on beş yaşından beri şarkı söylüyor; ama jazz vokalde bugünkü yerini almasını, şansının yaver bir seyir izlemesiyle ilişkilendirmek de şart. Daha küçük yaştan koca koca jazz'cıların arasına karışıp kendini kabul ettirmiş. Miles Davis, Bud Powell gibi jazz kahramanlarıyla tanışması ise Bronx'taki 845 Club'ta gerçekleşiyor. Helen Merrill 1947'de, on yedi yaşında klarinetçi Aaron Sachs ile evleniyor. Çok geçmeden de çocuk sahibi oluyor. O dönemlerde The Reggie Child Orchestra'ya dahil iken 1952'de Earl Hines ona kucak açıyor. Zaten ilk kaydını da o yıl yapıyor. Yavaş yavaş aranjmanlarda Quincy Jones, Gil Evans ve George Russell'ın parmak izleri de görülmeye başlanacak bundan böyle. 1960'lı yılların sonunda ise Dick Katz devralacak bu misyonu.

Merrill'in zamanla mahzun genç kızdan erkek öldüren vampa evrildiği yolunda kimi iddialar varsa da bu tip hipotezler yazının konusunu aştığından biz yine işin jazz kısmıyla devam edelim. Helen Merrill'in bugün en güzel kayıtları arasında sayılan Clifford Brown'la doldurduğu Helen Merrill with Clifford Brown'u buraya yazmak çok uygun düşer örneğin. Hem bu vesileyle 1994'te Brown'a saygı kapsamında düşünülebilecek Brownie'ye değinmiş oluruz. İçindeki muhteşem You'd Be So Nice To Come Home To ve egzantrik Born To Be Blue ile. Söze sığmaz, yaralayan Don't Explain ile.

Gezmedik yer bırakmaz Helen Merrill

Merrill'in göçebe ruhu onu nerelere sürüklemiş. Londra, Paris, Roma; sonra da Tokyo. İkinci kocası Don Brydon ile gittiği Japonya'da Japonların da aklını karıştırmış; yazık, onlara kendi radyo programında George Russell, Gary Bartz filan dinletmiş. Ama oralarda çok kalmamış, Amerika havasını solumak üzere Chicago'ya dönmüş.

Cool'luğun doruklarında gezinen melez tanrıça partisyonun ya aşağısında durur, ya da yukarısında. Scat de yapar. Güzel güzel Yesterdays söyler; Fall In Love With Love, S'Wonderful, People Say We're In Love, I Am A Fool To Want You, My Funny Valentine, Lover Man. Ne söylese yakışır. Hele bir de Ron Carter ile düet yaparsa. Ama doğrudur; ara sıra vamp baktığı da olur.

SEÇİLMİŞ DİSKOGRAFİ

Özgün Albümler:

- Helen Merrill with Clifford Brow (1954) PSM
- The Feeling Is Mutual (1967) MILESTONE
- A Shade Of Difference (1968) LANDMARK
- Duets (1988) EMARCY
- Brownie: Homage to Clifford Brown (1994) POLYGRAM
- Jelena Ana Milcetic a.k.a. Helen Merrill (2000) POLYGRAM INTER

Toplamalar:

- Complete Helen Merrill On Mercury [1954-1958] (1986) MERCURY
- Compact Jazz: Helen Merrill (1992) VERVE
- Helen Merrill (Giants Of Jazz) (1999) GIANTS OF JAZZ

Down Beat'ın en iyileri

Amerikan Down Beat Dergisinin eleştirmenlerinin geleneksel olarak 46.sını yayımladıkları "yılın en iyileri" listesinde kimler var?

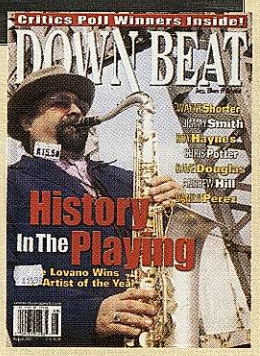

yılın müzisyeni
101 Joe Lovano
79 Dave Douglas
75 Sonny Rollins
68 Dave Holland
52 Wynton Marsalis

albüm
56 Andrew Hill, Dusk (Palmetto)
39 Joe Lovano, 52nd St. Themes (Blue Note)
38 Uri Caine, Goldberg Variations (Winter&Winter)
34 Dave Douglas, Charms of the Night Sky (RCA)
33 Sonny Rollins, This is what I Do (Milestone)

label (etiket)
215 Blue Note
158 Verve
107 Mosaic
65 ECM
57 Palmetto

besteci
104 Dave Douglas
64 Wynton Marsalis
53 Andrew Hill
50 Maria Schneider
43 Dave Holland

prodüktör
221 Michael Cascuna
119 Manfred Eicher
98 Orrin Keepnews
53 Bob Belden
36 Lee Townsend

Wayne Shorter

aranjör
169 Maria Schneider
114 Bill Holman
52 Bob Belden
44 Chico O'Ferrill
37 Toshiko Akiyoshi

yeniden basım
171 Louis Armstrong, Complete Hot Five and Hot Seven Recordings (Columbia)
90 Charlie Parker, Complete Savoy and Dial Recordings (Savoy)
43 Ornette Coleman, Science Fiction (Columbia)
38 Bill Evans Trio, The Last Waltz (Milestone)
35 Charles Mingus, West Coast 1945-48 (Uptown)

erkek vokal
133 Kurt Elling
96 Jimmy Scott
94 Mark Murphy
76 Kevin Mahogany
52 Tony Bennett

kadın vokal
139 Cassandra Wilson
91 Dianne Reeves
75 Dee Dee Bridgewater
70 Abbey Lincoln
59 Shelia Jordan

soprano saksofon
151 Wayne Shorter
146 Steve Lacy
111 Dave Liebman
70 Jane Ira Bloom
65 Evan Parker

tenor saksofon
177 Sony Rollins
144 Joe Lovano
59 Joshua Redman
41 Branford Marsalis
41 David Murray

bariton saksofon
164 James Carter
160 Hamiett Bluiett
141 Nick Brignola
100 Ronnie Cuber
74 Gary Smulyan

flüt
226 James Newton
145 James Moody
126 Lew Tabackin
62 Franks Wess
56 Dave Valentin

trompet
203 Dave Douglas
122 Nicholas Payton
116 Wynton Marsalis
79 Clark Terry
78 Terence Blanchard

trombon
209 Steve Turre
117 Roswell Rudd
90 Wycliffe Gordon
86 Robin Eubanks
71 Ray Anderson

klarinet
289 Don Byron
94 Buddy DeFrancesco
93 Eddie Daniels
85 Ken Pepiowski
72 Marty Ehrlich

akustik piyano
117 Keith Jarrett
111 Kenny Barron
81 Cecil Taylor
73 Brad Mehldau
65 Chick Corea

elektrik keyboard/synt.
191 Joe Zawinul
81 John Medeski
67 Chick Corea
67 Herbie Hancock
46 Lyle Mays

org
263 Jimmy Smith
205 Joey DeFrancesco
98 John Medeski
83 Larry Goldings
75 Dr.Lonnie Smith

gitar
159 John Scofield
159 Bill Frisell
142 Jim Hall
126 Pat Metheny
77 Russell Malone
53 Kenny Burrell

akustik bas
251 Dave Holland
111 Ray Brown
89 Christian McBride
86 Charlie Haden
55 George Mraz

elektrik bas
221 Steve Swallow
91 John Patitucci
49 Christian McBride
47 Victor Wooten
46 Bob Cranshaw

vibrafon
252 Bobby Hutcherson
186 Gary Burton
111 Stefon Harris
104 Steve Nelson
40 Joe Locke

davul
165 Roy Haynes
144 Elvin Jones
92 Billy Higgins
87 Jack DeJohnette
49 Max Roach

perküsyon
117 Trilok Gurtu
59 Ray Baretto
53 Poncho Sanchez
46 Don Alias
45 Leon Parker

keman
213 Regina Carter
106 Mark Feldman
55 Billy Bang
54 Leroy Jenkins
31 Claude Williams

değişik enstrümanlar
103 Toots Thilemans (har)
62 Bela Fleck (banjo)
52 Steve Turre (kabuk)
47 Howard Johnson (tuba)
42 Erik Friedlander (cello)

yılın elektrik jazz grubu
136 Medeski, Martin & Wood
101 John Scofield
95 Bill Frisell
66 Pat Metheny Band
58 Joe Zawinul Syndicate

akustik jazz grup
174 Dave Holland Quintet
105 Keith Jarrett Standards Trio
97 Dave Douglas Charms of the Night Sky
58 Chick Corea Origin
43 Roy Hargrove Quintet

big band
208 Mingus Big Band
158 Maria Schneider Orchestra
115 Lincoln Center Jazz Orchestra
55 Vanguard Jazz Orchestra
38 Sam Rivers Rivbea Orchestra

blues
68 B.B.King
44 Taj Mahal
38 R.L.Burnside
29 John Lee Hooker
28 Keb' Mo'

blues albüm
26 B.B.King/Eric Clapton, Riding With The King (Reprise)
20 Shemekia Copeland, Wicked (Alligator)
16 Lonnie Johnson, The Unsung Blues (Blues Magnet)
11 Otis Spann, Last Call (Mr.Cat Music)
10 Pinetop Perkins, Back On Top (Telarc)

blues grup
67 B.B.King
26 Taj Mahal
23 Joe Louis Walker
21 Clarence "Gatemouth" Brown
18 Roomful of Blues

jazz ötesi müzisyen
35 Caetano Veloso
32 Olu Dara
30 D'Angelo
26 Emmylou Harris
23 Cesaria Evora

jazz ötesi grup
60 Steely Dan
22 Sex Mob
23 Afro-Cuban All Stars
22 Remember Shakti
21 Los Lobos

jazz ötesi albüm
34 Steely Dan, Two Against Nature (Giant)
30 Emmylou Harris, Red Dirt Girl (Nonesuch)
16 Bela Fleck and the Fleckstones, Outbound (Columbia)
16 St.Germain, Tourist (Blue Note)
15 Radiohead, Kid A (EMD)

Mississippi Blues

Unutulamayan "rock and roll" yıldızı Elvis Presley'nin ölümüne rağmen aramızdan ayrılmadığını söyleyen pekçok.

Şebnem Şenyener / New York

Son yirmi yıldır Amerika'da yaşadığım süre içinde güneyin unutulamayan "rock and roll" yıldızı Elvis Presley'nin ölümüne rağmen aramızdan ayrılmadığını söyleyen pek çok hayranı ile karşılaştım ama Kralın hayata Bill Clinton kılığında geri döndüğünden ancak geçtiğimiz hafta Memphis'deki evi Graceland'i ziyaret ettiğimde haberim oldu. Elvis'in evini çevreleyen resimlerinde, duvarlardaki ekranları dolduran görüntülerinde, el hareketleri, başını sallayışı, vücudunu biçimlendirişi, dudaklarını sarkıtışı, saçını tarayışı ve bakışlarında Bill Clinton'ı görünce hayretler içinde kaldığımı söylemeden edemeyeceğim. Artık güneyin sırlarından birini çözdüğüm heyecanına kapılıp New York'a o heyecanla döndüm ama sevincim uzun sürmedi. Daha soluk bile almama vakit kalmadan Clinton, Harlem'deki ofisinden yaptığı açıklamada, Little Rock'da inşa ettiği Başkanlık Arşivine kendi Elvis Presley koleksiyonunu ekleyerek ilgi çekmeyi planladığını açıklayıverdi. Böylece Clinton'ın başkanlığı ünlü Kralı taklit ederek kazandığı sadece benim bildiğim bir sır olmaktan çıktı ve bütün dünyaya maloldu.. Meğerse, Clinton vaktiyle Kralın dudaklarını nasıl sarkıttığını, kızlara nasıl baktığını, ellerini nasıl kullandığını, saçlarını nasıl taradığını iyi bellemiş. Üstelik taklidinin başarısından pek memnun olduğundan şimdi de bunu bütün dünyaya ilan etmekten yana.. Clinton'a hak vermemek elde değil. Zaten bugüne kadar Amerika'da Elvis'e biraz benzeyip bunu dünyaya duyurmak istemeyen bir erkeğe daha rastlamadım. Hele hele bu erkek güneyli bir beyazsa... yüzde yüz ihtimalle eğer Amerika'nın Nobel ödüllü güneyli yazarı William Faulkner gibi yazmıyorsa, mutlaka Elvis gibi bakıyordur... Mississippi Delta-sı'nın baş şehri Memphis'e yaptığım gezi kısa olmakla birlikte bunca yıldır tanıyamadığım bir Amerika'nın kapısını açtı bana.

Savaşı Kim Kazandı

Amerikalılar güneyin savaşı kaybetmediğinden yakınır zaman zaman. Kennedy'den bu yana bir iki Kaliforniyalı hariç, başkanların hepsinin güneyli olduğu gözönüne alınırsa bu yakınmada bir haklılık bulmak mümkün. Hele hele Memphis'e varıp güneyin iyice derinine inince, orada her beyaz erkeğin mutlaka birkaç silahı, birkaç şişe alkollü içeceği, bir motorsikleti ve bir de konfederasyon bayrağını yanından ayırmadığını öğrenince işin rengi değişiyor... İç savaşı kazanmakta ısrar eden güneyin yenisi değil eskisi olduğu ortaya çıkıyor...

İşte böyle bir güneyin temsilcisi olan Elvis'in hayattayken Beyaz Saray'a duyduğu merakın anlamı bu şüphesiz. Graceland'de villasının bodrum katında eğlence odası olarak kullandığı mekanda sık sık ziyaret ettiği başkan Nixon'ın ofisindeki gibi üç televizyon ekranını yanyana sıralanması ya da bir yolcu uçağını Amerikan başkanına yaraşacak şekilde donatıp özel jete dönüştürmesi kaybetmeyi kabul etmeyen bir güneyin ısrarı değilse nedir?

Nixon, haplara düşkünlüğü herkesçe bilinmesine rağmen Federal Soruşturma Bürosu ajanı sıfatıyla ödüllendirdiği Elvis'i ofisinde ağırlayıp ödülü bizzat takdim ederek bir de fotoğraf çektirmişti vaktiyle. Nixon Kaliforniyalı'ydı gerçi ama güneyin baskısını o da omuzlarında hissetmişti belli ki. O da Clinton gibi yıpranan imajını Elvis'i kullanarak onarmaya çalışmıştı. Sonunda eski güney şu ya da bu şekilde ağırlığını koydu yine.

O kavgayı seven, o İskoç, İrlanda, Keltik kökenli ısrarı ve öfkeyi Faulkner romanlarında, buraya Nobeli getiren, sefaleti romantikleştirirken, güneyin dejenere olmuş değer yargılarını, psikolojik yapısını, ırkçılığını, değişmeyi reddeden katılığını, geriye itilmiş kadınlarını, bölgesel karakterlerini, ekonomik ve sosyal tatminsizliğini anlattığı hikayelerinde tekrar tekrar bulmak mümkün... Ama bu sözde kaybeden eski güney ya da kaybetmiş görünüp kazanmasını beceren eski güney...

Mississippi nehrinin suladığı pamuk tarlalarında, geçmişin zincirlerinin şakıdığı nehri çevreleyen hapishaneler de söylenen şarkılarda hala daha ağır iş gücünün sesi var.. Talim çavuşları askerleri aynı ritimle yürütüyor hala... oniki ölçülü, eğri - notasız melodi, makam... vakti zamanın Afrika kabililerinden gelen bir tür "söyle-cevap ver" geleneği... Kiliselerinden iç savaş öncesinde kölelerin çalıştığı çiftliklere kadar Mississippi deltasında her yerde herşeyin hikayesinde aynı melodi var. Şansızlık ve dert... Blues ritmi değil de sanki Mississippi'ye rengini veren bir milli marş. Güneyde hürriyeti ancak bu marşın melodilerinde, öldürülmeden önce bir yol kavşağında gece yarısında eşi enderi bulunmayan bir müzik kabiliyeti için şeytana ruhunu satmaya çalışan Blues'un ilk seslerinden Robert Johnson'dan bu yana akıp giden müzikte bulmak mümkün...

Memphis: Müziğin Mekkesi

Memphis böyle sırları saklayan bir şehir. New Orleans ile Chicago arasında, tam orta yerde, Mississippi'nin en verimli bölgesine kurulmuş müzik mekkesi artık beyaz turistlerin kalesi. Bir asır önce müzik kabiliyeti ile dünyayı değiştirecek olan zencilerle dolup taşan Beale sokağı tek başına, yalnız. W.C. Handy'nin Blues notalarını ilk kez kağıda geçirdiği Pee Wee'in Barı çoktan tarihe karışmış... Halbuki Pee Wee 's vaktiyle

Sonny Boy Williams ve Kral Kurabiye Unu Topluluğu ya da Robert Johnson, Uluyan Kurt/Howlin Wolf ve Muddy Waters, Elmore James, James Cotton, sonradan Chicago Sesi olarak tarihe geçen müziği yaratan isimlerin hepsi Memphis'den.

öyle işlek bir salonmuş ki arasıra kapanma saatini soranlara 'bugün daha kimse öldürülmedi ki kapatalım" cevabıyla Blue'un babası diye bilinen W.C. Handy'e ilham kaynağı olmuş. 1920 ile 1930 yılları arasında hemen bütün Blues albümlerinin kayıt edildiği stüdyolar yerine şimdi Blues kütüphaneleri, üniversitesi, araştırma merkezleri ve öğrenciler var. Sonny Boy Williams ve Kral Kurabiye Unu Topluluğu ya da Robert Johnson, Uluyan Kurt/Howlin Wolf ve Muddy Waters, Elmore James, James Cotton, sonradan Chicago Sesi olarak tarihe geçen müziği yaratan isimlerin hepsi Memphis'den. BB King artık bütün rock orkestralarında klasik hale gelen baş gitar kavramını burada yaratmış. Lead Belly ve Son House kır Blues'unu bir kenara bırakıp geleneksel Blues'un sesine burada yönelmişler. Arthur "big boy" Crudup, Wyonne Harries, Big Mama'nın yazıp söylediği şarkılar, daha onsekizini doldurmadan Sun stüdyolarına geldiğinde "kime benziyorsun" sorusuna "eşim, benzerim yok" diye cevap veren genç Elvis Presley'nin ilham kaynağı. 1960'lı yıllara dek beyazların küçük gördüğü sözde notasız kuralsız Blues zencilerin müziği terketmesinden sonra sözde "yeni güney" kılıfı altında beyazlar tarafından sahiplenilip bütün dünyaya yine buradan yayıldı. Başta Elvis olmak üzere beyazlar Blues'u sahiplenir sahiplenmez zengin kültürel geleneği allayıp pullayıp kullandılar. Bazıları bu geleneği kendi müzik geleneği ile birleştirip yepyeni müzik stilleri yarattı. 60'larda yeni "İngiliz İstilası" diye bilinen Rolling Stones, Eric Clapton ve diğerleri de aynı yolu seçtiler. 70'lerde Blues Brothers, BB King, Steve Ray Vaughan geleneksel Blues'u canlandırdılar, Led Zepplin, ZZ Top, U2, Bonnie Rait Blues'un esas ruhu üzerinde çalıştılar. Tarih böyle devam gidiyor kısacası. Yani yeni ya da eski, kaybetmiş ya da kazanmış... sonunda çok zengin renkli bir dünya güney... dün ya da bugün... Mississippi dolu dolu akıyor hep. Elvis kadar çekici, Faulkner kadar büyüleyici, Blues kadar dertli...

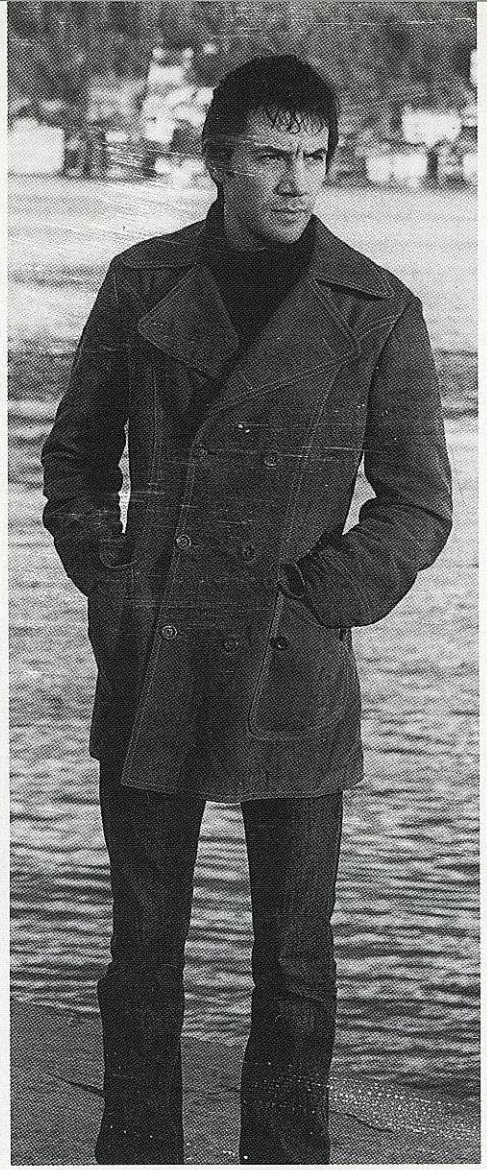

Yavuz Çetin:

Kayadan Seken Kurşun

Deniz Durukan

Oldukça sert söylemlere sahip **Satılık**'la blues'un hüznünü, ama daha çok da öfkesini, isyanını yansıtan Çetin, bir anlamda kendini o bilindik sona doğru götüren bütün aşamaları bize de yansıtıyor.

Yavuz Çetin, genç bir sanatçıydı. Türkiye'nin en iyi gitar virtüözlerinden biri, usta bir blues yorumcusuydu. 1970 yılında Samsun'da doğan Çetin, müziğe bağlama çalarak başladı. Bir süre Hasan Cihat Örter'den de ders alan Yavuz Çetin, profesyonel müzik hayatına on yedi yaşında başlamıştı. Marmara Üniversitesi Müzik Bölümünden ayrılan Çetin, Türkiye'nin ilk cover grubu olan Blue Blues Band'ı, Batuhan ve Kerim Çaplı ile beraber 1992 yılında kurdu. Zaman zaman Sunay Özgür'ün de katıldığı bu grupla bar müzisyenliği de yapan Çetin, birçok sanatçıya da gitarıyla eşlik etti. MFÖ'den Bulutsuzluk Özlemi'ne, Kıraç'tan İzel'e, Göksel'den Turgut Berkes'e kadar birçok sanatçıyla çalıştı. Göksel'in "Sabır" adlı şarkısında talbox performansını kullanarak, Türkiye'de talbox'ı ilk kullanan gitarist oldu. İlk albümü olan "İlk"i, 1997'de Stop Produksiyon'dan çıkardı. Albümünün yeterli tanıtımı olmaması ve dağıtımdaki bazı aksaklıklar nedeniyle hak ettiği ilgiyi bulamadı Çetin. "İlk"albümü, (TMC'den yakında çıkacak olan ikinci ve son albümü) "Satılık"a oranla daha soft ve daha rahat bir çalışma. Özellikle albümün birinci bölümündeki şarkılar dinleyende büyük bir gevşeme hissine neden oluyor.

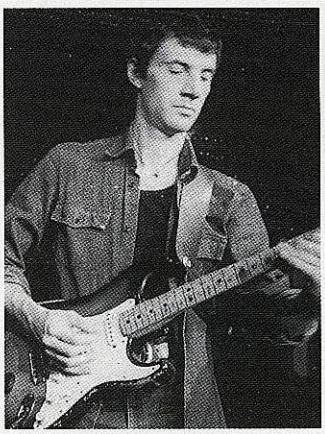

Bunun yanısıra, Erkan Oğur ile birlikte çaldıkları "Dünya" adlı enstrümantal beste bu albümün en dikkat çekici parçası. Dünya'da kullanılan Klasik Türk Müziği motifleri, Çetin ve Oğur'un gitarda gösterdikleri üstün performans, bu bestenin Sinan Çetin'in "Propaganda" adlı filminde kullanılmasına da neden olmuştu. Genel olarak albümün bütününde daha çok aşklar, günübirlik mutluluk ve mutsuzluklar üzerine yazılmış şarkılar var.

Benden bir ruhsuz yaratmayı nasıl başardınız

Blues'un ritimlerini oldukça yoğun hissettiğimiz "İlk"te "Kendimi pek üzmem, şarkılarla mutluluğu yaşarım ben... kimse benle konuşmasa, bir seven çıkar nasılsa" sözleriyle geleceğe ait umudu her şekilde içinde taşıyan Çetin, "Satılık" albümündeki "Yaşamak İstemem" adlı şarkısında "benden bir ruhsuz yaratmayı nasıl başardınız" diyor ve o şaşkınlığı kendi de yaşıyor. Oldukça sert söylemlere sahip bu albümle blues'un hüznünü, ama daha çok da öfkesini, isyanını yansıtan Çetin, bir anlamda kendini o bilindik sona doğru götüren bütün aşamaları bize de yansıtıyor. Gitarın, vokalin önüne geçtiği, blues ritimlerinin ilk albümüne oranla daha az kullanıldığı "Satılık", 60'lı yılların sonu, 70'lerin başlangıcında yapılan rock'ın ritimlerini taşıyor. Jimi Hendrix'in gitar çalma tekniğinden etkilenen Yavuz, kuşkusuz yapıtlarıyla içinde yaşadığımız bu hayata bir çığlık gibi düşüyor. Yaşarken çok fazla anılmayan, ama öldükten sonra gazete manşetlerinin ilk sıralarına çıkan, birden herkesin en yakın dostu olan Çetin'in "gerçek dostları" ise bütün bu olan bitenleri sessizce izliyor. Herkesin birdenbire yağmaladığı ve halen yağmalamaya devam ettiği Çetin ise Jimi Hendrix'lerin, Jim Morrison'ların, Gary Moore'ların, Janis Joplin'lerin yanından bizi gülümseyerek izliyor.

Garanti

paragaranti.com paragaranti.com'u çeker!

Kişisel yatırım bilgileri
Saniyede hisse senedi alım/satımı
Tüm yatırım işlemleri (kolay ve hızlı)
Hızlı hisse bilgileri
Hisse önerileri
İMKB saniye endeksi
İMKB endeks analizi
Kişisel bilgi bandı ve portföy
Karşılaştırmalı fon bilgileri
Kişiye özel fon önerileri
Döviz
Repo
Hazine bonosu
Güncel yorumlar
Karşılaştırmalı ürün getirileri
Finansal araçlar
Araştırma ve raporlar
Haberler
Finans okulu
Vergi merkezi
Ekonomi sözlüğü
Borsa sözlüğü
Ekonomik takvim

Bazı sitelerde bilgi var.
Bazı sitelerde işlem var.
Burada
hem bilgi var, hem işlem var,
hem de para var.

www.paragaranti.com

Avrupa'da Yeni Jazz

Derleyen:
Victor Bensusan

Ragtime müziğinden beri, Avrupalı müzisyenler, bir kulakları yeni dünyada, kendilerini Amerika'daki bütün gelişmelerle ilgili güncel tutmaya çalışırlardı. Ama, başta Fransa ve İskandinav ülkeleri olmak üzere, bir grup müzisyen yaratıcı bir girişimcilikle artık kendi yollarında yürümeye başladılar. Bu müzisyenler, jazz'ın dans müziğindeki özgür yaklaşımlarını, Avrupa'nın house, techno, drum 'n bass ve jungle sound'larıyla sentezlediler. Bunu yaparken de jazz'ın popüler kültür ile uzun zamandır kopuk olan bağlarını tekrar kurmuş oldular.

Amerikalı'lar, uzun yıllar boyunca Avrupa'daki jazz'a, aynen Japonya'daki baseball'a baktıkları gibi müsamahalı bir tebessüm ile baktılar. Fakat, şu anda Avrupa'da yeni kıpırtılar oluşmaya başladı. Bu sefer jazz underground'undan sıyrılan yeni nesil Avrupalı müzisyenler, Amerikan jazz'ına benzer bir tebessümle bakmaktalar. Onlara göre, Amerikan jazz'ı geçmişe sırtını dayarken, Avrupa jazz'ı 21. yüzyılı çoktan karşılamıştır.

Son yılların gözde müzisyeni, Norveçli piyanist Bugge Wesseltoft bu konuda, "Amerikan jazz'ının gelişimi 80'li yılların başında durdu. Son 20 yılda kayda değer hiçbir yeni albüm dinlemedim. Bütün çalışmalar, sanki varolan şeylerin sergilendiği bir müze gibi görünüyor" demiştir.

Müzisyenlerin ve eleştirmenlerin European New Jazz adını verdikleri bu stil, mainstream Amerikan jazz'ı gibi bütünüyle akustik olmamasına rağmen bütünüyle elektronik olarak da tanımlanamaz. Doğaçlamaları, bilinen ve bilinmeyen tını ve ritmlerle yoğuran Avrupa jazz'ı alışılagelmiş dumanlı mekanlardan sıyrılarak genç insanların saatlerce sıra beklemekten çekinmediği club kültürüne yönelmiştir. Amerikan müzisyenlerinin jazz ve hiphop'u birleştirme çalışmaları (Miles Davis'in "Doo Bop", Gary Thomas'ın "Overkill" ve Don Byron'un "Nu Blaxploitation" gibi), bunun başarılmasının güçlüğünü ortaya koymuştur. Buna karşılık drum'n bass, jazz ritmlerine yakın olup içinde doğaçlama barındırabilmektedir. Avrupa club kültürü stillerine dayanan bu yeni müzik, Chicago'nun underground ve New York'un downtown ortamlarındaki müzikten oldukça farklıdır.

Avrupa jazz'ının bir özelliği de ritmlerin hem akustik hem de sample tınılardan oluşmasıdır. Bas gitarın yerine kontrabasın yer aldığı topluluklarda davul seti de snare, bass drum, high hat ve zile (cymbal) indirgenmiştir. Pikap ve sample'ların yarattığı etkileyici bir ritm altyapısı üstünde, müzisyenler doğaçlama yeteneklerini sergilemektedirler. Kuzey

Afrika stilleri üzerinde çalışmalar yapan Norveçli trompetçi Nils Petter Molvaer'in müziği etnik ve çağdaş unsurların doğal bir birleşimi gibidir. Sanatçının yorumlarında, Avrupa house müziğinin minimalist groove'larını büyük bir kolaylıkla Afrika müziğine bağlayabildiği fark edilmektedir. Bunun gibi, elektronik geciktirmelerle icra edilen 7/8 ve 9/16 gibi geleneksel Kuzey Afrika ritm vurgularının da benzer bir etki yarattığı görülebilir.

Doğal olarak, bu yeni müzik, Amerikalı ve Avrupalı muhafazakar jazz dinleyilerinden "bu da jazz mı?" benzeri tepkiler görmektedir. Bu tepki, jazz tarihindeki bütün deneysel çalışmalara gösterilmiştir. Geleneksel New Orleans jazz'ının müdavimleri de 1930'larda ortaya çıkan swing orkestralarına karşı bundan pek farklı olmayan bir olumsuz yaklaşım sergilemişlerdir. Bugün bile free jazz ve Miles Davis'in electric jazz yorumlarına belli kitleler şüphe ile yaklaşmaktadırlar.

Avrupa yeni jazz'ı, jazz'ın eski veya şimdiki hali değil gelecekte alabileceği şekli ilgili vizyoner bir akımdır. Bugünkü mainstream'de rastlanan "jazz'ın eski başarılı çalışmalarını sürklase etmek" gibi içgüdüsel bir kaygı da bu müzikte bulunmamaktadır. Jazz tarihi, müziğin yaşanılan devri yansıttığını gösteren örneklerle doludur. Yeni Avrupa jazz'ı da hiç kuşkusuz günümüzü yansıtmaktadır. "Gelenekleri yaşatmak güzel bir şey ama bu, gelişmenin önünü kesmek anlamına da gelmemeli. Avrupa jazz'ı geleneksel jazz'ı durgunluktan çıkarmıştır" diyor Fransız piyanist Laurent de Wilde.

Bu noktada ilginç bir Avrupa paradoksu yaşanıyor. Yirminci yüzyılın başında birçok Avrupalı sanatçı, yaratıcılığı körleştirdiği için batı kültürünün gelenekçi yapısını suçlamaktaydı. Ravel, Stravinsky ve Milhaud gibi klasik müzik bestecileri Avrupa geleneklerini bir kenara bırakıp jazz'ın coşkulu ve canlı karakterinden ilham aldılar. Darius Milhaud'nun 1923'te bestelediği "La Création du Monde" balesi içerdiği jazz temalarından dolayı eleştirmenlerden olumlu puanlar almıştı. Şu anda ise jazz, yeni bir coşku ve canlılık elde etmek için kendi anavatanının sınırlarını zorlamakta.

Fransa'da Ludovic Navarre'ın grubu, St. Germain, Fransız house müziği ile jazz'ı birleştirmede büyük bir başarı elde etti. Geçen yıl yayınlanan "Tourist" adlı albümleri toplam 600.000'den fazla sattı. Jazz dünyasında 10.000'den fazla satış gerçekleştiğinde albümün hit statüsüne girdiği düşünülerse, rakamın çarpıcılığı daha iyi anlaşılabilir. Nakarat olarak Marlena Shaw'un "I Want You To Get It Together" adlı sample'ının yer aldığı "Rose Rouge" adlı parçaları, bugün radyo kanallarının yanısıra Avrupa'nın birçok lokanta, kulüp, bar ve giyim mağazasında da duyulabilmekte. Trompette Pascal Ohse, saksofon ve flütte Edouard Labor, klavyede Alexander Destrez ve gitarda ünlü reggae ustası Ernest Ranglin'in yer aldığı St. Germain, gençlere , aynı 1930'ların Swing Çağında olduğu gibi, gençlerin yaşam biçimi olan dans yoluyla ulaşmaya çalışmaktadır.

Genel olarak, günümüz İskandinav jazz sanatçılarının, bir önceki nesilden ve özellikle ECM plak şirketi adına yaptığı albümler ile dünya çapında ün kazanan Norveçli saksofoncu Jan Garbarek'ten etkilendikleri doğrudur. Fakat doksanlı yılların sonlarına doğru, Bugge Wesseltoft, Nils Petter Molvaer, davulcu Audun Kleive ve gitarist Eivind Aarset başta olmak üzere, genç Norveçli müzisyenler, ECM'in yıllardır sakin ve mistik olarak tanımlayıp lanse ettiği "Kuzey Jazz'ı" yaklaşımını tümüyle reddederek dans groove'larını kullanmaya başladılar. Jazzland adıyla bir plak şirketi kuran Wesseltoft'un "New Conception of Jazz" adlı albümü 40.000'den fazla satmıştır. Sanatçı, "Jazz tabii ki Amerikan menşeilidir. Ama techno ve elektronik müziğin kaynağı ise Avrupa'dır. Ben yaptığım müzikte siyah Amerikan ritmleri kullanmıyorum" diyor.

Eivind Aarset'in 1998 yılında yayınladığı "Electronique Noir" albümü Miles çizgisinin devamını yansıtan en iyi albümlerden biri olarak kabul edilir. Albümle ilgili Aarset, "Benim yaklaşımım, Jan Garbarek ve Terje Rypdal'ın Kuzey Jazz'ından aldığım ilhamı techno beat'lerle birleştirerek ortaya çıktı" diyor.

Şu anda Avrupa'da en çok konuşulan toplulukların başında ise Esbjorn Svensson Trio - kendi deyimleriyle E.S.T.- geliyor. Son albümleri "Good Morning Susie Soho", hem İngiliz Jazzwise dergisi tarafından yılın albümü seçildi hem de kendi ülkeleri İsveç'in pop müzik listelerinde 15. sıraya kadar yükseldi. Bir jazz piyano üçlüsünün Madonna ve Radiohead'in de yer aldığı bir listede bu kadar yükselmesi hiç kuşkusuz kayda değer bir başarıdır.

İlginçtir ki, yeni Avrupa jazz'ının birçok ritmleri Londra'daki kulüp kültüründen türemesine rağmen, çağdaş İngiliz jazz müzisyenlerinin bu akımı pek benimsedikleri söylenemez. Bunun en önemli istisnası ise saksofoncu Courtney Pine'dır. Sanatçının, "Back in the Day" albümü, 1980'lerde Avrupa'nın Wynton Marsalis'ı olarak görüldüğü günlere kıyasla epey bir yol aldığını göstermektedir.

Bütün bu Avrupalı sanatçılar, jazz'ın Amerika'nın dünya kültürüne yaptığı en önemli (ve bazılarına göre tek) katkı olduğunu inkar etmemektedirler. Şu anda zihinlerdeki soru ise, hızla değişen Avrupa jazz sahnesinin Amerikan jazz'ını nasıl etkileyeceğidir. Tahminen, ilk etki finansal anlamda olacaktır. Avrupa, jazz albümü satışlarında ve bunun uzantısı olan festival ve kulüp aktivitelerinde Amerikan müzik sektörü için her zaman birincil bir pazar konumunda olmuştur. JVC festivalinin ünlü prodüktörü Geoge Wein'in bu konudaki düşüncesi gayet nettir: "No Europe, no jazz".

Eğer Amerikan jazz'ı mainstream'in kalıpları dışına çıkamazsa, Avrupalı yeni jazz'cıların doğacak olan boşluğu doldurmaları güçlü bir olasılıktır. Hatta şu anda Esbjorn Svensson'un yaptığı da budur. İki Alman ve bir Fransız jazz dergisine kapak olan sanatçı, Almanya'nın haftalık haber dergisi Der Spiegel tarafından da (Amerikalı piyanist Brad Mehldau ile birlikte) "jazz piyanosunun geleceği" olarak nitelendirilmiştir.

Hollanda'da yaşayan Amerikalı saksofoncu Michael Moore, yeni Avrupa jazz'ı ile ilgili şu yorumu yapıyor: "Amerika'da geleneksel ve kuralcı olmanız için daha çok baskı yapılır, bu yüzden bilindik tarzda çalan müzisyenler daha çok iş yapar. Avrupa'da ise 25 yıldır, deneysel jazz dinleyerek yetişen ve sayısı her geçen gün artan bir dinleyici kitlesi var ve bu kitle sürekli olarak aynı şeyleri dinlemekten pek hoşlanmıyor".

Jazz-libris

Charles Mingus (1922-1979)

Kerim Sakızlı
Kerims@92nokta3.com

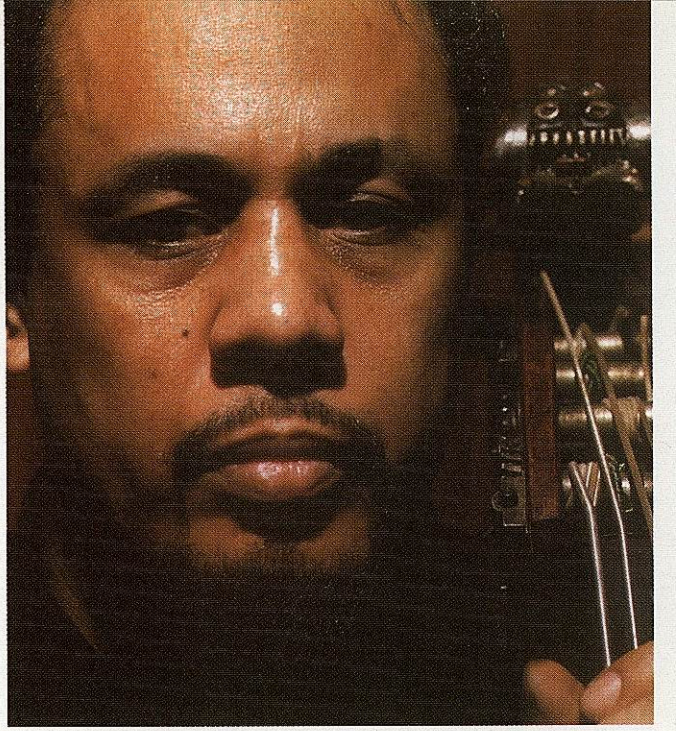

Kontrabasistliği ile ön planda ama aynı zamanda da besteci, piyanist ve aranjör olan jazz tarihinin en büyük ustalarından biri. Jazz'da yeni pencereler acan bir dahi. Şükranlarla anılan bir hayırsever. Kontrabas'ı ilk defa gitar tekniğiyle çalan kişi 'Ysabel's Table Dance'. Kendisi için yazdığı, çalınması saatler süren bir mezar yazıtının sahibi 'Epitaph'. Jazz Composers Workshop ile bir ilke imza atan yenilikçi.

Jazz'ın geçimsiz, hem seven hem döven baronu. Boksörlüğüyle övünen Miles Davis'in boyunun ölçüsünü alan, beraber çalıştığı Jackie McLean'in çenesini kıran, Jimmy Knepper'i döven Jazz'ın asi müzisyeni.

Çok asi ama aslında herkesin onu dışladığını zannettiği evrende derin hislerle örülü bir iç dünyanın sahibi. Onun duygusallığı, onurundan dolayı, belki sözlerine değil ama müziklerindeki mesajlara sızdı:

Duke Ellington'ın dayanamayıp orkestrasının bir daha yanından bile geçmemesini istediği halde,Mingus'un en çok etkisinde kaldığı bu büyük besteciye duyduğu saygıyı ona yazdığı 'Open Letter to Duke' ile ömrünün sonuna kadar anması.

Dargın ayrıldığı Charlie Bird Parker için bestelediği eserlerden sadece biri olan 'Reincarnation of a Lovebird' ile Bird'ü kendi müziğinde tekrar diriltmesi.

Kalbini kırdığı sevgili dostu Lester Young'a ithafen yazdığı'Goodbye Pork Pie Hat' i münkün olan her performansında uzun uzun çalması.

İç çelişkileri, yaşadığı paradokslar, dönem dönem değişen düşünceleri virtüözitesinde can bulup hep müziğine yansıdı ve zenginlik kattı. Kendisini diğer insanlardan farklı bir yere koyma ve entellektüelliğini gösterme çabası ona 1971'de bir de kitap yazdırdı 'Beneath the Underdog'. Bazen dinleyicilerinin karşısına, bestelerine garip isimler koyarak çıktı 'Pithecanthropus Erectus', bazen de dini yönü ağır bastı 'Wednesday Night Prayer Meeting' ve dinleyicilerini şaşırttı.

Entellektüel ve karmaşık kişiliği, hayalgücünü zorlayan müziği ile gelecekte de insanoğlunun elini tutacak ve düşündürecek, sular altına gömülü, hiç dışarı çıkamayacak ama devamlı ilerleyecek olan bir denizaltı gibi Charles Mingus.

'Mingus Plays Piano' albümünde eşi benzeri bulunmayan kompozisyonlara imza atarken, bu albümde 'Myself When I Am Real' eseriyle tüm hissiyatını ve gerçekliğini gözler önüne serdi.

Kavgacı, geçimsiz, çelişkili, dargın, hayalperest, çoğu zaman anlaşılmaz ama duygusal bir denizaltı.

Mingus İçin Mingus Gibi...

Denizaltı dünkü sayfada satır atlamaları uygarlığındaydı. İçinde sürgüncülerle , epey de suskuncular vardı. Çocuk anılarıyla süslü özlem konukları mutluydular. Denizin dibi çok karanlıktı gece ve kuşlar yoktu. Balıklar seyrencelikti kamara ışığında, fakat pek bir seyrekti. Yine de uyku tercih olmazdı sevişmek varken derinliklerle. Ayıplardan, günahlardan vazgeçme büyüklüğü dürüstlüğe sığınmıştı. Köşekapmaca oynayan merdivenler tek yoldu, ziyaret kürsüsüne. Biliyordular nedensizlik gezi rehberliğinde atılacak tüm adımlardan çalmacaydı. Hırsızlar paragrafları hiç tam okumadılar. Dedim ya hırsızdılar. İhtilal sulardan uzak olmak içindi onlara gore. Cesur da değillerdi. Yitirmeler toplumundan sıyrılanlar ise karşılaşmaktan çekinirlerdi. Kavuşmacılardı ve işbirliği gericilik çaprazıydı. Keyfi planların yapımcılarıyla çekingen ilişkileri yok denecek kadar azdı. Kısaca denizaltı cumhuriyeti iki parça seyretmekteydi. Herşeyde olduğu gibi. İyi ve kötü.

Görkemli kayalıklarla bakışma arkasından bir avuç savsaklığı yarıştırma kararı alındı. Kaybeden terkedecekti ve eczane yoktu soğuklar, ıslaklar ülkesinde. Ölüm ve renksizlik vardı. Çetin geçecek savaşım için iki büyük cam platform hazırlandı. Resimli albümler ceplerden çıkartılıp tekrar yerine kondu. Ruhlar muz ve nane ile bulandı. Moraller ekşi ve korkaktı. Çatışma olacak ve iki uçtan en iyileri kazanacaktı. Davacılar makine dairesinin arkasından seyredecek, camekan kırıldığında iki ayrı bölümde oturan gruptan biri içi su dolan bölümlerde elveda edeceklerdi.

Kaptan hakemdi. Herkes tarafsız olduğundan emindi.

Çarelerin bağırmakla sınırlı olduğu bölümlerde dizüstü dua bekleyicileri, camlara başlarını dayadı. Aralarında gelenekçiler, başkaldırı onuruyla yanılan simgeciler, kontrabas çalan bir duayen ve tanrının affına sığınıp evini ve ailesini düşünen bir idealist vardı.

Kaptan, tüm ışıkları kapattı. Denizin karanlığı merhaba demeye kalmadan çarpışma alanının yüklü dinginliği ile yokoluverdi. Sessizlik hakim oldu. Kaptanın startı derin soluklarda bekleniyordu. Fakat ...

Bir kereliğine alınan solukların sonu gelmedi. Çünkü finish için startı hiç vermedi kaptan. Ne iyi varolabirdi kötü yokken, ne de kötü iyi varken.

(Not: İlgilenenler için 10 ve 13 Ekim 2001 tarihlerinde saat 12:00'da Beyoğlu-Akbank Kültür ve Sanat Merkezi'nde çekimleri 9 yılı aşan Charles Mingus – Triumph of the Underdog adlı film gösterimde olacak. Bilgilerinize...)

AKBANK

11. Caz festivali

04-13 Ekim 2001

İstanbul-Ankara

•Kenny Wheeler Quartet •Charles Lloyd Quartet •Ömer Faruk Tekbilek
•Giora Feidman Trio •Don Byron Quintet •Andrew Hill Sextet
•John Scofield Trio •Bobby Previte's "Bump The Renaissance Band"
•Jeri Brown Quartet •Wibutee •Joseph Bowie's Defunkt •Erik Truffaz
& İlhan Erşahin Project •"Velvele" Oğuz Büyükberber Quintet
•İmer Demirer & Tuna Ötenel Quartet •Omar Sosa Septet •Jazzistance
•United Future Organization •The Secret Tribe Featuring Mercan Dede

ORGANİZASYON
POZİTİF

BİLET SATIŞ NOKTALARI: İSTANBUL'da biletix satış noktaları, Biletix Çağrı Merkezi (0216) 454 15 55, Biletix Online www.biletix.com,
ANKARA'da Vakkorama Kızılay (0312) 425 22 85, Dost Music Center (0312) 425 80 57, D&R Migros (0312) 541 15 52

Konser Yerleri: İstanbul: Cemal Reşit Rey Konser Salonu • Babylon • Venue/Maslak Ankara: Hilton SA • ODTÜ Kongre Merkezi

caz: burda ve şimdi! 04-13 Ekim

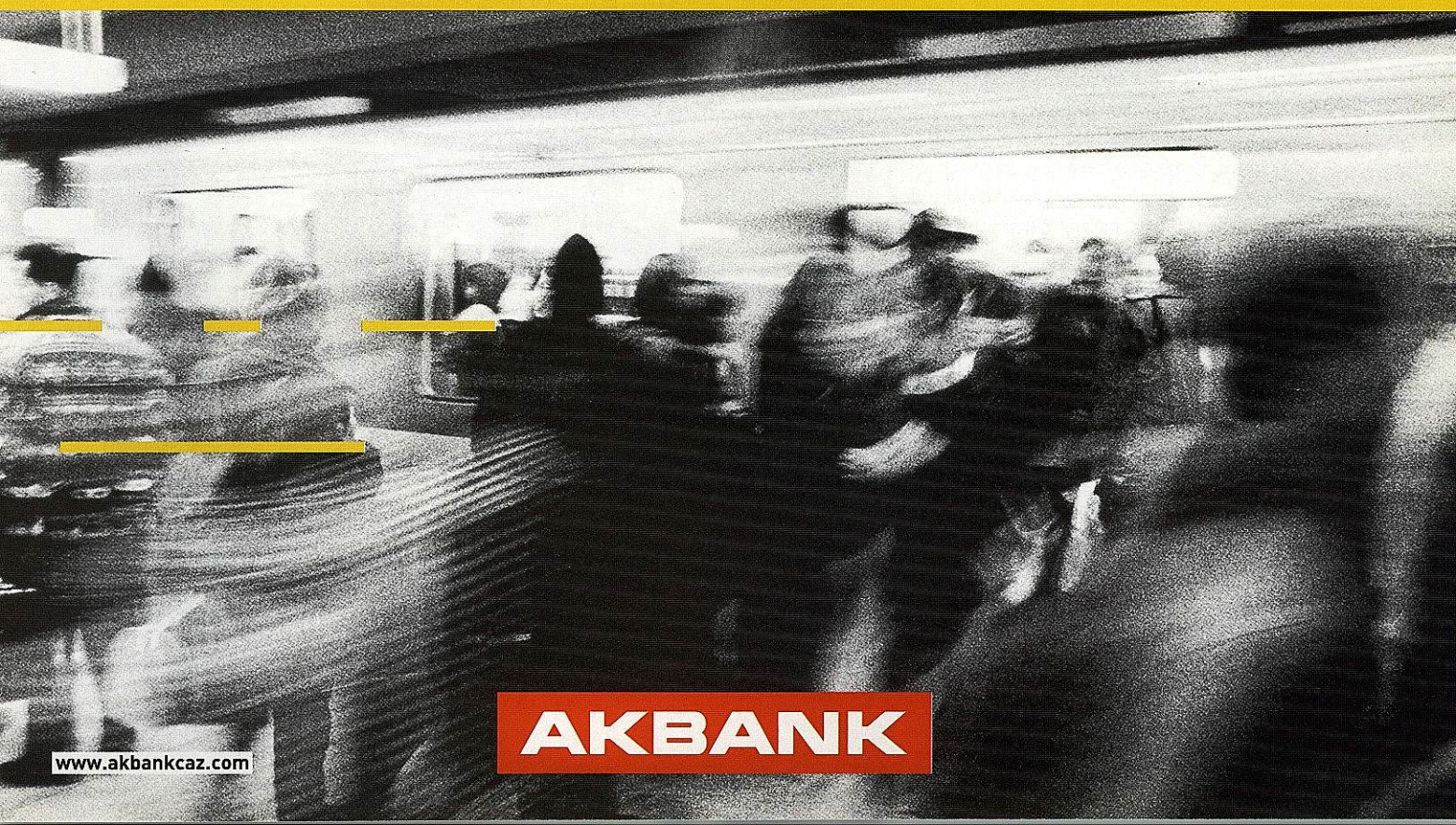

AKBANK

www.akbankcaz.com

Joe Henderson

Derleyen: Victor Bensusan

Jazz dünyası bütün yaratıcı isimlerini kısa aralıklarla kaybetmeye başladı. Temmuz başında 64 yaşında hayat veda eden tenor saksofoncu Joe Henderson da bu isimlerden biriydi. Henderson, inişli çıkışlı kariyerinde farklı sound'u ile geçen yüzyılın jazz süperstarları arasında sayılabilir.

Yaşam öyküsü

Joseph A. Henderson 24 Nisan 1937 yılında Ohio'nun Lima şehrinde dünyaya geldi. Müziğe davul çalarak başlayan Henderson, 13 yaşında tenor saksofona geçti. 1950'lerin sonunda Kentucky State College ve Wayne University'de yüksek öğrenimini tamamladı. Sınıf arkadaşları arasında Curtis Fuller ve Yusef Lateef de vardı. Okulu bitirdikten sonar Detroit'e yerleşti ve aralarında Sonny Stitt'in de bulunduğu yerel müzisyenlerle çalışmaya başladı.

Joe Henderson, jazz'ın arayışlarla dolu olduğu 1960'larda bebop trompetçisi Kenny Dorham ile yaptığı çalışmalarla tanındı. Dorham, onun Blue Note plak şirketi ile kontrat imzalamasına da önayak oldu. Henderson, Blue Note adına, hem lider hem eşlikçi olarak aralarında klasikleşmiş "In 'n Out"ın da bulunduğu birçok kayıtta yer aldı. Donald Byrd, Bud Powell, Kenny Clarke, Lee Morgan (The Sidewinder), Herbie Hancock ve Horace Silver (Song for My Father) gibi sanatçıların en önemli çalışmalarında yer aldı.

1970'lerin başında San Francisco'ya yerleşti ve müzikal açıdan durgun bir döneme girdi. Bu yıllarda Freddie Hubbard ve jazz-rock grubu Blood, Sweat and Tears ile çeşitli çalışmalar yaptı. Doksanlı yıllar Henderson'un kariyerindeki son ve kesin yükseliş dönemi oldu. Verve şirketi ile kontrat imzalayan sanatçı, Billy Strayhorn, Miles Davis, Antonio Carlos Jobim gibi sanatçıların anısına yapılan tribute albümleriyle büyük başarı elde etti. 1991 yılında Billy Strayhorn'a saygı amacıyla çıkardığı Lush Life albümü son 11 yılda kendi adına çıkardığı ilk albüm oldu ve bu durumu "Anlatacak yeni bir şey bulamadığım için bu kadar zaman bekledim" diyerek açıkladı. Henderson bu albümü ile de ilk Grammy ödülünü kazandı. Diğer iki Grammy'yi de yine aynı türde olan Miles Davis anısına çıkan "So Near, So Far" ve Jobim için kaydedilen "Double Rainbow" adlı albümlerle elde etti. Gene de Henderson'un 30 yıldır yaptığı işten dolayı ancak 55 yaşında ödüllendirilmesi müzik endüstrisinin ayıbı olmasa da miyopluğu olarak kabul edilebilir.

Amerika'da yeni "keşfedilemesine" rağmen, Henderson Avrupa'da çok iyi tanınmaktaydı. Amerikan müzik medyasında yer alan "Joe Henderson'un dönüşü" gibi başlıklar Avrupalı jazz eleştirmenlerine şaka gibi geliyordu. Henderson, Avrupalı jazz dinleyicilerini biraz daha rafine bulduğunu da bir röportajında itiraf etmişti.

Joe Henderson, tenor saksofonda Coltrane'in sheets of sound tarzı ile Sonny Rollins kesik doğaçlamaları arasında mekik dokuyan özgün uslubu ve Recordame, Tetragon ve Isotope gibi besteleriyle jazz dünyasında hatırlanacaktır.

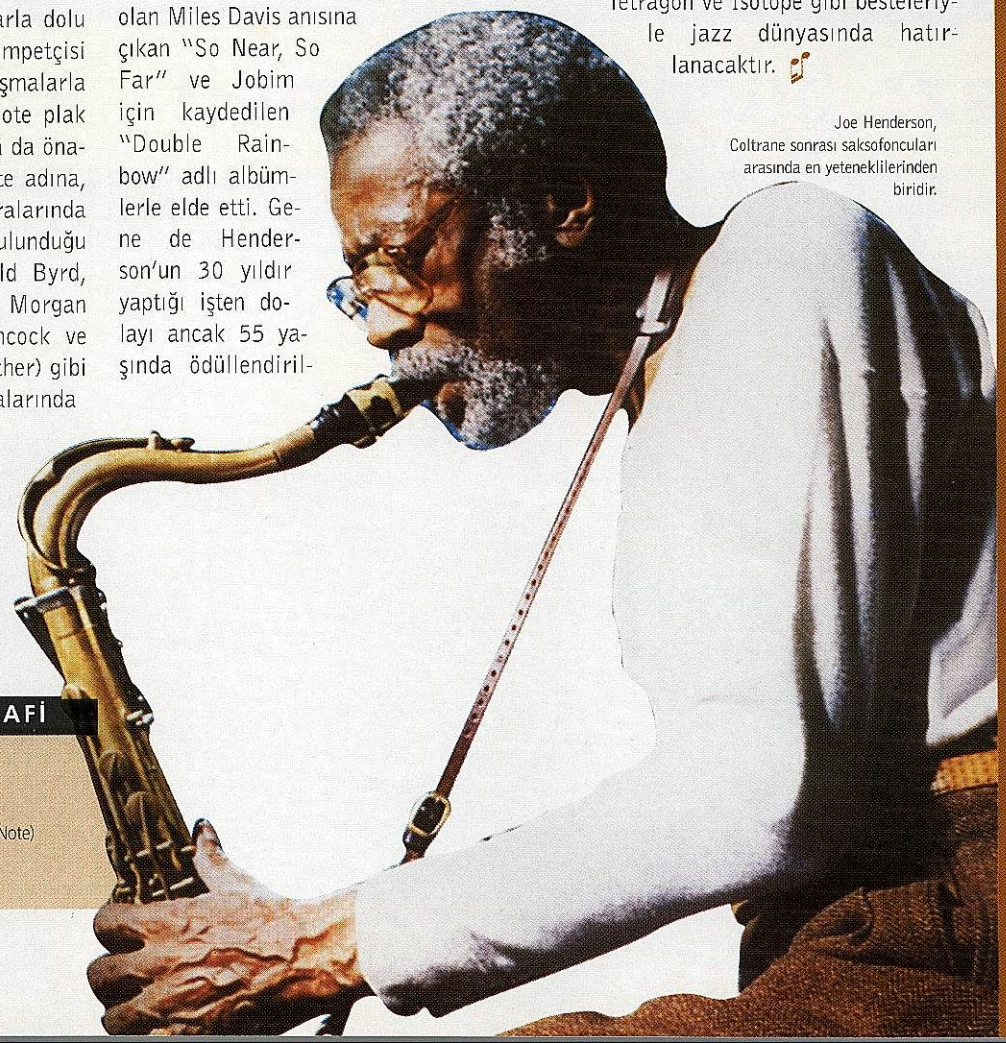

Joe Henderson, Coltrane sonrası saksofoncuları arasında en yeteneklilerinden biridir.

SEÇİLMİŞ DİSKOGRAFİ

- The Blue Note Years (1963-90)
- Inner Urge (1964, Blue Note)
- Mirror Mirror ((1980, MPS)
- The State of the Tenor Vol.1&2 (1985, Blue Note)
- Lush Life (1991, Verve)
- So Near, So Far (1992, Verve)

ACT'dan yeni CD'ler

Jazz piyasasındaki yerini gün geçtikçe sağlamlaştıran ACT yeni CD'ler ithal etti.

Bunlar arasında George Mraz (b), Richie Beirach (p), Gregor Huebner (vi) Trio'nun Round About Federico Mompou (ACT 9296-2, 2001), Nils Landgren'in Funk Unit ile yaptığı Fonk Da World (ACT 9299-2, 2001), Huong Thanh'ın Dragonfly (ACT 9293-2, 2001) yer alan müzisyenler Houng Thanh (vo), Nguyen Le (g), Renaud Garcia-Fons (b), Richard Bona (b), Etienne Mbappe (b). Christof Lauer (ts, ss), Jens Thomas (p)'ın Shadows In The Rain, The Sting Project (ACT 9297-2, 2001) albümleri göze çarpıyor.

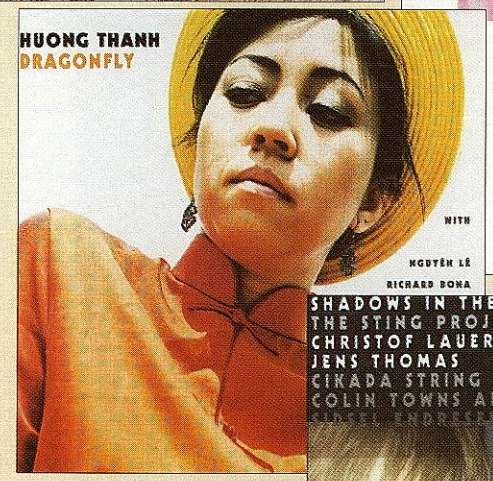

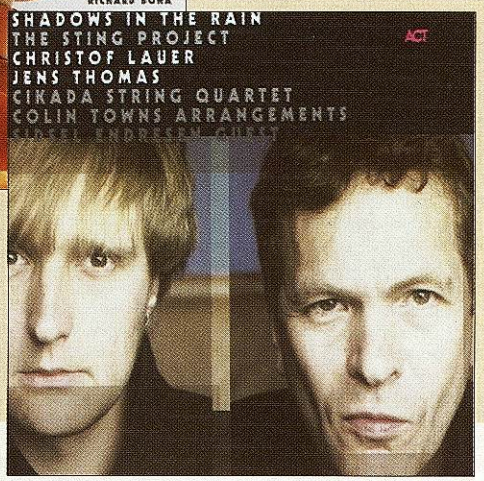

Gerçek Müzik Keyfi artık size daha yakın

www.akustamusic.com

1986 senesinde kurulan RKD Limited Şirketi'nin perakende CD satış noktası olan Akusta Music Store, Nişantaşı'nın en popüler noktalarından Abdi İpekçi Caddesi'nde 1993 senesinde kuruldu. Armağan Ak'ın yakın dostu, işletme ve ekonomi profesörü, Asaf Savaş Akat Akusta ismini hem müzik terminolojilerinden "Akustik" kelimesini çağrıştırmasından, hem de Armağan Ak'ın bu daldaki uzmanlığına değinilmesinden dolayı uygun olacağını düşünüp önermişti. Sayesinde "Ak-Usta" ismi büyük bir başarı oldu ve herkes tarafından sıcaklıkla benimsenip kabul edildi. O zamanlardan bu yana halen aynı başarısını devam ettirmeyi başarabilen Akusta Music Store sektöründe lider olarak kaldı.

İyi ve kaliteli müzik severlere Abdi İpekçi'deki mağazasından sonra şimdi de yepyeni bir yenilikle zamana ayak uydurmayı amaçlayan Akusta Music Store tavsiyeleriyle artık web üzerinde de sizlerle beraber. Hem Akusta Music Store hem de www.akustamusic.com'un her ikisinin de ortak amaçları müşteri memnuniyeti, güvenilirlik, kategorilerindeki en iyileri sunma ve zamanı takip etmektir.

Bu sayede bugünlere gelen Akusta Music Store'un amacı her gün daha fazla kişiye ulaşabilmek ve tavsiye ve birikimlerini paylaşabilmektir. Firmanın hazırlamış olduğu web sayfasından "Jazz, Ethnic Jazz, World Music, Blues, Klasik, Latin, New Age ve Pop" tarzlarında pek çok albüme ve bu albümler hakkında detaylı bilgilere ulaşmanız mümkün. Ayrıca eğer Nişantaşı Akusta Music Store'a gelemiyorsanız; web site'dan istediğiniz CD'leri satın alabilme şansına sahipsiniz. Bunun için bedelsiz olan siteye sadece üye olmanız gerekiyor. Üyeliğin size kazandırdığı avantajlardan biri de yeni albümlerden ve ilgilendiğiniz müzik tarzındaki tüm yeniliklerden haberdar edilecek olmanız. Sitede bulunan "Sizin Seçtikleriniz", "Konserler", "Bizden Haberler", "Audiophile CD'ler" adlı bölümlerde ise ilginizi çekecek oldukça güzel bilgiler verilmekte. Akusta yine kendi alanında en iyisini yapmış, pek fazla söze gerek yok...!

Derleyen: Ali Sönmez
(alisonmezjazz@hotmail.com)

Şu jazz dedikleri...

"JAZZ'ın en iyi yanı, kişinin özgürlüğün değerini anlamasını sağlamasıdır. JAZZ ve özgürlük elele gider." – Thelonious Monk

Genç koleksiyoncu: JOHN COLTRANE

23 Eylül 1926 günü Kuzey Carolina eyaletinin Hamlet kasabasında dünyaya gözlerini açan John William Coltrane, Modern Jazz döneminde kendisinden sonra gelen kuşağın tenor ve soprano saksofoncuları üzerinde en güçlü etkiyi bırakmış müzisyendir. Coltrane'in terzi olan babası John Robert Country tarzında şarkılar söylemeyi seven, keman ve klarnet çalan amatör bir müzisyendi; kilise korosunda ilahiler söyleyen annesi Alice ise piyano çalardı. Her iki dedesi de rahip olduğu için, dindar bir aile çevresinde büyüyen çocuğun ilk çaldığı enstrüman klarnetti. Önceleri Lester Young'ın melodik stilini kendine örnek alan küçük Coltrane, tenor saksofonda zorlanacağını düşünen annesinin ona bir alto saksofon hediye etmesinden sonra Johnny Hodges'un etkisine girmişti. Liseyi bitirdikten sonra müziğe ciddi bir şekilde eğilmeye karar veren delikanlı, 1943'te Philadelphia'ya giderek burada bir süre müzik eğitimi gördü ve meslek yaşamına rhyhtm&blues gruplarında çalışarak atıldı. 1945 yılında askerlik görevini yapmak üzere donanmaya katılan genç müzisyen, ilk plak kaydını da denizcilerden oluşan bir dörtlüyle gerçekleştirdi. Başlangıçta alto saksofon çalmasına rağmen, o dönemde bu enstrümanda farklı stillerde harikalar yaratan Charlie Parker ve Johnny Hodges gibi iki dev ismin bulunması yüzünden, Coltrane tenora geçmeyi yeğledi. Çıraklık dönemini Dizzy Gillespie, Earl Bostic ve ilahlarından Johnny Hodges'un gruplarında tamamladıktan sonra, 1955 yılında Miles Davis tarafından yeni kurmakta olduğu beşliye davet edildi. Davis'le birlikte çalıştığı dönemde, gruptaki diğer bazı müzisyenlere ayak uydurarak, alkol ve eroin bağımlısı haline gelen Coltrane, 1956 yılının sonunda Davis'in artık müzisyenlerinin sorunlarıyla başedemediği için grubunu dağıtması üzerine, bu bağımlılıklarından kurtulma mücadelesine girdi. 1957 baharında bir plak kaydına katıldığı Thelonious Monk tarafından Greenwich Village'taki ünlü Jazz klübü Five Spot'ta birlikte çalmak üzere davet edilen genç saksofoncu, bu zor döneminde ona destek veren usta piyanistle yaptığı ortak çalışmalar sayesinde çok değerli deneyimler kazandı. Monk'un yanındayken, armoni, ritm ve çalış tarzı üzerine yenilikçi denemeler yapma fırsatını bulan Coltrane, Monk'un ona ortak performansları sırasında sağladığı uzun soluklu sololar geçme olanağını da iyi kullanarak ilerki yıllarda doğaçlamaya getireceği özgün fikirleri oluşturmaya koyuldu. Bu arada Prestige logosu altında kendi adına albümler de doldurmaya başlayan saksofoncu, zor günlerinde Blue Note plak şirketinin patronu Alfred Lion'dan aldığı bir avansın karşılığı olarak yaptığı kayıtları biraraya toplayan "Blue Trane" albümüyle ismini duyurdu. 1957 yılının son aylarında, uyuşturucu ve alkol bağımlığından tamamen kurtularak, yeniden Miles Davis'in grubuna dönen Coltrane, Davis'in 50'li yılların sonundaki Modal Jazz denemelerinin ilk örneği olan "Milestones" ve efsanevi "Kind of Blue" albümlerindeki mükemmel sololarıyla büyük ilgi topladı. 1959 yılında anlaştığı Atlantic plak şirketi için, Nesuhi Ertegün'ün yapımcılığında, Hard Bop türünün başyapıtlarından biri kabul edilen "Giants Steps " ve belki de en popüler çalışması olan "My Favorite Things" adlı albümleri doldurduğu sırada soprano saksofona da ağırlık vermeye başlamıştı. Yaptığı müzikte, çaldığı notalar kadar eslere de ağırlık veren Miles Davis ile, aynı anda birkaç notayı birden çalabilmesine olanak veren kendine özgü tekniğiyle, sololarında notaların birbiri üstüne dalgalar halinde geldiği, Jazz eleştirmenlerinin "Sheets of Sounds" (Ses Tabakaları) diye tanımladıkları yoğun bir tarz geliştiren Coltrane'in yolları 1960 yılında ayrıldı. Kendi dörtlüsünü kurarak artık ağırlıklı olarak özgün bestelerini seslendirmek isteyen müzisyen, grup elemanlarında yaptığı birkaç değişiklikten sonra, 5 yıl boyunca birlikte çalışacağı, Modern Jazz tarihinin en tutarlı ve etkili topluluklarından birini ortaya çıkardı: piyanoda McCoy Tyner, basta Jimmy Garrison ve davulda Elvin Jones'tan oluşan bu dörtlüyle John Coltrane, yenilikçi ama zaman içinde klasikleşen yapıtlara imza atacaktı. 1961 yılının Kasım ayının ilk haftasında efsanevi Jazz klübü Village Vanguard'da sahne alan dörtlü, Eric Dolphy ve bazı konuk müzisyenlerin de katıldığı performanslar sırasında seslendirdikleri, Coltrane'in uzun soluklu yaratıcı doğaçlama yeteneğini sergilediği parçaların kayıtlarıyla Jazz tarihine geçti. 1961 yılındaki çalışmalarıyla Jazz dergisi Down Beat'in geleneksel Eleştirmenler ve Okuyucular Anketleri'nde, yılın en iyi tenor saksofoncusu seçildikten sonra, John Coltrane enstrümanının bekinden kaynaklanan sorunlar yüzünden eskisi kadar hızlı çalabilme yeteneğini geçici olarak kaybetti. Yenilikçi ve dinamik yorumlarıyla ünlenen saksofoncu, işte bu dönemde bağlı olduğu Impulse! Plak şirketinin, onu daha geniş çevrelere tanıtıp sevdirme hedefi doğrultusunda, önce tamamen baladlardan oluşan bir albüm doldurdu. Bunu Duke Ellington ve şarkıcı Johnny Hartman'la beraber gerçekleştirdiği kayıtlar izledi ve böylece öncü müzisyen lirik yönünü yansıtan sololarıyla yılların standartlarına da ayrı bir tad katabileceğini gösterdi. İki dedesinin de rahip olmasının ötesinde, dinibütün bir Müslüman olan karısı Naima'nın da etkisiyle, ruhani dünyaya büyük ilgi duyan John Coltrane, 1963'ten itibaren, din, tanrı ve kosmos kavramlarıyla yoğun bir şekilde meşgul oldu. Ama onun dindarlığı, herhangi bir din veya mezhebe körü körüne bağlı olmaktan ziyade, insan sevgisi ve kardeşlik temellerine dayanan, evrensel bir uyuma duyduğu inançtı. Artık Coltrane için, yaptığı müzik de, bir tür meditasyon ya da dua biçimiydi. Ancak 1964 onun için, inançlarını sorguladığı, zor bir yıl oldu. Çok sevdiği karısı Naima'yla yolları ayrılmış, ardından en yakın dostu, yetenekli genç müzisyen Eric Dolphy aniden ölmüştü. İşte böylesine üzücü bir ortamda, klasik dörtlüsüyle birlikte stüdyoya giren Coltrane, 3 yıl sonra bitecek kısa müzik yaşamının başyapıtlarından bir diğerine imza attı. "A Love Supreme" (Yüce Bir Sevgi) adını taşıyan ve 35 dakika süren bu dört bölümlü bestesi, müzisyenin içinde bulunduğu tüm olumsuz şartlara rağmen, insanın içini ısıtan bir umut ve pozitif enerji taşıyordu. 1965 yılından itibaren Coltrane'in müziğinde köktenci bir değişim gözlendi. Bir süreden beri çağdaş Jazz'ın sınırlarında zigzaglar çizen saksofoncu, Modern Jazz'a ait tüm melodi ve armoni anlayışlarından uzaklaşarak atonal bir müziğe yönelmişti. 11 kişilik bir kadroyla doldurduğu, kolektif doğaçlamaya dayanan; ton rengi, yoğunluk ve enerjinin; melodi, armoni ve ritmin yerini tuttuğu "Ascension" adlı albümü, Coltrane'in son dönemine damgasını vuran "Free Jazz" tarzı çalışmalarının öncüsü oldu. Artık Coltrane'in saksofonundan çıkan kendine özgü sesler, yırtıcı, haşin ve özgürdü. Ama bu değişiklik, çoğu Coltrane hayranını mutlu etmemişti. Aynı durum 5 yıldır büyük bir uyum içinde çalışan grup elemanları için de geçerliydi. Önce McCoy Tyner gruptan ayrıldı, onu Elvin Jones takip etti. Coltrane ise yeniden evlendi, eşi Alice'i grubunun piyanisti yaptı, davula Rashid Ali'yi aldı, ikinci saksofon olarak Pharoah Sanders'ı davet etti. Free Jazz'ın savunucuları arasına girdiği ve uzun soluklu yapıtlara imza attığı bu dönemde, öncü genç Jazz müzisyenlerini de destekleyen Coltrane, klüp ve albüm çalışmalarında onlara şans tanıdı. Ancak ünlü müzisyen, her performansında sıradan bir olaya dönüşen bir saate yaklaşan doğaçlama soloları için gece güzdüz demeden çalışırken, sağlığı da hızla bozulmaya başlamıştı. Son yıllarında özellikle sağlıklı beslenmeye özen göstermesine karşın, gençlik yıllarındaki alkol ve uyuşturucu bağımlılığının sonucu olarak, karaciğeri iflas etti ve John Coltrane 17 Ağustos 1967 günü, henüz 41 yaşındayken yaşama veda etti. Daha uzun süre yaşasıydı, Jazz'ın gittiği yönde ne tür değişiklikler olabilirdi diye düşünmeden edemediğimiz bu yenilikçi ve çalışkan müzisyenin albümleri arasından yaptığımız seçimleri, her zamanki gibi, Jazz'a olan ilginize, bütçenize ve hedeflediğiniz koleksiyonun çapına göre sınıflandırdık. Bunlar arasından belli bir dönemde ülkemize ithal edilmiş olan CD'leri de bir ay-yıldızla işaretledik. Her bölümde öncelikli olarak alınması gereken, en başarılı yapıtları ise birer okla vurguladık.

DERLEME ALBÜMLER

(İlk CD'lerini alacaklar ve kısıtlı bütçeler için)

- ➲The Last Giant: The John Coltrane Anthology (1946-67) RHINO 71255 (2 CD) C•
- ➲Ken Burns Jazz (1955-66) VERVE 549083
- * John Coltrane and the Jazz Giants (1956-58) PRESTIGE FCD 60-014 C•
- * Jazz Showcase (1956-58) PRESTIGE/OJC 6015
- ➲The Very Best of John Coltrane (1959-61) RHINO 79778 C•
- * Coltrane for Lovers (1962-1965) VERVE 549361 C•
- ➲A John Coltrane Retrospective – Impulse Years (1961-67) GRP-3-119 (3 CD)
- * Priceless Jazz (1961-65) GRP 9874 C•
- * The Gentle Side of John Coltrane (1962-65) IMPULSE! 51107 C•
- ➲The Major Works of John Coltrane (1965) IMPULSE GRD-2-113 (2 CD)

ÖZGÜN ALBÜMLER

(Kapsamlı bir koleksiyonu hedefleyenler için)

- ➲The Ultimate Blue Train (1957) BLUE NOTE 53428 C•
- ➲Thelonious Monk with John Coltrane JAZZLAND/OJC 039 C•
- * Soultrane (1958) PRESTIGE/OJC 078 C•
- ➲Giant Steps (1959) ATLANTIC 781337 C•
- ➲My Favorite Things (1960) ATLANTIC 75350 C•
- * Coltrane's Sound (1960) ATLANTIC 75588 C•
- * The Complete Africa / Brass Sessions (1961) IMPULSE! 21682 (2 CD)
- ➲Live at the Village Vanguard: The Master Takes (1961) IMPULSE! 12512 C•
- * Ballads (1962) IMPULSE! 51156 C•
- * Duke Ellington and John Coltrane (1962) IMPULSE! 51166 C•
- * John Coltrane and Johnny Hartman (1963) IMPULSE! 51157 C•
- ➲Live at Birdland (1963) IMPULSE! 51198 C•
- * Afro-Blue Impressions (1963) PABLO LIVE 2620101 (2 CD)
- * Crescent (1964) IMPULSE! 51200 C•
- ➲A Love Supreme (1964) IMPULSE! 51155 C•
- ➲Ascension (1965) IMPULSE! 543413 C•
- * First Meditations (1965) IMPULSE! 11182 C•
- * Live in Japan (1966) IMPULSE! 51102 (4 CD)
- * Interstellar Space (1967) IMPULSE! 543414 C•
- * The Olatunji Concert: The Last Live Recording (1967) IMPULSE! 589120

KOMPLE SETLER

(Fanatik ve "tuzu kuru" (!) Coltrane hayranları için)

- * The Prestige Recordings (1956-58) PRESTIGE 25104 (16 CD)
- ➲The Heavyweight Champion (1959-61) ATLANTIC 71984 (7 CD) C•
- ➲The Complete 1961 Village Vanguard Recordings (1961) IMPULSE! 54232 (4 CD)
- ➲The Classic Quartet: The Complete Impulse! Studio Recordings (1961-65) GRP 280 (8 CD)
- * Live Trane: The European Tours (1961-63) PABLO (7 CD)

ÖBÜR DÜNYALARDA

EROL AKYAVAŞ

10 Ekim-30 Kasım 2001

"Akyavaş'ın fotoğraflarında görünür kılınan mekânsal ya da mimari tasarım değildir. Aksine, asıl önemli olan, mekânı, mimariyi oluşturan elemanların, yüzeylerin, formların aydınlık ve karanlık satıhlarını bir renk yüzeyi gibi, resmindeki bir renk alanı gibi kullanmasıdır."

Pamukbank Fotoğraf Galerisi, yeni sezonda kapılarını,
Erol Akyavaş'ın Hindistan'da çektiği fotoğraflardan oluşan,
Haldun Dostoğlu'nun küratörlüğündeki sergi ile açıyor.
Pamukbank, dünyanın ve Türkiye'nin önde gelen fotoğraf sanatçılarının eserlerini
siz sanatseverlerle buluşturmaya devam edecek.

PAMUKBANK FOTOĞRAFGALERİSİ

Teşvikiye Caddesi 105/2 *Galeri Saatleri: Pazar, Pazartesi hariç, 10.00-19.00*

ŞU CAZ DEDİKLERİ

Her Cuma gecesi 23:00-24:00 arası, TRT Radyo 3'te

2001 yılı boyunca her hafta, "Jazz'ın En Önemli Albümleri" dizisinin 48 albümlük ikinci bölümü kronolojik sırayla tanıtılıyor.

5 Ekim	Constellation (1972) SONNY STITT
12 Ekim	Crystal Silence (1972) GARY BURTON & CHICK COREA
19 Ekim	Conference of the Birds (1973) DAVE HOLLAND
26 Ekim	Virtuoso (1974) JOE PASS
2 Kasım	Silent Tongues (1974) CECIL TAYLOR
9 Kasım	The Audience with Betty Carter (1980) BETTY CARTER
16 Kasım	Ming (1980) DAVID MURRAY
23 Kasım	Still Life (Talking) (1987) PAT METHENY
30 Kasım	Michael Brecker (1988) MICHAEL BRECKER
7 Aralık	Anniversary (1990) STAN GETZ
14 Aralık	The Tao of Mad Phat - Fringe Zones (1993) STEVE COLEMAN
21 Aralık	Haunted Heart (1993) CHARLIE HADEN QUARTET WEST
28 Aralık	Rush Hour (1994) JOE LOVANO

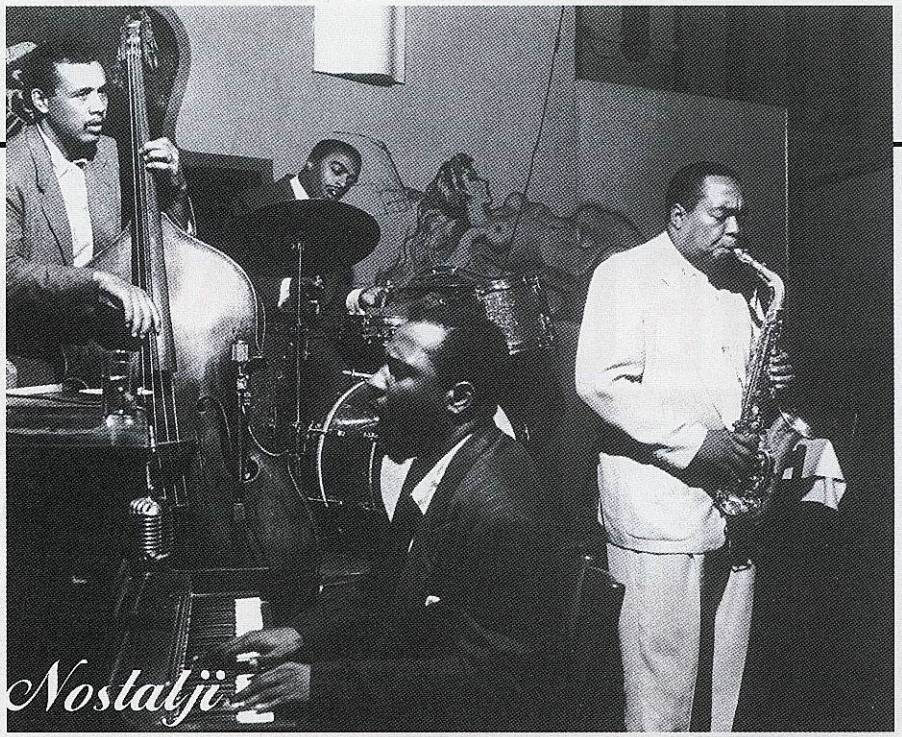

BEBOP'IN DÖRT ASI AYNI SAHNEDE

Tarih: 1953; **Mekân:** New York'ta Greenwhich Village'taki Open Door Jazz klubü; **Kişiler:** (Soldan sağa) Basçı Charles Mingus; davulcu Roy Haynes; piyanist Thelonious Monk; alto saksofoncu Charlie Parker; **Vesile:** New York polisi 1951 yılında, uyuşturucu bulundurmaktan suçladığı Parker'ın kentin Jazz klüplerinde çalışmasını sağlayan "cabaret card"ını elinden almıştı. İki yıl boyunca New York dışında turnelerde çalmak zorunda kalan ve çok zor günler yaşayan "Bird", nihayet 1953 yılının başlarında yeniden New York'ta çalışma izni alır ve Nisan ayından itibaren her Pazar akşamı Open Door'da sahne almaya başlar. Klubün yöneticisi Bob Reisner'e göre Parker'ın performansları "gizem ve dram doludur". Klube gelip gelmiyeceği belli değildir; kafasının yerinde olup olmadığı da. Üstelik kiminle çalacağı da hiç belli olmaz. Bir keresinde sahnedeyken yere oturup uyuduğu (sızdığı?) bile olmuştur! Ama herşey yolunda gittiğinde de sahnede hala mucizeler yaratabilmektedir; **Sonuç:** Fotoğraftan da açıkça belli olduğu gibi, o Pazar akşamı Open Door'a gelen Jazzseverler unutamayacakları bir gece geçirmişlerdir hiç kuşkusuz. Bebop'ın dört asını aynı anda sahnede görmüş olmak bile kafidir onlar için.

JAZZ MARKET

Önümüzdeki aylarda piyasaya çıkacak...

Yeni albümler:

Diana Krall – The Look of Love
Brad Mehldau – Progression: The Art of the Trio Vol.5 (2 CD)
John Zorn & Masada – Live at Tonic 2001 (2 CD)
Keith Jarrett Trio – Inside Out
Bill Frisell – Bill Frisell with Dave Holland and Elvin Jones
Jim Hall – Jim Hall & Basses
Greg Osby – Inner Circle
Lee Konitz – Live-Lee
Dave Douglas – El Trilogy

Arşiv kayıtları:

Various Artists – That's the Way I Feel Now: A Tribute to Thelonious Monk (2 CD)
Louis Armstrong – The Complete RCA Victor Recordings (4 CD)
Billie Holiday – Lady Day: The Complete Billie Holiday on Columbia (10 CD)
Miles Davis – The Complete In A Silent Way Sessions (3 CD)
June Christy – Something Cool
John Coltrane – Legacy (4 CD)
Sun Ra Arkestra – Sunrise in Different Dimensions
Rahsaan Roland Kirk – The Complete Atlantic Recordings (5 CD)

DVD'ler:

Miles Davis - The Miles Davis Story (2 Ekim)
Louis Armstrong - The Wonderful World of Louis Armstrong (6 Kasım)
Various Artists - Calle 54 (13 Kasım)

JAZZ TEST

Değerli Okurlar,

Bu sayıdan itibaren, sizlere Jazz bilginizi sınayacak, 3 ilginç sorudan oluşan küçük bir test sunacağız. Tüm soruların doğru yanıtlarını alisonmezjazz@hotmail.com adresine yollayan okurlarımız arasında yapacağımız çekiliş sonucunda, bir kişiye, çam sakızı çoban armağanı bir Jazz CD'si veya video kaseti hediye edeceğiz. İşte bu sayının soruları; unutmayın: 15 Aralık mesajlarınızı iletmek için son gün. Doğru yanıtları gelecek sayıda bulacaksınız. Hepinize bol şanslar!

1) *Jazz dünyasında, biri piyanist (1929-1980), diğeri saksofoncu (d.1958) olan, Bill Evans adlı iki müzisyen iyi tanınır. Ancak asıl adı yine Bill (William) Evans olan bir başka müzisyen (d.1920), özellikle 1960'lardan itibaren, gerek tenor saksofonda, gerekse flüt ve obuada en özgün Jazz müzisyenlerinden biri olarak, takma bir isim altında şöhrete ulaşmıştır. Çalışmalarıyla Jazz'a "World Music" ve "New Age" kavramlarını da ilk kez sokan bu müzisyen kimdir?*

2) *Jazz şarkıcısı Rosemary Clooney, ünlü aktör George Clooney'nin nesi olur?*

3) *Aşağıdaki Jazz müzisyenlerinden hangisinin, hangi albümü 1 milyon adetten fazla satmıştır?*

a) *Dave Brubeck;*
b) *John Coltrane;*
c) *Ella Fitzgerald;*
d) *Louis Armstrong.*

ÖLÜMSÜZ STANDARTLAR

IN A SENTIMENTAL MOOD

Söz: Irving Mills
Müzik: Duke Ellington

In a sentimental mood
I can see the stars come through my room
While your loving attitude
Is like a flame that lights the gloom
On the wings of every kiss
Drifts a melody so strange and sweet
In this sentimental bliss
You make my paradise complete
Rose petals seem to fall
It's all I could dream to call you mine
My heart's a lighter thing
Since you made this night a thing divine
In a sentimental mood
I'm within a world so heavenly
For I never dreamt that
you'd be loving sentimental me

OH, LADY BE GOOD

Söz: Ira Gershwin
Müzik: George Gershwin

Listen to my tale of woe,
It's terribly sad but true,
All dressed up, no place to go
Each ev'ning I'm awfly blue.
I must win some winsome miss
Can't go on like this,
I could blossom out I know,
With somebody just like you. So...

Oh sweet and lovely
Lady be good,
Oh lady be good to me.
I am so awfly misunderstood,
So lady be good, to me
Oh, please have some pity
I'm all alone in this big city
I tell you I'm just a lonesome babe in the wood,
So lady be good... to me.

Auburn and brunette and blonde:
I love 'em all, tall or small
But somehow they dont' grow fond;
They stagger but never fall.
Winter's gone, and now it's spring!
Love! where is the sting?
If somebody won't respond,
I'm going to end it all. So.....

Oh sweet and lovely lady, be good.
Oh lady, be good to me!
I am so awfly misunderstood,
So, lady be good to me.
This is tulip weather –
So let's put two and two together.
I tell you I'm just a lonesome babe in the wood,
So, lady be good, to me.

I GET A KICK OUT OF YOU

Söz ve Müzik: Cole Porter

My story is much to sad to be told
But practically everything
leaves me totally cold
The only exception I know is the case
When I'm out on a quiet spree,
fighting vainly the old ennui
Then I suddenly turn and see
Your fabulous face

I get no kick from champagne
Mere alcohol doesn't thrill me at all
So tell me why should it be true
That I get a kick out of you
Some like the perfume from Spain
I'm sure that if I took even one sniff
It would bore me terrifically too
But I get a kick out of you

Some like the bop-type refrain
I'm sure that if, I heard even one riff
It would bore me terrifically too
But I get a kick out of you
Some they may go for cocaine
I'm sure that if, I took even one sniff
It would bore me terrifically too
But I get a kick out of you

I get a kick every time I see you
standing there before me
I get a kick though it's clear to see,
you obviously do not adore me
I get no kick in a plane
Flying too high with some gal in the sky
Is my idea of nothing to do
But I get a kick out of you

BİR KİTAP / BİR VİDEO

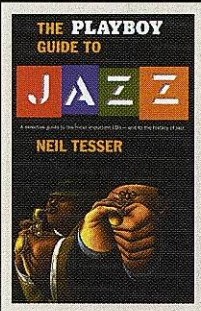

THE PLAYBOY GUIDE TO JAZZ

Neil Tesser
Plume
ABD, 1998
ISBN: 0-452-27648-9
300 sayfa
Karton kapaklı
13.95 $

Son yıllarda mantar kadar hızlı çoğalan Jazz referans kitapları arasında en başarılılarından birinin Playboy logosu taşıması aslında hiç de yadırganacak bir olay değil. Cinsel devrimin öncülüğünü yapan Playboy dergisi, daha ilk yıllarından beri Jazz'a sayfalarında ağırlıklı olarak yer vermiştir (Ek bilgi olarak, Playboy'un 70'li yıllarda her yaz Los Angeles'da Hollywood Bowl'da bir Jazz Festivali düzenlediğini ve Modern Jazz'la ilgili en popüler parçalardan oluşan 4 CD'lik bir setin 40. yıl kutlamaları nedeniyle Playboy tarafından derlendiğini belirtelim). İşte bu kez de, hem radyoda Jazz programları hazırlayan, hem de pek çok yayın organının yanısıra Playboy'un da Jazz eleştirmenliğini yapan Neil Tesser'in kaleme aldığı bu cep kitabına "Playboy'un Jazz Rehberi" adı verilmiş. Calling Doctor Jazz (1917-1932); Let's Dance (1935-1945); Everybody's Boppin' (1941-1955); Cool Blues (Hot Blues) (1953-1965); Freedom Now (1959-?); Plug Me In (1967-1984); Letter from Home (1973-1998); Hesitation (1982-1998); Open All Sides (1990-?) adlı bölümlerden oluşan bu yapıt, Jazz tarihini hızla gözden geçirirken, farklı dönem ve tarzlara damgasını vuran 250 seçkin albümü de tanıtıyor. Rahat okunan bu kitabı benzerlerinden ayıran en büyük özellik, sayfalarının yarısından çoğunun 1960 sonrası döneme ayrılmış olması. Hem yeni başlayanlara, hem de deneyimli Jazzseverlere seslenmeyi bilen bu özlü kitapta, Tesser'in Jazz'ın gittiği yönle ilgili sağlıklı değerlendirmeleri gerçekten ilgiyle okunuyor.

MILES IN PARIS

Yöneten: Frank Cassenti
WEA / Warner Bros.
ABD, 2001 (1990)
78 dakika, Renkli
1.33:1 / PCM Stereo
İngilizce / İngilizce, Fransızca, Japonca altyazılı
DVD Region 1 / NTSC,
24.99 $

Trompetçi Miles Davis'in, flüt ve saksofonlarda Kenny Garrett, basta Benjamin Rietweld, solo bas gitarda Joseph "Foley" McCreary, davulda Ricky Wellman, elektrikli vurmalılarda John Bigam, ve tuşlu çalgılarda Kei Akagi'den oluşan son kadrosu eşliğinde, 3 Kasım 1989 gecesi, 10. Paris Jazz Festivali kapsamında verdiği konserin kayıtlarını, parça aralarında farklı konularda (medya; sound; Güney Afrika; Afrika; melodi; dostlar; kalıcılık; şöhret) Davis'le yapılmış kısa söyleşiler eşliğinde sunan bu DVD'de sırasıyla şu parçalar yer alıyor: Human Nature; Jilli; Hannibal; Don't Stop Me Now; Amandla; Tutu; Wrinkle; New Blues; Mr. Pastorious. Marcus Miller imzalı son dönem parçaların ağırlıklı olduğu bu çağdaş repertuarda, özellikle Davis'in bestesi "New Blues", trompetçinin eski günlerini anımsatan bir hava taşıyor. Son dönem konserlerinin çoğunda sahnenin bir köşesine çekilip, sırtını izleyicilere dönerek arada sırada birkaç nota üflemekle yetinen Miles, bu kez - herhalde bu konserin video kaydının da yapılıyor olmasının tesiriyle – oldukça enerjik bir performans sergiliyor. 45 yıllık meslek yaşamında Jazz'ın yönünü pek çok kere değiştirmiş, bukalemun karakterli "Karanlıklar Prensi"nin geç dönem müzik çalışmalarından hoşlananlar için vazgeçilemiyecek bir doküman olan ve özellikle Miles'ın yukarıda sıraladığımız konular hakkındaki düşünce ve yorumlarıyla ilgi çeken bu DVD'nin İngiltere'de yayınlanan PAL versiyonunun, bir süredir ülkemizde de satışa sunulduğunu belirtelim.

Jazz Sözlüğü

M

Mean – (Sözlük anlamı: Kötü, acımasız) 1. Ayakları yere basan, dürüst, namuslu; 2. En iyi, mükemmel.

Mellow – 1. Gevşemiş, rahatlamış (çoğunlukla alkol veya uyuşturucunun tesiriyle) ("*Fine and Mellow*" – Billie Holiday); 2. Herşeyin (teknik, duygu, tempo, vs.) yerinde olduğu başarılı bir Jazz performansı için kullanılan sıfat ("*In a Mellow Tone*" – Duke Ellington); 3. En iyi kalitede (**Mellow Pot** – en kaliteli marihuana).

Member – (Sözlük anlamı: Üye) 1. Bir (dini) cemaatin üyesi; 2. 60'lardaki eşitlik mücadelesi sonrasında zenci toplumun bir üyesi; zenci; 3. Zencilerin birbirlerine hitap etme biçimi (Türkçe'deki "tertip" karşılığı).

Mess – (Sözlük anlamı: 1. Karışıklık, dağınıklık; 2. Dalaşmak) 1. Beyaz argosunda: Aptal; Zenci argosunda: Müthiş; 2. Başkasının işine burnunu sokmak; **How about that mess! –** Ne müthiş, değil mi?

Metronome – ABD'de 1883 yılında yayın hayatına atılan ve 1961 yılında kapanan ünlü aylık Jazz ve popüler müzik dergisi. Editörleri arasında Leonard Feather, Barry Ulanov ve Dan Morganstern gibi ünlü eleştirmen ve müzikologların da yer aldığı dergi, düzenlediği yıllık anketlerde birinci gelen müzisyenlerden oluşturduğu Metronome All-Star adlı topluluklara konserler verdirmiş, plak kayıtları yaptırmış; 1950-61 yılları arasında da Metronome Yearbook'ları yayınlamıştır.

Mezz – Klasik Jazz döneminin klarnet ve saksofoncusu Milton Mesirov (veya Mezzrow)'un lakabı. Ünlü bir uyuşturucu destekçisi olduğu için, onu "onurlandırmak" (!) için marihuana sarmasına da **Mezz** adı verilmiştir.

Mickey Mouse Music – Gerçek müzisyenliğe değil de, daha çok eksantrik efektlere, ilginç ses oyunlarına dayanan, çoğunlukla ticari Jazz veya dans müziği.

Milk – (Sözlük anlamı: Süt) Cinsel hazı ifade etmek için kullanılan metafor; **Milk and Honey -** (Sözlük anlamı: Süt ve Bal) Cennet; orgazm; **Milk Cow –** (Sözlük anlamı: Sağmal inek) Sevgili, manita.

Minstrel – Gezici şovlarda, yüzünü siyaha boyayarak şarkı söyleyip müzikli gösteri yapan beyaz. 19. Yüzyıl'da çok popüler olan **Minstrel Show**'ların ortaya çıkışı, o yüzyılın başında Almanya kökenli, genç bir şarkıcı olan ve kendini "The Gay Negro Boy" (Neşeli Zenci Oğlan) diye lanse eden Gottlieb Graupner'a kadar dayanır. Aslında siyah ırkla ve müzikleriyle dalga geçen bu şov geleneğinin daha sonraları Jazz müziğinin ortaya çıkmasında etmen olması ilginçtir.

Minton's Playhouse – Kısa olarak **Minton's** diye de adlandırılan Harlem'deki (210, West 118th Street) bu gece kulübü, Bebop akımının beşiği olarak bilinir. 40'lı yılların başında, Dizzy Gillespie, Thelonious Monk, Tadd Dameron ve Kenny Clarke gibi genç ve öncü müzisyenler, eski bir saksofoncu olan Henry Minton'ın 1938'de açtığı ve 1940'dan itibaren saksofoncu Teddy Hill'in işletmesine geçen bu kulüpte, deneysel jam session'larda (bkz. bu terim) biraraya gelerek Bebop'ın alfabesini oluşturmuşlardı.

Mississippi – Kuzey Amerika'da Itasca Gölü'nden çıkıp, faklı kollarla beslenerek, Minneapolis, St, Louis, Memphis gibi büyük şehirlerden geçtikten sonra, bir delta oluşturarak New Orleans'ta Meksika Körfezi'ne dökülen, ABD'nin en uzun nehri (3701 km). Ticari ve kültürel yönden bir atardamar oluşturan bu nehrin üzerinde çalışan buharlı ve çarklı gemilerde çalan müzisyenler aracılığıyla, Jazz müziği 20. Yüzyıl'ın başında New Orleans'tan kuzeye doğru, Chicago'ya kadar yayılmıştır.

MJQ – 1952 yılında, vibrafonda Milt Jackson, piyanoda John Lewis, basta Ray Brown (dah sonra Percy Heath) ve davulda Kenny Clarke (daha sonra Connie Kay)'i biraraya getiren, özellikle Lewis'in akademik çalışmaları sonucu klasik formları "cool" (bkz. bu terim) bir Jazz anlayışıyla birleştirerek, hem Klasik Müzik'le Jazz'ı aynı potada eritmeye çalışan "Third Stream" (Üçüncü Yol) (bkz. bu terim) akımının en başarılı topluluğu kabul edilen, hem de 40 yılı aşkın bir süre beraber çalışarak kırılması güç bir rekora imza atan **Modern Jazz Quartet**'in kısa ismi.

Moaning – 1. İnlemek, acı çekmek; 2. Zevk ve keyif sesleri çıkarmak; 3. Homurdanmak; 4. Ağzı kapalı bir şekilde, mırıldanmaktan öte sanki inlercesine bir şarkının melodisini söylemek ("*Moanin'* " – Art Blakey).

Eberhard Weber:
Bas'ın Manifestosu

Murat Şekerli

Orhan Kahyaoğlu

Yazarlardan biri, Eberhard Weber için 'bas'ın mefistosu' demişti. Onun kuvvetli tekniği ve yetenek gücünün doğurduğu ürkütücü ilhamdan dolayı bu benzetmeyi yapmıştı. Gerçekten de, bas çalışında bir şeytanilik hep var bu müzisyenin. Gerçi bu yanı, onu modern sanatın gizemli yolculuklarına çoğu kez götürmedi. Modern jazz'la bağ az kurdu. Özellikle ilk dönem çalışmaları ve solo albümlerindeki sadelik -hatta aşırı- dolayısıyla onun için bir minimalist diyenlere rastlandı. Evet, bestelerinde çoğu kez sade, durgun ve donuk bir atmosfer hep oldu. Ama, sanıldığı ölçüde bir soyutlama karşıtı olduğu pek söylenemez. Bu saptamanın olumlu yanı, hep müziğindeki abartısızlık oldu. En az jazz ve doğaçlama kadar, batı klasik müziği geleneğinin romantik çizgisinden etkilendi. Bu yüzden onu "jazz'cı" kategorisine koyamayanlar çokça olsa da; bu değişik müzik karakteri yüzünden, onun Avrupa jazz'ına yeni bir kimlik kazandırdığını söyleyenlerle karşılaşıldı. Tüm bu özellikleri, onu bilgiç bir edaya, başsız- sonsuz bir uçuk doğaçlamacılığa yaklaştırmadı. Bu yüzden, çeşitli müzik çevreleri onun yaptığı müziği hep merak ve ilgiyle izledi. Modernite-den görece uzak durması kadar, popüler olanla da pek iletişime girmedi. Bu özelliklerin yanında, Weber, enstrümanı bas'ı yeniledi, el ve fikir emeğiyle yepyeni tınılar, sesler taşıyan bir karaktere dönüştürdükten sonra kendi müziğini yapmaya başladı. Çünkü, daha solo albümlerine başlamadan zaten Avrupa'daki free-jazz ve jazz- rock ortamının en iyi basçılarından biri olmuştu. Ama, bu dönemden sonra, yenilikçi bir stilist olmaya adım adım yönelecekti. Kısacık bir zaman diliminde, kendi müzik tavrı ve sound'uyla dinleyicilere ulaştı. Az sonra, ayrıntılı söz edeceğimiz bu açılım, kendine ait müzik felsefesinin de benzersizliğini getirecekti. O, aslında, her tür müziği, kendi stili içinde biçimlendirebilen bir müzisyen olduğundan, müzik türü çeşitliliği onun için hiç sorun olmadı. Ama, doğaçlama, olmazsa olmaz bir şartıydı birileriyle beraber çalabilmesi için. Bu çok boyutlu doğaçlamacı yanı, solo albümlerinde güçlü bir konsepte büründü. Takip etti-

ği izlekler hep belirgin, ama özel bir karakteristiğe sahip oldu. Bu özelliklerinin yanında, inanılmaz derecede başarılı bir besteci kabul edildi. Klasik bir altyapı üzerine oluşturduğu doğaçlama teknikleri dinleyenleri devamlı şaşırttı. Hem de soyutlamalardan çoğu kez uzak kalmasına, müziğine şeytani buluşlar katmasına rağmen. Ona, ürkütücü bir ilham gücü kazandıran teknik ve yeteneğindeki inanılmaz güç oldu. Tüm bu özellikler itibariyle, Weber için basta çığır açan bir müzisyen demek mümkün. Hatta, elektro basın ilk mucidi demek bile. 70'li yılların bir başka elektro bas efsanesi olan Jaco Pastorious'tan da önce bu enstrümana hayat kazandırmıştı. Bu teknik buluş ve yetilerine rağmen atmosferik, klasik müzik etkili bir sound onun hep belirleyici yönelimiydi. Kompozisyonlarında çokça müziğin asıl, ilkel halinin önemini vurguladı. Bu yüzden atmosferik, insanın ruh hallerini tüm doğallığıyla yansıtan, hipnotik yanı devamlı öne çıktı. Müziğinin içindeki uyarıcı, lirik boyut, yavaş yavaş gelişen, önce biraz soğuk ama o denli de zengin armonilerle bezeli kompozisyonlara dönüştü.

Bu genel bakıştan sonra, Weber'in yaşam öyküsünden kısaca söz edip; yapıtlarını biraz ayrıntılı gündeme getirdiğimizde, onun müzik tavrının asıl anlamlarına biraz daha yakından bakabileceğiz. Tabii ki, içinde bulunduğu birçok önemli grup ve proje oldu. Bu bağımlılıkları da gündeme gelecek. Ama ağırlık hep Weber'in müzik felsefesi ve ürünleri bağlamında ele alınacak.

Yaşam Öyküsü

Weber, çoğu müzisyende rastladığımız gibi, ailesinin içinde küçük yaşlarda müzikle haşır neşir olmaya başlar. Babası çello ve piyano öğretmenidir ve ilk olarak altı yaşlarında bu babadan çello dersleri alır. Ancak ilk gençliğinde klasik müzik terbiyesinden, jazz'a yönelmektedir. Bu yıllar, 1950'li yılların ortalarıdır. Ve bu dönemle birlikte kontrabas'a hızla yönelir. Aynı dönem, kız kardeşiyle korolarda şarkı söylemektedir. Aslında, 1960'lı yılların başlarında bazı jazz gruplarıyla, amatör ruhlu çalışmalar yapar. Ama, profesyonel hayata geçiş uzun yıllar sonra, yani 1972 yılında başlayacaktır. Önceki dönem, daha çok TV için yapılan programlarda çeşitli işler yapar. Tiyatro ve TV programlarında bağımsız olarak direktörlüklerle ilgilenir. Müzik, bu uğraşlardan geri kalan zamanlarda hayat bulur çoğu kez. Bazı profesyonellerle de çalmaktaydı. 1960'ların hemen başlarında örneğin gitarist Baden Powell, bu dönem birlikte çaldığı önemli müzisyenlerden biri. Piyanist Wolfgang Dauner'le olan birlikteliğiyse, 1972'ye kadar, yani uzun yıllar sürmüştü. Weber, Daunel'le 1960'lı yılların başlarında tanışmışlardı. Önce Dauner Trio'da çaldı Weber. Temel esin kaynakları Bill Evans Trio'ydu. Bu ünlü üçlünün efsane basçısı Scott LaFaro, Weber'in o döneme kadar gelmiş geçmiş en önemli ustasıydı. Daunel'le Dusseldorf Amatör Jazz Festivali'nde bile boy göstermeye başlamıştı. Sonraki süreçte, bu kadro özgür doğaçlama deneylerine yöneldi. Bu süreçte Weber, bir çok stiller içinde session çalışmalarında yer aldı. 1970 yılında Dauner'in bu kez 'Etcetera' diye bir grubu vardı. Psikodelik jazz-rock grubuydu bu. O dönem dünyada büyük ivme kazanan jazz-fusion çizgisinin içinde varoldu. Weber, 1972 ve 1973 yıllarında Dave Pike Set'te, ardındansa Volker Kriegel'in özel bir jazz grubu olan Spectrum'da serüvenini sürdürdü. Bu süreçte Krigel'le Avrupa ve Güney Amerika turnelerine de katılarak, tam anlamıyla profesyonel bir müzik hayatının ortasında bulmuştu kendini.

Weber, artık, deneyimli bir müzisyen katına ulaşmanın yanında, Avrupa'nın adından çok söz edilen birkaç basçısı arasında anılıyordu. Jazz, jazz-rock ve free-jazz gibi farklı çizgileri temsil eden gruplar içinde olup da, aynı kalitede bas çalabilen belki tek basçısıydı bu dönem. Weber, bu aşamada kendine ait bir sound ve müzikalitenin oluşması gereğini kafasına takar. Yeni bir stil oluşturmaya adım atarken, kendi enstrümanını da sorgular ve değiştirmeye yönelir. Yenilikçi arayışlardır bunlar. Onun içinde bulunduğu son grup olan Krigel'in 'Spectrum'unda, kaçınılmaz olarak rock ritimleriyle çok bir haşır neşir olmak zorunda kalmıştı. Kendi dünyasıysa, daha hafif ritimlere yaslanan bir sound'u özlüyordu. Elektronik sound'ları, klasik armonik seslerden gelen uçuk melodileri, sesi yankılayan ve yumuşak olan armonilerin peşinde olduğunun farkına varmıştı. Söz konusu fikirleri bir konsept içinde doğurmayı tasarlıyordu. Bu arzuyu hayata geçirmek için, yeni bir bas sound'u oluşturmak kaçınılmazdı. Bu, yüzden düzenlenen

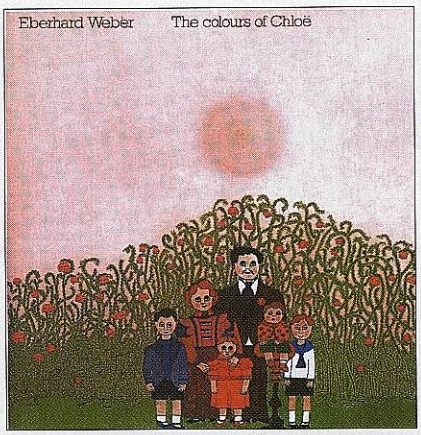

bu enstrüman, bir tür elektro-bastı. Enstrüman yapımcılarının yardımları ve elektronik eksperlerle ortaya özgün bir bas örneği çıktı. Basın beş tellisiydi bu. Enstrümanın yeni nitelikleri, farklı bir görüntüsü vardı. Klasik, armonik sesler bu yolla değişebiliyordu. Enstrümanın sesi daha çok yayılan daha uyarıcı bir özelliğe sahipti.

Bu elektro-basın oluşmasıyla birlikte, Weber, artık kendi müziği ve sound'unun peşine takılacaktı. Ve işin ilginci, bu arayış, yerini ve anlamını, müzisyenin hemen ilk solo albümünde ortaya çıkardı. Weber'in bu uğraşlarına, bu konseptteki yeni kompozisyonlarına sahip çıkan firma ECM oldu. Avrupa müziği, jazz ve doğaçlama üçlemesi bu firmanın da müzik çizgisine denk geldiğinden, ilk buluşma yılı 1973'ten bugüne, Weber'in tüm yapıtları bu firmadan yayınlanacaktı. Stüdyo kayıtları 1973 yılında yapılan bu ilk albüm *'The Colours Of Chloe'* adıyla, bir yıl sonra yayınlandı. Albüm, eleştirmenlerce beklenmedik ölçüde övgüler kazandı. Bu, albümü ve yaratıcısını ciddi bir üne kavuşturdu. Çalışmada, Weber'in yanında dört müzisyen bulunuyordu. Uzun yıllar sonra, Weber'le birlikte Jan Garbarek Group'un da Weber'le beraber üyesi olacak, piyanist Rainer Brüninghaus, bu ekibin en tanınan ismiydi. Davul ve perküsyonu Peter Giger, tek bir parçada davulu Ralf Hübner çalmıştı. Ack Van Rooyen'se albüme flugelhorn'uyla katılmıştı. Ama, Weber'in sound'unun biçimlenmesinde en önemli olay, Stuttgart Radyo Senfoni Orkestrası'nın çello grubunun albümde yer alması.

Albümün giriş parçası olan 'More Colours', değişik bir orkestrasyon üzerine inşa edilmiş, uçuk melodilerle bezeli. Derin olduğu kadar melankolik bir atmosfer üzerine kurulu beste. Weber, hüznü temsil eden bir solistti bu parçada. Bas'ın yüreğe en yakın enstrüman olduğundan hareketle, insan ruhunu gerçekten kucaklayan bir sound çıkmıştı ortaya. Piyanoysa bestedeki lirik açılımı sembolize ediyor. Parçadaki iç değişim ve pasajlar bu ruh farklılaşmasının en açık belgeleri. Klasik formasyondan hareketle apayrı bir doğaçlama biçimiydi şekillenen. Ve artık, melodileri bile akıtacak ilginç bir bas tınısı, rengi çıkmıştı ortaya. Albüme adını veren *'The Colours Of Chloe'* adlı kompozisyon da aynı karakterleri taşıyordu. Ancak, çello grubu bu parçanın değişik renk ve gölgelerini temsil ederek, besteye yeni bir açılım kazandırdı. Yine nefis ve tabii melankolik ruhlu, iç konuşmaları, iç ritmi doğrultusunda doğaçlamalar yapan, virtüöz bir Weber'le karşılaşılıyor. Weber'in piyanist Brüninghaus'la ortak biçimlendirdiği melodik cümlelerse kuşatıcı ve cool bir karakterde. Albümün buğulu, melankolik havasında, synthesizer'da hoş bir anlatımcılığı temsil ediyor. 'An Evening With Vincent Van Ritz' farklı pasajlar içinde jazz ve doğaçlamanın oldukça belirginleştiği bir örnek. Önce bas, ardından piyanonun ritmik girişiyle başlayan 'No Motion Picture', iç dünyaya yolculuğun bir başka ifadesi gibi. Kompozisyonda klasik müzik formlarıyla jazz içiçe soluk alıyor. Bas bu parçada somut anlatımca bir rolde. Geçişlerle dolu inanılmaz bir bas üslubu çıkıyor ortaya. Çello ise, klasik merkezli altyapıya yeni tonlar, renkler kazandırmış. Besteye ne jazz, ne klasik diye biliyoruz yer yer tempolu hale gelen folklorik esintiler; vurmalıların ilginç ritimleri parçayı bir yanıyla kuşatıyor. Sonlara doğruysa bas ve piyano doğaçlamaları çokça belirgin.

Sound'u

Görüldüğü gibi, o günlerin müzik ortamına bakıldığında, kesinlikle bir 'fusion' türü değil yapılan. Somut, yerleşik kaynaklardan hareketle, ortaya apayrı tonlar çıkmıştı. Sade, dingin bir sound'du ortaya çıkan. O denli de büyüleyici ve kuşatıcı. Weber, bu albümle birlikte, ECM yoluyla çok önemli müzisyenlerin albüm ve grup çalışmalarına katıldı. Weber, ECM yoluyla farklı diyaloglara girip, aynı yılın- 1974- çok önemli bazı albümlerinde rol alır. Örneğin vibrafona jazz'da yeni bir kimlik kazandıran Gary Burton'ın 'Ring' adlı albümünde bası Weber çalmıştır. Ardından gelen iki yıl da, bu ünlü beşlinin iki ABD turnesine katılır. Burton'ın iki yıl sonra çıkan *'Passengers'* albümünde Weber konuk müzisyendir. Bu kadrolarda Steve Swallow, Pat Metheny ve Bob Moses gibi jazz'ın çok önemli isimleri yer alır. Yine 1974'de ünlü jazz gitarcı Ralph Towner'ın bugün bir klasik kabul edilen 'Solstice' albümündeyse, Weber'in yanında ki diğer grup üyeleri Jan Garbarek ve davulcu Jon Christensen'dir. Towner'la beraber tüm üyelerle, sonraki yıllar önemli grup çalışmalarında yıllarca beraber olacaktır. Bu süreçte, gerek enstrümanı bas'a, gerekse, jazz kaynaklı ve Avrupa merkezli müzik açılımlarının göbeğinde yeşeren bir Weber vardır ortada.

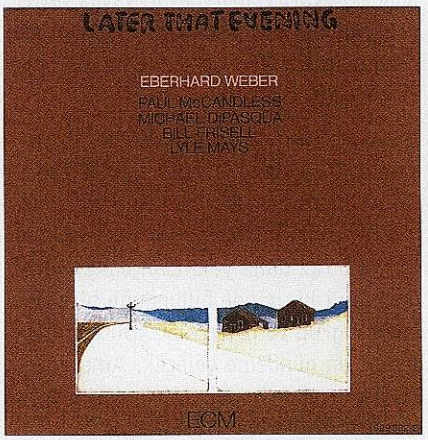

Bu albüm deneyimlerinden hemen bir yıl sonra- 1975- Weber, özel sound ve müzikalitesini genişletmek, yeni bir biçime dönüştürmek için, 1982'ye kadar süren, liderliğini yaptığı 'Colours' grubunu kurar. Yine renklerin, tonların, gölgelerin peşinde, doğaçlama merkezli müzik tasarısını kovalamaktadır. Bu grubun ilk oluşan kadrosunda, ilk albümünde değindiğimiz ülke ve ülküdaşı Rainer Brüninghaus yine yer almakta. Soprano saksofon ve farklı üflemeleriyle dönemin en usta nefesliler müzisyeni Charlie Mariano'da bulunmakta. Davulda, Towner'ın 'Solstice' albümünde birlikte çaldığı, ünlü İskandinav müzisyen Jon Christensen yer almaktadır. 'Yellow Fields', biri kısa, üçü uzun, dört parçadan oluşur. Mariano, bu kısa parçada, saksofonuyla so-

list pozisyonunda. Lirik cümlelerle bezeli, doğaçlama yanı çok güçlü bir Weber kompozisyonudur bu. Kısa ve etkili pasajlarla doludur beste. Lirik öğenin belirmesinde Brüninghaus'un etkili melodileri dikkat çeker. Jazz ve doğaçlama bir nebze önde olsa da, romantik edanın biraz ötesine giden derin bir iç konuşmayla baş başa kalır dinleyici.

Albümde hakim olan doğal, natüralist bir havadır yine. Melankolik hava, ikinci parça 'Sand-Grass'ın ezgilerinde bayağı öne çıkar. Weber'in içe dönük, sade, abartısız ruh hali; teknik yetisindeki ayrıcalıklar ve solist kimliği, parçadaki kurgunun belirgin özelliğidir. İnsanın ve doğanın özünü arayan, özleyen bir duyarlılığı temsil eder bu beste. Sarı çayırlar'ın esintilerini yansıtan ezgilerle, baştan beri değindiğimiz somut algı biçimine, farklı müzikal tonlarla müzisyenler karşılıklar vermeye çalışıyor. Bas'ın melodik anlatımının öne çıktığı ve albüme adını veren parça 'Yellow Fields'. Hüzünlü, içli bas cümleleriyle akıyor parça. Bestenin içinde çok etkili bir melodik değişim yaşanıyor. Sırayı saksofonuyla alan Mariano ise, İskandinav jazz'ının folklorik renklerinden izler kazandırıyor besteye. Klasik müzik formunun üstüne uçuk doğaçlamalar ve farklı esintilerle dolu bir ritim duygusu besteyi kuşatmış. Grubun uyumunu, kişiliğini herhalde en iyi yansıtan beste bu. Parçada asıl solist Weber. Onunla beraber piyanist Brüninghaus'un iç konuşmaları bu yumuşak bestenin en çekici kesitleri. Weber, özellikle sonlara doğru aldığı solo sıralarında, enstrümanının yarattığı ince ve farklı sesleri, tınıları bambaşka bir müzik duygusuna, boyutuna taşıyor. Evet, bu ses renklerini bulmak, çoğaltmak, insanı hipnotize eden bir atmosfere taşımak Weber'in bir tür şeytanlığı! Ama, bilinen anlamıyla değil, şeytani sezgi ve dehasıyla.

Bu dönemle birlikte Weber'in sound'unun, onu etkileyen Scott LaFaro ya da Ray Brown Amerikan jazz geleneğinin bas ustalarıyla ilişkisini minimuma indirdiği dönem olduğu söylenebilir.

The Fallowing Morning

Weber'in 1977'de yayınladığı ikinci solo albümü 'The Following Morning'de tarzı, müzik felsefesi, ilk albümü *'The*

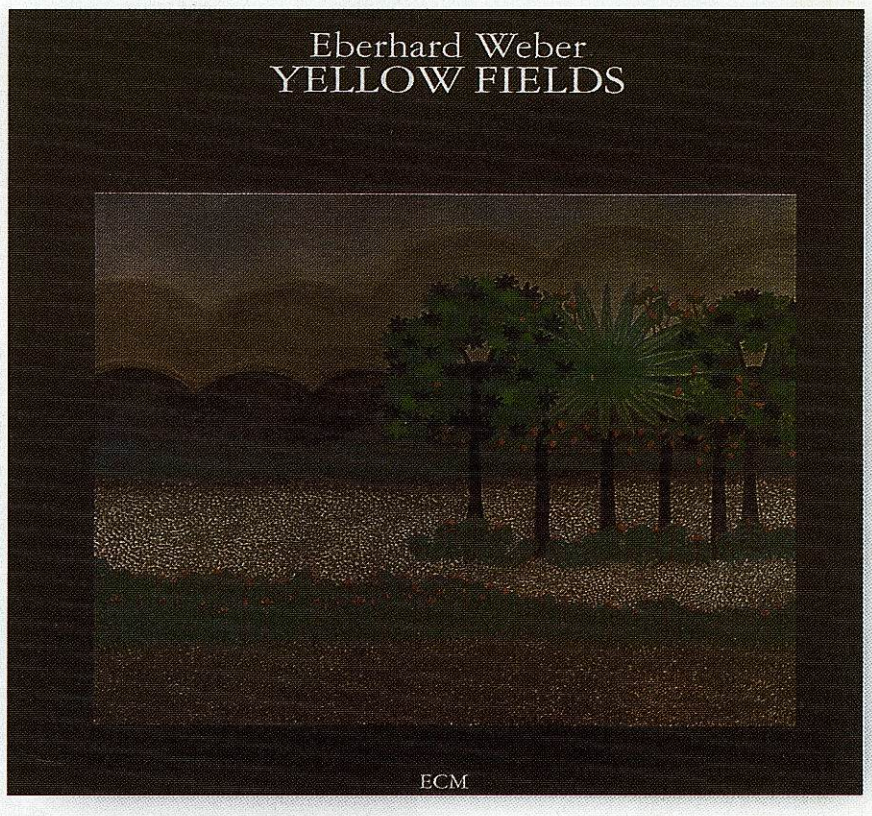

ECM

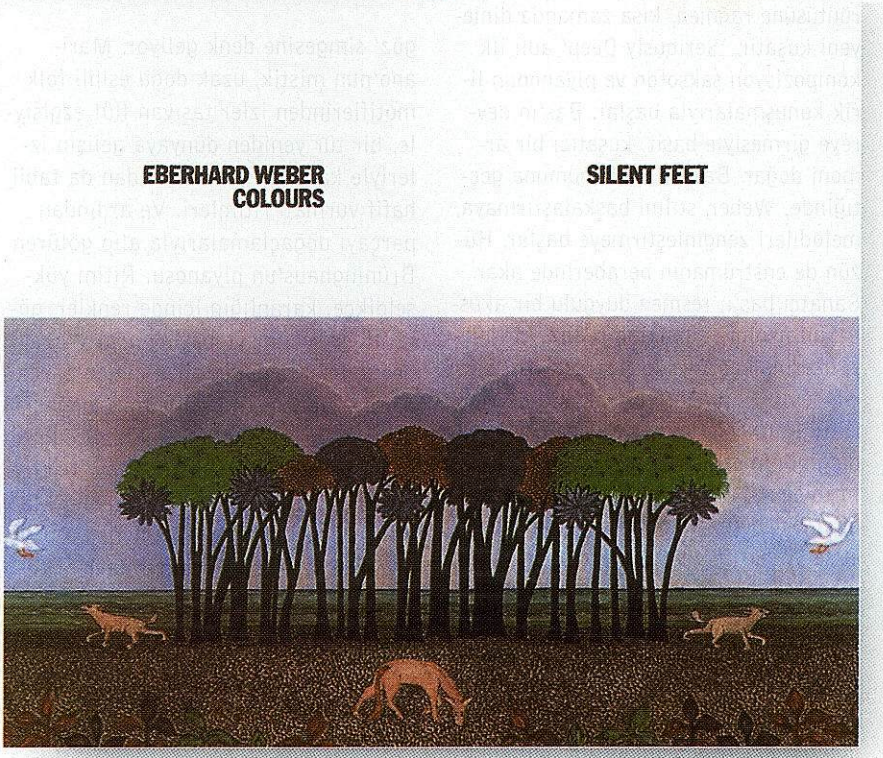

Eberhard Weber, elektro basın jazz dünyasında solo bir enstrümana dönüşmesinde büyük payı olan bir müzisyen. Beş telli, özel yapım basıyla, müzik dünyasına yepyeni tınılar, rekler taşıyan sanatçı daha ilk solo albümüyle büyük yankılar uyandırmıştı.

Colours Of Chloe' albümünün farklı bir bağlamda devamı gibidir. Ama, 'Colours' grubuyla yaptığı serüven ve konserler, jazz ve ötesi müzik ortamlarının en ilginç arayışları, deneyimleri olarak kabul edilmekte ve izlenmektedir. Bunun sonucu olarak, Weber ve grubu 'Colours'ın solo albümden bir yıl sonra çok önemli bir grup çalışması daha piyasaya çıkar. Bu deneyimli kadroda küçük bir değişiklik olur. Davulcu Jon Christensen'in yerini John Marshall almıştır. Grubun ritim tadında küçük bir değişikliktir bu. Ne de olsa, önemli müzisyen Marshall'da yeni açılımlar katacaktır Weber'in sound'una. Yeni *'Colours'* albümünün adı *'Silent Feet'*tir. Artık, tam anlamıyla rafineleşmiş müzik ufku ve tasarımı oluşturmuştur bu ilginç albümü. Oldukça uzun üç kompozisyon vardır bu albümde. Weber'in jazz ve doğaçlamacı yanı, sound'unu daha çeşitli, yönlere sokmuştur. Sadelik herşeyin üstündedir. Weber'in jazz'la bir biçimiyle kurduğu köprünün garip bir tezahürüdür bu besteler. Yavaş yavaş gelişen armoniler, tüm soğuk görüntüsüne rağmen, kısa zamanda dinleyeni kuşatır. 'Seriously Deep' adlı ilk kompozisyon saksofon ve piyanonun lirik konuşmalarıyla başlar. Bas'ın devreye girmesiyle basit, kuşatıcı bir armoni doğar. Bas, solist konumuna geçtiğinde, Weber, stilini başkalaştırmaya, melodileri zenginleştirmeye başlar. Hüzün de enstrümanın beraberinde akar. Sanatçı bas'ı, resmen duygulu bir akustik gitar gibi çalmaktadır. Jazz ritimleri üzerine bas ve saksofon soloları zarif, sessiz, sıradan gibi gözükse de, yarattığı atmosferle insanı içine çeker. Bu dinginliğin sağlanmasında klasik müzik formlarının alttan alta rolü çok belirgindir. Albüme adını veren 'Silent Feet'se Weber'in gelmiş geçmiş, en 'jazz gibi jazz' kompozisyonlarından biridir. Parçadaki değişimler, gölgeler ve renklilik ortaya benzerine hiç rastlanmamış bir jazz ve doğaçlama dokusu çıkarır. Tempolu bu bestede bas kadar, piyanonun da jazz doğaçlamalarını tam anlamıyla yansıttığı söylenebilir. Klasik hava besteden hiç kopmadığı gibi, gerilerde rock unsurlara da rastlamak mümkün. Yapılan belki jazz ama, bir mood müziğini, duygusunu yansıtan bir jazz. 'Eyes That Can See In The Dark' adlı son uzun kompozisyonsa, adından anlaşıldığı gibi, 'karanlıklarda görebilen bir göz' simgesine denk geliyor. Mariano'nun mistik, uzak doğu esinli folk motiflerinden izler taşıyan flüt ezgisiyle, bir tür yeniden dünyaya gelişin izleriyle karşılaşılıyor. Arkadan da tabii hafif vurmalı ritimleri. Ve ardından parçayı doğaçlamalarıyla alıp götüren Brüninghaus'un piyanosu. Ritim yükseldikçe, karanlığın içinde renkler, görüntüler seçilmeye başlayınca, Weber'in bası tempolu bir biçimde parçada öne çıkıyor. Ortaya ritmik, doğaçlamalarla bezeli yeni bir ruh hali çıkıyor. Bu parçayı bir tür doğanın fışkırması, hayat bulması gibi görenler olabilir. Weber'in dünyevi, mistik ve o denli de sade, billur müzik tavrını ve benzersiz sound'unu en iyi yansıtan bestelerden biri bu.

Bu yıllar, Weber'in üretimde en yoğun olduğu dönem olarak düşünülebilir. 'Colours' projesinden sonra, sanatçı bu kez, değindiğimiz örneklerin dışında bir konseptle ve müziğini daha çeşitlendirmeyi düşünerek, önemsediği iki usta dostu ve iki ses sanatçısıyla stüdyoya girer. Önemli dostlarından ilki uzun süre albüm ve turnelerinde çaldığı, vibrafon büyücüsü Gary Burton. Diğeri, yine birlikte uğraşlar verdiği gitar virtüözü

Weber, kendine özgü bir stilist. Onun kompozisyonlarında Klasik Batı Müziği'nin romantik çizgisinden yoğun izlere rastlanıyor. Bu müzikle jazz'ın ilginç bir buluşması çıkıyor ortaya çoğu kez ama bu müziğin asıl dayanağı doğaçlama yoluyla yarattığı müzikteki çeşitlilikler.

SHURE®

IT'S YOUR SOUND™

BETA 56

SHURE BETA serisi orkestra, enstrüman ve vokal mikrofonları

Dünya çapında performans standardı SHURE UHF telsiz mikrofon sistemleri

SHURE PSM 400 kablolu ve kablosuz kulakiçi monitör sistemleri, özellikle küçük sahne ve kısıtlı hacimli mekanlarda yer monitörlerinin neden olduğu sıkışıklık ve feedback gibi olumsuzlukları ortadan kaldırır ve grup üyelerine dinledikleri monitör sinyali üzerinde tam kontrol sağlar.

Toplam 8 ayrı kablosuz PSM400 sistemi aynı sahnede TK onaylı SHURE UHF telsiz mikrofon sistemleri ile uyum içinde çalışabilir.

PSM 400

SHURE PSM 600 VE PSM 700 serisi kulakiçi monitör sistemleri daha büyük uygulamalarda Profesyonellerin hizmetinde.

NEFAN

NEFAN TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hattat Halim Sok. No: 8 Dikilitaş - İstanbul
Tel : (0212) 288 4139 - 288 5705
Fax: (0212) 275 9118

Bağlar Cad. 159/A
Seyranbağları, Çankaya, Ankara
Tel: (0312) 447 07 92 Fax: (0312) 447 07 93

NEFAN, ithal ve satışını yaptığı tüm ürünlerin GARANTİ, SERVİS, BAKIM ve YEDEK PARÇA hizmetlerini kendi servisinde vermektedir.

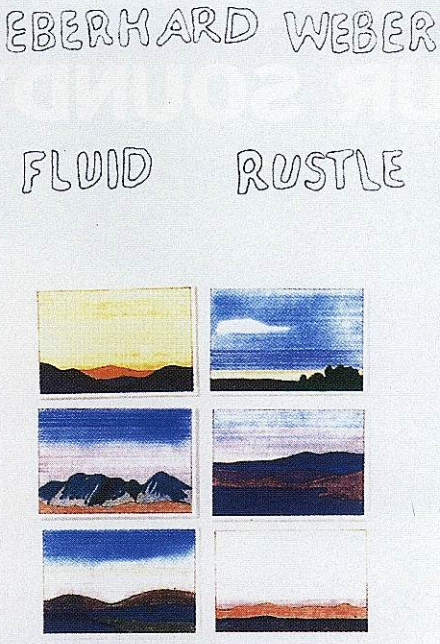

Kendine özgü bir kaynaşım sound'una sahip olan Weber, albüme adını veren 'Fluid Rustle' bestesinde kendi sound'una sadık bir jazz tavrını öne çıkarıyor. Alt yapı baştan beri akan klasik etkilenimlerle dolu. Towner'in jazz sound'undan izler önde.

Bill Frisell. Müzikal değişim ve yenilemede iki ilginç ses Bonnie Hermann ve Norma Winston'un önemli payları var. Weber bu yeni çalışmaya 'Fluid Rustle' adını koymuş. İki ustanın vibrafon ve gitarıyla yeşertmeye başladığı tipik atmosferik hava, biraz geçmişe, tarihe yapılan göndermelerle bezeli. Kilise ve antik çağ müziğinden esintilerle dolu, ama Weber sound'u içinde yeni bir açılım sağlayan müzik renkleri bunlar. Bu göndermelerde yine en belirgin rolü sesler üstleniyor. Geçmişte olan, yeni fikirlerle dolu bağda Frisell'in çaldığı balalaykanın özel bir rolü var. İlk kez, mistik öğe bu denli belirgin bu bestede. Weber, solo sıralarında değindiğimiz atmosferi zenginleştiriyor. Kendine özgü bir kaynaşım sounduna sahip olan Weber, albüme adını veren *'Fluid Rustle'* bestesinde kendi sound'una sadık bir jazz tavrını öne çıkarıyor. Alt yapı baştan beri akan klasik etkilenimlerle dolu. Towner'in jazz sound'undan izler önde. Weber'in içe dönük, kapalı dünyasını en iyi simgeleyen beste 'A Pile Smile. Bu yanı öne çıkınca, yumuşak besteyi yine melankolik hava kuşatmış. Özellikle bas ve Burton'un vibraharp'ının sesleri bu havayı besliyor, biçimliyor. Hafif uçucu, kuşatıcı bu bestede, klasik ruh ve altyapının üstünde gezinen ilginç jazz cümleleri belirleyici. Seslerse, bu müzik ortamının yankıları niteliğinde. Weber müziğinin hipnotik yanını en iyi yansıtan kompozisyon, albümün son parçası 'Visible Thoughts'. Dış dünyayı gözlemleyip, içindeki doğadan, doğallıktan tad alan bir Weber ruhu var ortada.

John Marshall'ı son dönem *'Colours'*ı 1980 yılında 'Little Movements' adıyla yayınladı. Artık usta ve deneyimli müzisyenler grubu, izledikleri müzik konseptlerinden bu albümde ödün vermediği gibi; albüm sonrası süreçte başarılı konserler de verdiler. Avrupa jazz'ında etkili bir grup olmayı başardılar. Weber'se farklı projelerden hiç vazgeçmedi bu dönem. Çeşitli çalışmalarla bağlantıları oldu. Ama, onun en ilginç deneyimlerinden biri, 1975 yılından bu yana, ünlü 'United Jazz And Rock Ensemble'ın üyesi olması ve bu ilginç arayış jazz'ının sembolü grupta tam on iki yıl yer almasıydı.

1982, Weber'in önemli değişim noktalarından biridir. Bu yıl, müziğinin gerçekten boyutunu açan, zenginleştiren yeni bir stüdyo albümü çıkar: 'Later That Evening'. Weber bir beşliyle yapar albümü. Frisell, gitarıyla tekrar gündemdedir. Onun yanında, ünlü akustik fusion grubu Oregon'un üstün nefesliler sanatçısı Paul McCandless ve Pat Metheny Group'un gözdesi, piyanist Lyle Mays yer almaktadır. Jazz ve Latin müzik ortamının eşsiz davul ve perküsyoncusu Michel DiPasqua'da grubun üyelerinden biridir. Ortaya, yoğun bir lirizmle bezeli, farklı bir jazz çıkar. Weber'in sade, pastoral müzik renkleri, dokuların üstüne yazılmış; öncekilerden farklı bir sound'la karşılaşılır. Klasik etki alttan alta işlense de, jazz ve doğaçlama abartısız ama teknik anlamda üst düzey bir müzikaliteyi ortaya çıkarır. Albümdeki lirizmin belirmesinde McCandles ve Mays'ın payları çok belirgindir. Özellikle de obua ve piyano. Weber, yine, enstrümanıyla karanlık ruh hallerini ağırlıklı yansıtsa da, içindeki 'küçük mum'u da hep saklı tutar sololarında. Albüme adını veren 'Later That Evening' adlı kompozisyonda, öykü anlatıcısı bir Weber'le başbaşa kalınır. Parçaların tüm sadeliğine rağmen, davulun kazandırdığı ritim çeşitliliği, besteleri ilginç bir kimliğe dönüştürür. Weber'in felsefesinde pek bir değişiklik yoktur. Ama, müzik, başkalaşmıştır.

Weber-Garbarek Yakınlaşması

Bu yılın diğer önemli olayı, Weber'in o zaman diliminden bu güne, popüler Jan Garbarek Group'un başçısı olması. Belki bu yüzden, yeni kuşağın çok sayıda jazz severi, Weber'i bu grubun üyesi olarak tanımıştır. Evet, Weber, Garbarek müziğine, sound'una yeni biçimler kazandıran bir müzisyendir. Garbarek'in 10'a yakın albümünde çalar şu ana kadar. Bu albümlerin 'Legend Of The Seven Dreams' gibi, popüler olup, pek özgün olmayan çalışmalara rastlandığı gibi; Weber'in müzik ruhunun katkılar taşıdığı 'Paths, Prints', 'Wayfarer' ve 'Rites' gibi oldukça orijinal albümlerden de söz edebiliriz. Weber'in bu grup serüveni apayrı bir tema olacağından kısacık değiniyoruz. Ama, en azından grup duygusunun pozitif biçimlenmesinde, 1980'li yılların sonlarında Weber'in yol arkadaşı, piyanist Brüninghaus'un devreye girmesi, ekibin kayıt ve performans yetisini gerçekten zenginleştirmiştir. Bu grubun, popülerliği dolayısıyla, Weber'in solo albümlerinin aralarını açtığını söylersek, herhalde pek abartmamış oluruz. Ama, Garbarek'in Weber'in orijinal çalışmaları ve sound'una saygıyla bakan, ondan yer yer esin alan bir müzisyen olduğunu düşünmek mümkün.

Bu aşamada Weber'in özel serüvenine geri döndüğümüzde, üç yıllık bir aradan sonra, klasik müzik ve bu müziğin romantik çizgisine biraz eğilimli 'Chorus' adında değişik bir albümü daha piyasaya çıkar. İşin ilginci, bu albümde Weber'in yanında aktif rolü Jan Garbarek üstlenir. Garbarek, soprano ve tenor saksofon çalar. Davulda Ralf-R.Hubner yer alır. Weber'in derinlikli, ruh halleri albümde ağırlığını koyar. Bu trioda Weber'in orijinal bası, solo enstrüman olarak öne çıkar. Melodik-melankolik boyut kısa zamanda dinleyenin içine, derinlerine sızar. Weber'in aslında hiçbir zaman virtüöz olmayıp, somut ruh hallerini tüm incelikleriyle yansıtan bir müzisyen olduğu hemen belirginleşir. Garbarek'in özellikle sopranosuyla yaptığı konuşmalar, insana bir tür terapi hissi veriyor. Parçalardaki farklı pasajlar, sonuçta özel bir müzik dilini ifadelendiriyor. Garbarek'te böyle deneyimlerin geçmiş yıllarda içinde bulunduğu için, bu özgün sound'un karakteristik özelliklerinden vazgeçip, varyeteye yönelmiyor; ruh ve teknik olarak, albümün atmosferine başarılı biçimde ayak uyduruyor. 'Part-1'den 'Part-7'ye uzanan ve altı bölüm içinde yorumlanan besteler, Weber'in özel tınılarını, solist yanını, karanlıkta içe dönük algı biçimini ve yavaş yavaş yükselen temposuyla albümü özgün bir kimliğe, kişiliğe kavuşturuyor. Bu albümle aynı yıl, ECM'den, Weber'in 'Works' adlı bir derlemesi yayınlandı. Bu firma, sanatçının, onuncu yılını kutluyordu. Weber'in solo albüm çalışmalarının aralarının uzadığından söz etmiştik. Bu yüzden, yeni çalışmalar, kompozisyonlar noktasında, yine üç yıllık bir boşluk var. Weber, yeni solo albümünü *'Orchestra'* adıyla 1988 yılında yayınladı.

Weber'in artık tam anlamıyla bir olgunluk dönemi yaşadığını söyleyebiliriz. 1960'lı yıllarda içinde bulunduğu TV ortamlarında, sonraki on yıllar müzik yapan bir Weber var. TV filmleri, dizilere yaptığı orijinal müziklerle, kendi ülkesinde başka bağlamlarda da ilgi gören Weber; bu uğraşın yanında film müzikleri de yaptı. Ve tüm bu profesyonel uğraşlarda, kendi lirizmi, melankolisinin yoğun izlerine rastlandı. Artık sound'unun her gün rafineleştiği, yenilikler taşıdığı özellikler, nadir çıkacak solo albümlerine yansıdı. Nitekim, tamamen kendi yaratıları, doğaçlama tavrı, bas'a kazandırdığı yenilikleri top yekun yakalayabileceğimiz çalışmalarla başbaşa kalınıyor. Klasik müzik ruhunun, romantizmin doğurduğu ilginç bir lirizm, bir bütün olarak, sonra gelen, uzun aralıklı albümlerini de kuşatacaktır. Neredeyse, gitar gibi çalınan, yayla, basına yeni tınılar, renkler kazandıran; bunların yanında perküsyon da çalan ustanın etkili çalışmalarıyla karşılaşılır. Weber'in 1988 yılında çıkan 'Orchestra' albümü değindiğimiz tüm özellikleri kucaklar niteliğinde. Bu albümde, onbir bestesi var sanatçının. kompozisyonların dokuzunda, Weber bestelerini yalnız yorumluyor. 'Seven Movements' ve 'Too Early To Leave' adlı iki bestede, oldukça deneyimli bir nefesliler grubu bulunmakta. Trombon çeşitleri, flugelhorn, tuba ve french horn, bu küçük nefesliler orkestrasının ana enstrümanları. Weber, özgün sound'unu bu kez nefesliler grubuna taşımış. Doğaçlamanın tonları, renkleri değişmiş. Melodiler belirginleşmiş. Özellikle on iki dakika süren 'Seven Movements'ta, orkestral duygu, klasik formlar, doğaçlama yoluyla bambaşka müzik mecralarına uzanmış. Weber'se bu parçada, bas sololarını hüzünlü, sarsıcı ama o denli de insanı hoş melodilerle yaşatan bir müzik tadına ulaştırıyor. Önce, görece gergin başlayan bas cümleleri, parçaya yayıldıkça sadeliğe, dinginliğe dönüşüyor. Weber, geri kalan dokuz kompozisyonda tüm maharetlerini, minimalist tavrı öne çıkararak somutlaştırıyor. Perküsyon da çaldığı 'Before Dawn', onun ilk dönem müziğine yenilenmiş bir atıf olarak düşünmek gerekiyor. Yine, karanlık iç dünyada yaptığı gezintiden doğaya çıkmanın eşiğinde bir Weber var. Zaten artık, izini sürdüğü renkler tam anlamıyla çeşitlenmiş, kendine ait, karmaşık bir renkler cümbüşüne dönüşmüş. Orkestra da belki, bu renkler bütününü temsil ediyor. Bu düşsel tasarım, aslında günün, zamanın da halini yansıtıyor. Albümün konseptinin sonsözü olan 'Epilogue'da insanın içini delen bir hüzün ve güzelliğin, renkler gibi buluşmasıyla karşılaşıyoruz.

Zaman kavramı, müziğinde alttan alta akar, sorgulanırken, Weber'in yaklaşık beş yıl sonra çıkan solo albümü *'Pen-*

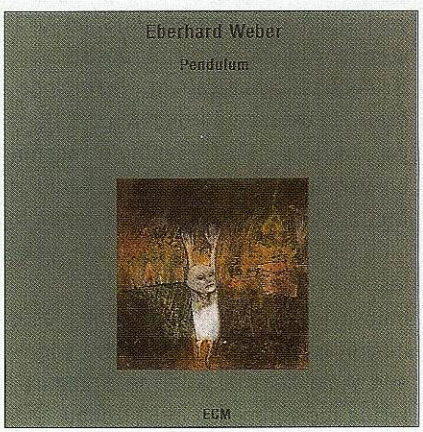

dulum', bu kavrama dair duygularını, sezgilerini yani hayat algısını simgeliyor. Önce vurguladığımız gibi, dokuz parçalık bu albümde Weber'in basıyla baş başa kalınır. Bu kez, hakikaten büyücü bir yanı var. Teknik ve kurgusundaki şeytani boyutun, tükenmez yeteneğin ve kavramsal kimliğinin tam anlamıyla öne çıktığı bir albüm bu. Weber'in bu albümde 'ermiş' yanını yakalıyoruz. Sanki evrimi, değişimi, doğanın ve renklerin çeşitliliğini bir müzik tanımı içinde buluşturmasıyla başarmış. 'Bird Out Of Age' ve 'Delirium', onun aydınlığa çıktıkça, içine doğru dönmesi. İlk parça bir zarafeti ve lirik dünyasını yansıtırken; ikincisi onun kapalı, melankolik ruh haline dönüşüyor. albümde, arkalarda akan bir folklorik öğe de var. Doğaçlamacı yanıysa jazz algısını daha bir yansıtıyor. 'Street Scenes', onun melankolik havayla sokağı, gündeliği araştırması, yansıtması anlamına geliyor. 'Silent For A While', somut biçimde zamanla hesaplaşan bir Weber'le bırakıyor bizi. İnsanın farklı halleri, tabloları, hayat oyunları, kompozisyonlara farklı bağlamlarda sinmiş. 'Unfinished Self Portrait', bu özelliklerin basit, anlamlı yansımalarıyla dolu.

Sekiz Yıl Ara

Weber, 1993'de çıkan bu albümünden sonra, tam sekiz yıl özel çalışmalarıyla ortaya çıkmadı. Garbarek Group'la olan serüveni ve özel profesyonel işleri en önemli handikabıydı bu gecikmenin. Ama, sonunda, bu yılın yaz başlarında, müzik ortamı, hakikaten ilginç bir Weber projesiyle baş başa kaldı. Gruplarla yaptığı çeşitli albümlerinde yer alan üç eski yol arkadaşıyla geçen yıl çalışmalara başlayan Weber, bu yepyeni albümüne ***'Endless Days'*** adını vermiş. Albümde, kıdemli dostu Brüninghaus yine çalıyor. Yazı içinde özellikle üstünde durduğumuz, 1982 yapımı 'Later That Evening'de önemli bir yer tutan nefesliler ustası Paul McCandless ve davul / perküsyonun ilginç virtüözü Michael DiPasqua, yaklaşık yirmi yıl sonra Weber'le buluşuyorlar. Bu albümde, yine klasik müziği baz alıp yeni açılımlara yönelmiş. Ama, jazz kurallarına, standartlarına hiç eğilmeden oluşturduğu

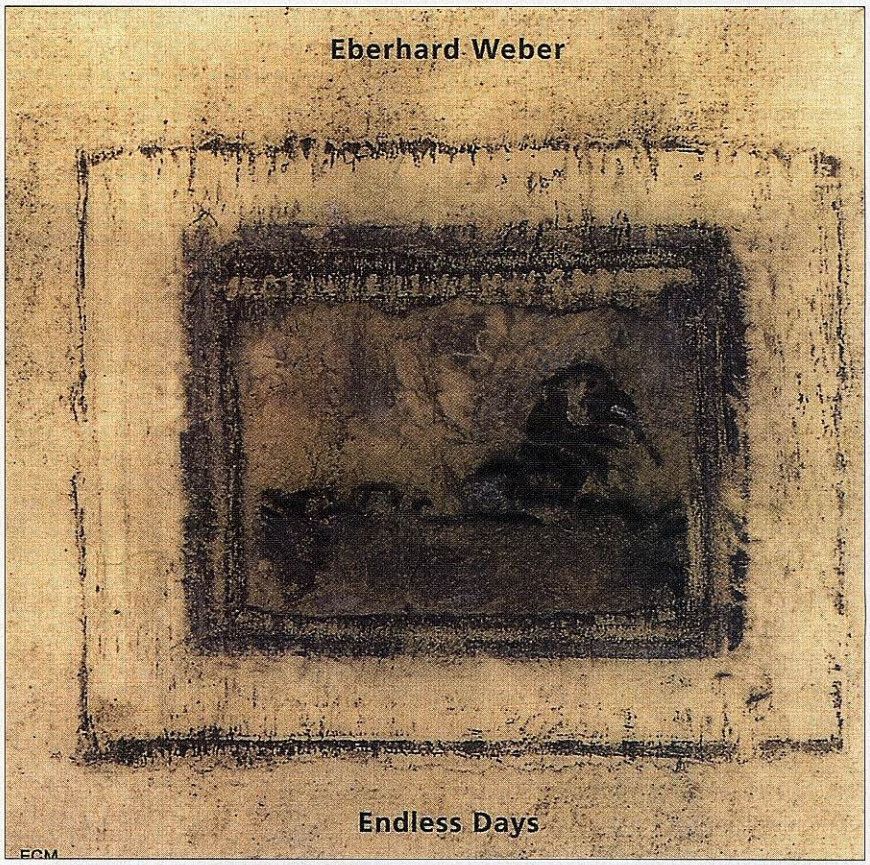

doğaçlamacı boyutla. Orkestral vizyonu ve sound'lar albüme yine ağırlığını koymuş. Müzisyenler notasyona ne kadar sıkı bağlı olsalar da, müzikal açılımları ve sezgilerini bestelere, doğaçlamalarıyla taşımadan edemiyor. Klasik merkezli enstrümantasyon melodi boyutunda özel role sahip Paul McCandless ve Brüninghaus'u kusursuz bir yorum yetisine taşıyor. Evet, uçlarda, değişik pasajlarla biçimlenen bir albüm elimizdeki. Weber, bu uçta pasajları ancak bu müzisyenlerin çalabileceğini düşünmüş ki, projeye andığımız ustaları katmış. Brüninghaus'un parçaların düzenlenmesine kadar etkili bir rolü olmuş.

Albümde, Weber, enstrümanı bas için bir solo ve bir konçerto yazmış. Onun çeyrek yüzyılı aşan solo deneyiminin en rafine örnekleri bu besteler. Klasik köklerine, felsefesine daha bir yaslanmış. 'From Diary'de, ballad'vari bir hava var. Zaman mevhumu, bir önceki albümde olduğu gibi yine günışığında. Ama, nostaljiyle hiç alakası yok. 'Nuit Blanche' adlı bestede, Weber çekilip, üç ustaya oylumlu yorum imkanı sağlamış. Albümde bir de piyano için yazdığı konçertoyu günışığına çıkarıyor. McCandless yoluyla, Oregon ruhu da besteye sinmiş. Weber'in hem klasik, hem virtüöz yanının belirginleştiği en önemli beste, albüme adını veren 'Endless Days'. McCandless'in virtüöz kimliği tam anlamıyla öne çıkıyor.

Sadelikten, abartısızlıktan hiç vazgeçmeyen; içe dönük, melankolik havası parçalara yine derinlemesine sinmiş; lirik havası tüm parçaları kucaklayan 'Endless Days'de, sanatçının bitmez tükenmez anlarının, müzik birikiminin ve çeşitlilikler kazanan sound'unun tüm inceliklerini yakalıyoruz. Weber, baştan beri sürdürdüğü konseptin farklı bir durağında şimdi. Bazı albümlerinde klasik müzik, bazılarında jazz unsurlar önde olsa da; onun müzik perspektifi, felsefesi ve kendi yolunun yolcusu olması en önemli özelliği. 'Endless Days'de sembolize edildiği gibi, onun müzik günleri, hayatı, felsefesi ölene kadar noktalanmayacağa benziyor. Albümleri uzun yıllar süren aralardan sonra çıksa da. Onu 'bas'ın mefistosu' yapan şeytaniliği, yetisi ve tekniği olduğunu söylemiştik. Buluşları ve inancının arkasındaki temel unsur da hep zaman olagelmiştir.

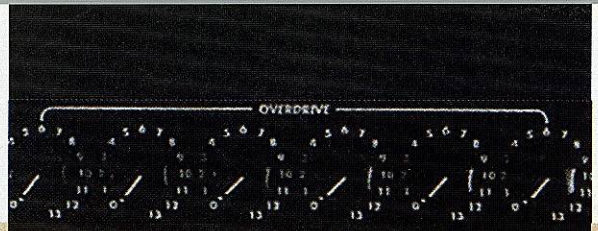

hi-fi ile ilgili olmasanız da faydalanabileceğiniz ürünler!

Tunç Bozoğlu
tunç@lotushifi.com

Püf noktası deyince, bir zamanlar gazete köşelerinde yayınlananlarla karıştırmayın lütfen. Bu yazı çok daha ciddi! bilgiler içeriyor. Zaten hi-fi dilinde bu tür bilgilere de püf noktası denmiyor, gıdıklama anlamına gelen tweak kelimesi kullanılıyor. Aslında Türkçe'ye de uygun bir terim bu, neticede yapılanlar cihazları gıdıklamaktan başka bir şey değil. Herşeyin bir sınırı olduğu gibi gıdıklamanın da sınırı vardır, bunu cihazın bozulma sınırı olarak belirleyebiliriz. Türkiye'nin hi-fi tarihi bu tür gıdıklamalar neticesinde cihazları tanınmayacak hale getiren, sonunda restorasyon için üreticiye yollamak zorunda kalıp da üretici firmadan okkalı bir fırça yiyenlerin örnekleriyle doludur. Tabii sadece Türkiye değil tüm dünyada bu tür örnekler var.

Yazıda bahsedilen ürünlerden, hi-fi ile ilgili olmasanız da faydalanabilirsiniz. Özellikle de ProGold olarak adlandırılandan. Nasıl mı?, yazıya bir göz atın...

ProGold

Bu sıvı maddeyi asrın harikası diye adlandırsak yeridir. Neye sürerseniz harekete geçiriyor...yani iletkenliği arttırıyor. Metaller, özellikle de altın kaplı olanlar üzerindeki etkisi müthiş.

İddia edilen o ki, ProGold, metallerde korozyon ve sök-tak işlemlerinden dolayı oluşan mikroskopik çatlakları doldurarak iletkenliği arttırıyor! Çok uçuk bir iddia gibi geliyor, değil mi? Ancak yaptığımız denemeler bunun aksini söylemekte.

ProGold ya adının uygunluğundan ya da doğal haliyle altın rengine bürünmüş bir sıvı. %100 ProGold olarak satılanlarının, Türkçesi: daha pahalı olanlarının, şişelerinin içinde altını çağrıştıran ufak maddeler de yüzmekte.

Uygulamaya gelince, öncelikle ProGold'un her türlü metal iletkende işe yaradığını belirtmeliyim. Şöyle ki, ProGold sadece iletkenliği arttırıcı bir madde değil, aynı zamanda temizlik ve kayganlığı da sağlıyor. Temiz ve artık bırakmayan bir bez ile metal iletken üzerine, silerek uyguladığınız ProGold öncelikle birikmiş olan kirleri çözüyor. Bu kirler kullandığınız bezin üzerine siyah ya da koyu yeşil bir renk vererek metalden çözülüyorlar. Renk vermeyene kadar, tabii siz değil de metal, bu temizleme işlemine devam ediyorsunuz. En sonunda pırıl pırıl hale gelmiş olan metal üzerine hafif bir tabaka ProGold sürerek temizlediğiniz maddeyi (büyük ihtimalle fişi) yerine takıyorsunuz. İşte bu son tabaka ProGold metal üzerindeki çatlakları kapatarak iletkenliği arttırıcı işlev görüyor.

Tüm bunlar tabii anlatıldığı kadar basit değil. Diyelim ki müzik setinizi bütün bağlantılarını temizlemeye karar verdiniz. (Yakınen takip ettiğimiz The Absolute Sound editörü Harry Pearson bu işlemin her üç ayda bir tekrarlanması gerektiğinden bahsediyor.) Bu takdirde, işlem, cihazların elektrik fişlerini, ara kabloların

uçlarını, hoparlör bağlantılarını ve kumanda pillerinin uçlarını kapsar. Pre-power ampliye dayalı, yani CD, radyo, preampli, power-ampli ve hoparlörlerden oluşan basit bir sistemde bu tür 24 adet bağlantı yer alır. Daha fazla cihaza sahipseniz bütün bir gününüzü bu işe ayırsanız iyi olur. Bu, temizleme, yağlama ve iletkenliği arttırma işlemi sırasında etrafınızda kimsenin bulunmaması sinirlerinizi açısından tavsiye edilir, dalga geçmenin sonu yok, hele siz de dalga geçenlere hak vermeye başlarsanız! - Bu yazdıklarımın yaşanmış tecrübelere dayandığını da bu arada belirtmeliyim.

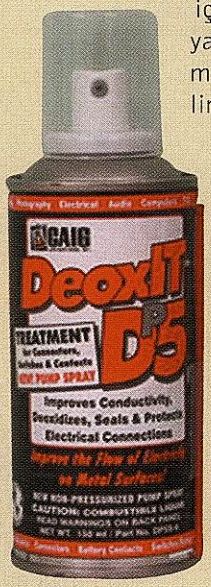

ProGold patenti Caig Labs adlı Amerikalı bir şirkete ait. Bu şirketin ProGold haricinde DeoxIT, R5 Power Booster, PreservIT, CaiLube, CaiKleen ve daha bir çok patentli marka ve ürünü mevcut. Ve bu ürünlerin hemen hepsi dünya elektronik camiasında geniş kullanım buluyor. Entegrelerin bacaklarından tutun potansiyometrelere, ses mikserlerinin hareketli düzeneklerine kadar pekçok alanda temizleyici, kayganlaştırıcı ve iletkenliği arttırıcı amaçlarla kullanılan bu ürünlerden hi-fi severler arasında yaygın kullanım bulan iki örneği ProGold ve DeoxIT.

DeoxIT adından da anlaşıldığı gibi oksidasyonu temizleyen ve engellemeye yarayan bir ürün. Ben bu ürünün bahsini ilk kez HiFi+ dergisi editörlerinden Roy Gregory'nin bir yazısında duymuştum. Çoğunlukla olduğu gibi de merakımı, bu ürünler ithal edilene kadar gideremedim. Bilin bakalım Caig ürünlerinin Türkiye ithalat ve satışını hangi şirket yapıyor? Birilerinin bu ürünleri Türkiye'ye getirmesi için çok bekledik. Baktık olacak gibi değil, kimse bu ürünlerden para kazanacağına inanmıyor - haksız da değiller hani - bu işte de öncülük yine bize, yani Lotus HiFi'a düştü.

DeoxIT korozyonun yoğun olduğu yerlerde kullanım buluyor. Korozyonun yoğunluğunu anlamaksa basit, metalin dış yüzeyi yeşile dönüşmüşse ya da metal rengini kaybetmeye yüz tutmuşsa, korozyon had safhada demektir. O takdirde DeoxIT ile temizlediğiniz metal eski parlaklığına kavuşacaktır. Ancak parlaması temizlendiği anlamın gelmiyor. Bir fikir vermesi açısından DeoxIT sadece %20 temizleme gücüne sahip. Geri kalan %80 için ProGold ve Caig Laboratuvarlarının diğer ürünlerinden satın almanız gerekiyor, mesela PreservIT, temizliğin korunması da lazım, değil mi?!

Şaka şaka, ... Caig ürünleri Şark usulü bezemeyle değil uzun araştırmalar sonucunda ortaya çıkmış ürünler. PreservIT sadece yeni metallerde, özellikle üretim aşamasında metalin özelliğini uzunca süre koruması için kullanılıyor. Özellikle de sülfür, tuz, asit vs. gibi yan etkenlerin bulunduğu ortamlarda DeoxIT ile temizlenen ürünün üzerine uygulanan PreservIT metalin bu yan ürünlerden etkileşimini en aza indirgiyor.

DeoxIT için temizleme gücünün %20 olduğundan bahsetmiştim, ProGold için bu oran %5. Her iki ürünün birlikte kullanımı ancak kullanacağınız yüzey çok korozyona uğramışsa gerekli, diğer durumlarda ProGold tek başına yeterli. Bu arada, Roy Gregory yazısında, evindeki tüm elektrik prizlerinde DeoxIT kullandığından bahsediyordu.

ProGold 'un da kendi arasında iki çeşidi mevcut. ProGold G100L ve G100xL. G100xL, korumanın daha uzun sürmesinin arzulandığı ya da yüksek ısılı ortamlarda tavsiye ediliyor. Örnek olarak otomobil ve kamyonlarda motora yakın bulunan iletkenler, mesela distribütördeki bobin uçları veya buji başları gibi, ya da lambalı amplifikatörlerde lambaların iletken uçları ve soketlerini verebilirim.

Tembel olanlarımız için de geliştirilmiş bir ProGold şekli var; önceden ProGold emdirilmiş bezler. 50 adet bu tipte bezin bulunduğu ürünü satın aldığınızda kalıntı bırakmayacak bez bulma ya da ne kadar ProGold dökmek gerek derdinden kurtuluyorsunuz, her temizliği bu ıslak mendillerle yapmanız yeterli.

Bu arada belirtmeliyim ki, ProGold sadece altın kaplama değil tüm metallerde uygulama buluyor. Askeri ortamdan siviline pekçok alanda, mesela uydu ve telsiz antenlerinin iletkenlerinde, kumanda veya fener/projektörlerin pil ve akü başlarından otomobil buji başlarına, hi-fi cihazların ara ve hoparlör kablolarından ceryan prizlerine kadar uygulanmakta. Gelelim uyguladıktan sonra neler olduğuna.

Görüntü ile ilgili, anten kablosu, video ara kablosu, SCART kablo vs. gibi yerlerde uyguladığınızda görüntünüzün derinliği artıyor. Anlamı: netlik artarken keskinlik aynı seviyede artmadığı için görünütü daha akıcı hale geliyor. Ses ile ilgili, hoparlör veya ara kablo uçları vs. için uygularsanız, ya da tüm ses sisteminizi ProGold'dan geçirirseniz tıpkı görüntüde olduğu gibi akıcılık artıyor. Keskin uçlar yuvarlanıyor, sesler birbiri üstüne binmediği için detay artıyor, agresiflik yok olup sistem rahatlıyor, ve tabii siz de.

Tüm bu bahsettiklerim sanki ProGold broşüründen alınmış gibi duruyor belki, ama inanın öyle değil. Tamaaamen duygusal! Şaka bir tarafa bahsettiklerim kendi gözümün gördükleri ve kulaklarımın duyduklarından başka bir şey değil.

Yazmaya başlarken niyetim sadece ProGold ile sınırlı kalmak değil, son aylarda kulağıma gelen ya da ithalatına başladığımız diğer gıdıklayıcılar yani tweak'lerden – mesela Symposium Acoustics Rollerblock'lardan- bahsetmekti ama, gevezelik bu ya yer kalmadı. Bir dahaki sayıda tamamlayabilmek ümidiyle!

Her zaman
yanında
olamam ki!
ULTRA ÇAMAŞIR SUYU
Domestos
810 g / 750 ml e
DAĞ ESİNTİSİ
TEMİZLER, HİJYEN SAĞLAR
ULTRA ÇAMAŞIR SUYU
Domestos
810 g / 750 ml e
LİMON ESİNTİSİ
TEMİZLER, HİJYEN SAĞLAR
Temizler, %100 hijyen sağlar

Otoparkta Chinawhite'ın nerede olduğunu ilk soran kişinin ben olduğumu Moldavyalı park görevlisinin bakışlarından farkettim. Burhan Öcal'ın yeni albümü hakkında konuşmak isteyen gazetecilerin çağrıldığı bu mekan bizim gittiğimiz saatlerde sadece bir misafiri ağırlıyordu. Chinawhite'ın binbir gece masalları dekoru içerisinde yüksekçe bir kanepeye tıpkı yeni çıkaracağı albümün adına yakışır şekilde bir Osmanlı sultanı gibi oturmuştu. Giysilerindeki ayrıntılar dikkatimi çekti. Yüksek belli siyah bir pantolon giymişti. Geniş ve yüksek yakalı beyaz gömleğinin göğüs bölümü açıktı. Abiye görünüşlü ve sivri burunlu ayakkabılar giymişti. Gazetecilere alışık olduğunu davranışlarındaki rahatlıktan anladım.

Burhan Öçal ile Öküzün Boynuzu Üzerine

Tunçel Gülsoy

Universal Müzik kendisi ile konuştuğum gün Burhan Öçal'ın en yeni albümü olan "Sultan Osman"ı tanıtıyordu. Basın bültenindeki bazı cümleler dikkatimi çekti:

"Kırklareli doğumlu olan Burhan Öçal müzisyen bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Küçük yaşlarda babasının etkisiyle vurmalı enstrümanlarla, annesinin etkisiyle de tasavvuf müziğiyle tanıştı.Türk Halk,Türk neo-klasik müziği ve jazz'dan çok etkilenen Burhan Öçal ilk albümünü 16 yaşında kaydetti. Burhan Öçal'ın müzik tarzındaki çeşitlilik kullandığı enstrümanlara yansımış durumda. Öçal, darbuka, kös, bendir, kudüm gibi geleneksel Türk vurmalı çalgılarında olduğu kadar divan sazı, tanbur ve ud gibi telli çalgılarda da usta bir enstrümantist. Öçal, bu enstrümanlara aynı zamanda etkileyici sesiyle de eşlik ediyor."

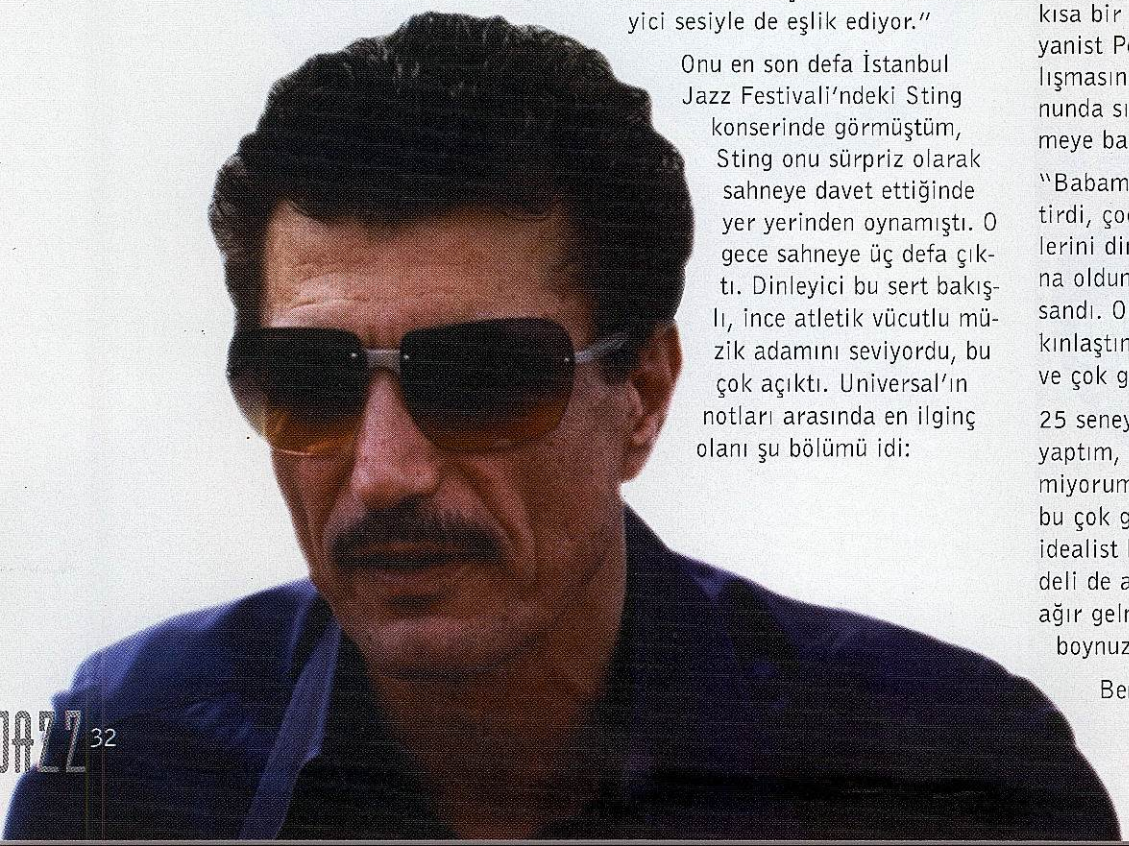

Onu en son defa İstanbul Jazz Festivali'ndeki Sting konserinde görmüştüm, Sting onu sürpriz olarak sahneye davet ettiğinde yer yerinden oynamıştı. O gece sahneye üç defa çıktı. Dinleyici bu sert bakışlı, ince atletik vücutlu müzik adamını seviyordu, bu çok açıktı. Universal'ın notları arasında en ilginç olanı şu bölümü idi:

"1977'den bu yana hem İstanbul hem de Zürih'te yaşayan Öçal'ın müzikteki asıl ilgi alanı ise farklı kültürler arasında köprüler kurmak. Öçal, bu nedenle sık sık bir yandan klasik Türk müziği ve klasik batı müziğini diğer yandan da Türk halk müziği ile jazz'ı birleştiriyor."

Bana göre anlayabildiğim, görebildiğim kadarıyla Burhan Öçal'ı en iyi anlatan cümle de bu köprü kurma benzetmesiydi ve yazıda bunun değişik örnekleri vardı.

Piyanist Maria Joao Pires, klaviyeci Joe Zawinul ve klasik gitarist Eliot Fisk'le çalışmalar yapmıştı. Kısa bir süre öncesine kadar George Gruntz Jazz Grubu'nda da misafir sanatçı olarak yer almıştı. "İstanbul Oriental Ensemble" adını verdiği grubuyla Türkiye'de ve Avrupa'da da birçok organizasyonda yer almıştı. Son zamanlarda yaptığı bir diğer sıradışı çalışma ise Amerikalı basçı Jamaladeen Tacuma ile oluşturduğu Oriental Funk-Hip-Hop grubu projesiydi. Bunlara ek olarak kısa bir süre önce Avusturalyalı piyanist Peter Waters ile bir Duo çalışmasının temellerini atmıştı. Sonunda sıra bana geldi ve onu dinlemeye başladım:

"Babam Kırklareli'de sinema işletirdi, çocukluğumda o film müziklerini dinleyerek Batı müziğine aşina oldum. Annem mutaassıp bir insandı. Onunla tasavvuf müziğine yakınlaştım. Kuran okumayı bilirim ve çok güzel ezan okurum.

25 seneyi ardımda bıraktım. Neler yaptım, daha neler yapacağım bilemiyorum. Amatör bir ruha sahibim, bu çok güzel bir duygu, ama böyle idealist bir ruha sahip olmanın bedeli de ağır olabilir. Hayır bana ağır gelmiyor, ne demişler, 'Öküze boynuzu ağır gelmez'.

Ben müzisyenlerle yaptığım

sohbetlerde pek soru sormam, karşımdaki insan kendi içini döker ben de o özel anın tanığı olarak duyduğum şeyleri onları merak edebilecek başka insanlarla paylaşırım. O gün de böyle bir tanıklığı yaşadım ve sizlere aktarmak üzere notlar aldım:

"Her zaman yeni şeyler öğrenmeye hevesliyim. O elindeki kağıtta yazılmış olan güzel şeyleri yaptım, ama sana birşey söyleyeyim mi, hala istediğim disipline sahip değilim diye düşünüyorum. Halbuki uzun yıllar yaşadığım İsviçre'nin kültürü ve insanları beni asker gibi yetiştirdi. Bu yıllar boyunca çok ilginç müzisyenlerle çalışma fırsatım oldu. Art Blakey, Joe Zawinul, Joe Manieri gibi insanlardan feyz aldım. Böyle insanlara eşlik edersen çok şey öğrenirsin. Bu tip sanatçılarla çalarken 'bu işten ne kazanacağım?' diye onların yanına gidilmez. Onlar zaten senin sanatını takdir edebilir ve hakkettiğin karşılığı verip mutlu ederler.

Yaptığım müziklerin dışındaki türleri de yoğun olarak dinlerim. Özellikle Bach ve Scarletti'yi seviyorum. Ama Glenn Gould da dinlerim. Çünkü geleneği hep sürdürmek zorundasındır. Egzantrik bir yapım var. Belki de hem solist hem de lider olmanın getirdiği birşey bu. Doğru yolda olduğuma inanıyorum. Ben bu yola çıkmadan önce bir tercih yaptım. Bir kere çıktığım yoldan da dönmem."

Konuşmamız ilerledikçe yaşamında inandığı şeylerin peşinde inatla koşan ama içindeki çocuğu kaybetmemiş bir insanı farketmeye başladım. Stilinin hoş bir ayrıntısı olduğu kadar kendi iç benliğini çevreden soyutlama aracı olarak kullandığı gözlüğü bir kenara bıraktı. Ses tonu daha doğal olarak anlatmaya devam etti:

"Ama bir yandan da yaşamak zorundayız. Hepimiz bir yaşam kavgası içindeyiz. İşimi yaparken taviz vermemeye çalışırım. Çalışmalarımda çok titizim. Ne yazık ki yaptığım işlerden Türkiye'de para kazanamadım. Gerçi birçok defa burada da çaldım ama daha çok basında boy gösterdim. Maceraperest yapılıyım.

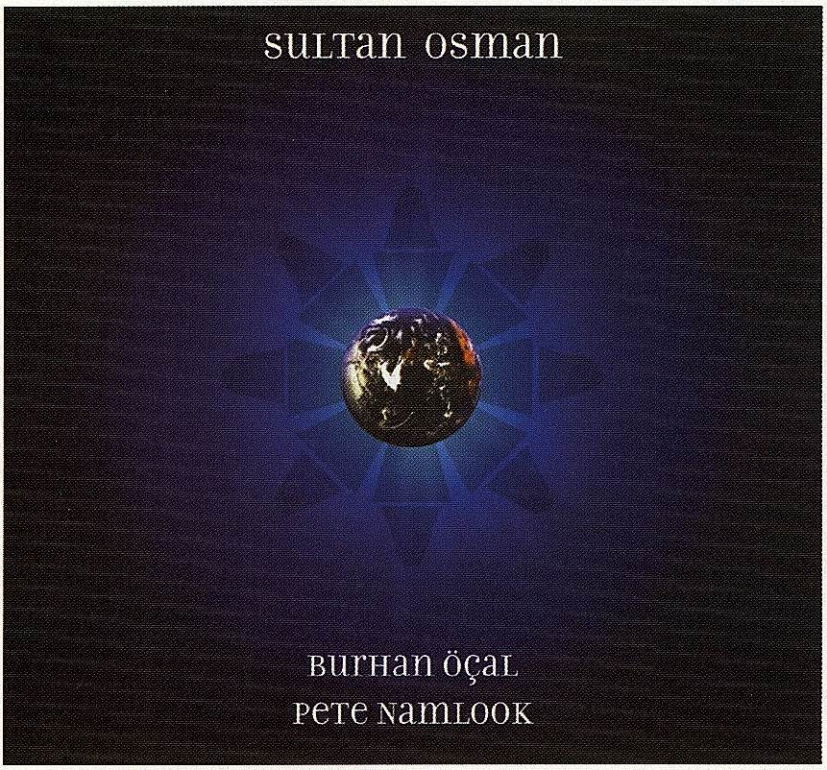

Her zaman sahnede çalmayı albüm yapmaya tercih ederim. Sahnede gerçek riski alırsın, bak yabancılar ne derler, 'no risk, no fun'. Allaha şükür, sağlıklıyım, enerjiğim, sürekli risk alabilirim.

Ben asıl paramı Amerika'da kazandım. Orada çok değişik gruplarla çaldım. Gelecek sene Amerika'da kırk ayrı konserim olacak. Değişik gruplarla, değişik yerlerde çalacağım. Daha şimdiden tüm yerler satılmış vaziyette. Beni çaldığım düzeye getirenler Amerikalılardır."

Sultan Osman hakkında

'Sultan Osman' Burhan Öçal'ın Universal Müzik tarafından yayınlanacak ilk çalışması. Albümün promosyon kopyasında "featuring Pete Namlook" yazıyordu. Namlook modern elektronik müzik konusunda hem sanatçı, hem başka sanatçıların değişik müziğini kendi tarzında harmanlayan bir eşlikçi olarak çok tanınmış bir isimmiş. Öçal onunla tanışmasını şöyle anlattı:

"Peter Namlook'la yedi sene önce tanıştık, o zamanlar DJ'lik yapıyordu, ona bir albümümüzü dinletmiştik ve hoşuna gitmişti. Sonra 'Sultan' adını verdiğimiz bir albümü

Amatör bir ruha sahibim, bu çok güzel bir duygu, ama böyle idealist bir ruha sahip olmanın bedeli de ağır olabilir. Hayır bana ağır gelmiyor, ne demişler, 'Öküze boynuzu ağır gelmez'.

beraberce yaptık. Onunla bu albümün devamı olacak bir albüm yapmak istedik ve iki yıl önce Almanya'da gerçekleştirdik. Adını da 'Sultan Osman' koyduk. Sultan Osman elektronik sound'larla destekli, etnik, etnografik bir müzik ve söz yok. Kelime olarak 'Sultan' oryantalist bir simge ve yabancılara ilginç geliyor. Yediyüzyıllık bir imparatorluk var, tarihe baktım, otuzaltı tane sultan geçmiş. Geçmişi inkar etmemeliyiz. Tüm bir Osmanlı tarihini müzikle anlatmaya karar verdim. Otuzaltı padişahın adına yapacağım otuzaltı değişik albümde ikibindörtyüz, ikibinbeşyüz dakika müzik yapmış olacağız ve tahminime göre bunların içerisinde elli-alt-

mış değişik parça yer alacak, herbirini zamanın akımına göre yapacağız. Bir tarih müzikle canlanmış olacak. Tüm bunların sözlü-yazılı olarak sunulması ve aynı zamanda da hayal kurdurmak zor olacaktı. Çünkü sözlü müzikte konsantrasyon ikiye bölünüyor. Bizde böyle olmuyor dinleyicinin bütün konsantrasyonu müziğe yöneliyor. Her albümde sultanlar farklı, dolayısıyla konular da farklı. Kalıcı birşey olmasını amaçlıyoruz. Maksadım, insanlığa farklı birşey sunmak."

Burhan Öçal bu albümün üzerinde çalıştığı kavramın tarihi ve zihniyetinin kökü olan Türkiye'de yayınlanması için ısrar etmiş. Sonunda Universal Müzik'ten Şevket Gözalan ve Kerim Selçuk bu albümü yayınlamak üzere ilgilenmişler, ama aradan geçen zaman zarfında Burhan Öçal serinin ikincisi olan Sultan Orhan'ı da gerçekleştirmiş. Onu da şu sözlerle anlattı.

Sultan Orhan hakkında

"Bu albümlerde ticari kaygı da olmayacak. Sultan Osman'ı hiç kimseye olmasa da kendi zevkim için yapmıştım. Ama iki yılda elektronikte de çok gelişmeler oldu. Sultan Orhan'da daha yeni şeyler kullandık. Bu da gelecek yıl çıkacak ve anlayacağın gibi bu işin devamı da var".

Rüzgar şiddetlenmişti, bir yerlerden ince zarif bir triko çıkarttı ve üstüne giydi. Merak edip elbiselerini nereden aldığını sordum. Ben modelleri kendi çizip bir yerlere diktiriyor zannediyordum, meğer hepsi önemli markalarmış. Giyimindeki titizliği yaptığı müzikte de gösterdiğini öğrendim, bana çalışmalarının altında yatan felsefeyi anlattı:

Müziğimde dini ve politik konulara girmek istemem. Tekkeler, cemaatler, tarikatlar gibi bağımlılıklarım yok. Bir müzisyen, müzikte tüm detaylara girmeli. Benim felsefem 'iyi çal, namuslu ol, iyi şeyler üret'tir. Benim yaptığım şeylere çok emek verilmiştir. Ben detaycıyım. Bazıları bunu anlamıyor. Ben herşeyden önce müzik için çalışıyorum, kendim için çalışıyorum. Ben kendimi aldatmam. Hata olsa da, yaptığım çalışmada ard düşünce yoktur. Aldatma, sahtecilik yoktur. Ben en son dinleyicinin kendisi için çalarım. İnsan dinleyicisine mutlaka zevk aldığı birşeyi ikram etmeli. Zevk almadığım birşeyi onlara niye ikram edeyim ki.

Dinleyicimin alt yapısının da sağlam olması lazım. Çağdaş kültürü benimsemiş olacak. İleri müzikleri takip edecek. Benim çaldığım müziğin sırlarını emek vererek anlayacak. Albümümde de aynı şey geçerli. Öyle herkes dinleyip de o müziği anlayamaz. Çaldığımız şeyleri ilk dinleyişte anlamayabilirsiniz. Mutlaka birkaç kez dinleyin. İçlerinde uzun bölümler var. Bunlar kopmadan birbirlerine bağlanıyorlar.

Onunla konuşurken aslında kendisini dinleyici kitlesi olarak ne kadar az tanıdığımızı düşündüm. Birçok yeni şey öğrendim, konuşurken konudan konuya zıplıyordu. Pop ve arabesk müzikleri de dinlediğini, hızlı otomobil kullandığını biraz da şaşırarak öğrendim. Daha da ilginci İsviçreli iki varlıklı ailenin çalışmalarını maddi olarak desteklediklerini bilmiyordum. Burhan Öçal'a göre Avrupalılar samimiyetle çalışan bir insana saygı gösteriyorlar ve kişiyi değerlendirirken onun parasına değil, kendi çalışmalarınıza ve işine gösterdiği saygıya bakıyorlar. Bu destek, iyi bir çevre ona 12 yıl İsviçre'de yaşamını sadece müzik yaparak sağlama ve daha sonra da Amerika'ya gitme şansını vermiş.

> "Ama Duke Ellington'ın dediği gibi –best is next- yani her zaman bir sonraki yapacağım şeyin, yapmış olduğumdan daha iyi olacağını umarım. Ben anlaşılmayı aşka ve sevgiye tercih ederim. Kültürleri biraraya getirmek istiyorum. Kendi kişiliğimi geliştirmek, namuslu, dürüst bir müzisyen olmak ve kendim olmak istiyorum."

Konuşmanın doğaçlama akışı bizi yavaş yavaş kendi ülkemize ve onun müzik dünyasına getirdi:

Türkiye'deki seyirciye yabancıyım. Onları yavaş yavaş tanıyorum. İnsanın kendi ülkesinde kendisini yabancı gibi hissetmesi kötü bir duygu.

Türk'lere çalmak zor. Hortumlama yeteneğimiz oldukça gelişmiş. Hemen birşeyler gelsin, hortumlayalım diye bakıyoruz.Bu iş kavram olarak bir ülkenin ithalatı ve ihracatına benzer. Biz dışarı ne ihraç ediyoruz? Bunu sormak lazım. Hemen hemen hiçbir şey... duygu ihracatımız ne? Ama ithalat kısmına gelince, mükemmel. Herşeyi ithal ediyoruz, Türkiye'ye getiriyoruz. Üç-beş etno gruptan başka Türkiye'nin yurtdışına yolladığı müzisyen yok. Bir bilanço yaptığımız zaman durumu açıkça görebiliriz.

Türk enstümantalistlerini takip ediyorum. Yetenekli gençleri arıyorum. Beni sözlerimi dinleyerek, iyi bir müzisyen olmanın gerektirdiği ağır işçiliği ve disiplini kaldıracak çocukları arıyorum. Bu konuda radikalim. Önce müziğini iyi çalman lazım.

Burhan Öçal kendisinin Türkiye'ye gösterdiği ilginin bir benzerini ülkesinin ona göstermemiş olmasından biraz buruk gibi bir izlenimim oldu.

3 Temmuz'da Montreal Jazz Festivali'nde ikiyüzbin kişiye muhteşem bir şov yaptık, Groove A'laturca, East Meets West Special Turkish Night. Alnımın akıyla o işten çıktım. Görsel olarak çok güzel birşey oldu. Türkiye'yi çok hoş tanıttık. Ama uçtu gitti göğe, Türkiye'den kimsenin haberi olmadı.

Ama kendisi ile görüştüğüm yurt dışında yaşayan ve başarılı olmuş birçok Türk müzisyen gibi onun da yüreğinin bir köşesinde ufacık da olsa hiç sönmeyecek bir vatan ateşi yanıyor. Türkiye'ye kırgın ama dargın değil ve kendi ülkesi ile ilgili arayışlarını sürdürüyor:

2002 yılında Aya İrini kilisesinde Zürih Senfoni orkestrası ile çalacağım. Birinci bölümde Ulvi Cemal Erkin'in bir eserini çalacağız. İkinci bölümde benim yazdığım, orkestraya uyarlanmış bir eser çalınacak. Daha henüz bu eseri bitiremedim. Onlar bana içinden nasıl geçerse öyle yap diyorlar. Hiçbir şekilde bana baskı yapmıyorlar. Serbestim. Bana güveniyorlar. Güvenilmek güzel birşey.

Bu güvenin ifadesi yapmış bugüne kadar yapmış olduğu albüm çalışmalarında ve bundan sonra yapmayı planladıklarında mevcut. İstanbul'daki konserinde kendisini üç defa sahneye davet eden Sting bu örneklerden bir tanesi. Onunla iyi arkadaşlar, ileride bir düet albüm yapmayı planlıyorlar.

Jazz müziğine bakış açısını ve kendisini bu çerçevede nasıl gördüğünü bana şöyle anlattı:

Jazz'sız yaşayamam. Geleneksel jazz dinlerim. Sürekli dinlerim. Charlie Parker, Duke Ellington'ı çok severim. Louis Armstrong'u severim. Duke Ellington'ın Sophisticated Lady'si birara bizim milli marşımız olmuştu. Başkaları da var, mesela Miles Davis benim idolümdur. Modern jazz da dinliyorum, Herbie Hancock ve Chick Corea'yı seviyorum. Bana göze jazz herşeyin koruyucusu, içinde herşeyi bulundurabilen, bağrı herşeye açık, sadık, vefakar ve cefakar bir anaç sultan.

Bugün birçok yeni teknik var ama ben onlardan çok hoşnut kalmadım. Ben hala Ella dinlerim.

Chinawhite'ta saatler ilerledi, geldiğimiz sırada akşamın hazırlıkları yapılıyordu. Her yerde bir karmaşa vardı, herkes bir yerlere koşuşuyordu. Ama yavaş yavaş hava kararadı, masalar düzenlendi, garsonlar geceyi loş bir ışıkla aydınlatacak mumları masalara yerleştirdiler. Mekanı gerçek misafirlerine terketme zamanı gelmişti, dışarı doğru yürürken onun son sözlerini dinledim:

"Bugün birçok yeni teknik var ama ben onlardan çok hoşnut kalmadım. Ben hala Ella dinlerim."

Burhan Öçal nereye koşuyor diye soruyorsun, bilmiyorum. Bu sorunun cevabını merak edenler müziklerimi dinlesinler. Biz henüz daha bunu anlayamadık. Ya hep ya hiç, ekstremist bir insanım. Hala bir arayış içindeyim. Hem jazz'da hem Türk müziğinde hem de halk müziğinde arayışlarımı sürdürüyorum. Deneme tahtası oldum. Herşeyi deniyorum. Yeni elektronik aletleri deniyorum.

Ama Duke Ellington'ın dediği gibi –best is next- yani her zaman bir sonraki yapacağım şeyin, yapmış olduğumdan daha iyi olacağını umarım.

Ben anlaşılmayı aşka ve sevgiye tercih ederim.

Kültürleri biraraya getirmek istiyorum. Kendi kişiliğimi geliştirmek, namuslu, dürüst bir müzisyen olmak ve kendim olmak istiyorum.

Tekrar görüşmeye söz vererek vedalaştık, arabasına yürürken onun kendi ülkesinde aslında ne kadar az anlaşılabildiğini düşündüm. Ama o bundan yüksünmüyor, zaman zaman tüm enerjisi ile doğduğu topraklara koşuyor, onu kokluyor, ciğerini havasıyla yüreğini de sevgisiyle dolduruyordu. Onun ağzından ilk duyduğum zaman anlamını tam kavrayamadığım sözleri şimdi daha iyi anladığımı düşündüm. Öküze boynuzları asla ağır gelmeyecekti.

İmer Demirer ile Bir Çay Vakti

Arkadaşlarımın çoğunun kendi adlarına CD'leri yok. Birtakım sponsorlar bulup bazı kayıtlar yapmak istiyorum. Hayatımı paylaştığım bu insanlarla birlikte çalarak bir albüm gerçekleştirmek istiyorum.

Tunçel Gülsoy

Her jazz müzisyeni ile yapılan ilk söyleşi benim için yeni bir ilgi alanı demektir. O ilk tanışmayla başlayan tanışıklık çoğu zaman uzun sürecek bir dostluk yolunun başlangıcı olur.

İmer Demirer ile de böyle olmuştu. Ancak bu seferki sohbete geç kaldığım halde ona ulaşamadım çünkü cep telefonu yoktu, o ise bunu çok doğal buluyordu.

"Cep telefonum yok. Yeni teknolojilerden hoşlanmıyorum. Sevmiyorum. Zaten çalıştığım TRT binasında da telefonlar çekmiyor. Bilgi Üniversitesi'nde çekiyor. Beni isteyen evden bulabilir. Bu alet daha çok dışarıda çalışan hareketli insanlar için. İnternetim de yok, hatta bilgisayarım da yok. Olmaması benim için avantaj. Chat ve e-mail çok vakit alan şeyler. Ama vakit önemli. Ben onlar yerine müzik çalarım."

Akbank Jazz Festivali Projesi

Allahtan eşi Ayşe aramızdaki iletişimi sağlamıştı ve buluşmuştuk. Bu görüşmemizin konusu Akbank Jazz Festivali'ndeki projesi idi. Her zamanki nazik ve yumuşak üslubu ile konuştu:

"Bu yıl festivalde Tuna Ötenel ile birlikte çalışacağız. Onunla 14 yıldan beri beraber çalışıyoruz ve yılların birikimiyle birbirimizi iyi tanıyoruz. Emin Fındıkoğlu ile bile birbirimizle olduğu kadar beraber çalışmadık. Ben konservatuardan çıktım, Tuna ile tanıştım ve onunla yaptığım çalışmalar benim için bir çeşit lisans üstü çalışma oldu. Onu ilk tanıdığımda Ece Bar'da çalıyordu. İkimiz de çok mutlu ve rahat insanlarız. Tuna Ankara'dan ne zaman gelse beni arar, yeni parçalarını getirir. Biz kendi müziklerimizi yazarken aslında sanki birbirimizin aklından geçenleri düşünmüşüzdür. Tuna'nın tenor ve soprano saksofon çalışını çok beğeniyorum ama unison çaldığımız parçalarda onun altosu bana biraz sivri geliyor. Tuna'nın sopranosu ise çok hoş ve puslu bir ses veriyor, üstelik bu ses benim trompetimin sesine çok güzel uyuyor. Ben de karanlık ve puslu çalmayı seviyorum. Ama çaldığımız müziğin kendisi değil tonu puslu oluyor.

Akbank Jazz Festivalinde Pozitif Müzik'in teşvikiyle bir Tuna Ötenel-İmer Demirer konseri gerçekleştireceğiz. Bize basda Volkan Hürsever ve davulda da Mehmet İkiz eşlik edecekler. Onlarla da birçok defa beraberce çalıştık. Tuna bu konserde piyano ve tenor soprano saksofon çalacak."

İmer Demirer-Tuna Ötenel 10 Ekim'de saat 22:30'da Babylon'da sahne alacaklar. Grubun diğer üyeleri ise basda Volkan Hürsever, davulda Mehmet İkiz.

İmer bana çalacakları parçalar hakkında da bilgi verdi. Bunlar arasında hem kendisinin hem de Tuna Ötenel'in besteleri olacak. Kendisinin Ayşe için yazmış olduğu "Ballade for Ayşe" de bu repertuarda yer alacak. Bunları "My Funny Valentine" ve "Summertime" gibi bir iki de standart tamamlayacak.

Ama benim için asıl ilginç haber kendisinden uzun zamandan beri beklediğim albüm projesi oldu:

"İki ayrı CD projem var. Daha evvelce de konuşmuştuk. Bak ben 16 yıldır müzisyen olarak çalışıyorum. Bu zaman zarfında birçok değişik müzisyenle kulüplerde, festivallerde, jam session'larda çalıştım.

Tuna Ötenel, Selçuk Sun, Deniz Dündar, Oğuz Durukan, Neşet Ruacan, Nilüfer Verdi, Ayşe Gencer, Cem Aksel, Cengiz Baysal, Kürşat And, Mahmut Yalay, Ateş Tezer tüm bu insanlarla yıllardır çalıştım. Bu arkadaşlarımın çoğunun kendi CD'leri yok. Bir takım sponsorlar bulup bazı kayıtlar yapmak istiyorum. Hayatımı paylaştığım bu insanlarla birlikte çalarak bir albüm gerçekleştirmek istiyorum. Tolga Tüzün'ün yaptığı gibi bir albüm de olabilir. Ne yazık ki bu arkadaşlarımla sürekli olarak beraber yaşamıyoruz ve her dakika biraraya gelemiyoruz. Ben belki de Türkiye'deki müzisyenler arasında en çok Amerikalılar ile çalışmış kişiyim. Onlardan çok şey öğrendim. Sahne terbiyeleri ile beni çok etkilediler. Amerikalılar hergün beraber çalışıyorlar, biz Türkler ise bir araya gelip çalışamıyoruz. İlk albümde bu arkadaşlarımla standartları çalmak istiyorum.

İkinci albüm projemde ise benim bestelerim ve hayalimdeki müzik olacak. İstanbul Jazz Quartet ile çalacağım. Bu grupta Ali Peret, Mahmut Yalay ve Ateş Tezer var. Ama ne yazık ki onlarla da biraraya gelemiyoruz. Bu arkadaşlarım bana değişik şeyler hissettiriyor. Beraberliğimizde bambaşka sesler ve armoniler yakalıyabiliyoruz. Ama hepimiz hayatlarımızı ayrı ayrı sürdürüyoruz. Ben hepsini biraraya toplamak istiyorum. Onların yeni birşeyler yapabilmek için doğru kişiler olduklarına inanıyorum.

Tüm bunlar biz jazz severler için iyi haberler, umarım bir sonraki dergide size İmer'in çıkartmış olduğu albümlerin ayrıntılarından bahsederim. O zamana kadar İmer'i dinlemek için tek şansımız tüm krize rağmen çizgisinden taviz vermeden bizleri jazz'la buluşturmaya devam eden Akbank Jazz Festivali olacak gibi gözüküyor.

MUSIC SHOP
MOLU

musicshopmolu.de

Tel : 0049-711-22 61 471
Fax : 0049-711-22 68 350
Kronprinzstr.6
70173 Stuttgart / Germany

Dianne Reeves İstanbul'daydı

Geçen sayıda Ece Ermeç'in Dianne Reeves ile ilgili oldukça ayrıntılı bir yazısı yer almıştı. Öncelikle bu güzel yazı için kendisine teşekkür ediyorum. Bildiğiniz gibi Ms. Reeves 12 Temmuz'da İstanbul Jazz Festivali kapsamında Açıkhava'da bizleri bir kez daha büyüleyen nefis bir konser vermişti. Aşağıda okuyacağınız röportaj aynı sabah The Marmara Oteli'nde diğer basın mensuplarıyla birlikte bize ayrılan kısa süre içerisinde (10 dakika gibi) gerçekleşti. Kendisiyle müziği ve özellikle son albümü "The Calling: Dianne Reeves Celebrating Sarah Vaughan" üzerine yaptığımız kısa sohbeti bulacaksınız.

Sibel Köse

Hem bir şarkıcı, hem de dinleyici olarak hayranınızım ve uzun zamandır sizi albümlerinizden takip ediyorum. Son albümünüz "The Calling" ile söze başlamak, sizi hem tebrik etmek hem de çok sevdiğim iki vokalisti buluşturan bu albüm için teşekkür etmek istiyorum. Bu albümü aynı zamanda kariyerinizin doruk noktası olarak değerlendirmek de mümkün sanırım. Siz neler düşünüyorsunuz son albümünüz hakkında?

Haklısınız. Bir vokal stilisti olması, müzisyenliği ve en önemlisi vokali enstrüman olarak kullanmasıyla vokal müziğin olanakları içinde benim için pek çok kapıyı aralamış biri olan Sarah Vaughan'a ithaf ettiğim bu albümü yapmaktan ve en sonunda bir rüyamı gerçekleştirebilmiş olmaktan dolayı çok çok heyecanlıyım. Vaughan'ın kendine ait bir müziği vardı; pek vurgulamasa da, temelde sınırları olmayan bir müzikti bu. Benim için bir başka önemli nokta ise onun kendisini vokalist olarak tanımlamasıydı. Özellikle belirgin bir hedefi amaçlıyordu ve bu da benim onunla ilgili en sevdiğim şey. Tek tek şar-

Murat Şekerli

Gerek güçlü, çevik sesi, gerek ritmik ustalığı gerek sakin ve huzurlu doğaçlama yeteneği ile Dianne Reeves kesinlikle jazz'dan doğmuş ya da başka bir deyişle jazz'ın yaratmış olduğu bir sanatçı.

kılardan çok onun albümlerinden edindiğim bilgilerden yola çıkarak geliştirdiğim kendime ait ifademle Vaughan'ın sanatsal kalitesine övgü niteliğinde gerçekleştirdiğim bu albüm benim için çok keyif verici. Bir de bu albümün kayıtlarının sadece dört günde gerçekleştirilmiş olması, kayıtlardaki kendiliğindenlik ve kutlama ruhu gerçekten harikaydı.

Bu noktada sormak isediğim birkaç nokta olacak. Sarah Vaughan'ın farklı farklı yüzleri vardı. Sizin de müziğinizde Karayip, Afrikan ve Latin etkilenmeler var. Bu nedenle daha önceleri bazı eleştirmenler tarafından eklektik olarak değerlendirildiniz. Okuduğum bir röportajda büyüyebilmek için her tür deneyime ihtiyacınız olduğu cevabını vermiştiniz...

Clark Terry'nin sözünü dinlerim

Evet, herşeyden önce kendinize karşı dürüst olmalısınız. Geçmişte yapmış olduğum müzik, o zaman diliminde hayatımın parçası olan müziktir ve o müzik sayesinde kendime ait bir ifade tarzı geliştirebildim. Sanırım daima böyle olmayı sürdüreceğim. Bu noktada "Önceleri derim çok inceydi, eleştirmenler sayesinde kalınlaştı" diyebilirim. Çünkü çalışma fırsatını bulduğum tüm büyük müzisyenler benim için hep cesaret verici oldular. Ben de onları daha çok dinleyip, dikkate alıyorum. Clark Terry'nin sözlerine kulak veriyorum, çalıştığım ve büyük saygı duyduğum müzisyenlere değer veriyorum. Yolum bu.

Tüm kayıtlar sadece dört günde canlı olarak gerçekleştirilmiş. Siz meydan okumayı seven bir sanatçısınız. Bundan sonraki projenizde nelere yer vermeyi düşünüyorsunuz?

Ne yapmak istediğimden tam olarak emin değilim. Bu albüm başlıbaşına kendine has bir çalışmaydı. 42 kişilik bir orkestra vardı ve aranjmanlar belirli bir amaca hizmet etmek adına oldukça karmaşık ve zorluydu. Genellikle her albümümdeki bazı noktalar ardından gelecek albüm için çıkış noktaları oluşturur. Bu albümde özellikle sevdiğim iki parça var -aslında üç parça ama özellikle bu nedenden ötürü ikisini sayacağım: "Obsession" ve "Fascinating Rhythm". Bu iki parça gelişmiş ve güçlü ritmik yapıları nedeniyle yeni bir keşif oldu benim için ve sanırım bu yönde ilerlemeye devam edeceğim. Değişik ritimlerle, tempolarla ilgili çalışmalarımı sürdüreceğim. Ve sanırım bir sonraki albüm de bu çalışmaların bir sonucu olarak ortaya çıkacak.

Billy Childs'la (piyanist Billy Childs aynı zamanda albümdeki çoğu parçanın aranjörü) oldukça uzun bir süre birlikte çalışmışsınız. Hep en iyi müzisyenlerle çalışıyorsunuz. Bu 42 parçalık orkestranın aranjmanlarını bu akşamki gibi daha küçük gruplarla seslendirmek nasıl bir duygu? Müziğin kalitesinde kaybolan şeyler oluyor mu?

Hayır, çünkü aranjmanlar buna göre düşünüldü. Benim için rhythm section çok önemli, en güçlü nokta; bu nedenle de çekirdeği oluşturuyor. Bu aranjmanlar yaylılarla ya da onlar olmadan çalınabilir. Yaylılar olmadığında çok daha geniş, büyümeye ve gelişmeye çok daha açık, daha zevkli çalınabilir hale geliyorlar.

Grammy'ler Ne Getirir?

SK: Siz aynı zamanda canlı performanslarınızda çok başarılı bir sanatçısınız. Bundan önceki albümünüz canlı bir performansınızın kaydı olan "In the Moment"di ve bu albümle bir de Grammy ödülü kazandınız. Daha önce de birkaç kez aday gösterilmiştiniz...

Dört kez!

Bu ödül profesyonel hayatınızda değişime yol açtı mı?

Henüz ben de bilmiyorum. Zaten ödülden önce bazı gelişmeler başlamıştı ve ilerlemekteydi. Bu yüzden ödülün birşeyleri gerçekten değiştirip değiştirmeyeceğini ben de bilmiyorum. Ama kariyerim açısından harika bir onaylama olarak görüyorum. Ama ödül alsanız da almasanız da kendinizi kandırmamalısınız, ya da vazgeçmemelisiniz. Ne yapmaktaysanız onu yapmaya devam etmelisiniz. Kendinizi, sanatınızı ve mümkün olduğunca çevrenizdeki insanları sevmelisiniz.

Birşey daha... Turneleri sevdiğinizi, çünkü bu sayede seyircinizle yakınlaştığınızı söylüyorsunuz. Pek çok kimsenin öngördüğü üzere en son jazz diva'sı olarak ve bir kadın olarak sürekli yollarda olmak zor değil mi?

Evet, bildiğiniz gibi yolda olmak zor. Fakat bir konudaki tutkunuz o konudaki zorlukları aşmanıza yardımcı oluyor. Bir kadın olarak toplumun sizden başka beklentileri olabilir ve siz pek çok noktada bazı gelenekleri kırabilirsiniz. Yoldayken tekrar tekrar kendinizi yeniden tanımlamak ve gerçekte kim olduğunuzun farkında olmak durumundasınız. Belki de yetiştirilirken düşünüp durduklarınız aslında gerçekten size ait şeyler değil. Tam olarak kendinizi tanımalı ve bundan memnun olmayı öğrenmelisiniz. Bu bazen uzun ve zorlu bir deneyimdir. Ama bir kez kendinizle ilgili iyi hissettiğinizde ve kendinizle ilgili yaptığınız tanımlamayı güçlü bulduğunuzda herşey yolunda demektir. Ama bu noktaya ulaşmak hiç kolay değil.

Reeves, her bakımdan tam bir jazz müzisyeni. Reeves'in enstrümanı olan sesi, etrafta rastlayabileceğiniz en mükemmel seslerden biri olmakla beraber kendisinin dinleyicisine yolladığı gerek lirik gerek melodik tüm mesajların elçisi. Eskilerin "çok iyi bir kulak" olarak dile getirecekleri yeteneği sayesinde vereceği bir jazz performansının herhangi bir enstrüman çalan bir sanatçının performansı kadar heyecan verici ve yaratıcı. (San Francisco Chronicle'dan jazz kritiği Philip Elwood)

Kerem Görsev
Ilık Bir Sonbahar Rüyası Görmek

Bana göre 1960'lı yıllarda dünyanın en güzel ve mutlu sound'unu çıkartan bir üçlü vardı. Tenor saksofoncu Benny Golson, trombonu Curtis Fuller ve trompetçi Art Farmer. Ben çocukluğumda bu üçlünün Benny Golson Trio olarak gerçekleştirdikleri birçok albümü dinleyerek büyüdüm.

Tunçel Gülsoy

Editörümün bana Kerem'in yeni albümünün piyasaya çıkmaya hazırlandığını haber verdiğinde aklıma bir yıl öncesi geldi. O günlerde kendisiyle 'November in St. Petersburg' albümü hakkında konuşmuştuk. Bugünlerde yeni çıkacak olan albümünden bana daha o zamanlarda bahsetmişti, ama o çalışmanın öyküsünü dinlemem için meğer bir yıl daha geçmesi gerekiyormuş.

Kerem Görsev'in evine konuk olmak, onun müzik dolu dünyasını bölüşmek, albümlerini, notalarını, piyanolarını görmek ve dinlemek gerçek bir şölendir. Kerem ve sevgili köpeği Bebop beni her zamanki gibi neşe dolu bir enerjiyle kendi özel dünyalarına aldılar, söz konusu albümün müziği ve bu tip sohbetlerin ayrılmaz parçası kahvenin kokusu konuşma ortamını süslerken o anlatmaya başladı:

"Bu albümü 2.5 yıl önce New York'da doldurmuştuk ama araya 'November in St. Petersburg' ve 'Laid Back' albümlerim girdi, bu yüzden de şimdiye kadar yayınlanmadı."

Bu arada 'November in St. Petersburg' albümünün şimdi de bir klasik müzik markası olan Decca tarafından yayınlanacağını öğrendim. Bu şekilde büyük bir klasik müzik orkestrasıyla gerçekleştirilmiş olan çalışmayı dünya müzik network'una sokmaya çalışacaklarmış.

Yeni albümün adı 'Warm Autumn' ve bir çok değerli jazz müzisyeninin katkısı ile gerçekleştirilmiş. Kerem onları teker teker tanıttı:

Warm Autumn

"Trompette Russell Gunn var, bilmem hatırlar mısın 1996'da Branford Marsalis ile İstanbul Jazz Festivali'ne gelmişti, hem modern hem de geleneksel tarzlarda çalan bir müzisyen. New York'da çalışıyor, değişik gruplarla gerçekleştirilmiş birçok albümü var.

Saksofoncumuz J.D Allen de kendi enstrümanında çok beğenilen sanatçı, kendisi ile 1996'da tanışmıştık. Can Kozlu, Eric Revis ve ben Q Jazz Bar'da onunla 20 gün beraber çalmıştık. Halen New York da Wallace Roney ile çalıyor.

Davulcu Alvester Garnett, Cyrus Chestnut, James Carter, Abbey Lincoln ve Regina Carter gibi ünlü jazz müzisyenleri ile çalışmış bir isim.

Trombon çalan Jason Jackson da ünlü tromboncular J.J Johnson ve Steve Turre'in öğrencisi. Çok iyi yetişmiş bir müzisyen. Albümdeki üç parçada trombonu ile solist olarak çalıyor. Trombon bana göre duyguları çok iyi anlatan bir enstrüman. Onun oval seslerini ve pastel renklerini çok beğeniyorum."

Ama Kerem için beraber çalıştığı müzisyenler arasında bir tanesinin yeri diğerlerinden daha başka. Eric Revis hem bu albümün prodüktörü hem de tüm müzisyenleri bir araya getirerek Kerem'in hayalini gerçekleştiren insan. Kerem ondan 'müzikal dünyamı değiştiren, jazz'a bakışımı etkileyen' insan olarak bahsediyor. İlk defa tanıştıkları 1996 yılından beri Kerem'in dört albümünde ve birçok konser ve festivalde beraber çalışmışlar. Tıpkı 'November in St. Petersburg' gibi bu albümün kökleri de Kerem'in çocukluk yıllarına uzanıyor:

Bana göre 1960'lı yıllarda dünyadaki en güzel ve mutlu sound'unu çıkartan bir üçlü vardı. Tenor saksofoncu Benny Golson, trombonu Curtis Fuller ve trompetçi Art Farmer. Ben çocukluğumda bu üçlünün Benny Golson Trio olarak gerçekleştirdikleri birçok albümü dinleyerek büyüdüm. Günün birinde kendi bestelerimi de böyle bir format ve 'sound' ile çalmak istiyordum. Bu hayalimi Eric'e açtım; 'hemen atla, New York'a gel' dedi. Tam 3. 5 ay orada yaşadım. Bu arada zamanımı boş geçirmedim, dersler aldım, jazz çalınan kulüplere gittim. Bu adamların hepsi çok meşgul insanlar biraraya gelmemiz çok uzun sürdü. Bu dönemin sonuna doğru birgün

toplandık ve prova yaptık. Kayıt günü ise saat 10'da buluştuk, iki saat 'sound check' yapıldı, daha sonra yemek arası dahil 6 saatte kayıtları bitirdik.

Bitince ben ortaya çıkan neticeden çok memnun kaldım. Eric bana tek birşey söyledi:

'I had told you'. Haklıydı, tüm endişelerimin yersiz olduğunu gördüm. Daha sonra bütün ekip Türkiye'ye geldiler ve beraberce bu albüm projesindeki parçaları değişik yerlerde ve konserlerde çaldık."

Albümün gerçekleşmesinde Kerem'in bazı yakın dostlarının da katkıları olmuş. Bunlar arasında gerçek bir jazz sever olan Hakkı Mısırlıoğlu var. Hakkı beyin sahibi olduğu 'Ajans Ultra' geçmiş Kerem Görsev albümlerinde olduğu gibi bu albümün de kapağını tasarlamış. Fotoğrafları bir başka dost, Ali Arif Ersen çekmiş. Baskıları ise gene bir dostu olan Alpaslan Balioğlu'nun sahibi olduğu A4 Ofset gerçekleştirmiş.

Albümde iki tane Horace Silver parçası var, 'Ecaroh' ve 'Strolling'. Bunlar Kerem'in çok beğendiği ama az çalınan Horace Silver besteleriymiş.

'His name is Bebop the 102nd' Keremin sevgili köpeği Bebop için yapılmış bir parça. Biz konuşmamız sırasında bir yandan da albümün bir stüdyo kopyasını dinliyorduk. Bakışlarım kendisine ayrılan koltukta gözlerini kapatarak müziği dinleyen Bebop'a kaydı. İnsan onun nasıl jazz müziği dinlediğini görünce doğrusu bu besteye hiç şaşırmıyor.

'Sailor Longed For' Keremin bir başka eski dostu olan Saadettin Davran için yazılmış bir parça. Daha evvel aynı parça 'November in St. Petersburg' albümünde de yer almıştı.

'There is no Greater Love' Kerem'e göre jazz standartlarının standardı. Burada ana melodiyi trombon sunuyor.

'Mango' Kerem'in İstanbulda konserve olarak gördüğü ama tazesini Cayman adalarındaki bir tatil sırasında çok severek yediği meyvenin adı. 'Bir ısırdım, ağzımdan melodiler döküldü' diye anlatıyor. Bir jazz vals olarak bestelenmiş.

'Wild Flower' daha önce 'I Love May' albümünde yer almış bir Kerem Görsev bestesi. Albüme adını veren parça 'Warm Autumn' ise Kerem'in en çok sevdiği mevsim olan sonbahar da hissettiği duyguların müzik olarak ifadesi. Albümün kapağındaki baskın renk olan sarı da sonbaharın rengi olarak kabul edilmesinden dolayı seçilmiş. Bu parçada da trombon ağırlıklı olarak yer alıyor.

'I Remember April' onu ünlü yapan Ella Fitzgerald'ın yorumundan çok farklı olarak yorumlanmış. Bu hareketli yorum aynı zamanda albümün kapanış parçası ve herkesin eşit ağırlıkta çalıp sonra da 'sanal' olarak dinleyiciye el sallayarak sahneden ayrıldığı parça.

Kerem Görsev albümü neden Amerika'da ve Amerikalı müzisyenlerle gerçekleştirdiğini şöyle anlattı:

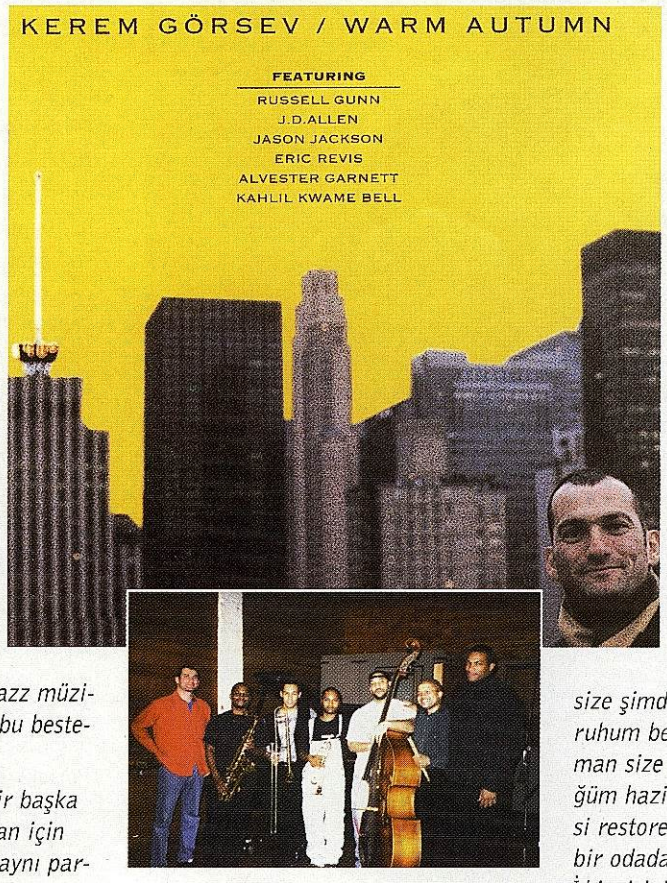

"Ben müziğin ortak anlatım dili olduğunu Amerika'daki çalışmalarım sırasında öğrenmeye başladım. Zamanla farkettim ki daha evvel çaldığım müzik çaldığım sıralarda gerektiğinden fazla boşluklara tecavüz ediyormuşum. Daha iyi çalabilmek sadece çok plak dinleyerek olmuyor. Üst seviyedeki müzisyenlerle çalıp hatalarını anlaman lazım. Hatalarını tamamen gideremezsin, ama herzaman daha az hata yaparak çalmaya çalışmalısın. İleride birgün Amerika'ya gidip kendimi daha da fazla yetiştirmek istiyorum."

Üst seviyedeki müzisyenlerle çalıp hatalarını anlaman lazım. Hatalarını tamamen gideremezsin, ama her zaman daha az hata yaparak çalmaya çalışmalısın.

Ama Kerem Görsev için bir projenin bitişi aslında bir başkasının başlangıcı oluyor. O yeni bir albümü kızağa indirmiş bile:

"Yeni bir albümün çalışmalarına başladım, 16 aylık kızım 'Nisan' için müzik yazıyorum. Kızım daha şimdiden iyi bir müzik dinleyicisi oldu. Ben piyano çalarken o da minik parmaklarıyla tuşlara dokunuyor. Ona kendi odasında küçük bir müzik seti kurduk, Mozart, Strauss, Vivaldi ve benim November in St. Petersburg albümümü dinliyor. Aşağı kata bizim yanımıza indirdiğimizde ise Allah ne verdiyse koyu bir jazz müziği dinliyor. Albümün her aşamasını tüm ayrıntılarıyla planlıyorum. Bestelerini yaptım ama formatını şimdilik kendime saklıyorum."

Ben formatı öğrendim ama size şimdilik söyleyemem fakat paparazi ruhum beni dürtükleyip duruyor. O zaman size Kerem Görsev'in gizlice gördüğüm hazinesinden bahsedeyim. Bir tanesi restore edilmiş iki ayrı Fender Rhodes bir odada kardeş kardeş oturuyorlardı. İkincisinin restorasyonu da çok yakınmış. Aman o bu sırrını sizlerle bölüştüğümü duymasın.

Veda zamanı geldiğinde ona nasıl olup da bunca güzel çalışmayı yorulmadan, ilgisizlikten kırılmadan gerçekleştirebildiğini sordum, verdiği cevabı sizlerle paylaşabileceğimi söyledi:

"Amatörlüğü kaybetmezsen profesyonelce iş çıkarırsın, ben buna inanıyorum".

Yok canım...

Sadece ayakkabı giymeye alışamadım o kadar!

Seda Binbaşgil
esintiler@turk.net • www.esintiler.org

Bugüne kadar yaptığım röportajlarda aldığım hiçbir cevap beni aynı anda hem düşündürüp hem de güldürmemişti: "Yoo, benim o işlerle alakam yok. Sadece ayakkabılar ayaklarımı hep sıkmıştır, yani ayakkabı giymeye alışamadım... hepsi bu!"

Vay canına! Önce nutkum tutuldu. Gerçekten de böylesine soğuk ve umursamaz ama pratik ve net bir cevap beklemiyordum. Yani bir an için düşünelim, dünya çapında tanınan bir şarkıcısınız, pek çok kişi ilk kez sizin sayenizde ülkenizin adını duymuş, üstüne üstlük bir zamanlar siz de Afrika'nın o çok zor şartlar altında yaşayan kadınlarından biriydiniz ve başka bir ülkenin vatandaşı sizle röportaj yaparken yukardaki soruyu soruyor ve siz de ayakkabılarınızın sıktığından falan bahsediyorsunuz.

İlk şaşkınlık geçtikten sonra ise güldüm; hem kendimin hem de cevabın nahifliğine. Demek "Çıplak Ayaklı Diva efsanesi, sırf pabuçlar Evora'nın ayağını sıktığından doğmuş!" dedim kendi kendime. Bir yandan da "yani ne bekliyordum ki" diye düşündüm, Cesaria Evora, güç şartlar altında yetişmiş, doğru dürüst bir eğitimi olmayan bir şarkıcı. Ama yine de, böylesi bir safsatayı albümünün kitapçığına yazmalarına nasıl izin verdiğini anlamakta zorluk çektim.

Yaşam öyküsü

Cesaria Evora, Atlantik Okyanusu'nda adeta kendi haline terk edilmiş takımadalardan oluşan Cape Verde Cumhuriyeti'nde 1941 yılında doğmuş. Bugün artık bağımsızlığına kavuşmuş olan bu eski Portekiz kolonisi en yakın komşusu olan Senegal'e 500 kilometre uzaklıkta. Jazz'la biraz ilgisi olan hemen herkes ünlü piyanist Horace Silver'ı bilir. Disko müziği takipçisiyseniz de özellikle "Saturday Night Fever" filminin müziğinden "Tavares" grubunu muhakkak duymuşsunuzdur. Her iki isim de Cape Verdelidir. Ama bunu pek bilen yoktur. Aslında Cesaria Evora olmasaydı, günümüzde Cape Verde adı büyük ihtimalle hala bilinmiyor olacaktı.

1975'te bağımsızlığına kavuşmuş olan Cape Verde Cumhuriyeti, kendisini ne tam Afrikalı, ne de Avrupalı hissedebilen

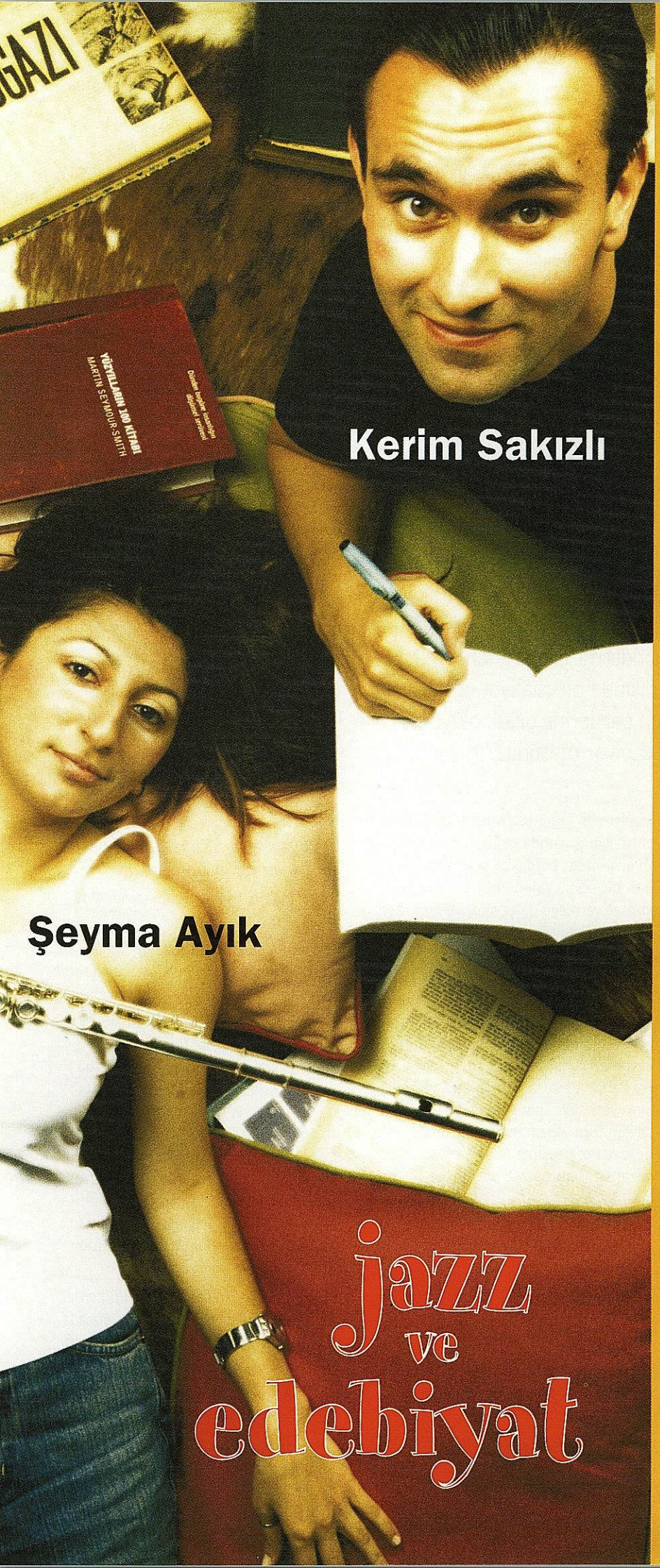

sponsor

K.V.K.

Ellington ila Shakespeare Band

Her cuma

21:00 - 22:00

arası

radyo 92 nokta 3

bilginin ses dalgası

www.92nokta3.com

çilekeş insanlarla dolu. Adaların gelişimini tamamen gözardı eden Portekiz'in 500 yıllık boyunduruğu süresince, binlerce adalı açlıktan ölmüş, diğerleri ise çareyi denizaşırı ülkelere göç etmekte bulmuş. Dünya üzerinde "ben Cape Verde'liyim" diyebilen 1 milyon insandan aslında sadece üçte biri adalarda yaşıyor, kalanı ise ya Amerika Birleşik Devletleri'nde (daha çok New England civarında), ya da Avrupa'da (özellikle Portekiz, Fransa ve Hollanda'da) bulunuyor. Cape Verde'de yaşayanların ise nerdeyse hemen hepsinin denizaşırı ülkelere göç etmiş yakınları, sevdikleri var. Bu takımadaların müzikal kültürünü vareden de işte bu acı-tatlı ayrılıklar ve özlemlerin hikayesi.

"Tango" Arjantin için neyse, Cesaria Evora'nın dünyaya tanıttığı "Morna" da Cape Verde için onu ifade ediyor. En azından 1.5 yüzyılı devirmiş olan bu şarkı formu her Cape Verdeli grubun repertuarında yeralıyor. İlk anda Portekiz Fado'sunu andıran "Morna"nın şarkı sözleri genellikle sevgiliye ve vatana duyulan özlemden bahsediyor.

Cesaria Evora'ya gelince, o Avrupa'da en iyi tanınan Cape Verdeli şarkıcı. Ünlü "Morna" bestecisi Francisko Xavier'nin de yeğeni. Söylediği pek çok şarkı amcasının imzasını taşıyor. Cesaria Evora, henüz onlu yaşlarını sürerken doğup büyüdüğü yer olan ve Cape Verde'nin en "kültürel" adası sayılan Sao Vicente'nin Mindelo kentindeki barlarda şarkı söyleyerek ismini duyuruyor. Kendisine eşlik eden de ünlü klarinetçi Louis Morais.

Yirmi yaşına bastığında ise artık adanın popüler radyo istasyonunun en sevilen sesi haline gelen Cesaria Evora, ilk defa 1988 de, 48 yaşında iken ülkesinden ayrılıyor ve arkasından da ilk albümü "La Diva Aux Pieds Nus"yu kaydetmek üzere Paris'e gidiyor. Bugün derleme kayıtlarıyla beraber 20'ye yakın albümü bulunan şarkıcının "Evora Cesaria" isimli çalışması 1995'te Grammy'ye aday oluyor ve "The New York Times", "The Boston Globe" ve "Philadelphia Inquirer" tarafından "Yılın En İyi Albümü" seçiliyor. "Ne Avrupa ne de Amerika'dan etkilendim" diyen Cesaria Evora, eklemeyi de ihmal etmiyor: "Ama Brezilya'da doğmuş olmak isterdim doğrusu. Belki herşey para değil ama, insan orada sanatının karşılığını alabiliyor."

Dergimizin yayın yönetmeni Zuhal Focan bana "Cesaria Evora ile röportaj yapmak ister misin" diye sorunca, hiç düşünmeden "seve seve" dedim. Bana ilginç bir ülkeden farklı bir hayat hikayesi gibi gelmişti. Müziği belki en favorilerim arasında değildi, ama Cesaria Evora, fırsat buldukça severek dinlediğim bir sesti. Yakınlarda Türkiye'ye konser vermeye geleceğini ve bu arada da kendisiyle röportaj yapmam için bana randevu verdiğini varsaydım önce. Ama birkaç gün sonra bunun bir telefon röportajı olacağını duyunca biraz hevesim kırılmadı değil, üstüne üstlük arada bir de tercüman olunca ve de aldığım cevaplar kuru ve adeta konuşmaya isteksiz bir Cesaria'dan gelince yelkenlerim iyice suya indi. Cesaria Evora'nın cevaplarını –kızmayın ama- biraz sesine benzettim; net ama inişsiz çıkışsız, heyecansız, hatta biraz bezgin:

"Konserlerinizde çıplak ayakla şarkı söylemeniz bir politik duruş olarak ifade ediliyor. Vatanınız Afrika'nın çok zor şartlar altında yaşayan kadınlarına bir gönderme, onları gündeme getirme. Bu sembolik empatinin dışında bir faaliyet gösteriyor musunuz peki? Afrika kadınlarının dertlerine ortak oluyor, seslerini duyurmak için birşeyler yapıyor musunuz?"

Sesinizi bazı eleştirmenler Bessie Smith, Edith Piaf ve hatta Billie Holiday'e benzetiyorlar. Ne diyorsunuz?

Beni Portekizli Fado şarkıcısı Amalia Rodriguez'e de benzetiyorlar. Aynı fikirde değilim

–ben de!- Herkes farklıdır, kendine özgü söyler. Müziklerini sevmiyor muyum, elbette severek dinliyorum. Ama benim müziğim farklı.

Peki siz kendi tarzınız dışında neler dinliyorsunuz?

(Bu sorumu önce "her tür müzik dinlerim" gibi sıradan bir cevapla savuşturmak istedi. Israr edince de, ilk saydığı isimler, adeta sorumdan kopya çekildiği izlenimini verdi bana!)

Bessie Smith, Edith Piaf ve hatta Billie Holiday. Sonra, Charles Aznavour ve Nat King Cole'u da severim.

Müziğinizi etkileyen unsurlar nelerdir?

Her kafadan bir ses çıkıyor, Fado diyorlar, hatta blues, jazz. Ama bence esas Cape Verde'dir müziğimi şekillendiren.

Dünyada son birkaç yıldır Küba müziğinin uluslararası ortamda yeniden doğuşuna tanık oluyoruz. Özellikle Buena Vista Social Club ile. Bu müzik hakkında ne düşünüyorsunuz ve kendi müziğinizle bir paralellik kurabiliyor musunuz?

Beğeniyorum. Zaten son iki albümümde Kübalı müzisyenlerle çalıştım. Müzik de, enstrümanlar da birbirine benziyor, hatta insanlarımızda bile bir paralellik var (Ben yukardaki cevapları baştan savma bulurken, aşağıdakiler gelince onları mumla arar oldum).

Hangi albümünüz sizi, müziğinizi en iyi temsil eden albüm sizce?

Hepsi.

Beste yapma veya şarkı sözü yazma gibi projeleriniz var mı?

Hiç böyle bir hevesim olmadı ve olmayacak da.

Son albümünüz "Sao Vicente" diğer albümlerinizle kıyaslandığında bir yenilik getirdi mi?

Diğer müzisyenlerle ortak çalışma yapmış olmam belki bir farklılık getirmiştir (Haziran 2001'de çıkan son albümünde aralarında Pedro Guerra, Caetano Veloso ve Chuco Valdes'in de bulunduğu bir çok misafir müzisyen göze çarpıyor. Hepsinin albüme katkıları çok olumlu, hele Cesaria Evora'nın ünlü Amerikan blues şarkıcısı Bonnie Raitt ile söylediği "Crepuscular Solidao" isimli bir düeti var ki bence albümün en iyi parçalarından biri).

Bir kaç yıl evvel Türkiye'ye gelip konser verdiğinizi biliyorum. Müziğiniz burada oldukça seviliyor. Yine gelmeyi planlıyor musunuz?

Hayır. Şu anki planlarım arasında Türkiye'ye gelmek bulunmuyor.

Ne yapalım, o zaman biz de son albümünüz Sao Vicente ile avunuruz şimdilik!

Canan Aykent

Queen of Brushes

Her türün kendine has özellikleri var. Bu yüzden değişik müzik türlerini dinlemekten zevk alıyorum. Asla devamlı olarak dinlemeyeceğim müzikleri de zevkle çalabiliyorum; eğleniyorum de üstelik çalarken.

Sibel Köse

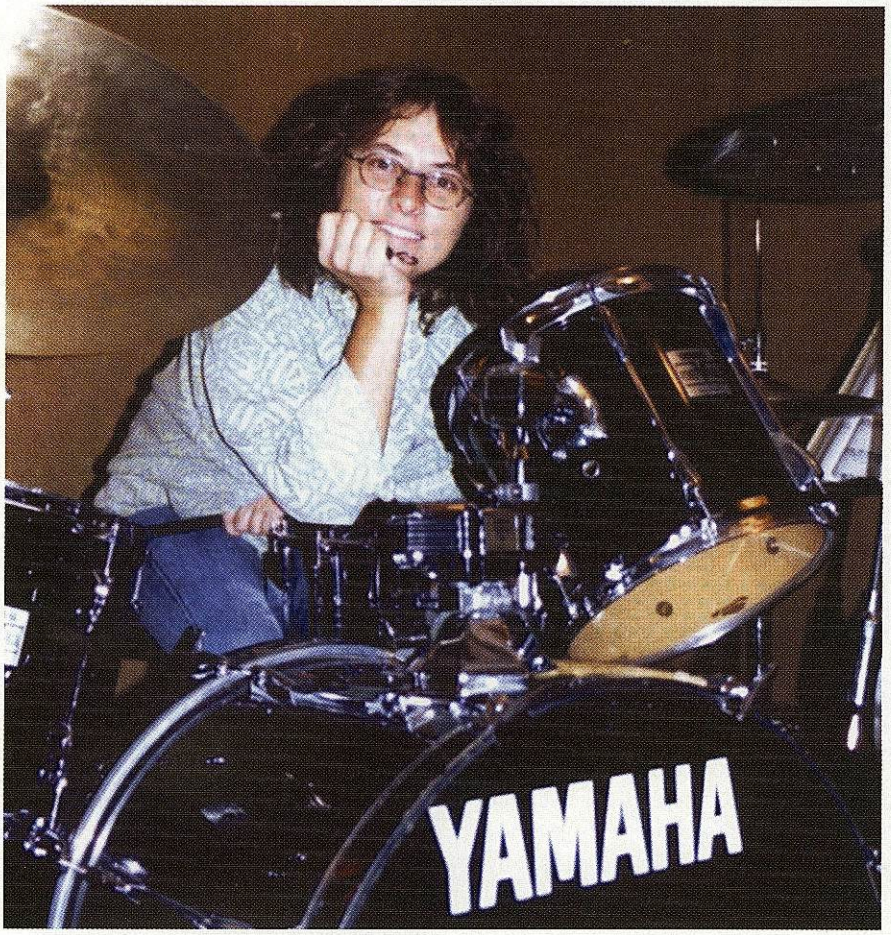

Afet İnan: Türkiye Cumhuriyeti'nin ik kadın tarih araştırmacısı ve Atatürk'ün manevi kızı. Belki de Afet İnan'ın torunu olduğu için herkesi şaşırtan bir dalda kadın olmakla ilgili hiçbir kaygısı yok Canan Aykent'in: O Türkiye'nin bir avuç kadın davulcusundan biri. Okumayı, seyahat etmeyi, farklı kültürlerle tanışmayı seven, amatör fotoğrafçı, radyo programları yapımcısı, bilardo oynamaktan hoşlanan, Fransızca, İtalyanca, İngilizce konuşan, sağlam şöför, daha da sağlam bir dost. İşte onu daha da yakından tanımak isteyenler için Canan hanımın müzik macerası:

Nasıl başladın?

Benim hayatımda "şu gün şöyle oldu da davula aşık oldum" diyebileceğim birşey yok. Çocukken çok müzik dinlermişim. Dinlerken de daha çok ritme takılırdım. İlkokul öğretmenim "Az müzik dinlesin, derslerine çalışsın" dermiş veli görüşmelerinde. Ortaokul sonu bir bongo aldım ama hemen hiç çalmadım. Müziğe duyduğum büyük bir sevgi vardı içimde ama neyin nasıl yapılacağını bilmiyordum. Orta ve lise öğrenimimi Tevfik Fikret Lisesi'nde okudum. Okul yıllığında davul çalarken karikatürlerim var ama daha çalmaya başlamamıştım o zamanlar. Çocukluk yıllarımda Frank Sinatra, Unforgettables gibi müzikler dinlerdim. Diana Ross'un başrolünü oynadığı ve Billie Holiday'in hayatını konu alan "Lady Sings the Blues" filmi ve soundtrack'i beni çok etkilemişti o yıllarda. Daha sonra Electric Light Orchestra, Supertramp gibi soft rock müziği örnekleri ilgimi çeker oldu. Liseyi bitirirken Tuna Ötenel'le tanıştım. Ötenel'lerin yönlendirmesiyle 6 ay Kemal Eroğlu müzik okuluna devam edip, yıl sonu konserinde kızlar orkestrasına davul çaldım.

O aralar Erol Pekcan'dan davulunu satın aldım; dökülüyordu. "Bu olmayacak" diye Tuna Ötenel geri gönderdi. Şimdi düşünüyorum da keşke bende kalsaydı; trampetin üzerinde 'high one' yazıyordu. Beni ilk kez sahneye çıkaran da Erol Pekcan'dır. Ankara Metropol sinemasındaki jazz kulüpte Ayşe Gencer (vo), Tuna Ötenel (s), Ümit Eroğlu (kyb) Murat Ulus (b) ile "Blue Moon" parçasına fırça çaldım. Erol Pekcan'ın davulunu gönderdikten sonra kendime bir davul aldım: üstü kötü deri bir döşeme kaplamasıyla kaplı ikinci el bir Cümbüş. Onu siyah elektrik bantıyla bir güzel kapladım. Kaplayacağına çalışsana! Hem fırçaya duyduğum sevgiden, hem de komşuları düşünerek baget yerine fırçayla çalıştım çoğunlukla. Fırça tekniğini birinden öğrenmek yerine kendim geliştirdiğim için diğer davulculardan farklı çalıyorum. Herkes dışarı süpürüyor, ben içeri, aksanları ters vuruyorum vs.

Feministlikle bir alakam yok. Kadınlar tebrik ediyor "Gurur duyuyoruz" diye, ben de teşekkür edip tokalaşıyorum. Ne olsa davulda bir kadın görmek izleyiciler için, özellikle de kadınlar için pozitif bir durum oluyor.

Nasıl bir eğitim aldın, profesyonel çalışmaların neler oldu?

1983 yılında Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Sosyoloji Bölümü'nden mezun oldum. Üniversite yılları sırasında Polis Radyosu'nda klasik müzik programları hazırladım. Bu 4.5 yıl bana müziğe dair çok şey öğretti. Ortaokul lise yıllarında annem CSO konserlerine götürdüğü zaman "Beyaz Gölge" dizisi daha cazip gelirken artık ben seçtiğim konserlere annemi götürür olmuştum. Üniversiteden mezun olduğumda Bilkent Müzik Fakültesi kurulalı bir yıl olmuştu ve öğrenim yarı zamanlıydı. Ben de Vurmalı Sazlar Bölümüne yarı zamanlı girdim. Ama daha sonra "7 yıl sonra mezun olup ne yapacağım" diye düşünmeye başladım. Kadrolar zaten doluydu, okulda doğru dürüst enstrüman yoktu o zamanlar, hoca "beşlemeleri trrrakk diye çalacaksın" diye ritm öğretiyordu. Kendime orada bir gelecek göremedim doğru-

su. Bir yıl sonra ilk piyasa deneyimimle birlikte Bilkent'ten ayrıldım.

İlk işim Etap Marmara Oteli'ndeydi. Congayla Pepe Cursi'ye eşlik ediyordum; repertuar Latin müzikleri ağırlıklıydı. Ardından İtalya'ya 4 ay, Fransa'ya 8 ay olmak üzere yurt dışı seyahatlerim oldu. Türkiye'ye döndükten sonra Belpa, TRT (Seynan Levent'e asistanlık), Radyo Anki (program yapımcılığı, diskotek şefliği) gibi birtakım işlerde çalıştım. Bu işler müzikle ilgiliyse de o dönemde arasıra çıkan çalma işleri dışında elime baget almadım. 1991'de seninle tanıştık ve Handan Ergiydiren'in koreografisi "The Touch" modern dans projesinin müziklerini hazırladık ve Rumeli Hisarı'ndaki gösteri sırasında takip spotunun altında conga çaldım; benim için keyifli bir deneyim oldu.

Tiyatroyla ilgili bazı çalışmalarım oldu. Üniversite son sınıfta ODTÜ Oyuncuları'nın sahnelediği "Marat-Sade", 1993'te Devlet Tiyatroları'nın sahnelediği "Yeniden Yaratma" oyunlarının müziklerini çaldım, bu oyun Rusya'da sahnelendi.

1994 yılbaşından sonra müzikle daha ağırlıklı bir biçimde ilgilenmeye başladım. 1996 yazı Polonya'da Yaz Okulu'na katıldım. Yine 1996 yılından itibaren düzenli olmamakla beraber Can Kozlu'dan ders almaya başladım. Can Kozlu'nun dersleri nedeniyle İstanbul'a gidip gelmelerim kesintili olarak 2-3 yıl sürdü. 1993-94 yılında Mimarlar Derneği'nde Tuna Ötenel, Yahya Dai, Sibel Köse, Alper Yılmaz beraber çalıyorduk. Bu sıralarda İtalya'dan Yamaha Power V davulumu aldım. ODTÜ Türk Halk Müziği Deneysel Topluluğu ile iki kez Akbank Festivali'nde ve bir kez de Sevda-Cenap And Vakfı'nın düzenlediği Ankara Müzik Festivali kapsamında çaldım. Aynı zamanda Yağmur Öncesi adıyla anılan bu grubun albüm kayıtlarında birkaç parçada yer aldım. 1997-98 Bilkent Tiyatro Bölümü'nde, 1999-2000 Devlet Konservatuarı Tiyatro Bölümü'nde Handan Ergiydiren tarafından yürütülen Hareket, Modern Dans, Çağdaş Dans Teknikleri, Pilates derslerinde eşlikçi olarak çalıştım.

Seni ilk etkileyen davulcu kimdi?

İlk dinlediğim davulcuların çoğunun isimlerini bilmiyordum. Daha bilinçli olarak dinlediğim ilk davul kayıtları Chuck Mangione "Tarantella" albümünde konuk sanatçı Steve Gadd'in çaldıklarıydı. Bağdat Caddesinde yabancı albümleri kasetlere çeken Metronom diye bir dükkan vardı; oradan kasetler alırdım çoğunlukla. Pek bir bilgi de yazmazdı üzerlerinde kimin çaldığına dair. "Tarantella"nın double albüm olduğunu bile sonradan öğrendim. Daha sonra davulcuları ve diğer müzisyenleri yavaş yavaş tanımaya ve öğrenmeye başladım. Frank Sinatra konserlerinde dinlediğim Buddy Rich çok çarpıcı olmuştu yine bu dönem. O kadar etkilenmemekle birlikte ilk tanıdığım davulcular arasında Gene Krupa'yı da sayabilirim.

Favori davulcuların?

Bir davulcunun herşeyini irdelemeyi sevmiyorum. Onun yerine bir figür ondan bir figür öbüründen irdelemek daha çok hoşuma gidiyor. Verebileceğim tek bir isim yok bu yüzden.

Chansonlar, latin müzikleri, rock, etnik müzikler, jazz. Biri sana "ne dinliyorsun" dediğinde bocalıyor musun?

Chansonların altyapısında ciddi bir swing ve fırça yapısı var; tabii ki hepsi için konuşmuyorum. Mesela Çigan işlerini acayip ruhlu buluyorum. Çalma birikimim daha çok jazz üzerine ama her zaman jazz dinlemekten de hoşlanmıyorum. Yine de jazz daha tanıdık. Çalma anında latin müziklerinden hoşlanıyorum. Her türün kendine has özellikleri var. Bu yüzden değişik müzik türlerini dinlemekten zevk alıyorum. Asla devamlı olarak dinlemeyeceğim müzikleri de zevkle çalabiliyorum; eğleniyorum de üstelik çalarken. Ne yazık ki artık eskisi kadar çok çeşitli müzik dinlemeye vakit bulamıyorum.

Bugünlerde neler dinliyorsun?

Erik Truffaz'yı dinliyorum. Fırçayla çalınan dr&bass, modern ritimler çok hoşuma gidiyor.

İlerisi için neler düşünüyorsun, ulaşmaya çalıştığın bir ideal var mı?

Daha ileriyi, daha gelişmeyi hedefliyorum. Olduğumla yetinmiyorum. "Queen of Brushes" (Fırçaların Kraliçesi) olmak istiyorum. Herşeyi çalmak kifayetsiz. Mümkün olduğunca hedefi belirginleştirip yoğunlaşma arzusundayım. Hep birilerine göre iyi birilerine göre kötü bir davulcu olarak değerlendirebilirsiniz. Önemli olan insanın kendine göre ilerleme içinde olması. Fırça konusunun yeni müziklerde bu şekildeki kullanımını görmek de beni heyecanlandırıyor.

Türkiye'den kimleri beğeniyorsun davulcu olarak?

Can Kozlu hocam zaten. Galiba en çok Volkan Öktem'i beğeniyorum, en lezzetli çalan davulcu. Cengiz Baysal'ı da beğeniyorum. Cem Aksel'in Bülent Ortaçgil'in albümlerinde çaldıkları hoşuma gidiyor. Erdinç Şenol da iyi bir davulcu.

Kadın bir davulcu olmak nasıl bir duygu?

Hiç takılmıyorum. Öyle düşünerek başlamadım. Feministlikle bir alakam yok. Kadınlar tebrik ediyor "Gurur duyuyoruz" diye, ben de teşekkür edip tokalaşıyorum. Ne olsa davulda bir kadın görmek izleyiciler için, özellikle de kadınlar için pozitif bir durum oluyor. Ben ise tam tersine kadın davulcu olmanın örneğin kas yapısı açısından dezavantajları olduğunu düşünüyorum. Kendi tuşemi oluşturmak durumundayım.

Müzik olmasa?

Fotoğrafçı olurdum. Geri dönme şansı olsa başka işle uğraşırdım. Müzikle profesyonel olarak uğraşmak bana mutluluğun yanı sıra sıkıntı da getirdi.

Canan Aykent halen Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Etnomüzikoloji Ana Bilim dalında yüksek lisans öğrencisi. "Anadolu'da Belli Yörelerde Kullanılan Asma Davulun Ritmik Yapısı" üzerine hazırladığı teziyle meşgul şu günlerde. "Başka ne yapıyorsun?" dediğimde ise gülerek cevap veriyor: "Çalıp duruyoruz işte."

Şehbender Sok. No:3 Asmalımescit
Tünel Beyoğlu 80040 İstanbul
Tel: (212) 292 73 68
e-mail: babylon@turk.net

babylon'01

babylon-ist.com

Akbank 11. Caz Festivali
Wibutee (Oslo)

4 Ekim Perşembe

Akbank 11. Caz Festivali
Jeri Brown Quartet (Montreal)

5 Ekim Cum

Akbank 11. Caz Festivali
Joseph Bowie's Defunkt (Chicago)

6 Ekim Cumartesi

Akbank 11. Caz Festivali
Erik Truffaz & İlhan Erşahin Project
(Cenevre & New York)

7 Ekim Pazar - 8 Ekim Pazarte

Akbank 11. Caz Festivali
Velvele - Oğuz Büyükberber Quartet

9 Ekim Salı

Akbank 11. Caz Festivali
İmer Demirer & Tuna Ötenel Quartet

10 Ekim Çarşamba-11 Ekim Perşemb

Akbank 11. Caz Festivali
Omar Sosa Septet (Havana)

12 Ekim Cuma

Grup Gündoğarken

13 Ekim Cumarte

Depeche Mode Countdown to Live.... Party

17 Ekim Çarşamba

Replikas

18 Ekim Perşembe

Smith & Mighty
(Bristol)

19 Ekim Cum

Harem

24 Ekim Çarşamba

DJ Baba Zula

25 Ekim Perşembe

Miller Clubeer Time!
Red Snapper
(Londra)

26 Ekim Cuma - 27 Ekim Cumarte

Kompania Ketencoğlu

31 Ekim Çarşamba

Fujifilm Music Week-Ends
Fauna Flash / Trüby Trio (Münih)

2 Kasım Cuma - 3 Kasım Cumartesi

Miller Clubeer Time!
Aziza A
(Berlin)

9 Kasım Cuma - 10 Kasım Cumarte

Garanti Caz Yeşili
Flora Purim Acoustic Quintet feat. Airto Moreira
(Rio de Janeiro)

16 Kasım Cuma - 17 Kasım Cumartesi

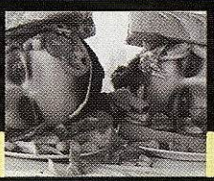

The British Council presents
Plaid (Londra)

23 Kasım Cuma - 24 Kasım Cumartesi

Fujifilm Music Week-Ends
Gotan Project
(Paris & Rio de Janeiro)

7 Aralık Cuma - 8 Aralık Cumarte

Babylon'da Tiyatro:
Sokak Aynaları ve İşitmeyen Atraksiyon 16 Ekim Salı
Tiyatro Boğaziçi 23 Ekim Salı - 30 Ekim Salı

Radikal
TOTAL İletişim
TURK•NET
RADIO XI-GEN FM 95.9 İSTANBUL
"Açık Radyo." 94.9

Kuzeyden Modern "Interplay" Esintileri: EST

Bazıları ille de müziklerini, şuradan şunu koymalıyım, bu müzikten yararlanmalıyım ya da şu çalgıları koyarsam daha ilginç olabilir diye oluşturma çabası içindeler. Ben bunu hiç sevmiyorum. Çünkü onların amacı iyi müzik yapmak değil, para kazanmak.

Hülya Tunçağ
htuncag@veezy.com

George Russell'ın "The Lydian Chromatic Concept Of Tonal Organization" kuramını biliyorsunuz. 1960'lardan bu yana pek çok İskandinav ve hatta Alman müzisyeni etkiledi. Bu kuram üzerine hiç çalıştınız mı?

(19 Temmuz Perşembe saat 10:10. The Marmara Oteli'nin VSOP Bar bölümünde sözleştiğim Esbjörn Svenson Trio ile birlikteyiz. Karşımda piyanist Svenson, bascı Dan Berglund ve davulcu Magnus Öström var. Söze George Russell ile girmem onları çok şaşırtıyor. Svenson hemen atılıyor: "Bayıldım bu soruya" diyor ama aralarında hararetli bir biçimde tartışmaya başlıyorlar. Anlayamıyorum çünkü İsveçce konuşuyorlar. Bu konuyu pek sevdikleri belli. Esbjörn özür dileyerek bana dönüyor ve Russell'ın orkestrasında bir süre çaldığını söylüyor ve devam ediyoruz.

ES: Evet, bu konuda bir de kitap okudum. Russell'dan edindiğim bilgiler var. Normal gam yerine modal gam kullanmak çok önemli.

Bunu İsveç yerel müziğiyle bağdaştırıyor musunuz?

ES: Tabi, içinde büyüdüğümüz müzik ve jazz ilişkisini modal yapı daha iyi belirliyor. Özellikle kilise tonları. Lydian gamı benim için doğaçlamada ana unsur.

Aynı zamanda beste çalışmasında da değil mi?

ES: Doğal olarak, birbirinin devamı.

Bu kuramı, düo, trio ya da büyük orkestrada uygulamak farklı mı?

ES: Her formata uygulanabilir ama topluluğun yapısına göre sound'u değişir. Örneğin, big band'de değişik bir tını elde edersiniz.

George Russell bunu kendi orkestralarında başarıyla uyguladı yıllardır.

ES: Evet ve çok iyiydi. Bu işin ustası. Ben onunla Stockholm'da bulunduğu sıralarda çalmıştım. Kendisi çalmıyordu. Müziği yazıyor ve orkestrayı yönetiyordu. Çok çok ilginç bir müzikti.

Eğitim gördüğünüz Stockholm Üniversitesi'nin müzik bölümünde bu kuram öğretiliyor muydu?

ES: Çok detaylı değildi ama genel olarak bilgilenmiştik.

Russell'ı burada bırakıp dün geceki konsere dönelim. Sizi dinlerken pekçok şey düşündüm. Piyano tekniğiniz Keith Jarrett'ı zaman zaman çağrıştırdı ama daha yeni bir yöne gidiş sezdim.

ES: Çok doğru. Etkilenmeler oldu ama hep yeniyi arıyoruz ve çevremizdeki olup bitenleri izliyoruz.

Konserde bana ayrıca, Bill Evans'ın trio'larını anımsattınız. Tabii ki teknik ve içerik açısından değil. Üçlü yorum anlayışı açısından. Buna Evans "interplay" diyordu. Şimdi üçünüze soruyorum. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

DB: "interplay" duygusunu elbette paylaşıyoruz. Esbjörn ve Magnus'la zaman zaman rolleri değişerek bir müzik düşüncesini paylaşıyoruz.

Sanırım bu duygunun en güçlü yakalandığı mekan, jazz kulüpleri, küçük yerler. Bir tür "interplay", EST ve dinleyici arasında oluşuyor.

MÖ: Kendimizi böyle bir ortamda daha iyi hissediyoruz. Dediğiniz gibi dinleyiciyle aramızda "interplay"ler oluşabiliyor. Ama herkes konuşmadan dinlerse. Bu şart.

DB: Kendi aramızda elektrik alışverişi oluşurken bunu dinleyiciye de iletebiliyoruz.

ES: Buna müzik telepatisi de diyebiliriz. Daha önceden karar verdiğimiz birşey değil. Anında oluşuyor.

Jazz'da müzisyenler ve topluluklar için en önemli nokta, yeni bir tarz, yeni bir "sound" yaratabilmek, bu iki nokta sizde şimdiden var diyebilirim. Çok zor bir konu aslında. Bu nasıl gerçekleşti?

ES: Çok teşekkür ederiz görüşünüze. Bizim de amacımız yeniyi yaratabilmek. Kendi tarzımızın oluşmasında en büyük etken, kendi parçalarımızı yazmamız. Özgün parçaların yorumunda tarzımız ortaya çıkıyor. Hep birlikte çalışıyoruz. Yani "interplay" aramızda sürekli var.

DB: Ayrıca üçümüz de yeni her tür müziğe açığız. Kulüp müziği, elektronik müzik, rock ve pop.

Sahi mi? Çok ilginç.

ES: Eski müziği de dinliyoruz. Ayrıca klasik müzik zaten eğitimimiz de var.

MÖ: Ama biz yönlendiren yeni ve taze olan akımlar.

ES: Hangi tür müziğin olması önemli değil. Önemli olan iyi müzik.

Bu bana Miles Davis'in bir sözünü anımsattı. Bir söyleşisinde, müziğin sınıflandırılmasından nefret ettiğini belirtmişti.

ES: Sınıflandırmak doğru değil günümüzde. Sınırlar kalktı. Belli bir yöntemle iyi müzik yapmak söz konusu.

Zaten günümüzde artık jazz müziği bir ergime kazanı gibi. İçinde pek çok tarzı ve kültürün müziğini ergitebiliyor. Ancak bu kadar karışması doğru mu sizce?

ES: Olabilir. Artık kurallar yok. Aslında ben etnik-jazz'ı pek sevmiyorum. Ama iyi yapılırsa da aldırmam. Özellikle dinlemem.

MÖ: Aslında belki de yaptığımız jazz'a, kendi İsveç müziğimizden birşeyler katıyoruz farkında olmadan. Çünkü kulağımız kendi müziğimizle ister istemez dolu ama özellikle bu öğeleri kullanmalıyız diye düşünmüyoruz. Kendiliğinden geliyor. Jazz'in özelliği de bu zaten.

ES: Bazıları ille de müziklerini, şuradan şunu koymalıyım, bu müzik-

Aslında belki de yaptığımız jazz'a, kendi İsveç müziğimizden birşeyler katıyoruz farkında olmadan. Çünkü kulağımız kendi müziğimizle ister istemez dolu ama özellikle bu öğeleri kullanmalıyız diye düşünmüyoruz. Kendiliğinden geliyor. Jazz'in özelliği de bu zaten.

ten yararlanmalıyım ya da şu çalgıları koyarsam daha ilginç olabilir diye oluşturma çabası içindeler. Ben bunu hiç sevmiyorum. Çünkü onların amacı iyi müzik yapmak değil, para kazanmak. Yalnızca parayı düşünüyorlar. Jazz müziği özveri ister.

Böylece klişe tarzlar ortaya çıkıyor.

ES: Evet tam tanımı bu: Klişe! Oysa bizim gibiler yalnızca yeni ve taze bir müzik yaratmak istiyoruz. Kurallar yok ama jazz'dan da ödün vermek yok.

Bazı eleştirmenler ve müzisyenlere göre gerçek jazz öldü... Bu sizce doğru mu?

DB: Nasıl jazz öldü diyebiliriz! Müzik ölmez, değişir. Başkalaşım geçirir, başka bir biçimde ortaya çıkar.Evet, başkalaşım geçirmesi çok doğal. Başka türlü yeni düşünceler nasıl ortaya çıkacak.

ES: Bunu söyleyen insanlar, jazz'ın değişmesini istemeyen, yeni düşüncelere kapalı kişiler. Bence çok canlı ve yaşamaya devam edecek bir müzik jazz.

Türk jazz müzisyenlerinden hiçkimseyi tanıyor musunuz?

ES: Okay Temiz. Uzun yıllar İsveç'te yaşadı.

Başka bir projede Türk müzisyerlerle çalmayı düşünür müsünüz?

ES: Olabilir ama biz uzun süre bu trio çalışmasını sürdürmeyi düşünüyoruz.

Ama ben sizlerin başka projelerde de yer aldığınızı biliyorum. Nils Landgren's Funk Unit gibi.

ES: Haklısınız ama o bir denemeydi. Ama biz artık bütünüyle trio çalışmasında yoğunlaşmak istiyoruz.

Peki o zaman hemen sorayım: Neden trio müziği?

ES: Ben kendi adıma konuşursam, çok erken trio çalışmaya başladığım için diyebilirim. Onbeş onaltı yaşlarında trio'da çalmaya başladım.

Sanırım hep birlikteydiniz.

ES: Evet, Magnus ile ben okul yıllarından beri arkadaşız. Dan ile dokuz yıldır beraberiz. Birlikte olmadan önce de her birimiz başka başka trio'larda çalıştık. Çok bildiğimiz bir format, kendimizi daha iyi ifade edebiliyoruz.

Trio müziğinin "sound'u da çok özel oluyor.

ES: Bu çok önemli, ayrıca trio'da her kişi önemli. Her birey çok fazla yaratma alanına sahip. Müziği değiştirme olanağını bulabiliyor. Çok seviyorum bu tarzı.

Jazz'ın dışında başka müzik dinliyor musunuz? Başta konuşmalarımızdan bu konuya açık olduğunuzu sezdim.

DB: Ben rock müziğini severim.

Jazz'cı bilinmeme karşılık ben de severim.

DB: Harika, ben eski rock topluluklarını tercih ediyorum, Deep Purple gibi.

Klasik rock seviyorsunuz.

DB: Evet genellikle ama pop da dinliyorum, Radiohead, Björk gibi.

Modern popu yadsımamak gerek. Örneğin Radiohead, geleceğin "sound'unu yakalıyor.

DB: Çok yeni birşey Radiohead. Son albümünü de aldım. Çok beğendim.

Tur ve konser programınıza baktım, ne kadar dolusunuz?

ES: Evet, çok yoğunuz.

Şu zamanda bu harika bir şey ama özel hayatlarınızı bu nasıl etkiliyor?

(Üçü birden): Berbat!

DB: Ben boşanmak üzereyim, Magnus çocuklarını çok özledi. Tabi ben de...

Jazz müzisyenlerinin kaderi bu sanırım, ünlü olmak kolay değil. Aile yaşamıyla sanatını yürütebilen azınlıkta. Sanatla aile kavramı bazı durumlarda çelişiyor.

ES: Çok doğru, bu çelişkiyi hep yaşıyoruz.

Bu yoğun tur için Amerika da var mı?

ES: Evet var. New York ve Boston'da konser vereceğiz.

New York'da Knitting Factory'nin festivalinde çalacağız. Boston'daki yer belli değil.

İstanbul Jazz Festivali'ndeki konserinize de doyamadık, sizleri tekrar bekliyoruz.

ES: Bu güzel söyleşi için çok teşekkür ediyoruz. Biz de İstanbul'a doyamadık. Tekrar gelmeyi çok isteriz.

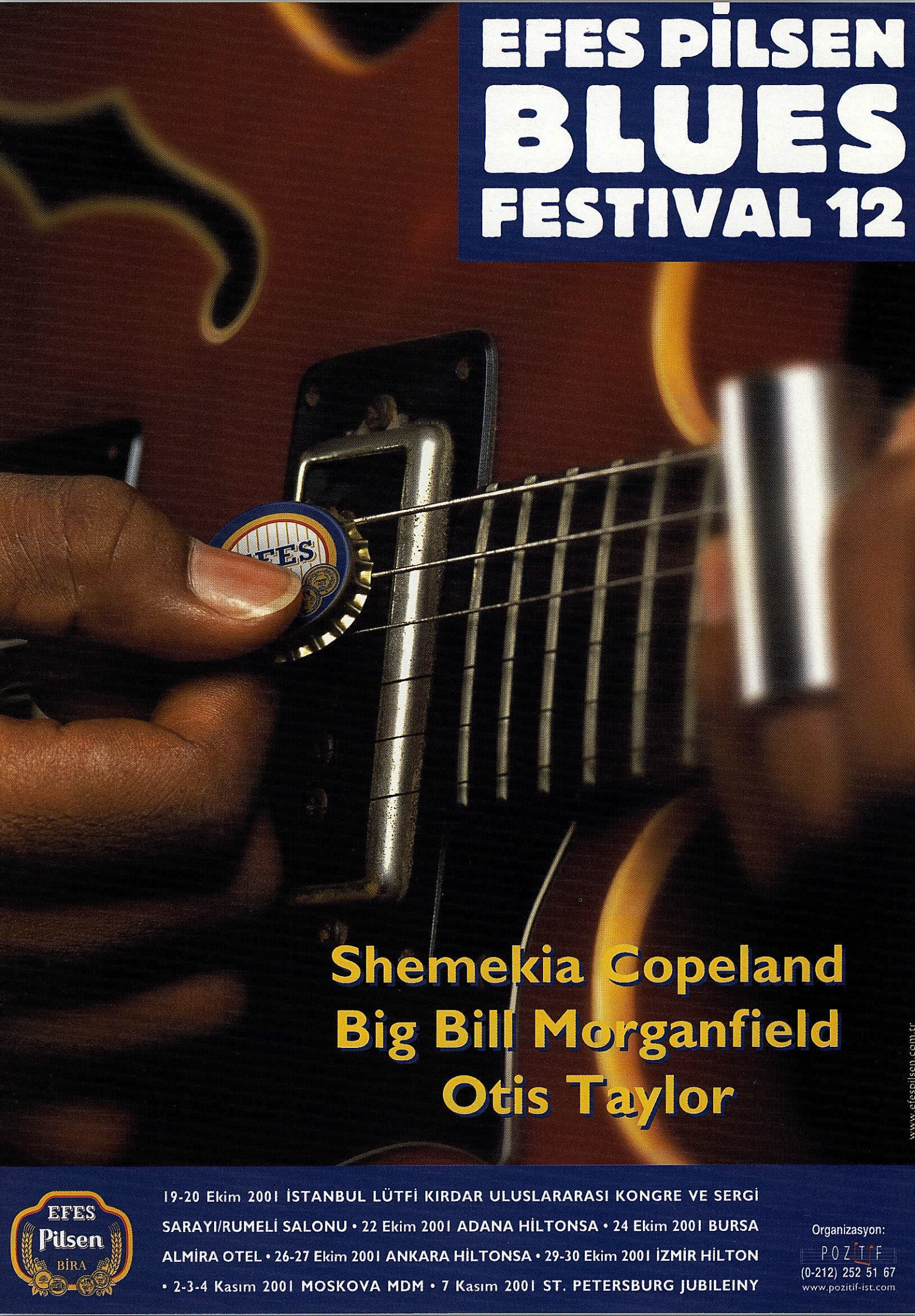
EFES PİLSEN
BLUES
FESTIVAL 12
Shemekia Copeland
Big Bill Morganfield
Otis Taylor
EFES
Pilsen
BİRA
19-20 Ekim 2001 İSTANBUL LÜTFİ KIRDAR ULUSLARARASI KONGRE VE SERGİ SARAYI/RUMELİ SALONU • 22 Ekim 2001 ADANA HİLTONSA • 24 Ekim 2001 BURSA ALMİRA OTEL • 26-27 Ekim 2001 ANKARA HİLTONSA • 29-30 Ekim 2001 İZMİR HİLTON • 2-3-4 Kasım 2001 MOSKOVA MDM • 7 Kasım 2001 ST. PETERSBURG JUBILEINY
Organizasyon:
POZİTİF
(0-212) 252 51 67
www.pozitif-ist.com
www.efespilsen.com.tr

Scott Russell ile Kısa Kısa

Ela Erten

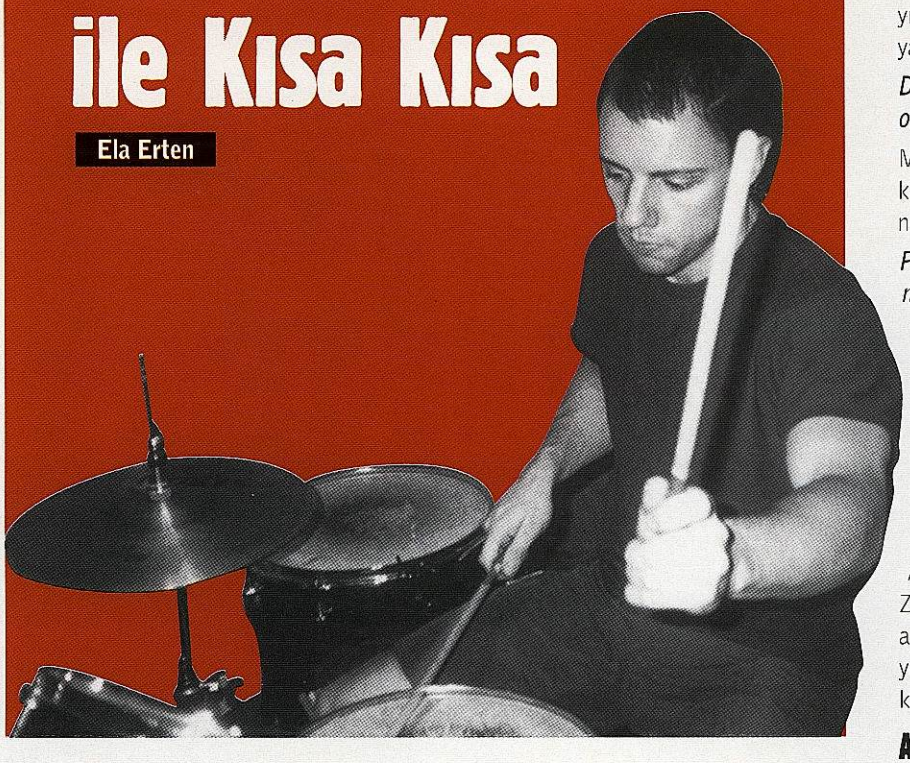

DJ Arkın Allen, diğer adıyla Mercan Dede'nin Kanada'da kurduğu grup 'Montreal Tribal Trio' yu ilk izlediğimizde bu üçlünün yaptığı müzik ve sahne performansları bizi büyülemişti. Ekim ayında Akbank 11. Jazz Festivali kapsamında Maslak Venue'de yeniden izleme fırsatı bulacağımız fakat bu kez 'Secret Tribe' (Mercan Dede (turntables, ney, vurmalı sazlar); Hugh Marsch (elektrik keman, ses efektleri); Scott Russell (davul, perküsyon, elektronik sesler, vokal); Göksel Baktagir (kanun); İzzet Kızıl (perküsyon) olarak karşımıza çıkacak olan grubun sempatik, yetenekli ve 'bucket drumming'de ün kazanmış davulcusu Scott Russell ile onu daha yakından tanımak için kısa bir sohbet gerçekleştirdik. Müziği ve kendisi üzerine...

Geçmiş yıllara baktığımızda, ritim ne zaman senin hayatında önemli bir yere sahip olmaya başladı?

10 yaşındayken sürekli mutfaktaki kap kacağa vurarak sesler çıkarıyordum. Ayrıca annemle babamı bezdiren ve evdeki hemen hemen herşeye vurduğum plastik bagetlerim vardı. Yedinci sınıfta (1989), müzik dersleri sırasında ritmi ve müziği aslında ne kadar çok sevdiğimi fark ettim. O seneden sonra artık hayatımın geri kalanında müzik yapmak istediğime karar vermiştim. Tek problem şuydu: tam bir faciaydım. Aslında davul çalmak için doğal bir yeteneğim yok ama o kadar güçlü bir bağ hissediyordum ki, daha sonra bir yılbaşı bana davul seti hediye edildi. 12 yaşındaydım.

DJ Arkın Allen ile karşılaşmanız nasıl oldu?

Montreal'de ben sokakta çalarken karşılaştık. Bana doğru geldi ve telefon numarasını verdi. Sonra ben onu aradım.

Peki Mevlana'nın felsefesiyle ilgili hislerin neler? Arkın Allen ile tanışmadan önce duymuş muydun?

Gerçeği söylemek gerekirse, Rumi'nin felsefesine bir yakınlığım yok. Arkın pek bahsetmiyor bu konudan.

Üniversitede ne okudun? Müzik eğitimi aldın mı?

Montreal Concordia Üniversitesi'nde Antropoloji okudum. Müzik eğitimim yok. Zaten bana bir şeyler öğretecek insana acırım. Dediğim gibi doğal bir yeteneğim yok. Ne biliyorsam çok yavaş ve kendi kendime öğrendim.

Arkın Allen ve Montreal Tribal Trio

EA-DJ Arkın Allen ve Montreal Tribal Trio öncesi neler vardı müzik yaşamında?

1991'de bir grup kurmuştum. Rock ve heavy metal çalıyorduk. 1999'da kayıtlı üç albümümüz olmuştu. Elektronik müziğin hiçbir türünü dinlemiyordum. İki sene boyunca bir folk grubunda çaldım (1996-1998). Arkın'la 1998'de karşılaştık. Bir gece, üç farklı müzik türünde üç ayrı konsere katılacaktım. Öğleden sonra 4:30'da, az önce bahsettiğim folk grubuyla, gece de diğer grubumla şehirdeki bir gece kulübünde çaldım. Sabah 12:30 gibi bir rave partisi için Arkın'la buluştuk ve üç saat boyunca hiç durmadan çaldık. Hayatımın en güzel günüydü diyebilirim.

'Stothrhythm' adında bir albümün olduğunu duyduk. Bize biraz bu albümden

bahseder misin? Dinleme şansımız olmadı ne yazık ki...

98 baharında bir single parça kaydetmiştim. Kova ve çöp tenekesi bazlı bir beste fikrim vardı. O parça benim ilk solo çalışmamdı. Yedi buçuk dakika sürüyordu ve beni tatmin etmedi. Her şeye rağmen üzerinde yoğunlaşmam gerektiğini hissediyordum. Ertesi yıl iki parça daha kaydettim (stüdyoya girebilmek için para gerekiyordu ve ben de iki parça arasındaki zamanda bir işte çalıştım). Albümün kapak ve kitapçık tasarımını bir arkadaşım yaptı. 100 kopya çıkardık. Kanada'nın doğusunda küçük bir turneye çıktım ve sırt çantamdaki kopyaları bu turne sırasında sattım.

Peki 'Stothrhythm' ne demek?

Albüme bir isim vermek gerekiyordu. 'Stoth' geldi birdenbire aklıma ve söylenişi hoşuma gitti. Uzun uzun ne anlama geldiğini anlatabileceğim birşey olsun isterdim ama gerçekten de yalnızca bir sözcük. Bu müzik ise, sakin bir ruh halindeyken kafamın içinde işittiğim müzik...

Yeni bir albüm?

Şu sıralar kendi evimde yeni bir albüm kaydediyorum, evet.

Nasıl gidiyor çalışmalar?

Çok yavaş bir seyri var. Bilgisayarda müzik yapmayı yeni öğrendim (Audio Logic adında bir program kullanıyorum). Dolayısıyla müzisyenliğin yanısıra mühendislik de gerekiyor. Bir bakıma çok sıkıcı ama bunu tercih ediyorum, çünkü maliyeti yok ve bütün kontrol bende. Üstelik sabah 4'e kadar çalışabilmek çok güzel. Ayrıca diğer 4-5 kişi için zaman çizelgesi yapmak zorunda kalmadan ve istediğim her an kayıt yapabilmek de güzel.

'Seyahatname'ye hem müzisyen hem de bir oyuncu olarak katıldın. Daha öncesinde böyle bir tecrüben olmuş muydu?

Lisedeyken birkaç oyunda oynamıştım. Bir dönem tap dance yaptım. Ama 'Seyahatname' gibi bir tecrübem hiç olmamıştı.

Bu yaz dünyanın en önemli jazz festivallerinden Montreal Uluslararası Jazz Festivali'nde Groove Alla Turca ile bir açık hava konseri verdiniz ve çok ilgi gördü. Nasıldı? Neler hissettin?

Daha önce hiç o kadar büyük bir seyirci kitlesi önünde çalmamıştım (120.000 kişi). Muhteşemdi! Groove Alla Turca'daki müzisyenler çok hoş insanlar. Jamaaladeen (Tacuma) çok cool biri ve bitmek tükenmek bilmeyen bir enerjisi var. Yaptığı işten gerçekten zevk alan insanlarla çalmak o kadar güzel ki...

Birkaç yıl önce sol elimdeki iki parmağı kırana kadar davul çalmanın benim hayatımda ne kadar önemli olduğunu bilmiyordum. İki ay boyunca çalamadım ve kendimi bomboş hissettim.

Burhan Öçal hakkında neler söyleyeceksin?

Burhan Öçal, çok iyi bir sanatçı. Mümkün olduğunca izleyerek birşeyler öğrenmeye çalıştım ondan. İnanılmaz ellere sahip.

Peki Sufi müziğine özel bir ilgin var mı şimdi?

'Semazen' adında bir albüm dinlemiştim (umarım ismini doğru söylüyorumdur). Her ne kadar albümün temposu benim için fazla düşükse de bendirin sesi çok hoşuma gitti. Kendime de bir tane aldım.

Kendi sanatım, benim için bir giz...

Ritmin senin duygularına yansıması nasıl? Bagetlerle, fırçalarla, ellerinle, kovada, çöp tenekesinde, davulda, darbukada, ses çıkarabileceğin her türlü yüzeyde ve hatta suyla yaptıklarını düşününce...Harika bir his olmalı bu!

Birkaç yıl önce sol elimdeki iki parmağı kırana kadar davul çalmanın benim hayatımda ne kadar önemli olduğunu bilmiyordum. İki ay boyunca çalamadım ve kendimi bomboş hissettim. Genellikle nasıl kullanacağımı bilemeyeceğim kadar çok enerjim var ve davul çalmak bu enerjinin dışarı çıkmasını sağlıyor. Çaldığım zaman birşeyler ifade etmek istiyor olmalıyım, özellikle de kendi müziğimle, ama bunun ne olduğu hakkında hiçbir fikrim yok. Bilmediğime memnunum. Kendi sanatım, benim için bir giz...

En çok canını sıkan şey nedir?

Soğuk hava.

Ailende hiç müzisyen var mı?

Hayır. Aslında abim lisedeyken bir sene boyunca trompet çalmıştı, fakat trompetiyle tek yaptığı, onu Cumartesi sabahları suratıma dayayıp beni uyandırmaktı.

Peki ailen seni hiç sahnede izledi mi?

Abim ve kız kardeşim birkaç konserimi izlemişlerdi ve bütün ailem Jazz Festivali'ne geldi.

Ne düşündüler?

Sanırım iyi vakit geçirdiler.

Montreal'deki günlük yaşamın nasıl?

Son zamanlarda kayıt dışında hiçbir şey yapmıyorum.

İnsanların yerinde duramadığı bir müzik yapıyorsunuz. Sen dans etmeyi seviyor musun?

Sadece Arkın'ın dansını taklit ederek dalga geçmeye çalıştığımda, onun dışında dans etmem.

İstanbul'daki konser ortamını nasıl buldun?

Çok fazla mekan olmasını sevdim. O anlamda Montreal'e benziyor. İstanbul'dayken pek çok gösteriyi izleme şansım oldu. Geleneksel Türk müziğinden gerçekten çok keyif aldım.

Peki ya seyirci?

İnsanlar çoğunlukla çok enerjikti. Bu müthiş birşey.

En çok zevk aldığın performans hangisiydi?

Babylon, Şubat. Göksel Baktagir ile ilk çalışımdı. Öylesine bir sanatçıyla aynı sahnede olduğuma inanamıyordum. Zamanımın çoğunu o çalarken ellerini izleyerek geçirdim.

15 yaşındayken neler dinliyordun?

Hiç birşey, o yaşlardayken gerçek anlamda müzik dinlemiyordum ben.

Son zamanlarda neler dinliyorsun?

Albüm kaydederken pek birşey dinlemiyorum. Neden bilmiyorum.

Buraya gelmeden önce kafandaki Türkiye nasıldı?

Türkiye'yi hiç düşünmemiştim. Geçen yaz gelirken farkına vardım ki, Türkiye hakkında tek bildiğim "Midnight Express" filminde izlediklerimmiş. Ama şimdi orada birkaç arkadaşım var ve gelmek için sabırsızlanıyorum.

Neler sana ilham verir?

İyi filmler, sörf yapmak ve diğer müzisyenler.

En beğendiğin davulcular?

Carter Beauford, Danny Carrey, Larry Wright (gördüğüm ilk bucket drummer).

Teşekkürler Scott...!

Nilüfer Verdi
Müzik Ve Yaşam Üzerine

Çoğumuz dinlediğimiz müzisyenleri resimlerinden tanırız. Belki de hiçbir zaman göremeyeceğimiz insanların müziklerini, o resimlerdeki suretlere yakıştırarak dinleriz. Resim aslında tek bir karedir süregelen yaşam filmi içerisinde, akıp giden bir nehirde asla tekrar elimize değmeyecek bir su damlasıdır. Nilüfer'i ben öyle bir resimden tanıdım, 'Mana' adlı albümün kapağından dinleyicisine bakıyordu. Bakışlarını Irene Papas'a benzetmiştim ilk gördüğümde. Eric Satie'nin Gymnopedies müziğinde tasvir edilen Yunan fresklerinde anlatılan bir hikaye hissetmiştim bakışlarında, biraz kuşkulu, biraz da hüzünlü bakıyorlardı. Ama gün geldi, o tek resim donduğu yerden kalktı ve karşıma ev sahibesi olarak oturdu.

Tunçel Gülsoy

Ne zor iş şimdi kendimi anlatmak, Nilüfer Verdi kimdir, bilemiyorum. "Kahve ister misiniz, sütsüz ve şekersiz, emin misiniz? Tamam şimdi getiriyorum."

Kaçıp gittiğini hissettim, albümün kapağındaki fotoğraf tekrar dondu kaldı. Bu görüşmeyi aslında iki yıldan beri planlıyorduk ama kısmet bugüne olmuştu, biraz daha sabredersem o Yunan freskindeki öyküyü artık okuyabileceğimi hissediyordum.

Hepimiz aslında üç insanızdır. Bizim kendimizi zannettiğimiz insan, başkalarının bizi zannettiği kişi ve gerçekten olduğumuz kişi. O gün ikimiz bu üç kişinin arasında ilginç bir yolculuk yaptık durduk.

Ben Nilüfer Verdi'yi değişik konserler ve ortamlarda da izlemiştim. Bir kaç defa da dergi için görüşmeyi planlamıştık ama kısmet olmamıştı. Sanırım bu denli uzun beklemenin de etkisiyle kafamdaki soruyu lafı evirip çevirmeden çok düz ve ani olarak sorarak onu şaşırtmış olmuştum.

Kahve gelirken içerisinde olduğum evi inceledim. Kütüphanedeki plak ve CD'leri inceledim. Müzik seti tıpkı diğer müzisyenlerin evlerinde gördüğüm gibi abartısızdı. Aile fotoğrafları arasında sarışın bir kadına ait olanın kime ait olduğunu tahmin etmeye çalıştım. O kahveyi getirirken aklımdan geçen şeyi doğruladı:

"Annem, Alman'dır, ressamdı. Bana hep 'ressam olmasam davulcu olurdum' derdi. Babam Almanya'da okumuş, okul orkestrasında keman çalarmış. Perküsyona çok meraklı idi."

Annesinin ve babasının artık yaşamadığını tahmin etmek zor değildi. Eve girerken sapsarı bir kız çocuğu görmüştüm. Neşet Ruacan ile yapmış olduğu evlilikten bir oğlu olduğunu biliyordum. Bu 12 yaşındaki şeker şeyin ablasının kızı Neslihan Ad olduğunu öğrendim, o da teyzesi gibi piyano çalıyordu. 'Birlikte yaşıyoruz' diye açıkladı, ses tonundan daha fazla bir açıklama beklememem gerektiğini hissettim, anlatmaya devam etti:

"İstanbul doğumluyum, 1956'da doğdum, demek burçlara da meraklısınız, 6 Ocak doğumluyum, evet oğlak burcuyum ve çok inatçıyım. Bebek'de Arif

Paşa Korusu'nda otururduk, evimizde birçok davet verilirdi. Değişik orkestralar da bu davetlerde çalarlardı. Şerif Yüzbaşıoğlu, İsmet Sıral, hep misafirimiz oldular. Böyle bir ortamda müziğe başladım. Piyano dersleri aldım. İlkokulda çok antipatik bir piyano hocam vardı. Ortaokulda Mahmut Doğuduyal yeni hocam oldu. Ben bu arada durmadan müzik dinliyordum; Beatles, Procol Harum, Pink Floyd, Emerson Lake and Palmer. Ama evimizde başta jazz olmak üzere daha birçok değişik müzik dinleniri; Oscar Peterson, Chalie Byrd, Walter Wonderly, Stan Getz, Asturd Gilberto, Sergio Mendes ve ben onlara da hayrandım."

Piyano içinde olduğumuz dublex dairenin üst katında idi. Biz de onun albümünü dinleyerek sohbete devam ettik.

"Liseden sonra New York'a gittim. New School'da jazz eğitimi aldım, Emin Fındıkoğlu'nun hocası Jack Reilly benim de hocam oldu. Daha sonra Berklee'de piyano ve kompozisyon eğitimi gördüm. Ağabeyim Murat Verdi de Berklee mezunu bir davulcudur. Benim müzik zevkimin şekillenmesinde onun çok etkisi oldu. Bana Keith Jarrett'i ilk dinleten kişi odur. 'Facing You' albümünü ilk dinlediğimde gerçekten nefret etmiştim. Sonra bir yıl boyunca hergün dinledim."

Cüneyt Sermet'in 'Cazın İçinden' kitabında Keith Jarrett'i beğenmediğinden söz açıldı. Ben onun Modern Jazz Quartet'i de beğenmediğini hatırladım. Fakat bu konuda görüşü Cüneyt Sermet'e daha yakın çıkınca çok şaşırdım. Konuştukça anladım ki 'Mana' albümündeki müzik onun gerçek jazz zevkini aynen yansıtıyordu. Ama beni asıl meraklandıran şey albümdeki noktaya nasıl geldiğiydi, onu dinlemeye devam ettim:

"Berkelee'den tatile geldiğim zaman burada çalışmaya başladım. Selim Selçuk, Nükhet Ruacan, Neşet Ruacan, İlkin Deniz ve Oğuz Durukan'la beraber çaldık. Bizi Selim biraraya getirmişti."

Ben öykünün hangi noktasında Neşet'in gireceğini merak ederken o çoktan öykünün bir parçası olarak karşıma çıkmıştı bile. Ev sahibem bu noktada kısa bir açıklama getirdi:

Hiçbir müzisyen hayalsiz yaşayamaz, hepimiz Godot'u bekler gibi birşeyler bekler dururuz, hep bir yarın vardır.

"Neşet ile bir müzisyen arkadaş vasıtası ile tanıştım, aşık oldum ve evlendim. O benim için olağanüstü bir gitaristtir, bendeki müzikal emeği çoktur. Bana göre ondaki kadar derin bir tını ve solo yeteneği az bulunur. Aramıza herhangi bir engel koymadan birbirimiz eleştirebiliyorduk, bu bizim için çok büyük bir avantajdı. Sonra oğlumuz Nedim doğdu, büyüdü, önce keman çaldı, sonra davulcu olarak aramıza girdi. Zamanla o da kendi köşesine kaçtı. Dans müziği ve jazz çalardık. Önce Etap'da çalıştık. Sonra Taksim'deki Bodrum Jazz kulübünde çaldık. Burası adeta bir New York jazz kulübü gibi idi. Joe Henderson, Joanne Brekeen, Billy Hart, Buster Williams gibi isimler bizlerle orada jam session yaparlardı. Şimdi o kulüp yok, üzerinden yol geçiyor. Çok iş yapan bir yerdi, çoğu zaman kapıda 'yanlız ayakta' diye bağrılırdı. Baktılar jazz da iş var, hemen bir jazz kulübü kurdular. 3-4 sene üstüste Bilsak Jazz Festivali yapıldı. O festivallere en iyi gruplar geldi ve çaldı, Elvin Jones, Chet Baker gibi isimler vardı ve şimdikiler gibi 'trendy' değildi, gerçekten jazz'ı bilen ve dinleyen insanlar gelirdi. Bu yıl İstanbul Jazz Festivali'nde olduğu gibi Wayne Shorter konserini bırakıp gidecek insanlar olmazdı. Sahi ne oldu bu insanlara, yok oldular. Bu olup bitenler içerisinde yaşadığımız çağın doğal bir değişimi mi? Aslında galiba tüm dünyada bir yozlaşma var, bu soruların gerçek cevaplarını ne yazık ki bilemiyorum."

Ona bu insanların yok olmadığını, ağır bir göç altında ezilerek kültürel değişim geçiren İstanbul'da azınlıkta kaldıklarını hatırlattım. 'Mana' bitmişti, tekrar çalmasını rica ettim. Müziği beğendiğimi hissederek konuştu:

Jazz bana göre bir duygudur

"Nasıl bir müzik istediğim hakkında albümüm 'Mana' size bir fikir verebilir. Grupla çalmayı seviyorum, ama kısıtlanmış ortamları sevmiyorum. 'Entertainer' olmayı beceremiyorum, zaten becermek de istemiyorum. Bunu doğal olarak başarabilen bir çok müzisyen var. Bizden de bu çok beklenildi. Ama benim daha içine kapanık bir tarzım var. Jazz nedir diye sormuştunuz, aslında bu kelimeden bıktım. Hem her yerde var, hem de birçok yerde yok. Jazz bana göre bir duygudur. Bir tanıdığımın jazz için yapmış olduğu tanımlamayı aktarayım; Jazz müziği dinleyince bir dakika sonra ne olacağını bilemezsiniz. Bir kere içerisine girince sizi alıp oradan oraya götürüyor. Her an yeni bir sürprizle karşılaşıyorum. Konsantre olunca güzel bir serüven yaşıyorum, demişti.

Bana göre bir müziğin çalınış biçimi çok önemlidir. En banal müzik bile en güzel şekilde çalınabilir. Berklee'de bize bu konuda bir ödev vermişlerdi, sevmediğimiz bir müziği düzenleyecektik. Autumn Leaves'i çok fazla çalınmış olduğu için pek sevmem, onu seçtim ve öyle bir düzenledim ki çalınınca ben bile tanıyamaz oldum, hoşuma gitti.

İnsan bir konuya yoğunlaşınca bir hale yola sokabilir."

Gympnopedies'deki ikinci çeşitlemeye jazz konusu açılınca girdiğimizi hissettim. Freskde gördüğüm figürler artık canlanmış dans ediyorlardı. 'Mana' bana göre geçmişte kalmış bir rüyaydı, ona yeni albümünü ne zaman yapacağını sordum:

"Yeni bir albüm yapmak mı, bilmem ki. Ne olur yapsam ki. İçimde bir küskünlük var ama yılmamak lazım. Bence diğer jazz müzisyenleri albüm yapmalı, benim iyi kötü bir albümüm var, daha hiç albümü olamayan birçok arkadaşım var. Hiçbir müzisyen hayalsiz yaşayamaz, hepimiz Godot'u bekler gibi birşeyler bekler dururuz, hep bir yarın vardır."

Ama aslında her şey önce bir şeyleri hayal ederek başlar, ben de ona hayal kurması için bir ilham vermeye çalıştım, sözlerinden anladığım kadarıyla işe de yaradı:

"Ama size bir 30,000 $'lık bir sponsor buldum, gelin hayalinizdeki albümü yapın derseniz, bakın o zaman

5 milisaniye için, güvenliğinizi

Akıllı Güvenlik Sistemi. Yeni Ford Mondeo'nun motorunu çalıştırdığınız anda, 121 sensörden oluşan "Akıllı Güvenlik Sistemi" devreye girer. Sürücü ve yolcunun ağırlığı, direksiyona ve ön konsola olan uzaklığı, emniyet kemerlerinin takılı olup olmadığı gibi bilgiler anında kaydedilir ve milisaniyelerle belirtilen aralıklarla güncellenir. Bir kaza anında; bu bilgileri değerlendiren "Akıllı Güvenlik Sistemi", 5 milisaniye gibi kısa bir süre içinde sadece gerekli gördüğü güvenlik sistemlerini harekete geçirir. Her an sizi düşünen "Akıllı Güvenlik Sistemi" sadece yeni Ford Mondeo'da.

düşünün...

yeni ford**mondeo**
liderlik**ruhunda**

Ford

ford**direkt** hattı 0800 211 6444
www.yenifordmondeo.com

çok düşüncem var. Bir 'ballad' albümü yapmak isterdim. Hangi parçaları seçmeye gelince, izin verin bir düşüneyim."

Bana hayalindeki albümü şöyle anlattı:

"İlk aklıma gelen parçalar 'The Man I Love' ve 'I'm A Fool To Want You'. Sonra 'Ruby My Dear' ve 'Prelude to a Kiss' geliyorlar. 'Sophisticated Lady', 'Lover Man', 'When I fall in Love', 'Body and Soul' ve 'Chelsea Bridge'. Evet hepsi yavaş tempolu parçalar, eh tabi bu normal, neticede bir 'ballad' albümü yapıyoruz. 'I Can't Give You Anything But Love' nisbeten hızlı bir tempoda olabilir, onu da alalım. Yorumuma gelince, tüm bu parçaları rearmonize ederek kendi anlayışıma göre çalmayı düşünüyorum."

Ben onu hazırlıksız yakaladım sanıyordum, acaba hazırlıklı yakalasam başka neleri seçebilirdi diye içimden geçirdim. Ancak grup müziği sevdiğini biliyordum, albümün de solo piyano olmayacağı belliydi. Ekibini seçerken olayı bizimkiler yabancılar diye ikiye ayırmaya özen gösterdi:

"Trio formatını seviyorum. Sanırım önce bir basçı seçmem lazım. Bizimkilerden biri mi olsun, yoksa yabancı bir bascı da olabilir mi? Yabancı olacaksa Marc Johonson'u çok beğeniyorum, onunla çalmak isterdim. Bizimkilerden biriyle çalacaksam Mahmut Yalay'ı tercih ederdim. Davulda bence sadece tek bir isim var, Elvin Jones. Ama bizimkilerden Deniz Dündar, Cem Aksel ve Cengiz Baysal'ı da çok beğeniyorum. Onlardan birisini alırdım."

Bana da albümün tasarımını yapmak düşmüştü. Nilüfer, Marc Johnson ve Elvin Jones'u eski bir freskde o devrin kıyafetleri içinde stilize edilmiş olarak düşündüm.

Nükhet Ruacan ile Hyatt'da çalacağız

"Günümüz Türkiye'sinde jazz'ın getirisi düştü. Ekonomik gerileme genel olarak kültür hayatına ve tabi jazz dünyasına da olumsuz etki yaptı. Çaldığımız jazz kulüpleri kapandı, yenilerinin de açılacağı yok. Buluştuğumuz ortamlar yok oldu, bambaşka kültürel kimliklere büründüler. Halbuki jazz müzisyenleri bir çalışmadan diğerine kadar ara dolduran kişilerdir, hep bir sonraki konseri, çalışı bekler, onun hayaliyle var olurlar. Gerçi içimizden kimileri biraz daha çağa ayak uydurabiliyorlar ama bu örnekler az. Bu kış Nükhet Ruacan ile beraber Hyatt otelinde çalacağız. Nükhet ile çalışmak bana iyi geliyor, yıllar içerisinde gerçek dost olduk. Birbirimizin gerçekten iyiliğini istiyoruz ve bu da beraber yaptığımız müziğe yansıyor. Birbirimize iltifat ederk çalma ve söyleme arzusu müthiş bir paylaşım. Bence Nükhet çok iyi bir yorumcu ve sahnede çok karizmatik. İsterdim ki daha fazla müzisyen hep beraber çalabilelim. Ama olmuyor. Bizler şu günümüzdeki 'paketlenen ürün' trendine giremedik.

Şu insanların İstanbul Jazz Festivali'ndeki konserinden akın akın dışarı çıktığı Wayne Shorter'ı ele alalım. O istese idi Diana Reeves'ten sonra ortaya çıkan havayı sürdürecek ve dinleyiciyi memnun edecek birşeyler yapabilirdi. Ama ciddi bir jazz müzisyeni olarak tavrından taviz vermemeyi tercih ederek çaldı."

Konumuz jazz müziğindeki tarz ve tavır konularına dönünce Nilüfer jazz müziğinde ille de etnik bir unsur olmasını sevmediğini, özellikle bunun empoze edilmesi halinde ortaya doğal olmayan bir müziğin çıktığını belirtti. Onun jazz dünyası benim kendi albümünden anlayabildiğim kadarı ile daha çok mainstream çizgiye yakındı. Konuşmamız sırasında onu son zamanlarda en çok etkilemiş bir müzisyen olarak piyanist Nejat Cendeli'den bahsetti. Onu TV8'deki jazz programında izlediği zaman donup kalmış. Böyle bir armoni yeteneği bugüne kadar duymadığını, onun gerçekten dünya çapında bir sanatçı olduğunu söylüyor. Ancak ülkenin içerisinde olduğu durum şu an bu düşünceleri hayal bile olmaktan çıkartmış durumdaydı. Nilüfer şu sözlerle dile getirmiş olduğu kendi ruh halini başka jazz müzisyenlerinin de paylaştığını kendi çevremdeki insanlardan biliyordum.

"Hepimiz kendi köşemize çekildik. Yarınlarla ilgili olarak kafamızda birçok soru işareti var.

Kendi ülkemde doğruyu görmek istiyorum. Tayfun Talipoğlu'nun programlarını çok beğeniyorum, gerçekten insanların kapısını çalıp nasıl yaşadıklarını araştırıyor. Biz jazz müzisyenlerini birleştirecek ve organize edecek Erol Pekcan gibi bir insan lazım. O ölünce hepimiz sudan çıkmış balık gibi kaldık. Var olan güzel şey-

"Günümüz Türkiye'sinde jazz'ın getirisi düştü. Ekonomik gerileme genel olarak kültür hayatına ve tabi jazz dünyasına da olumsuz etki yaptı. Çaldığımız jazz kulüpleri kapandı, yenilerinin de açılacağı yok. Buluştuğumuz ortamlar yok oldu, bambaşka kültürel kimliklere büründüler. Halbuki jazz müzisyenleri bir çalışmadan diğerine kadar ara dolduran kişilerdir, hep bir sonraki konseri, çalışı bekler, onun hayaliyle var olurlar.

ler bu ülkede yok oluyor, yok olan değersiz şeyler ise kolayca yoktan var edilebiliyor.

Olumsuz şeylerin hayatın kaçınılmaz bir parçası olduğunu ikimiz de biliyorduk, ama benim için karşımdaki insandan asıl beklediğim şey sorunların yanısıra çözümleri de ortaya koyabilme becerisiydi. Bu açıdan onun sözlerinde hem ülke hem de bireysel olarak bazı somut öneriler olmasına sevindim. Ne yapılması gerektiği konusundaki ilk olumlu örneklerden birisi geçtiğimiz festivalde dinlediğimiz bir gruptu.

İstanbul Jazz Festivalinde Kenny Barron Regina Carter konserinden önce sahne alan 6 kadın jazz'cının konserini çok beğendim. Hem kendi bestelerini çalıyorlardı, hem de tüm düzenlemeleri kendileri yapmışlardı. Ama bilmem dikkat ettiniz mi, o konserin arkasında önemli bir kuruluş vardı ve projeyi onlar madden ve manen destekliyorlardı. Bizde de bu tip jazz müziğini destekleyen kuruluşlar olması lazım. Mesela Boğaziçi Üniversitesi gibi okulların, büyük ticari şirketlerin böyle projeler geliştirmesi gerekiyor. Unutmamalıyız ki bir ülke ancak kültürüyle vardır. Tabi bu kültürde Tarkan gibi pop sanatçıları da olacak, o da bu kültürün bir parçası. Fakat bugün geldiğimiz noktada ne yazık ki İbrahim Tatlıses gibi çok popüler bir sanatçı bile reytin'gi düşünüyor, güzel türküler söyleyemiyor, yozlaşmanın bedelini ödüyoruz. Halk müziği yozlaşmadan dolayı problem yaşarsa jazz müziği de haydi haydi yaşar. Yapılan güzel şeyleri de göstermek lazım; Kamil Özler'in aranjmanları, Sibel Köse'nin, Tuna Ötenel'in Fransa'daki başarıları."

Bildiği şeyleri başkaları ile paylaşmak, onlara birikimini aktarmak çözüm konusunda Nilüfer Verdi'nin kişisel olarak yapabileceği şeylerdi, onları da şöyle ifade etti:

Öğretmenlik hoş bir duygu, hem müzikten kopmamış oluyorum, hem de müzik öğrenmeyi gerçekten arzu edenler geldiği için onlara birşeyler verebiliyorum ve bundan büyük bir haz duyuyorum."

Nilüfer Verdi'nin öğrencilere bu denli yakın olmasının bir sebebi de belki de onun kendisinin bir müzik öğrencisinin annesi olması. Oğlu Nedim Ruacan bu yıl Bilgi Üniversitesi'nden Cengiz Baysal'ın öğrencisi olarak mezun olmuş. Her anne gibi o da oğlunun geleceği ile ilgili endişeler taşıyor. Nedim bir sene Amerika'ya gitmeyi düşünüyormuş. Nedim'in mesleği konusunda eski eşi Neşet Ruacan ile beraber epey tereddüt yaşamışlar, ama ona kalbinin arzuladığı şeyi yapmasını söylemişler. Nedim ise kalbinin sesini dinleyerek üniversitede iletişim bölümünde okumak yerine müzisyen olacağı bölümü seçmiş.

Gymnopedies'in son bölümü de kafamdaki sanal alemde çalınmış ve bitmişti. Gitme zamanı gelmişti, ona bir anne ve öğretmen olarak kendinden sonra gelecek müzisyenler için söylemek istemek istediği birşey olup olmadığını sordum, söylediği şeyler bana göre sadece müzisyen olacak gençler için değil, günümüzdeki karmakarışık dünyada yaşayan tüm diğerleri için de bir mesaj içeriyordu:

"Yarının Nilüferleri için şunları söyleyebilirim: İçerisinde yaşadığımız şu dünya yapay bir dünya. Biz insanlar bu dünyanın bizlere empoze ettiği yapay heveslerin ve değerlerin peşinde sürüklenmeye çok müsaitiz. Bu sürüklenmeden mümkün olduğunca kendinizi korumalısınız. Gerçekler bambaşka yerlerde. Taklitçilik ve özentilik günümüzde bir üniforma gibi insanları tek bir kalıba sokuyor. Herkesin aynı şeyleri giymesini, aynı müzikleri dinlemesini genç ve dinamik bulmuyorum. Her zaman kendi kendinizi sorgulamalıyız, kendimize sormalıyız: 'ben gerçekten bana hazır sunulan tüm bu şeyleri beğeniyor muyum, bunları gerçekten istiyor muyum', kendi seçimlerimizi ve kararlarımızı iyi düşünerek yapmalıyız."

Eve döndüm ve 'Mana'yı tekrar dinledim. Kapaktaki kadının resmi hala aynı idi ama bana artık sonsuzlukta donup da kalmış gibi gelmiyordu, onu tanıyordum.

"Nearness Of You: The Ballad Book" üzerine

Michael Brecker ve Pat Metheny

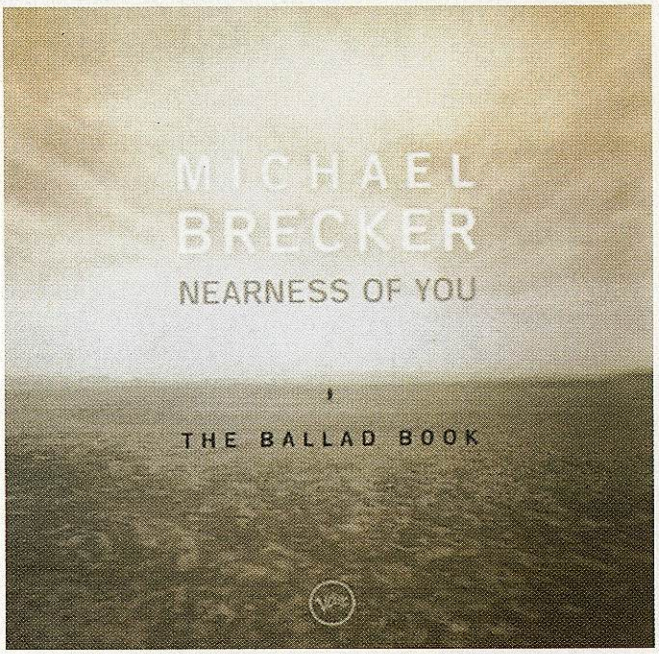

Bu bir rüya takımıydı benim için. Birbiriyle yıllardır çalan, arkadaş olan bir takım. Farklı kapasitelere sahip, kendi alanında büyük bir birikime sahip müzisyenler.

Çeviren: Özge Baykan

Birlikte çalışmaya ne zaman başladınız?

PM: Genel olarak baktığımda diyebilirim ki resmi olarak birlikteliğimiz 80/81 proje sine kadar uzanıyor.Gerçek anlamda birlikte çalmak için biraraya geldiğimiz ilk kayıt bu proje olmuştu; o kayıt için yazdığım bestelerin çoğunda Mike'ın tınısını keşfetmeye çalıştım. 80/81 öncesinde Joni Mitchell ile yaptığımız kayıtlar da oldu ama orada genellikle Joni'ye eşlik ediyorduk. O durumda çok fazla biraraya gelip çalamıyorduk. Bunun dışında Boston'da da bir arada çaldık. 80/81'de gördüm ki Mike ile çok uyumlu çalabiliyoruz. Temel müzik düzeyimiz ve cümlelerimiz çok uyuşuyor. Yıllar boyunca çok konuştuk. Müziksel yaklaşımlarımızın çok benzeştiğini gördük. Ama 80/81'deki dört kaydı başlangıç olarak sayabiliriz. O zaman beraber turlamıştık da. Gerçek bir işbirliği oldu.

Pat ile olan ilişkiniz Impuls!'taki ilk albümünüzü etkiledi mi?

MB: Impuls için 1987'deki ilk kaydım, Pat'in 80/81'deki kayıtlarından büyük ölçüde etkilenmiştir. Kenny Kirkland'in eklenmesi bir değişiklik getirmiş olsa da Jack DeJohnette, Charlie Haden ve Pat'ten kurulu ritm seksiyonunun aynı olması tesadüf değildir. İlk albümü yaptığımda kullandığım ritm seksiyon kullanmak istediğim ritm seksiyon oldu. 80/81'deki deneyimim müzikal yönümü de derinden etkiledi. Pat ile gerek müzikal tını gerekse düşündüklerimiz itibariyle güzel bir kimyayı tutturduk diye düşünüyorum.

Bu kayıt için nasıl çalıştınız?

PM: Kayıt yapmak, stüdyoda olmak: bunlar benim pek de sevmediğim şeyler. Her ne kadar hayatımın çoğunu bu şekilde geçirsem de, kayıt yapmak kayıtların prodüksiyonunda yer almak bana çok şey öğretti. Bu konularda yeni yetenekler edindim. Bu albümün kayıtlarındaysa kayıt sürecine hep bir şekilde burnumu soktum. Beraber nasıl çalacağımız üzerine önümüzdeki olanakları konuşup tartıştık. Neyi nasıl yapabileceğimizi konuştuk. Özgürdüm, Mike da bana kapasitemi yükseltmek için özgürlük tanıdı. Kayıttaki tüm müzisyenler çok iyi arkadaş; herkes birbirini yıllardır tanıyor. Kayıt günleri kolay ve eğlenceli geçiyordu. İyi arkadaşım ve partnerim Steve Rudby'yi de stüdyoya getiriyorduk. Kendisi aynı zamanda mükemmel bir yapımcı. Biz çalarken "Adult supervision factor" (yetişkin izleme faktörü) dediğim şeyi uyguluyordu (gülüşmeler). Gerçekten de ben kendi kayıtlarımı yaparken sadece çaldığımla ilgileniyorum ve bir kaydın yapılış süreci üzerine düşünmüyorum.Çaldığım zaman sadece çalıyorum. Steve ile birlikte, ikisini nasıl bir arada götürebileceğimi gördüm. Çok eğlenceliydi.

MB: Pat benim için bir yapımcı olarak doğal bir seçimdi. Kayıt üzerine çok şey biliyor. Kayıt yapma teklifinden önce de birlikte bu konuda çok konuşmuştuk. Bütünü kaybetmeden detaylara birlikte inebiliyoruz. Başkalarının üzerinde durmayacağı küçük şeylere zaman ayırmayı seviyor. Bu benim için de çok iyi oldu. Harika bir yapımcı olduğunu, kayıtlar sırasında orada gerçek bir yapımcı olduğunu gördüm. O çaldığı zaman çok düşünmeme gerek yoktu. Ben yalnızca saksofonu çalmaya ve diğer müzisyenleri dinlemeye odaklandım.

Bu albümü bir arada tutan bir anahtar eleman var mı?

MB: Böyle bir anahtar elemanın olup olmadığını bilmiyorum. Bu bir rüya takımıydı benim için. Birbiriyle yıllardır çalan, arkadaş olan bir takım. Farklı kapasitelere sahip, kendi alanında büyük bir birikime sahip müzisyenler. Gruptakilerin fantastik birer ballad müzisyeni olması da bunu getirdi. Tekrar dönüp baktığımda özel bir deneyim olduğunu düşünüyorum. Kayıtlar 3-4 gün sürdü; ama bu günler çok uzun geçti. Yine de kendimizi hiç yorgun hissetmiyorduk. Çok enerjiktik ve ballad çalıyorduk! Çok önemli bir birleştirici eleman buydu bence.

PM: Bir sürü etmenin birleşimi bu albüm. Ballad'lara odaklanmış böyle bir albüm bir meydan okumadır, çünkü burada o havayı tutarlı bir biçimde korumak ve bir yandan müziği de sürekli kılmak zorundasınız. Bütün kayıtlar boyunca aynı müzisyenlerle çalmamız zaten kendi başına bir ballad bütünlüğünü oluşturdu. Tabii şu an mükemmel müzisyenlerden bahsediyoruz. Birbirimizin ne yapmak istediğini biliyorduk, birliktelik içinde çaldık. Bunun dışında aranjman süreci de çok önemliydi. Mike bana çok yardımcı oldu. Daha orijinal şarkıları çalmak istedim. Benim, Mike'ın, Herbie'nin şarkılarını çalmak istedim. Sonuçta çok iyi bir denge olduğunu düşünüyorum. Bazı şarkılar grup üyelerini temsil ediyor, bazıları ise geleneksel ballad'ları temsil ediyor. Bir de James Taylor faktörü var. Şu aralarda en iyi ballad yazan ve söyleyenlerden biri. Jazz'cılar arasında bu tam olarak böyle kabul edilmese de bence gerçekten de öyle. James özellikle Nearness Of You'da bunu kanıtlıyor. Şarkının kalitesini bir yorumcu olarak yükseltme yeteneğine sahip. Çok şaşırtıcı. Sonuçta albümü bütün bu elemanlar tamamlıyor.

Neden bu müzisyenleri seçtiniz?

MB: Müzisyenler arasındaki birleşim çok önemliydi ama kimi müzisyen özel nedenlerden seçildi. Mesela Herbie Hancock. Bu çağın piyanodaki en büyük eşlikçi, solist ve bestecilerinden biri. Onunla çalışmak çok eğlenceliydi. Ne yapacağını bilemezsiniz. Kayıtlarda ona bir boş alan bırakmak gerekiyordu. Canlı çalışlarımızda orkestrasyonu çok hoşuma gitti. Bizim ilk tercihimiz oydu piyano için. Charlie Haden zamanımızın en büyük basçılarından. Enstrümanında müthiş bir tınısı var. Ve üstelik ballad'larıyla tanınıyor. Herbie ile birlikteliği muhteşemdi. Jack DeJohnette inanılmaz bir müzisyen. Ballad'ları çalarken başka davulcuların yapamayacağı bir şekilde yarattığı renkler onu çok farklı kılıyor. Jack, Herbie ve Charlie böylece ritm seksiyonu oluşturdu ve böyle bir sentez ortaya çıktı.

PM: Bu kayıt çok şeyi ifade ediyor çünkü çok fazla bağlantıyı temsil ediyor. Bu kadar yıllık arkadaşlığımız çok önemli. Herkes birbiriyle yıllardır çalışıyor. Mike Herbie'yle çalıştı. Ben Herbie ve Jack ile çaldım. Charlie ve ben çok iyi arkadaşız. Missouri Sky'da beraber çaldık. Charlie ile Abbey Lincoln ve Ornette Coleman gibi adlarla beraber çaldık. Size böyle milyonlarca kayıt sıralayabilirim. Tabii bir de James Taylor var. Mike'ı ilk dinlediğim günü çok iyi hatırlıyorum. 1970 ya da 1971 idi. On altı yaşındaydım, o da 21 yaşlarındaydı. Çok iyi hatırlıyorum çünkü ehliyetimi yeni almıştım. Onu Don't Let Me Be Lonely Tonight' ta küçük bir soloda dinlemiştim, "Kim bu?" diye sordum. James Taylor'un kaydını aldım ve Michael Brecker adını gördüm. Mike'la James'in tanışmasından bu yana otuz yıl geçti. Herkes birbirini uzun süredir tanıyor ve stüdyoya girdiğimizde müthiş bir birlik oluyoruz.

PM: Birlikteliğimizi aslı ilginç kılan bir taraftan çok uyumlu iken bir taraftan ikimizin de bambaşka şeyler yapıyor olması. Kullandığımız kelimeler çok farklı ama diğer yandan son derece uyumluyuz. Bunu çok etkileyici buluyorum. İşe eşsizlik katan şey bu.

Şarkıları nasıl seçtiniz?

MB: Kayıttan önce dinleme ve araştırmaya çok zaman ayırdık. Çok yorumlanmamış, biraz sıradışı olan şarkıları arıyorduk. Richard Seidel da çok yardımcı oldu bu süreçte. "Nascente"yi getiren o oldu. Bunu dinlediğimde onu doğallıkla yorumlayabileceğimi hissettim.

PM: Bu şarkıyı her zaman kaydetmeyi istedim. Bu şarkıda iki ayrı ses duyuyorsun, şarkı böyle oluşuyor. Mike'ın ve benim özel gitarımın tınısı. Bunu daha önce uygulamıştık ama hiçbir zaman bir ballad da yapmamıştık. Şarkının bestecisi de Brezilya'da olduğum sıralardan arkadaşım. Bu şarkıyı yapmaktan mutluluk duydum.

MB: "Midnight Mood"u daha önce duymamıştım. Çaldığımız 1960'lardaki Wes Montgomery versiyonu. Bu versiyonu çok hoşuma gitti. "Chan's Song", Herbie Hancock'un. Round Midnight için yazdığı şarkılardan biri. Albüm için bir Herbie kompozisyonunun olması iyi oldu. Bunu hiçbir zaman kayıt etmek amacıyla düşünmemiştim. Larry Goldings ile yaptığımız bir turda bunu sound check'te çaldık. Sonra Larry bir demosunu yaptı ve Pat'e dinletti. Bu aranjmanı çok sevdim.

PAT METHENY

James Taylor'ın yapımcılığını yaparken ne hissettiniz?

Biriyle çalıştığımda onun ne çaldığı hangi tarz çaldığı hiç önemli değil. Önemli olan o anda ortaya çıkan müziğin ruhunu en etkili ve canlı şekilde yakalaması. O anda orada oluşmuş hikayenin özünü yakalamak için alacağı kararlar önemli.

Bu albümü yaparken aldığınız referans noktaları neler olmuştu?

Charlie ile yaptığım Missouri Sky o anda fark etmesem de ballad albümü olarak çıktı. Bu albüm de bir ballad'lar albümü. Her şarkı bence belli bir kaliteyi tutturuyor. Jack'in brush'larında, Mike'ın sololarında pek çok detay var; albümde çok fazla detaylara girdik. Genel olarak bakıldığında her dinlenişte birşeyler bulunabilecek bir albüm kalitesini yakaladığımızı düşünüyorum. Analiz ederek de sadece rahat bir biçimde uzanıp dinleyerek de çok şeyler yakalayabilirsiniz.

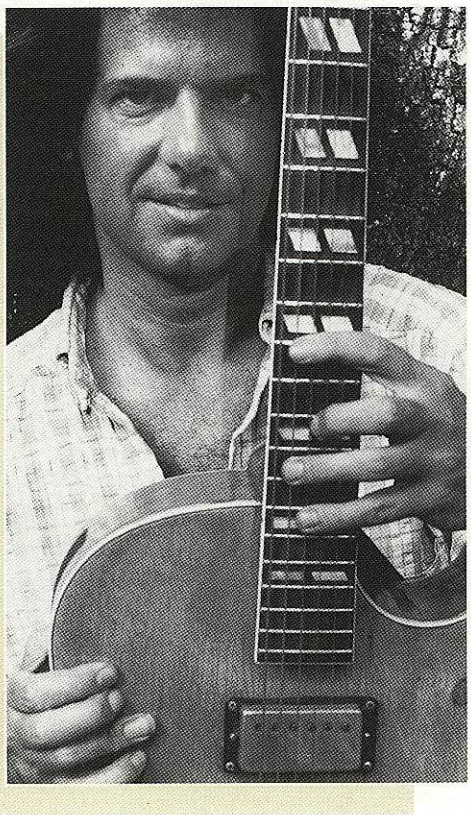

PM: Annemin en sevdiği şarkı.

MB: Bu aynı zamanda Pat'in annesinin en sevdiği şarkı. (Gülüşmeler) "My Ship" Joe Farrell'dan dinlediğim, yıllardır iyi bildiğim bir şarkı. Gil Evans'ın Gil Evans Big Band için yapılmış versiyonunu çaldık. Bu şarkı bir bakıma Gil Evans'ın anısına yaptığımız bir kayıt oldu.

PM: Mike ile çalmayı çok seviyorum çünkü onun ballad'ları çalma konusunda şarkıcıya benzer bir yaklaşımı var. Her seferinde yeni şeyler ortaya çıkıyor. Ballad yazmayı çok seviyorum. Bu albüm için de iki tane seçtim. Biri "Sometimes I See". Neredeyse bir halk şarkısı kadar basit. "Seven Days" ise tersine çok karmaşık, hızlanıp yavaşlayan, dramatik bir şarkı. Bu iki seçimin bu kayıt için çok uygun olduğunu düşünüyorum.

CD'nin başlığına nasıl karar verdiniz ve şarkıları bir kitabın kısımları olarak düzenleme fikri nasıl gelişti?

MB: "Nearness of You" albümdeki şarkılardan biri. Sanırım "The Ballad Book" fikri Pat'ten gelmişti.

PM: Galiba. Ama tam hatırlayamıyorum. Belki Steve'di.

MB: Evet oydu. "Nearness Of You" onun önerisiyle "The Ballad Book" adıyla birleşti.

PM: Ama şarkıları kitap bölümleri olarak düzenlemek senin fikrindi. Çok iyi bir fikirdi. Bir bakıma da fonksiyonel bir işlev gördü. Çünkü artık CD'ler iki farklı yüze sahip değil. Bu ayrım biraz da bunu sağlayıp albümün ortasından ikiye bölünmesine vurgu yapıyor. Bence albümlerin ortasında bir ara olması gerekir.

Bugünkü genç jazz'cılar içinde favorileriniz kimler?

MB: Sahnede izlediğim genç müzisyenler çok ilginç müzikler çalıyorlar. Saksofoncu Mike Turner, gitarist Kurt Rosenwinkel, saksofoncu Chris Potter, Brad Mehldau.

Pat: Tam da benim söyleyeceklerimi saydın. Ben de son yıllarda baktığımda Kurt Rosenwinkel, Chris Potter ve Brad Mehldau'yu sayabilirim. Ayrıca özellikle grup lideri olarak Brian Blade'i ekleyebilirim. Brad Mehldau'yu ilk dinleyişimde "ünlü" olmasına daha beş yıl vardı. Çok güçlü bir müzisyen olduğunda bunu kaçırmazsın diye düşünüyorum. Chris Potter'ı da ilk dinlediğimde "Bu kim?" diye sormuştum. Sonra adını öğrendim ve hiç unutmadım.

MICHAEL BRECKER

Böyle bir zamanda neden bir ballad albüm yapma ihtiyacı hissettiniz?

Yıllardır istiyordum bunu. Uygun bir zamanını bekliyordum. Yıllar öne bunu bana Charlie Haden da söylemişti. Ve şimdi zamanının geldiğini düşündüm: duyguların aktığı, basit tezler ortaya koyduğum bir albüm yapmak istedim.

Bu kayıt sizin müziğe olan yaklaşımınızı teknik ve müzikal açılardan nasıl etkiledi?

Müziğimi daha basitleştirmemi sağladı. Şimdi daha az şeyle daha çok şeyi söylemeyi istiyorum ve söyleyebiliyorum. Daha az nota kullanıyorum. Benim için, içine girdiğim her proje daha önce bilmediğim yollara beni sokuyor. Bunu seviyorum. Artık bir şarkıyı yorumlarken tınıya odaklanıyorum. Dikeyden ziyade daha yatay çalıyorum.

"Nearness Of You: The Ballad Book"un kayıtlarına nasıl yaklaşımınız nasıl oldu?

Bu kayıtta olsun diğer kayıtlarda olsun stüdyoya hazırlıklı gitmeyi seviyorum. Aranjmanlar yapılmış, formlar, şarkılar biliniyor. Kayıt sırasında çalmaktan ve diğer müzisyenleri dinlemekten başka birşey düşünmek istemiyorum. Amacım özgürce doğaçlama yapmak. Bunun yolu da stüdyoya hazırlıklı olarak gelmek. Bu benim yaklaşımım. Elbette başka yaklaşımlar da olabilir.

Kayıtlar sırasında bazı şarkılar hiç beklemediğiniz kadar şaşırtıcı değişikliklere uğradı mı?

Kayıt yaptığımız zaman bazı şeyler değişti. Ama özünde aranjmanlar aynı kaldı. Belli bir oranda değişiklik hep olur; bu doğaçlamanın bir parçasıdır. Değişime istekli olmak lazım.

Bu albümdeki referans noktalarınız neler?

John Coltrane ballad kayıtlarını bu kayıt için de kullandım. O kayıtların da basit bir güzelliği, basit cümleleri ve yaklaşımı var. Sadece dinleyip hayal da kurabilirsiniz. Coltrane ballad'ları çok farklı şekillerde dinlenebilir. "Nearness Of You: The Ballad Book"ta da bunu yakalamak istedim ama yaklaşımımız farklıydı. Bu albüm tam bir meydan okumaydı. Ana fikir meydan okuyacak bir müzik yaratmaktı.

Coltrane sizin için ne ifade ediyordu?

Coltrane olmasa ben de olmazdım. Onun müziği hayal gücümü fethetti. Saksofon öğrenmeye başladığım zaman gerek duygusal gerek teknik açılardan beni çok etkiledi. Miles ve Coltrane ama daha çok Coltrane yaşama müzikle devam etme kararı aldığım sıralarda çok etkilendiğim müzisyendi.

Bu albüme vokali de katma kararını nasıl verdiniz?

Vokal kullanmak benim için doğal bir gelişmeydi. Richard Seidel ile bu konuda konuştuk. İyi olacağını düşündük. Johnny Hartman'ın Coltrane'li kayıtlarını düşündüm. James Taylor'un ses tınısı çok uygundu. James'i aradım ve o da "olur" dedi. Çok heyecanlandım. James jazz'a çok yakın bir şarkıcı. Kayıtlar sırasında her seferinde çok farklı söyledi, doğaçlama yaptı.

James Taylor'un söylediği şarkıları nasıl seçtiniz?

James Taylor'ın söyediği şarkılardan Don't Let Me Be Lonely Tonight açık bir tercihti. Nearness Of You ise James'in fikriydi. Birgün geldi ve bu şarkıyı çaldı. Richard Siedel ve Pat de vardı. Birbirimize baktık ve "tamam" dedik. James'in şarkıya harika bir yaklaşımı vardı

Zaman içinde sizin için ne değişti?

Şimdi artık kendi kayıtlarımı yapmayı istiyorum. Çünkü artık kimlerle çalacağımı ve kayıtlarla ilgili birçok şeyi kontrol edebilirim. Çok sevdiğim projeleri yapmayı istiyorum. Kayıtlar benim için bir eğlence. Bazen korkutucu ve sinirlendirici olsa da kayıt sürecini seviyorum.

Yeni Bir 'Kamil Erdem' Masalı

Tunçel Gülsoy

Aykut Uslutekin

Kamil Erdem'in benim yazı hayatımda çok özel bir yeri vardır, Jazz dergisi için onunla yaptığım röportajın dönülmez bir yolculuğun başlangıcı olduğunu o zamanlar bilemezdim. Bu ilk yazı zamanla Türk jazz müzisyenleri ile yapılan söyleşilerden oluşan bir müzikal yolculuğa dönüştü ve Kamil ile attığım ilk adım beni bir dolu başka dünyalara sürükledi. Ama yıllar sonra Taksim'de tekrar konuştuğum müzisyen dostumun aradan geçen zaman zarfında başka alemlere yelken açtığını farketmemek mümkün değildi. Elimde onun son çalışması olan 'Bir Bas Şarkısı' vardı.

Kahveler gelmeden ilk sorumu patlattım ve ona 'nereye koşuyorsun arkadaş' dedim, o ise gülerek söze başladı:

"Bir yere koşmuyorum, sadece yürüyorum. Bundan yaklaşık 2.5 yıl önce bir albüm yapmayı planlıyordum, adı solo-duo-trio olacaktı. Adından nasıl birşey olabileceğini tahmin edebilirsin. Ancak daha sonra düşünce içime sinmedi, soloları tamamen tek başıma icra edebileceğimi düşündüm. Tamamen solo veya perküsyon ile çalarak bir albüm hazırladım. 2000-2001 yılında ulaştığım düzeyi yansıtacak değişik çalma tekniklerini kullandım. Ortaya çıkan perfomans da içime sindi. Kayıt da teknik olarak iyi bir düzeyde gerçekleşti. İçime sinmese idi albümü çıkartmazdım. Bu albüm bana göre Türkiye'de yayınlanan müzikler arasında en fazla ticari kaygılardan uzak olanı. Albüm tam da krizin asıl patladığı 22 Şubat günü bitti ama Kalan Müzik ilkelerine bağlı bir yayıncı, hiçbir talepte bulunmadan albümü ilk düşündüğümüz şekilde piyasaya verdiler."

Albümün kapak notlarında yer alan sözler Kamil Erdem'in yelkenlerini dolduran rüzgarlar hakkında daha kapsamlı bir açıklama getiriyordu:

Dünyanın farklı bölgelerine ait müziklerin tadına varabilmenin bir şans olduğunu düşünüyorum. Özellikle müzisyenler için. Müzisyenlerin, farklı kültürlerin müziklerini dinleyip hazmedebildikleri ölçüde birikimlerini zenginleştirebileceklerine ve çağdaş bir müzikal kimlik geliştirebileceklerine inanıyorum. Farklı bölgelerin müziklerinden izlenimler içeren bir albüm yapmayı çoktandır düşünüyordum.

Bas gitar, bir zamanlar 'çaldığı zaman varlığı değil, çalmadığı zaman yokluğu hissedilen enstrüman' olarak nitelenirdi.

Ancak, son yirmi-yirmi beş yıl içinde gerek çalım teknikleri, gerekse buna bağlı olarak müzikal fonksiyonunda büyük değişiklikler oldu; asıl işlevi olan eşliğin yanında, bir solist enstrümanı olarak gelişti.

Bu albüm, söz ettiğim düşüncelerimin bir bileşimi oldu. Farklı ülkelerin müziklerinden edindiğim izlenimleri yansıtmak istedim; Bulgar müziğinin

"Gürol Ağırbaş'ın çalışması benimkinden farklı. Onun albümünde bir grup müziği var ve bas gitarı çalan kimse de grubun lideri.

11/8'lik, Karadeniz'in 7/8'lik ritmleri, İspanyol, Romen, Yunan ezgileri, Türk makamları, Hing ragaları, jazz, fusion... Bunları, bas gitarın, bazılarını kendi geliştirdiğim çeşitli çalım teknikleriyle sergilemeye çalıştım. Düşündüklerimin tümünü yansıtabildim mi, hayır, eksikler var, her zamanki gibi... Ve o eksikler, belki de beni yeni bir çalışma için zorlayacak...

Albümü dinlememiş birçok insan bu çalışma ile Gürol Ağırbaş'ın yakın bir geçmişte yayınlanmış olan 'Bas Şarkıları' adlı çalışması arasında bir paralelik kurabilirdi. Kamil kafamdan geçen bu soruya şöyle bir açıklık getirdi:

"Gürol Ağırbaş'ın çalışması benimkinden farklı. Onun albümünde bir grup müziği var ve bas gitarı çalan kimse de grubun lideri.

Ama dünyada benim çalışmama benzer bazı çalışmalar oldu. Victor Wooten'ın iki çalışması, Miroslav Vitous, Marc Dresser, Eberhard Weber, Glenn Moore ilk aklıma gelenler. Biliyorsun ben Jaco Pasterious'u da çok beğenirim ama onun çalışması bir duet.

Müzikte melodi konusunda oldukça tutucuyum, bence melodisiz müzik olamaz. Bu albümde bas sesleri armoni ve melodi ile kaynaştırdım ve değişik bir müzik yaratmaya çalıştım.

Albümdeki müzikler herşeyden önce benim kendi müziklerim. Dünya müziklerinden birçok izlenimi de içlerinde barındırıyorlar. Bir grup müziği yapsaydım bu mümkün olmazdı. Bu yüzden ben de sadece bası ön plana çıkarttım."

Elimdeki albümde 12 parça olduğunu biliyordum. 6 tanesi solo, 6 tanesi davul veya perküsyon ile çalınmıştı. Ona en çok hangilerini beğendiğini sordum. Bir an düşündü, aslında sorunun kendisi saçma idi. 12 yavrusu olan bir anneden hangisini daha çok sevdiğini söylemesini beklemek gibi bir şeydi. Kamil de onlara arasında net bir ayırım yapmadı ama albüme adını veren parçayı diğerlerinden daha çok sevebileceğini tahmin ettim. Kamil parçalar hakkında olmasa da dinleyicisi hakkında düşüncelerini benimle paylaştı:

Her albüm kendi beklentisini kendisi yaratır. Bence bu albüm bas sevenler gibi kısıtlı bir kitlenin ilgisini çekecektir. Ama Asia Minor'un ulaştığı kitlelere ulaşması mümkün değil. Parçaları icra ederken kendi teknik limitlerimi zorladım, albümdeki parçaları evde arkadaşlarıma çalarken bile tekrar çalışmam gerekiyor.

Ama dinleyicinin kendi yargısını kendisinin oluşturması gerekiyor. Birçok müzisyen arkadaşımdan olumlu tepkiler aldım. Projenin bir kısmını Onno Tunç anısına yapılan gecede çaldım. Ankara'da Manhattan da Mustafa Boztüy ile tümünü çaldık. Geçen sen ODTÜ'de verdiğim bir bas gitar resitali bu albümün başlangıcı oldu.

Albümün promosyonunu Kalan müzik yapıyor, ayrıca bu konuda bana yardımcı olan bir basın danışmanım da var. Yurtdışına tanıtım içinde bir girişimim oldu ama henüz somut birşey yok. Aslında önce albümün somut olarak çıkmasını istedim. Daha da yeni çıktı.

Albümün iç notlarında katkıda bulunan tüm insanlara yapılmış sıcak bir teşekkür yer alıyor. Merak edip okudum:

Prodüksiyonunu üstlenen Hasan Saltık'a ve Kalan Müzik çalışanlarına, stüdyo çalışmalarındaki özeni ve sabrı için Ahmet Özgül'e, fotoğraflar için Aykut Uslutekin'e, kapak tasarımı için Ali Murat Yılmaz'a, "Every Time We Say Goodbye"ın solo bas için düzenlenmesindeki yardımları için Tuna Ötenel'e, bu projenin ilk sahne performansını organize eden Ankara Caz Derneği'ne, İngilizce metinler için Meliha İsen'e, müzisyen arkadaşlarım Cem Aksel, Erhan Seçkin ve Can Kökrek'e, çalışmalarıma her zaman destek olan aileme, arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Asia Minor Kamil Erdem'in 1990'da kurmuş olduğu ve ilk sohbetimizin eksenini oluşturan grubu. O zamanlar bu grubu 'dünyanın bu bölgesine ait değerleri tüm dünyanın anladığı ortak bir dille, yani müzik ile ifade etmeyi amaçlıyor' diye tanımlamıştı. Bu grup için yapmış olduğu besteleri de 'kendi müzikal birikiminin bir dışvurumu' olarak görüyordu. Asyaminor'un perfomansı konusunda ise 'icrada mükemmellik olamayacağını, çünkü mükemmel olanın tekamül edemeyeceğini söylüyordu. Bana grubun son durumunu şu sözlerle anlattı:

Asia Minor 10 yıllık bir grup ve halen devam ediyor. Onun yarattığı müziğin Türkiye'de yeterince tüketilmediğini düşünüyorum.

"Asia Minor ile yapmış olduğumuz müziğe daha fazla ilgi gösterilebilirdi, 6-7 yerden daha fazla yerde çalabilirdik. Yaptığımız müzik üretimine uygun bir tüketimle karşılaşmadık. Gene de şuna inanıyorum, o grupta ben her şeyimi olabileceği şartlarda en iyi şekilde yaptım Ama grup üyeleri olarak birbirimizden çok uzaklarda yaşıyoruz, çok sık biraraya gelemiyoruz.

Yeni parçalarımı bu grup için yazmadım. Benim müzikal kişiliğim bu formatın çok ötesinde. Yeni bestelerimin de bu formatın çok ötesine geçmesi lazım. Biraz olayları zamanın akışına bıraktım. Ben de heyecanımı başka projelere yönelteceğim."

Her ne kadar bu günü konuşuyor olsak da referans noktamız ister istemez kendisi ile 5 yıl önce yapmış olduğum röportaj oluyordu. O konuşmamızda felsefe olarak müzigi 'zaman zaman değişik kıyılarından içine girilmesi gereken bir okyanus' olarak gördüğünü belirtmişti. Anladığım kadarıyla da şimdi yeni bir denizin kıyısından uzaklara bakmaya başlamıştı. Ona insanların kendisini ne derece anlayabildiğini merak edip etmediğini sordum:

"Anlaşılmayan bir insan olduğumu söyleyemem ama marifet iltifata tabidir derler, ben kendimi iyi ifade ettiğimi düşünüyorum.

Müzisyenler, hele ki beste yapıyorlarsa sürekli bir birikim ve dışavurum süreci içindedirler. Müzik dinlemek

müzisyenin birikiminin tek değilse bile en önemli unsurudur. Müzik dinlemeyi sadece bir zevk değil aynı zamanda bir görev olarak kabul etmek gerekiyor. Dinlediklerini harmanlayıp yeni bir müzik ortaya koyabilirsin. Ama bu zorlama ile olamayacağı gibi sadece ilginç birşey yapıyor olmak için de yapılmamalı. Yaptığım beğenilsin, ya da yaptığımın bir benzeri olmasın kaygısı ile yapılan bir beste en azından samimi değildir."

Kamil kendisini bir jazz müzisyeni olarak kategorileştirmekten her zaman özenle kaçınırdı. Ancak sürekli olarak jazz festivallerine çağırılmasının da bir tesadüf olmadığını söylerdi.

Bana 'eğer jazz uluslararası bir sanatsa mihenginin de uluslararası piyasa olması gerekir' demişti. Ancak uluslararası olmayı bir 'yücelik' kriteri olarak görmüyor ve jazz müzisyenleri için icra platformunun kendi ülkeleri dahil tüm dünya olması gerektiğini düşünüyordu. Jazz standartlarını dinlemeyi ve çalmayı çok sevdiğini, ancak bu parçaları andıran besteler yapmayı klasik müzikle uğraşan bir bestecinin barok tarzda besteler yapmasına benzettiğini söylemişti. Barok müziğin en yetkin örneklerinin yüzyıllarca önce yapılıp bitirildiğini aynı şekilde John Coltrane, Miles Davis ve Cole Porter'un geçtiği bir dünyada yeniden aynı tarz müziği bestelemenin anlamı olmadığına inanıyordu.

Ona biraz da bugün beğendiği jazz müzisiyenlerinin kim olduğunu ve kimlerle beraber çalmak istediğini sordum:

"Tuna Ötenel ile çalmayı çok seviyorum. Bana göre standartları çalabilme jazz müzisyeni olabilmenin de standartıdır. Sibel Köse ve Januz Szprot ile çalışıyorum.

İdeal bir grup kurma konusunda tek bir düşüncem yok. Kafamda değişik tarzlarda müzikler için değişik müzisyenler var. Standart jazz çalarsam mutlaka Tuna ile çalardım. Diğer müzisyenleri izin verirsen kendime saklamak istiyorum.

Avihashi Kohen'i basçı olarak çok beğeniyorum, iki albümünü aldım. Colors ve Devotions. Gerçekten hoş kompozisyonları var.

Bugün dünyada müzik konusunda bir tıkanma var. Bir albüme gerçekten güzel diyebilmek için bir iki parçanın güzel olması yetmiyor. Bir otobüs geldi, içinden bir dolu turist ve bavul boşaldı. İkimizin de gözü onlara takılmıştı. İstanbul'un ve Türkiye'nin içinde olduğu tüm kargaşadan uzak, sadece yarın sabah yapacakları şehir turunu düşünen insanlar olduklarını düşündüm. Kamil'e 'Bazen bu ülkede sadece turist gibi yaşamak istediğim anlar oluyor' dedim. Konuştuğumuz yer Taksim'deki Marmara otelinin pastahanesi idi. Fitili ateşlemiştim bir kere. Her Türk vatandaşı gibi biz de ülkemizin içinde olduğu durumla ilgili olarak tesbitlerde bulunmalı ve bazı çözümler de önermeliydik ama Kamil olayın daha farklı boyutlarına da değindi:

"Türkiye'nin durumu vatandaş olarak beni etkiliyor. Çözüm öneremem, en azından somut bir çözüm öneremeyeceğimi bilecek kadar bilinçliyim. Uygar bir Türkiye'de yaşamak isterdim. Sloganlar ötesi. Uygar bir ülke zaten demokrat olur.

Türkiye'de albüm yapmak hem zor, hem de kolay. Sanatçı sahtesi çok, demo bile yapmaması gereken insanlar albüm yapıyorlar. Türkiye'de doğru dürüst bir değerlendirme kriteri bile yok. Ne prodüktörlerde ne de eleştirmenlerde. Ne de toplumda. Herkes kendi dünya görüşüne göre hareket ediyor.

Ben bir müzisyen olarak özeleştirilere karşı çok açık yürekliyim. Ama bugüne kadar bana hiçbir ciddi eleştiri de gelmediğini söylemeliyim.

İyi formasyonu olan bir insan aslında çok zor albüm yapar. Ama Türkiye'de korkunç bir kültürel erozyon var. 200 yıldır batılılaşma çabaları içerisindeyiz, bu bir türlü gerçekleşmediği gibi içimizde olan doğululuğu da kaybettik. Biz kendimizi hem doğulu hem de batılı kabul ediyoruz, ama ne doğulular ne de batılılar bizi kendilerinden kabul etmiyorlar.

Böyle bir ortamda ise şarlatanlar ürüyor. Sahte sanatçılar cirit atıyorlar. Gerçek sanatçılar ise varlıklarını sessizce sürdürüyorlar, ya küsüyorlar veya kendilerini başkalarını eğitmeye veriyorlar."

Başkalarını eğitmek Kamil Erdem için önemli bir uğraş. Ama onun se-

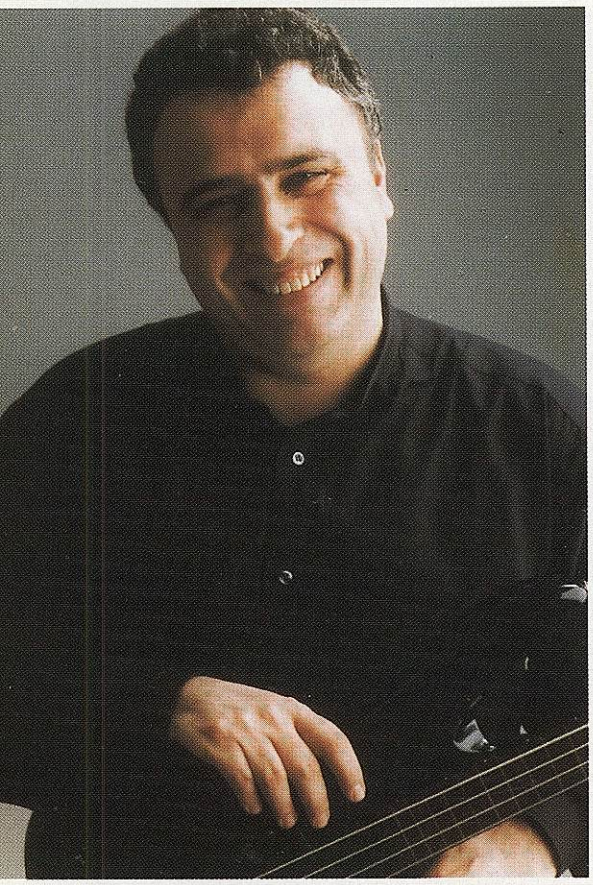

Bas gitar, bir zamanlar 'çaldığı zaman varlığı değil, çalmadığı zaman yokluğu hissedilen enstrüman' olarak nitelenirdi.

bepleri küskünlük veya sessiz kalmak değil. Onun hocalık çalışmalarının ardında daha ilginç sebepler var:

"Şu an Bilkent Üniversitesi'nde part time hocalık yapıyorum. Bas gitar ve ensemble dersi veriyorum. Ayrıca Ankara'daki Gordiyon Akademi'de ders veriyorum, halen 50 öğrencim var.

Öğretmenliği sevdim. 1998-2000 yılları arasında Polonya'daki Pulawey Jazz Workshop da bas gitar 'work shop' yönettim, orada görevli çok az yabancı hocadan biriydim. Öğrenciler arasında hocaları değerlendiren anketler yapıyorlardı, ben üç yıl ardarda çağrıldığım için beğenildiğimi düşünüyorum. Öğretmen olmak bir başka tarz yaratıcılık gerektiriyor. Her öğrenciye tek bir metod ile ders vermek mümkün değil. Değişik yetenekteki öğrencilerin artı ve eksi yönlerini görüp ona göre öğretme yöntemleri geliştirmek de yaratıcılık gerektiriyor. Bunu başarıyla yapabildiğimi sanıyorum. Olayın bir başka yönü de şu. İnsan birşeyi başardığına inanınca daha da iyi şeyler yapabiliyor. Tabi bunun tersi olan durumlar da var. Öğretmenlik ömür törpüsü hale de gelebiliyor. Fakat maya birkere tutarsa da çok güzel şeyler ortaya çıkıyor. Gordiyon Akedemi'de bunu yaşadım. Çok büyük bir haz duydum.

Bir öğrencide müzisyen olabilmek için müzik yeteneğinin olması şart. Sonrası ise öncelikle merak etme meselesidir. Hiç kimse tesadüfen basçı olamaz. Herkes önce bir armonik enstrüman çalar sonra bas seslere ilgi duyar. Bas enstrümanlar belli bir bilinçle seçilir."

'Bir Bas Masalı' Kamil Erdem'in en son çalışması ama bana göre, aynı zamanda onun yaşamındaki bazı yeniliklerin ve büyük değişikliklerin de habercisi. Ona gelecek ile ilgili beklentilerini sordum. Bir an düşündü, çoğumuz bu sorulara bilinç altı bir refleksden olsa gerek okul, meslek ve medeni durum raporu ile cevap veririz. Kamil de öyle başladı. 1995'den beri mühendisliği bıraktığını, 42 yaşında olduğunu ve hala bekar olduğunu söyledi. Sonra da 'kısmet' dedi. Bu dediğine herkes kendine göre bir anlam yükleyebilir tabi. Bekarlık konusuna hemen atladım, ama duyduklarım bizim dergiden çok sosyal yaşam dergilerini ilgilendirebileceğinden kendime saklıyorum. Zaten yazsam da Kamil'in onları şiddetle tezkip edeceğinden eminim. Biz gelelim onun müzik dünyasındaki planlarına:

"Parasal şeylerle çok fazla ilgim ve beklentim yok. Çok hırslı bir insan olduğum söylenemez. Ailem bana yetiştiğim yıllarda güzel şeyler sağladı. Ben de bana verilen şeyleri geliştirdim. Ama insanlar için hiç sınır yok. İçimde sınırsız bir enerji var ve ben bu hiç bitmesin isterim.

Hayalim eşeğin önündeki havuç gibi birşey, bir türlü tam olarak ulaşamıyorum. Şu an önümde gördüğüm havucun ne olduğunu kendime bile itiraf edemiyorum. Benim hayatımda bazı dönüm noktaları oldu. 1980'de Okay Temiz ile karşılaşmam, 1986'da onun beni Avrupa'ya götürmesi, o tecrübeden bir proje üretebilerek 1990'da Asia Minor'u kurmam, 1996'da yaptığımız Amerika turnesi. Özetlemek gerekirse her beş altı yılda bir hayatımda önemli değişiklikler oldu. Gene böyle bir değişikliğe yakın olduğumu hissediyorum.

Bugüne kadar güzel şeyler yaptım, onları daha büyük ölçeklerde tekrar etmek istiyorum. Daha çok beste, daha çok icra, konser, daha çok albüm. En önemlisi de daha çok uluslararası mekanlarda çalmak.

1984'den beri yurtdışına gittim. Belli projeler yaptım, daha da çok gitmek istiyorum. Bu işin asıl podyumu Amerika, oraya belli aralıklarla mutlaka gitmek lazım. Ben ayrıca Türkiye'nin çevresindeki komşu ülkelere de gitmek istiyorum. Yunanistan, Bulgaristan, Mısır, İsrail, buralara Asia Minor ile bir turne yapmak isterdim. Asia Minor'un tüm geçmiş albümlerinde Balkan tınılarını kullandık.

Yeni projelerim var ama yavaş gelişiyor. Geniş bir kadro ile kendi bestelerimi seslendirmeyi düşünüyorum. Bir de koro bize eşlik edecek. Asıl yapmak istediğim şey bu albümü değişik yerlerde ve ortamlarda icra etmek."

Ayrılmadan önce o da bana albümdeki hangi parçayı sevdiğimi sordu. Ben de ona onun gibi politik bir cevap verdim: "Bak Kamil'ciğim, albüm bir bütün olarak çok özgün bir çalışma, her parça ayrı ayrı ilginç ve güzel. Çok hoş melodiler, insanı alıp götürüyor. Aralarından birini tercih etmek gerçekten çok zor."

Kamil bu laf salatasını yutmadı, hala gözümün içersine bakarken ona son darbemi indirdim: "94.9 Açık Radyo'da benim 'Cazname' programımı dinlersen hangi parçaları daha çok sevdiğimi anlayacaksın."

O ağzını açamadan alalacele kalkıp vedalaştım. Ama sırrımı sizinle paylaşabilirim, ben o güzel albümdeki tüm parçaları gerçekten aralarında bir tercih yapamıyacak kadar sevmiştim.

28 Yıl Sonra Coltrane'i Anmak

Orhan Pamuk'un Yeni Hayatı "Birgün bir kitap okudum ve hayatım değişti" diye başlar. Bir Orhan Pamuk hayranı olarak yazıma şu şekilde başlamak isterim: "Birgün bir müzik dinledim ve hayatım değişti!".

Berke Can Özcan
berkecanozcan@hotmail.com

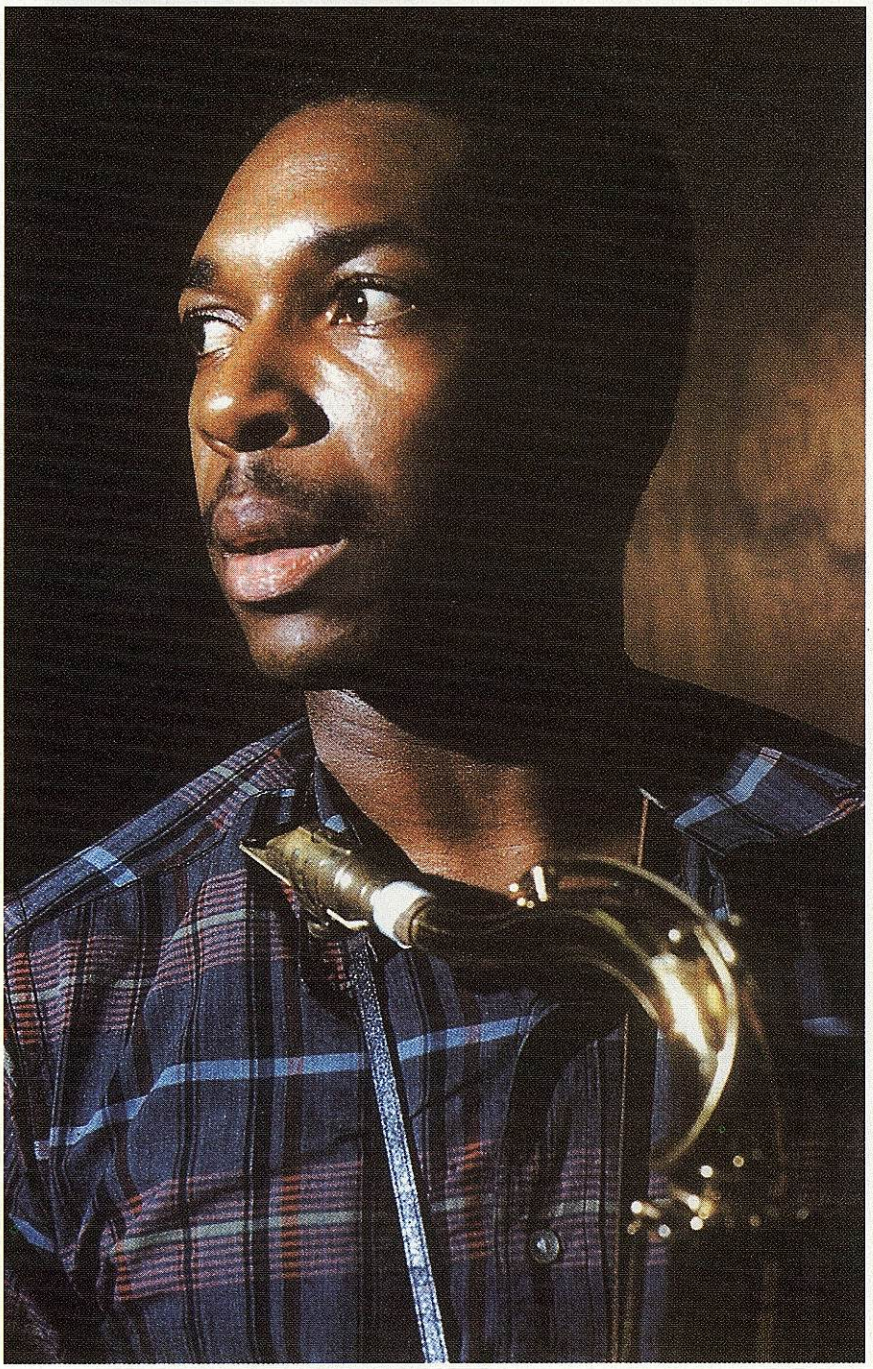

Bir CD'yi ilk defa dinlemek normal koşullar altında hemen etkilenmeme yol açmaz. Müziğin içine girebilmem biraz vakit alır. 3 yıl kadar önce aldığım bir CD hariç: "Elvin Jones Special Quartet - A Tribute to John Coltrane, A Love Supreme". Koyuca yapılmış bu müzik beni ilk dinleyişimden itibaren müthiş etkiledi. Daha önceleri davulun bu şekilde çalınmasına şahit olmamıştım. Bu CD'yi aldığım tarihten itibaren arşivimin en iyi parçası sorulduğunda vereceğim kesin cevabı biliyorum. Bu CD'nin hikayesi kaydedildiği tarihten 28 yıl öncesine dayanıyor.

Saksofon ustası, ünlü kompozitör, John Coltrane 1964 yılında sadece iki tane albüm kayıdı yaptı, üzerinden defalarca geçilmiş ve büyük ilgi görmüş bir albüm olan "Crescent" ve artık bir baş yapıt olarak kabul edilen "A Love Supreme". Bu iki albüm de müzisyenin bir sonraki seneden itibaren yaşayacağı karmaşadan önceki iç huzurunu ve sakinliğini simgelemektedir. "A Love Supreme" yayınlandığında Coltrane popüleritesinin eşik noktasındaydı. Coltrane 1960'ta Miles Davis'in ünlü beşli grubundan kendi isteğiyle ayrıldıktan sonra New York'a giderek efsanevi davulcu Elvin Jones'u bulmaya karar verdi. Grubuna Jones'un da katılmasıyla Coltrane 1966'ya kadar jazz tarihinde çok önemli yeri olan çalışmalara imza attı. Elvin Jones ve John Coltrane birlikteliği jazz'ın en koyu örneklerini çıkarttı ortaya çünkü bu çalışmalar, birliktelikle öğrenilmiş uzun bir dene-

meler dizisinin ürünleriydi. "A Love Supreme" o döneme ait çalışmaların en önemlileri arasında yerini üst sıralarda almıştır. Albümde Coltrane'e, Jones'un yanısıra piyanoda McCoy Tyner ve basta Jimmy Garrison eşlik etmektedir. Albüm piyasaya sürüldüğünde jazz eleştirmenlerince çok iyi bir yere sahip olacak bir albüm olarak nitelendirilmişti ve hemen müthiş sayıda satmaya başlamıştı. Dört parçadan oluşan, yapısal olarak sade görünümlü fakat zengin içerikli olan albüm 1970'in sonlarına doğru "Gold Record" ilan edilmiştir. Son 30 sene içersinde albümün tüm dünya üzerindeki satışı iki milyona yaklaşmıştır ki bu jazz dünyası için büyük bir miktar olarak kabul edilmektedir. Daha da önemli olarak albüm, zamanının ve günümüzün jazz müzisyenleri üzerinde gözardı edilemeyecek kadar büyük bir etki yaratmıştır. Albüm, Michael Cuscuna'nın 1995 yılında yaptığı bir eleştiriye göre kayıt edilen en "dürüst" müzikal performansı içermektedir ve çekiciliği süresizdir.

Bu albümü dinlemeden önce Coltrane'nin Tanrı'ya olan sonsuz bağlılığından haberim yoktu. Coltrane'nin bu özelliğinden daha sonraları okuduğum Miles Davis'in otobiyografisinde de sıkça bahsedildiğini gördüm. Coltrane'nin, albümünün orijinal kitapçığında albüm hakkında yazdıkları beni çok etkiledi. Yazı kısaca şöyle: "1957 yılı boyunca Tanrı'nın bağışlayıcılığı sayesinde ruhsal bir canlanma yaşadım ki bu canlanma beni sonraları daha geniş, yoğun ve üretken bir yaşama doğru sürükledi. O zamanlarda insanları müziğimle mutlu edebilmenin sırlarını alçakgönüllü bir yaklaşımla bulmak istiyordum. Sonunda bunu başardığımı hissedebiliyordum ve daha sonraları da bunu Tanrı'nın varlığı sayesinde yapabildiğimi anladım. Bütün hayranlığım Tanrı'ya. Her ne olursa olsun, Tanrı'yla birlikteyiz. O sevecen ve bağışlayıcı. O'nun yaklaşımı da hepimizin içinde bulunduğu gibi aşktan ibaret. Bu gerçekten, verilebilecek en yüce aşk. Bu albüm O'na sunduğumuz alçakgönüllü bir deneme, kalbimizle ve dilimizle sık sık yapıyor olsak bile yaptığımız iş aracılığıyla da Tanrı'ya teşekkür etmek için yapılmış bir deneme."

Coltrane'nin yazısının tamamlayıcısı niteliğini taşıyan, Delfeayo Marsalis tarafından yazılmış bir başka yazıyı da hemen bu noktada sürdürmek istiyorum. "Coltrane'nin müziği her zaman bir değişim için olan gereksinimi yansıtmakta ki bu değişim kusursuzluğa yakınlaşmayı amaç ediniyor. O'nun müziği insan yaratılışındaki kaçınılmaz yanlış anlaşılmaları açığa çıkarmak istiyor. Örneğin; "Giant Steps" albümünde görülen olgun armonik yapı aslında izole edilmiş Amerikan sisteminde yapılması öngörülen bir değişime çağrı niteliğinde. "A Love Supreme"de işlenen aşk Coltrane'nin yanlızca yaratıcısına karşı duyduğu bir aşk değil, tüm insanlığa adanmış bir aşk. Coltrane'nin kalbinin her tarafına dökülmüş sevgiden haberdar olmayan eleştirmenler Coltrane'nin müziğinin öfkeden doğduğunu düşündüler ama bir pazar sabahı kilisede, Coltrane ve Jones'un yüzündeki huzuru görmemiş olduklarını söyleyebilirim."

Albümün ünlü davulcusu Elvin Jones, Coltrane döneminin kendisi için çok özel olduğunu, dönemin varolabilecek en yüksek kalitedeki icra sanatını temsil ettiğini düşünmektedir. Jones'a göre, günümüzde çoğu müzisyen, enstrümanı üzerinde yeterince hakimiyet kuramadığından John Coltrane'nin müziğine yanaşamamaktadır. Bazı kimseler Coltrane'nin yaptıklarını yeniden tekrarlamaya çalışmanın acı dolu hatıraları yanında getireceğini ve bunun altından kalkılamayacak kadar ciddi bir durum olduğunu söyleseler bile Jones'un John Coltrane'nin müziğinin yanlışça çalınmasına bile saygısı vardır. Tabii ki Jones, bu şekilde düşündüğü için herhangi bir kompozitörün eserinin eksik veya yanlış icra edilmesini sorun olarak görmeyen bir müzisyen gibi algılanılmamalıdır. Burada Jones'un John Coltrane'e duyduğu hayranlık ve saygı ön plandadır.

Jones, Coltrane'nin müziğini anlamış, icra etmeye istekli ve yeterli bilgiye sahip müzisyenlere olan ihtiyaçtan sıklıkla bahsetmekteydi. Jones, Coltrane'nin grubunun en önemli üyesi olarak, orijinal albüm kayıdının üzerinden 28 sene geçtikten sonra, yani 1992 yılında, bu müziği yeniden ele almak için yeterli deneyime sahip müzisyenlerle çalışmaya karar vermiş. Proje Coltrane'e ve O'nun müziğine ithaf edilmiş. Tamamen özel bir dörtlü oluşturulmuş ve Coltrane'nin "A Love Supreme" albümüne yeniden hayat kazandırma çalışmaları başlatılmış. Bu yeni ve sıradışı deneyimde davulcuya trompette Wynton Marsalis, basta Reginald Veal ve de piyano da Marcus Roberts katılıyor.

Jones, bu projenin hayatında yaptığı en değerli müzikal deneyim olduğunu düşünüyor, Coltrane'nin müziğini Wynton Marsalis gibi önemli bir trompet virtüözünün, ayrıca Reginald Veal ve Marcus Roberts gibi iki değerli müzisyenin katılımıyla yeniden çalabilmenin mutluluğundan bahsediyor. "A Love Supreme" projesini yeniden ele almanın çok zor olacağını söyleyen bir takım kıskanç müzisyenlerin aksine belirli bir kesim de Jones ve Marsalis'e sonsuz destek vermiş.

Projenin gerçekleştirildiği zamanlarda Marsalis, Jones'un swing anlayışını çok açık sözlerle ifade etmiş ve şöyle demiş: "Elveen (eğer Elvin Jones'un ses tonunu duymuşluğunuz varsa ve O'nun sesindeki çatlaklıktan ve neşeden haberdarsanız Marsalis'in Elvin'in ismini neden bu şekilde yazdığını kolaylıkla anlayabilirsiniz!), tanıdığım bütün davulculardan daha koyu bir swing'cidir. O öylesine farklı bir ritm konseptine sahiptir ki beraber çaldığı kimseleri yoğun bir konsantrasyonla düşünmeye ve birlikteliğe zorlar, sizi müziğinin her saniyesine katılmaya davet eder. O'nun müziğe getirdiği şey müzisyeni ve dinleyiciyi aynı anda aynı derinliğe daldırabiliyor olmaktır".

Şimdi Delfeayo Marsalis'in yazmış olduğu eleştiri yazısından da yararlanarak projeye katılan müzisyenlerden biraz bahsetmek gerek. Öncelikle bu müzsiyenlerin Coltrane'nin müziğini yorumlayabilecek sayılı müzisyen arasından seçilmiş kişiler olduğunu söylemeliyim.

Wynton Marsalis halen yaşamakta olan en iyi trompetçiler arasında. Sadece O, Coltrane'nin armonik, melodik ve ritmik düşünüşünü bir üflemeli enstrüman üzerinde bu kadar iyi sergileyebilir. Herhangi bir başka trom-

petçi tansiyonu birkaç "chorus" boyunca koruyabilecekkenMarsalis bu sonsuz swing duygunu solosunun her bir köşesinde hissettirebilecek güce ve ustalığa sahip.

Marcus Roberts, jazz'ın getirdiği "paying dues" kavramının anlamını sahne üstünde ve sahne dışında çok iyi anlamış bir piyanist. Roberts'ın bütün performansları sıkıca köklendirilmiş ve Amerikan müziğinin temellerine dayandırılmış. Yorumlarında kilise müziğinden, James

P. Johnson'a, Duke Ellington'dan, Thelonious Monk'a ve McCoy Tyner'a kadar uzanan bir çeşitliliğin farkına varılıyor. Bu noktada Monk'un ve Tyner'ın Coltrane'nin müziğini derinden etkileyen iki isim olması Marcus Roberts'ın projeye ne kadar yatkın bir isim olduğunu ortaya çıkarıyor. Roberts'ın orijinal McCoy Tyner'lı "A Love Supreme" albümünü ne kadar iyi bildiği ve analiz ettiği ilk bakışta rahatlıkla görülebiliyor. Roberts'ın piyano tarihini tümden anlıyor olması, müziğin en kusursuz halini konuşabiliyor olmasını sağlıyor. Ayrıca müzisyen, Coltrane'nin dahice yaratılmış armonik yapısını piyanoya uyarlamada ve kendi aleti üzerinde gösterdiği hakimiyette çok başarılı bulunuyor.

Reginald Veal, kendisini çağımızın akustik müzik yapan basçıları arasında çok önemli bir yere getirmeyi başarmış bir müzisyen. Geniş ve tok tonu, kalp atışlarını andıran güçlü sekliği ve Coltrane müziğinin Paul Chambers ve Jimmy Garrison'dan sonraki yönünü iyice kavramış oluşu Veal'ın paha biçilmez özellikleri arasında. Bir başka önemli nokta da Veal'ın basın jazz'daki rolünü çok iyi analiz etmiş oluşu. Tüm soloistlere seviyeli eşlikleri ve kompozisyonların ruhunu, titreşimlerini hissedişi bu analiz gücünden kaynaklanıyor. Elvin Jones'un karmaşık ritmik düzeninin tamamlayıcısı niteliğini taşıyor Veal.

Ve Elvin Jones, davulculuğun bambaşka bir boyutunu simgeliyor. Eskiden yeniyi türetmek Jones'un ellerinde tüm anlamını kazanıyor. Jones'un, Coltrane'i anma görevini üstlenen kişi rolünde olmasına sonuna kadar hak vermek gerekiyor. Ayrıca Jones, ülkesinin siyasi ve sosyal bakımdan en karmaşık dönemlerini yaşamış bir kişi olarak özgürlüğün ve özgürlüğün getirdiği tüm yükümlülüklerin bilincindedir ve kendisiyle aynı dönemi yaşayan bir çok kimsenin aksine bir müzisyen ve daha da ötesinde bir insan olarak gelişimini devamlı sürdürmektedir.

Projenin elimdeki tek CD'si "Elvin Jones Special Quartet, Tribute to John Coltrane A Love Supreme - Live at Pit Inn, Tokyo, Japan" isimli CD. Bu projeyle ilgili başka bir kayıt olup olmadığı hakkında da kesin bir bilgim yok. Çok uzun bir zamandır bu CD'yi dinliyorum ve kişisel görüşlerime göre bu CD Coltrane'nin müziğini önümüzdeki iki asır boyunca bile en iyi temsil edecek çalışmadır. Bir eserin 28 yıl içinde ne kadar büyüyebileceğini bu CD sayesinde gördüm. Müzisyenler, bir orijinal kayıdın 28 yıllık süre içersinde ne denli iyi şekilde kavranabileceğini ispatlıyorlar. Bir müziğin, orijinal noktasından çıkıp geleceği son noktaya kadar yaşattığı tüm hazlar dinleyiciye olduğu gibi sunuluyor.

Jones, Coltrane'nin müziğini anlamış, icra etmeye istekli ve yeterli bilgiye sahip müzisyenlere olan ihtiyaçtan sıklıkla bahsetmekteydi. Jones, Coltrane'nin grubunun en önemli üyesi olarak, orijinal albüm kayıdının üzerinden 28 sene geçtikten sonra, yani 1992 yılında, bu müziği yeniden ele almak için yeterli deneyime sahip müzisyenlerle çalışmaya karar vermiş.

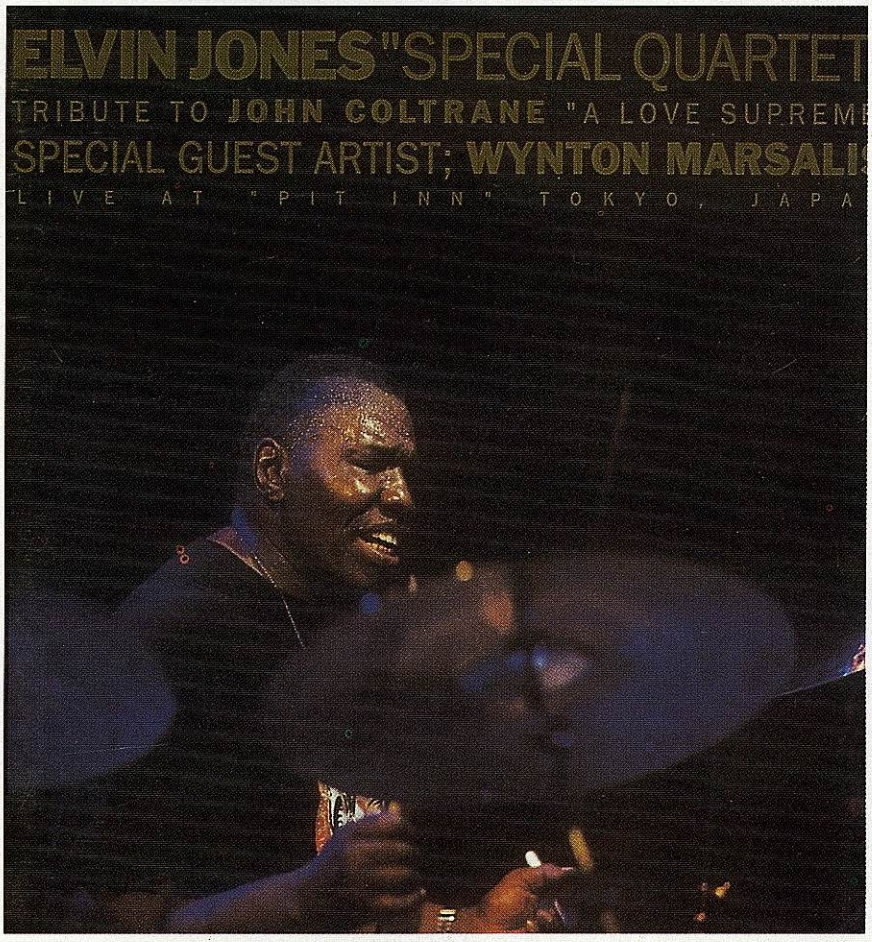

Yaşayan Blues'dan Bir Kayıp Daha:
John Lee Hooker

Benan Dinçtürk
benandincturk@hotmail.com

Ürüne ortak işçi çalıştırma sistemi (share-cropping) kölelik kurumunun kalkmasından sonra Mississippi Delta'sında en yaygın yöntemdi. İç savaş sonrası köleler uzun süre işsiz dolaştılar, özgürlüğün tadını çıkarmaya çalıştılar. Ancak geçinecek para olmayınca yavaş yavaş Delta'daki eski toprak sahiplerinin yanına dönmeye, iş istemeye, boğaz tokluğuna çalışma talebiyle gitmeye başladılar. Toprak sahipleri de güç durumdaydı. Yıllar boyu hükmettikleri bedava emek ellerinden gitmişti. Ülkedeki ekonomik durum kötüye gidiyordu. Pamuk tarımındaki geç makinalaşma nedeniyle hala insan emeğine büyük talep vardı. İşçilere ödeyecek paraları olmayan toprak sahipleri barınak ve yiyecek karşılığı işçileri çalıştırıyor ama kölelikten farklı olarak üründen elde edilen geliri işçilerle paylaşıyorlardı. Birinci Dünya Savaşı döneminde tarım ürünlerinin fiyatları yüksekti ve pamuğa büyük bir talep vardı. Ancak 1920'den sonra pamuk fiyatları düştü ve ülkenin diğer bölgelerine göre erken (Great Depression) bir ekonomiz kriz Delta'yı sardı (Lemann, 1991).

Ortakçı sistemi tamamen siyah bir kurumdu. Yani Amerika'da kölelik kurumu kalkmasına rağmen uzun süre devam eden siyah ve beyazı eşit saymayan ayrılıkçı sistemin (segregasyon) bir ürünüydü. İşte blues müziğinin en önemli örneklerinin söylendiği yıllar, Mississippi'deki ortakçı tarımın yoğun olduğu dönemlere rastlar (Lemann, 1991).

John Lee Hooker 1917'de Clarksdale yakınlarındaki Coahoma County'de ortakçı çiftçi bir ailenin oğlu olarak dünyaya geldi. Gitar çalmayı üvey babası Will Moore'dan öğrendi. Ancak kendisi Louisiana'nın Texas'la sınırı olan Shreveport bölgesinden geldiği için diğer Delta müzisyenlerinden farklı bir stili vardı. John Lee Hooker stilinin üvey babasından aldığını söylüyor, onun bazen Charlie Patton parçaları da çaldığını hatırlıyordu. Robert Pete Williams gibi bazı müzisyenlerde benzer bir stil görülür ama Hooker'ın gitar çalma tarzı tamamen kendine özgüdür (Palmer, 1981). Vokalleri ise Delta havasını taşır.

Çocukluğunda düzenli olarak kiliseye giden ve kilise korolarında şarkı söyleyen Hooker ondört yaşında evden ayrıldı ve Memphis'in ünlü Beale Caddesi'ndeki bir sinemada yer gösterici olarak çalışmaya

Gitar ve Bas Telleri

Jazz, Blues ve Rock için

İpeksi tuşe ve çalma rahatlığı...
Olağanüstü tonalite ve renklilik...
Tüm müzisyenlerce tercih edilmekte.

George Benson
Nickel Flat Wound

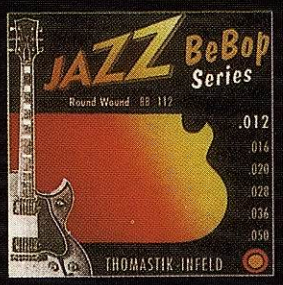

Jazz Bebop Series
Round Wound

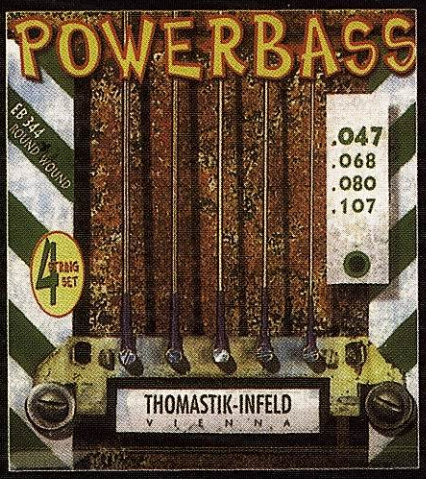

Power Bass
Round Wound

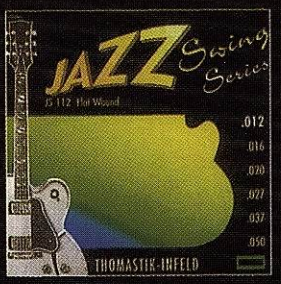

Jazz Swing Series
Flat Wound

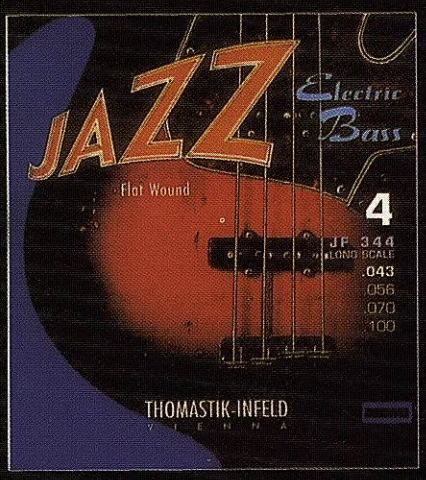

Jazz Electric Bass
Flat Wound

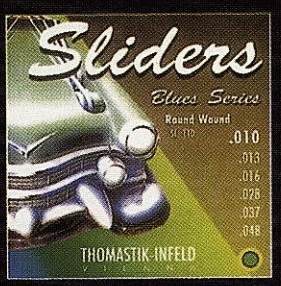

Sliders Blues Series
Round Wound

Plectrum
Acoustic Series

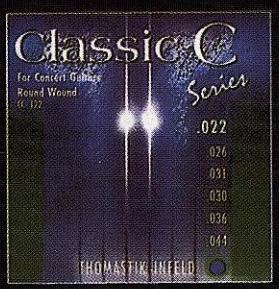

Classic C Series
Round Wound

THOMASTIK-INFELD

Toptan Dağıtım: Bosna Blv. ATA2 Sitesi, Erguvan Cad.No.3 Çengelköy-İst.
Tel: (0216) 4862552/54 Faks: (0216) 4860820

İstanbul: **Lale Plak,** Galip Dede Cad. No.1 Tünel-İstanbul
Tel&Faks: (0212) 2937739
Senkop Müzik, Galipdede Cad. No.14-16 Tünel-İstanbul
Tel: (0212) 2431989 Faks: (0212) 2431990

İzmir: **Trigon,** Gazi Bulvarı, Gazi İşhanı No.66/A Çankaya-İzmir
Tel&Faks: (0232) 4461076

Çocukluğunda düzenli olarak kiliseye giden ve kilise korolarında şarkı söyleyen Hooker ondört yaşında evden ayrıldı ve Memphis'in ünlü Beale Caddesi'ndeki bir sinemada yer gösterici olarak çalışmaya başladı

başladı. Arasıra arkadaş toplantılarında gitar çalıyordu. Daha sonra Cincinnati'ye ve oradan da Knoxville'e taşındı. Çeşitli işlerde çalıştı. 1943 yılında Detroit'e geldi. Blues onun için bir otomobil fabrikasında çalışmaktan arta kalan zamanlarında uğraştığı bir eğlenceydi. Zamanla Detroit'in siyah bögelerindeki kulüplerde çalmaya başladı. 1948 yılında bir plak dağıtımcısı tarafından keşfedildi ve ilk albümü Boogie Chillen Baharis Modern etiketiyle piyasaya çıktı. Parça çok ilgi topladı ve her yerde çalınmaya başladı.1949 yılında ise rhythm and blues listelerinde hemen bir numaraya çıktı. Şarkı blues'dan çok o dönemde popüler olan boogie-woogie tarzındaydı. Ancak piyano ile çalınan boogie-woogie'den farklıydı. Tek akorlu, vurmalı, sonu açık, kendini tekrarlayarak bir zirveye doğru yürüyen bir müzik tarzıydı. Bazı müzik yazarları onu blues öncesi bir tarz olarak ta tanımlarlar (Palmer, 1981). Belki de Hooker'ın tarzı 'country blues' olarak ta değerlendirilebilir. En önemli özelliklerinden biri de ayağını yere vurarak yarattığı tempodur.

Boom Boom

John Lee Hooker kısa süre sonra fabrikadaki işini bırakıp tamamen müziğe yöneldi. Ardı ardına Hobo Blues, Crawling Kingsnake Blues ve en çok bilinen parçalarından biri olan I'm in the Mood piyasaya çıktı. Uzun süre sadece gitarıyla parçalar kaydetti. Daha sonra San Francisco'ya yerleşti. Chicago'daki Vee Jay firmasına geçtikten sonra farklı enstrümanlarla kayıtlar yaptı. Eddie Taylor, Jimmy Reed ve Lefty Bates gibi müzisyenlerle çalıştı. 1962 yılında piyasaya çıkardığı Boom Boom ise yıllardır pek çok rock grubu tarafından farklı şekillerde kaydedildi. Altmışlı ve yetmişli yılların Rolling Stones, The Yardbirds, John Mayall gibi grup ve müzisyenlerini etkiledi. Blues müziğinin folk geleneğinde ele alındığı ellili yılların sonları ve altmışlı yılların başlarında kafelerde akustik blues çaldı.

John Lee Hooker 1989 yılında The Healer albümüyle büyük bir dönüş yaptı. The Healer, Carlos Santana, Robert Cray, Los Lobos, Bonnie Raitt ve Charlie Musselwhite gibi müzisyenlerle ortak bir çalışmaydı. 72 yaşındaki müzisyenin olağanüstü başarılı bir dönüşüydü bu. Altın plak alan bu çalışmayı iki yıl sonra Mr. Lucky izledi. Bu albümde de Albert Collins, Ry Cooder, John Hammond ve daha pek çok müzisyen yer aldı. İngiltere listelerinde ikinci sıraya kadar yükseldi. İlk kez bir blues albümü bu listede ikinci sıraya kadar yükselmişti. 1992 yılında Jimmie Vaughan, Robert Cray Band, John Hammond ve Charlie Musselwhite'ın da katıldıkları Boom Boom piyasaya çıktı.

1995 sonunda piyasaya çıkan Chill Out ve 1997 yılında yayınlanan Don't Look Back John Lee Hooker'ın son döneminin en başarılı iki albümü oldu. Van Morrison'ın ve Charlie Brown'ın katıldıkları Chill Out, 'En İyi Geleneksel Blues Albümü ödülünü aldı. Bu albüm, John Lee Hooker'ın ayak vurmalı, tek akorlu blues tarzını belirgin olarak yansıtmaktadır.

Don't Look Back albümünün tamamı Van Morrison'la ortak kotarılmıştır. Bu albüm Delta blues'dan yola çıkan ve geç John Lee Hooker ekolünü yansıtan çok başarılı bir albümdür. Blues temalarının en çarpıcı şekilde yansıtıldığı Van Morrison bestesi Healing Game eve dönüşün huzuruyla hafif burukluğunu beraber anlatır. John Lee Hooker yorumu bu parçayı bambaşka biçimde hissettirir:

Tekrar o köşedeyim, o ait olduğum yerde
Her şey aynı, hiç bir şey değişmemiş
kimsenin bilmediği, kimsenin geçmediği
eski caddelerde, eski yollarda
Yine köşelerde, herşey aynı, hiç birşey
değişmez yeniden toparlanma oyununda
Serseriler şarkı söyler, kendine gelmenin
altın günleridir bunlar
Yüksek sesle şarkı söyle, gururla söyle,
kendi adına söyle
Yeniden toparlanmanın, yenilenmenin
şarkısını söyle
Eve yürürken, yine iyileşme oyununu
oynuyorum işte

John Lee Hooker bestesi Travelling Blues ise her zaman yolda olan yalnız bir blues insanının öyküsüdür. John Lee Hooker'ın yavaş yavaş birikip belli bir yoğunluğa ulaşıp taşan duyguları, adeta Robert Johnson'ın Come on in my kitchen şarkısıyla yanıt bulabilecektir. Van Morrison ise tıpkı gospel parçalarda koristlerin solistlere verdiği sözel ve duygusal desteğe benzer bir şekilde Hooker'la birlikte şarkıyı zirveye taşır.

Yine John Lee Hooker bestesi Rainy Day ise acılı bir ruh halinin yağmurlu bir günle özdeşleştirir. Sözü edilen parçalar blues balladlarının yanısıra albümde Spellbound ve I love you, honey gibi tempolu parçalara da yer verilmiştir. 1998 yılında çıkan Best of Friends adlı son albüm ise dokuz yıllık süreç içinde pek çok ünlü sanatçıyla yaptığı ortak çalışmaların derlendiği bir albümdür.

21 Haziran 2001 sabahı Delta'nın yükünü çekmiş, blues'un içinden gelmiş John Lee Hooker yaşama 84 yaşında veda etti. Yaşlılık dönemlerini pek çok blues müzisyenine farklı olarak rahat ve mutlu geçirdi. Son on iki yılda yeni hayranlar edindi; blues dünyasındaki öncülerden biri olmanın dışında müziğin son yıllardaki gelişiminde de söz sahibi oldu. 28 Haziran'da Oakland California'da düzenlenen bir törenle hayranlarına veda etti. 17 Ekim'de Amerika'da St. Martin Press yayınevinden biyografisinin piyasaya çıkması bekleniyor. Kick Films adlı bir Alman firması da John Lee Hooker hakkındaki dokümanter filmini 30 Eylül'de piyasaya çıkaracak.

1997 yılı albümü Don't Look Back, 'arkaya bakma' diyor ama dönüp geriye bakınca verimli bir yaşam ve klasikleşmiş pek çok blues şarkısı bıraktığını görüyoruz. John Lee Hooker'ın anısına saygıyla...

KAYNAKÇA

Palmer R (1981) Deep Blues, Penguin Books

Lemann, P (1991) The Promised Land: The Great Black Migration and how it changed America, Vintage Books, Random House Inc.

The Rosebud Agency

Ted Heath (1900-1969)
Ray Noble (1903-1978)

Orhan Argun

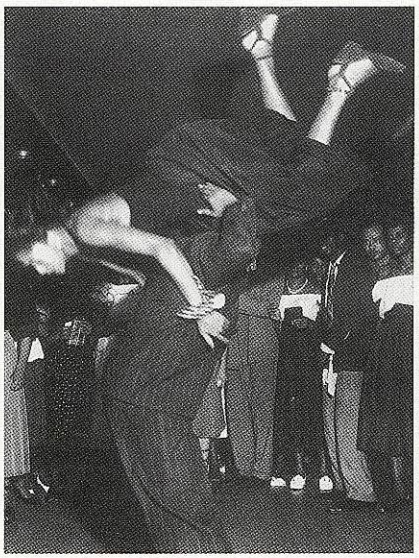

Bugüne dek hep ABD kökenli big band'leri andık. İngiltere, Fransa, Almanya ve İskandinavya gibi ülkelerde de birinci sınıf büyük jazz ve dans orkestraları müzik tarihine geçmişlerdir. Bugün de bu ülkelerde ve Japonya, Avustralya gibi uzak diyarlarda kaliteli big band'ler müzik yapmaktadırlar.

Bu yazıda İngiltere'den yetişen iki ünlü isimden ve topluluktan kısaca söz edeceğiz. Benim favorim Noble ama big band jazz'a daha çok yer verdiği için Ted Heath ile başlayalım.

1940'lı yıllarda BBC kısa dalga radyosundan hemen hergün canlı big band müziği dinlerdik. İngiltere'nin tanınmış orkestraları BBC stüdyolarından canlı yayınlar yaparlardı. Onbeş yirmi değişik orkestra dinlediğimi hatırlıyorum ki nüfusa göre çok iyi bir oran bu.Ted Heath müzik yaşamına bu topluluklarda trombon çalarak başladı. Jack Hilton, Andreas ve Geraldo topluluklarında çaldı. Diğer birçok İngiliz müzisyeni gibi, Amerika'da bulunan bir topluluk hayranıydı. Onun şerefiyle tanışacağı ve arkadaş olacaklarını hayal bile etmiyordu. Glenn Miller 1944 yazında Londra'ya gelip radyo yayınlarına başladığında, Heath ve birçok müzisyen bu konserlere gitmeye başladılar. Nihayet Miller ile tanıştı ve iki tromboncu olarak sohbetler yaptılar. Ve Heath kararını verdi, kendi orkestrasını kuracaktı. Miller askeri orkestrasının bazı swing aranjmanlarını ona hediye etti. Bir süre sonra Ted Heath orkestrasınını BBC'den dinlediğimde bunlardan birini, Caribbean Clipper'ı işitmiş ve Miller çalıyor sanmıştım. Ekim 1944'deki bir konserde Heath hem kendi orkestrasını Londralı'lara sundu ve hem de Binbaşı Miller ve topluluğunun da bu sadece İngiliz müzisyenlerine ait konsere katılmasını sağladı. Heath orkestrasının konseri oldukça beğenildi, en çok alkış toplayan parça bir başka Miller hediyesi Swing Low Sweet Chariot oldu. Miller bölümü yarım saat sürdü ve çok beğenildi. İkibinden fazla seyirci ve dinleyicinin doldurduğu salondaki dört saatlik müzik şöleninin yıldızı ise 10 yaşındaki davulcu, harika çocuk Victor Feldman oldu.

Ted Heath ve orkestrasının BBC'deki yayınlarını hatırlıyorum. Önceleri o zamanki trend'e uyarak 5 sax, 4'er trompet ve trombon ve 4 ritm olarak teşkil ettiği kadroya sonraları kemanları da eklemişti. Tanınmış vokalistler konuk sanatçı olarak bu konserlerde yer alıyordu. Tıpkı Miller'ın ordu orkestrası gibi hem jazz ve hem de dans ve konser müziği çalıyorlardı. Ancak 1950'lerde yaylılar kadrodan ayrıldı.

Diğer İngiliz orkestraları gibi, Heath de Amerikalı şeflerin etkisinde kaldı. Miller'ın sax bölümünün klarinet liderliğinde çalması gibi. Heath de soprano saksofon liderliğinde çaldırdı bu bölümü, bazı romantik parçalarda. Diğer bir Amerikalı tromboncu, Tommy Dorsey de etkilendiği isimdi. Radyo konserlerinin sonunda, kendi imza parçası olan Listen To My Music adlı aranjmanı çalar, eğer zaman kalırsa hemen arkasından Dorsey aranjmanı Opus No.1'in o görkemli intro'sunu da çalardı. Sonraki yıllarda Dizzy Gillespie, Woody Herman, Stan Kenton ve Count Basie gibi şeflerin de modern düzenlemelerini kendine örnek aldı.

Ted Heath ve orkestrası 1956'da bir Amerika gezisi yaptı, doğudan batıya birçok şehirde konserler verdiler. Sanıyorum New York Carnegie Hall'daki konserleri plağa da alındı ve LP olarak yayınlandı. Bu turne sırasında tanıştığı o yılların ünlü aranjörleri Heath orkestrası için özel düzenlemeler yaptılar. Quincy Jones, Tadd Dameron ve Bill Russo gibi ünlü aranjörlerin chart'larını çaldı ve plağa kaydetti.

Big Band müziği sevenlere Heath topluluğunun Hot Toddy, East of the Sun, Holiday for Strings, Ray Noble bestesi Cherokee gibi kendi özel düzenlemelerini dinlemelerini öneririm. Bir de Gillespie big band aranjmanlarından etkilenerek yaptığı The Champ çalışması vardır ki tüyler ürperticidir.

İngiltere'nin kalburüstü müzisyenleri Heath orkestrasından yetişti. Bunlar arasında, Ronnie Scott (ts), Kenny Baker (tp), Jack Parnell (d) ve Johnny Dankworth (as) gibi çok ünlü jazz müzisyenleri bulunuyor.

Ted Heath ve orkestrası, big band jazz tarihine İngiltere'den yetişmiş en iyi topluluk olarak geçecektir. Ama koleksiyonumda, bir canlı yayından alınma teyp kaydından başka LP veya CD olmadığını söylemeliyim. Bunun sebebi ise, sanıyorum, 1940'ların ikinci yarısında BBC'den bu orkestranın konserlerini sık sık dinlediğim olmuştur. Zaman zaman dolaştığım müzik mağazalarında hiçbir CD'sine rastlamadım. LP veya 78'leri de Türkiye'ye gelmedi herhalde.

Bu yazıdaki ikinci ismimiz Ray Noble ve müziği konusunda ise farklı düşünüyor ve CD'lerini elde etmek istiyorum. Bunun açıklaması aşağıda. Soyadı gibi asil görünüşlü, mükemmel ses tonuna ve diksiyonuna sahip Ray Noble 19 yaşında müzik kompozisyon ve aranjman dalında yapılan bir yarışmayı kazanarak BBC'de müzik direktörü olarak çalışmaya başlamıştı. İşi gereği tanıdığı birçok müzisyen arasında iyilerini seçmeyi bilmiş ve sadece stüdyo plak kayıtları yapmak üzere bir orkestra kurmuştur. Öyle ki İngiltere'de hiçbir konser vermiş, gece kulübünde veya otelde çalmış değildi. Orkestrasının plak çalışması bitince müzisyenler ait oldukları çeşitli topluluklara döner ve ertesi çalışmaya kadar Ray'i görmezlerdi. O da BBC'deki görevine devam ederdi. Ancak bu 78'li plakların satış-

Ted Heath
Ray Noble

ları çok iyi gidiyordu. Acaba diyorum, bu 78'lerden Türkiye'ye gelen oldu mu? Sanıyorum olmuştur, çünkü o günlerin 1930'ların ilk yarısı, ünlü dans parçaları, şarkıları Ray Noble'un bizzat yaptığı çok cazip, sevimli aranjmanlarla plağa alınıyor ve bütün Avrupa kıtasına ve hatta Amerika'ya bile gönderiliyordu.

İşte bu Atlantiğin öbür yakasındaki satışlar RCA Victor plak şirketinin dikkatini çekti ve Ray Noble Amerika'da bir orketra kurup çalmak önerisi ile karşılaştı. Maceraperest Noble bu teklifi kabul etti ve manaceri Bill Harty ve vokalisti al Bowlley ile birlikte New York'a geldiler. Onları, Ted Heath konusunda adını andığımız aynı kişi karşıladı. Glenn Miller. Noble'u davet edenler, orkestra için müzisyen seçimini Miller'ın yapmasını uygun görmüşlerdi. Miller, tanıdığı stüdyo müzisyenleri arasından 4 sax, 3 keman, 2 trombon –ki biri kendisi idi- 2 trompet ve 4 ritm müzisyeni seçti ve provalara başladılar. Manecer Harty davul çalıyordu, piyanist Claude Thornhill, gitarist o günlerin en iyisi George Van Epps idi. Bence tek eksik bir bayan vokalistin olmaması idi. Kimbilir belki vardı da plak çalışmalarında yer almadı.

Bu orkestra 1935 başlarında çalışmalara başladı. Plak kayıtları yaptılar, otellerde çaldılar. Müzisyenler arasında bulunan Will Bradley (tb), Charlie Spivak (tp), Thornhill (p) ve Bud Freeman (ts) hepsi ileride big band şefi olacaklardı. Tabii, aranjör ve tromboncu Miller da. Aranjman konusu iki seçkin müzisyen arasında tartışma konusu oluyordu. Miller'ın Noble aranjmanlarına diyeceği yoktu. Bu aranjmanlar plakları satıyor ve dans edenleri mutlu ediyordu. Miller'ınkiler ise oldukça ayrıntılı ve çalması zor düzenlemeler idi. Ray bunları kısaltıyor, bazı kısımları atıyor, parçayı dans edilebilir hale getiriyordu. Amerikalının bütün bu müdahalelere kızdığı söyleniyorsa da, bence, Miller'ın dört yıl sonra kurduğu orkestrasının aranjmanlarında ve hatta 46 kişilik askeri orkestrasının o görkemli düzenlemelerinde Noble'ın büyük etkisi olmuştu. Al Bowlley'in romantik vokalleri, sax bölümünün kemanlarla birlikte çalması, brass'ın katkıları, arada bir duyduğumuz bas klarinet bu topluluğu 1930'ların en iyi dans orkestrası yaptı kanımca. O yüzden çaldıkları otel dans salonu her gece dopdolu idi ve müzisyenler çok iyi para kazandılar. Moralleri yüksek ve keyifleri yerindeydi. Bir gece, saat gece yarısı 03'de mesai bitince üniformalarını çıkarıp evlerine gitmek üzereydiler ki otel müdürü telaşla geldi yanlarına ve zengin otel sahibinin arkadaşlarıyla baskın yaptığını ve müzik istediklerini bildirdi. Küfrederek giyindiler ve platforma çıktılar ama piyanist yoktu. Ray Noble piyanonun başına geçti ve program başladı. Beş-on dakika sonra Claude Thornhill rugan ayakkabıları, papyonu, beyaz gömleği vs. sakin biçimde geldi, taburesine oturdu. Tek bir eksiklik vardı, pantolonunu giymemiş, uzun beyaz donu ile çıkmıştı sahneye!

Bu başarı bir-iki yıl sürdü, sonra işler zayıfladı, başka topluluklar ortaya çıktı ve ne yazık ki Ray Noble orkestrası dağıldı. Bir başka neden vokalist Bowlley'in İngiltere'ye dönmesiydi.

İngiliz şef arkadaşı Bill Harty'yi de yanına alarak Hollywood'un yolunu tuttu. Yeni bir orkestra kurdu ve filmlerde fon müzikleri çaldığı gibi gece kulüplerinde dans eden çiftleri mutlu etmeye devam etti. Bu ve daha sonraki orkestralarında yıldız müzisyen yoktu ama hepsi Noble'un mükemmel seçimi ile geldikleri için yaptıkları müzik birinci sınıf idi, hiçbir jazz solisti olmasa da. Onun gibi seçkin, üstün kaliteli dans ve şarkı adamı olan Fred Astaire'in radyo programlarında ve stüdyo plak kayıtlarında Ray Noble orkestrasını tercih etmesi yeterli kanıt. 1937-38 yıllarında Noble hem Astaire'in müzikal filmlerinde ve hem de konser çalışmalarında ona eşlik etti ve bu filmlerin bütün dünyada sevilmesini sağladı.

Noble diğer müzikal filmlerinde de orkestrasyon yaptı. Son yıllarda TV ekranlarında, evvelce sinemada veya Amerika'da TV'de hiç görmediğim şahane müzikal filmlerde onun adını okuyor ve aranjmanlarını büyük zevk ile dinliyorum.

Noble ilginç, muhteşem düzenlemeleri yanında güzel müzikler de besteledi. Jazz dünyasına en büyük hediyesi Cherokee'dir. Önce Charlie Barnet bunu kaydını yaptı, jazz severlere tanıttı ve kendisine de ün yolunu açtı. Sonra diğer büyük orkestralar, küçük gruplar çok değişik, hepsi de mükemmel aranjmanlarla bu parçayı bir jazz klasiği haline getirdiler. Geçen yazıda unutmuşum, Basie orkestrasının 78'in iki tarafına kayıtlı uzun bir aranjmanı vardır. Binbaşı Miller ve orkestrasının Londra'daki konserlerinde en çok çalınan parçalarından biri çok değişik aranjmanı ile Cherokee'dir. Wynton Marsalis dörtlüsünden videoda seyredip dinlediğim, baştan sonra trompet solosu ile seslendirdiği Cherokee gerçek bir başyapıttır.

Noble'un romentik besteleri de vardır. The Very Thought of You, The Tough of Your Lips, Isle of the Capri bunların başında gelir. Ünlü vokalistlerin repertuarında yer almıştır bütün bu güzel şarkılar. Aslında kendisi de novelti dediğimiz şov şarkılarında, biraz da alaycı bir tavırla şarkı söylemiş veya diğer vokalistlere laf atarak katkıda bulunmuştur.

Amerika'dan ayrılırken, ileride dinlerim bakalım nasıl bir müzik bu diyerek aldığım bir LP bana Ray Noble'un ne kadar dörtbaşı mamur bir müzisyen olduğunu kanıtladı ve arşivimin en iyi plaklarından biri oldu. Bu Miller'ın seçtiği müzisyenlerden kurulu orkestrası ve bazı parçalarını sizlere kısaca yazmak istiyorum. Önce teknik başarıyı belirteyim. 1935-37 yıllarında yapılan 78 kayıtları o kadar temiz ve canlı ki bunların LP haline getirilmesiyle adeta CD kalitesi elde edilmiş. 15 kişilik orkestranın her enstrümanını duyuyorsunuz. Bu yazıyı hazırlarken tekrar dinledim ve Noble aranjmanlarının da çok ayrıntılı olduğunu anladım. Usta müzisyenler bu zor chart'ları çalabilmek için aşırı dikkat sarfediyorlar ve bu yüzden jazz veya swing duygusu azalıyor.

LP'nin 16 parçası arasında en iyileri, hepsi Noble aranjmanı olan ballad'lar. Why Dream, klarinetler introsu, akustik gitar solosu ve keman bölümünün melodiyi vermesiyle açılıyor. Bowlley'in vokalinden sonra sax bölümünün nefis harmonisini işitiyoruz. With All My Heart'da sax'lar kemanlarla birlikte çalıyorlar ki Miller 8 yıl sonra bu biçimi asker orkestrasında uyguladı. Orkestranın muhteşem finali var. Dinner For One'da Bowlley karısını aldatan kocasının üzüntüsünü gitar, bas klarinet ve kemanlar eşliğinde anlatıyor. Noble, üç film şarkısını da sevimli, neşeli biçimde düzenlemiş. Park Ave. Top Hat ve Double Trouble adlı parçalarda vokal grupları yer almış, Noble onlara laflar atıyor. Miller hızlı parçaları düzenlemiş ama çok ayrıntı var. Bugle Call Rag'da folk şarkılar, modern klasiklerden Fransız milli marşına kadar temalara yer vermiş. Dinlemesi iyi ama jazz olmadığı gibi dans etmek de zor. Chinatown, My Chinatown adlı aranjmanı LP'nin jazz duygusuna yer veren tek parçası. Keza, Dinah'da sonradan dünyanın ilgisini çekecek Miller riff'leri var. Ray Noble CD'lerini aramayı sürdürüyorum!

36. Pori Jazz Festivali

Pori, Finlandiya'nın batı kıyısında küçük bir liman kenti. 36 senedir bir gelenek haline gelmiş olan jazz festivali, her yıl Temmuz ayında bir hafta süresince düzenleniyor.

Özgür Ayabakan

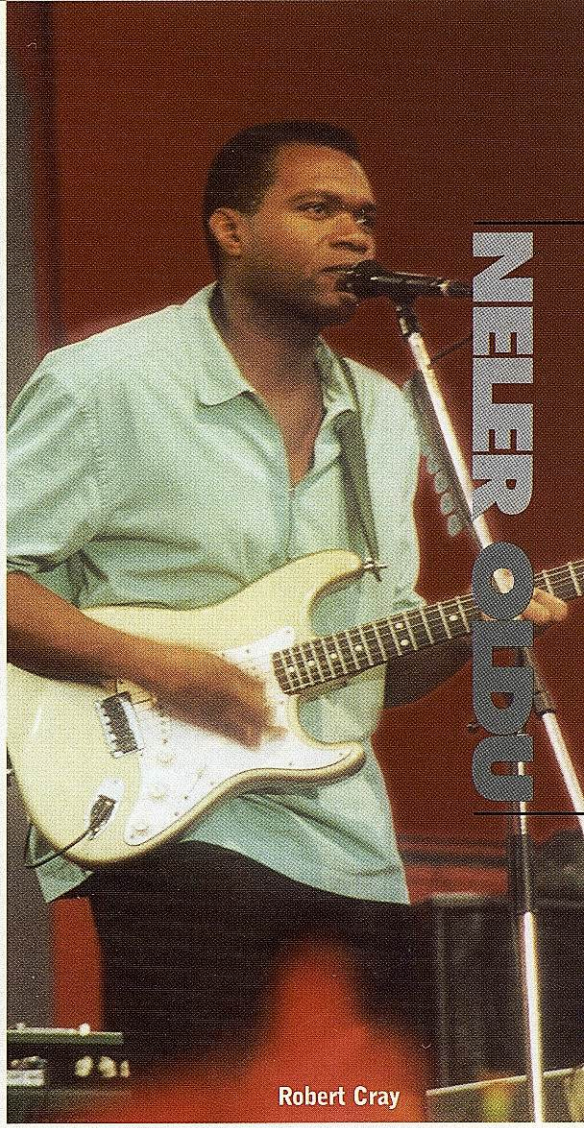

Robert Cray

14 Temmuz akşamı festivalin açılış gecesiydi. Pori'nin küçük caddelerinde kulağınıza jazz tınıları gelirken hızlı adımlarla seslerin geldiği yeri bulmaya çalışıyordum.Festival alanı, Pori kentinin kıyısında "Jazz Street" adını verdikleri cadde boyunca devam ediyor. Zaten kalabalığı takip etmek yeterli. Cadde başına geldiğinizde müziğin büyüsü insanı içine çekiyor. Yol boyunca büyük çadırlar kurulmuş, halk tahta uzun masalarda jazz atmosferinde bira içerek sohbet ediyorlar. "Cafe Jazz" ya da "Kansas Garden" gibi mekanlar için rezervasyon gerektiğinden içerisi tıka basa dolu. Camlardan içeri bakınca keyifli bir jam session görebilirsiniz. Henüz kalacak biryer bulamamıştım, fakat saat 22:00'de, güneş daha batmamışken sırtımda ağır bir çantayla camdan Ted Curson Quartet'i dinlemeye başladım.

Pori, Finlandiya'nın batı kıyısında küçük bir liman kenti. 36 senedir bir gelenek haline gelmiş olan jazz festivali, her yıl Temmuz ayında bir hafta süresince düzenleniyor. Aslında kış aylarında yalnızlığa gömülen kent, Temmuz ayında nüfusunun 10 katı olan 100.000 kişiye kucak açıyor. Bir de Fin halkının uzun kış günlerinden sonra, festivali doyasıya yaşamak istediklerini yüzlerinden okuyabilirsiniz. Balıkçı kasabası olan Pori, birdenbire dünyaca ünlü müzisyenleri ağırlıyor ve festival çok önemli bir gelir getiriyor.

Geçmişte ağırlananlar arasında B.B.King, Stevie Ray Vaughan, Miles Davis gibi isimler var. Bu yaz da çok renkli bir program hazırlanmış ve birçok müzisyen davet edilmişti. Pori için çok tanıdık bir isim olan Önder Focan, 7 yıldır bu organizasyona ülkemizden çağırılıyordu. Festival alanında halka açık sahnelerde de çaldı ve swing tarzını benimsemiş olan seyirciden büyük ilgi topladı. Özellikle Vitali ile birlikte çaldıkları yüksek performanstaki jam sessionlar dikkatle izleniyordu.

Cumartesi başlayan konserler, Çarşamba gününe kadar jam session ağırlıklı devam etti. Gün içinde 12:00, 14:00, 17:00, 18:00, 20:00 saatlerinde halka açık konserler düzenleniyordu. Ortalama bir saat süren bu konserler genç müzisyenleri de kapsıyordu. Hatta birkaç yerel grup da sahne aldı. En çok dikkatimi çeken, çalınan her solonun seyirci tarafından dikkatle izlenerek hakkının verilmesiydi (İstanbul'da Ray Brown'u erken alkışlayarak biraz üzmüştük). Çarşamba kalabalık en üst seviyedeydi (ilk akşam kamp yerinde benimkiyle birlikte iki çadır vardı. Çarşamba bu sayı otuzbeşti). En önemli neden, daha büyük bir kapalı konser alanı olan "Workshop"ta gerçekleşecek konserdi. Bu konserin benim için iki önemli konuğu vardı: "Robert Plant & His strange sensations" ve "Robert Cray Band".

Ertesi gün ikinci büyük konser alanı olan 3500 kişilik bir park da açıldı ve saat 15:00 ile 22:00 arasında konserler gerçekleşti. "Chick Corea New Trio", "Bobby McFerrin" ve "Keb Mo" önemli isimlerdi. Kapanışı yine Pori'deki son konseriyle Robert Cray yaptı. Akşam saat 21:00 gibi tekrar Workshop'taydık ve bu kez tam bir blues fırtınası esti. Yeni albümleri için turnede olan "Walter Trout Band" ve "John Mayall & The Bluesbreakers" sırayla sahne aldılar. Walter Trout performansıyla seyirciyi hareketlendirdi ve ardından İstanbul'da da iki kez konser veren John Mayall efsanesi heryeri kapladı.

Cuma günü "Kirjurinluoto Concert Park"ta bu kez "Brecker Brothers" ve "John Hammond's Wicked Grin" konser verdiler. Gary Moore, rahatsızlığı nedeniyle iki konserini iptal etti ve yerine Rock tarihinde çok önemli bir kişilik olan "Peter Green" çıktı. Geçirdiği hastalıklar nedeniyle eskisi gibi çalamasa da, o Peter Green'di ve uzun süre alkışlandı.

Festival, akşamları 10 civarındaki sahnede aynı saatlerde tüm hızıyla sürüyordu ve en can alıcı sessionları yakalayabilmek için ordan oraya koşturup davetiye için hızlı davranmak gerekiyordu. Diğer bir seçenek de, gece yarısını bekleyip daha ucuza bilet bulmak. Konserlerin çoğu için bir hafta öncesinde çok rahat bilet bulabilirsiniz. Ama küçük mekanlar için daha erken davranmalısınız. Kalacak yerinizi (eğer çadırda kalmayı düşünmüyor iseniz) en az bir ay önce ayarlamış olmanız gerekiyor. Aksi taktirde problem olabilir. Çadırınız ve uyku tulumunuz varsa, yanınızda götürüp güzel bir kamp yerinde kalabilirsiniz (günlük 30-70 Fin Markkası). Festival programı için www.porijazz.com sayfasına bakabilirsiniz. Sorularınız varsa bu sayfadaki personele e-mail göndermeniz yeterli. Çoğu kez aynı gün içinde sorunuz cevaplanır.

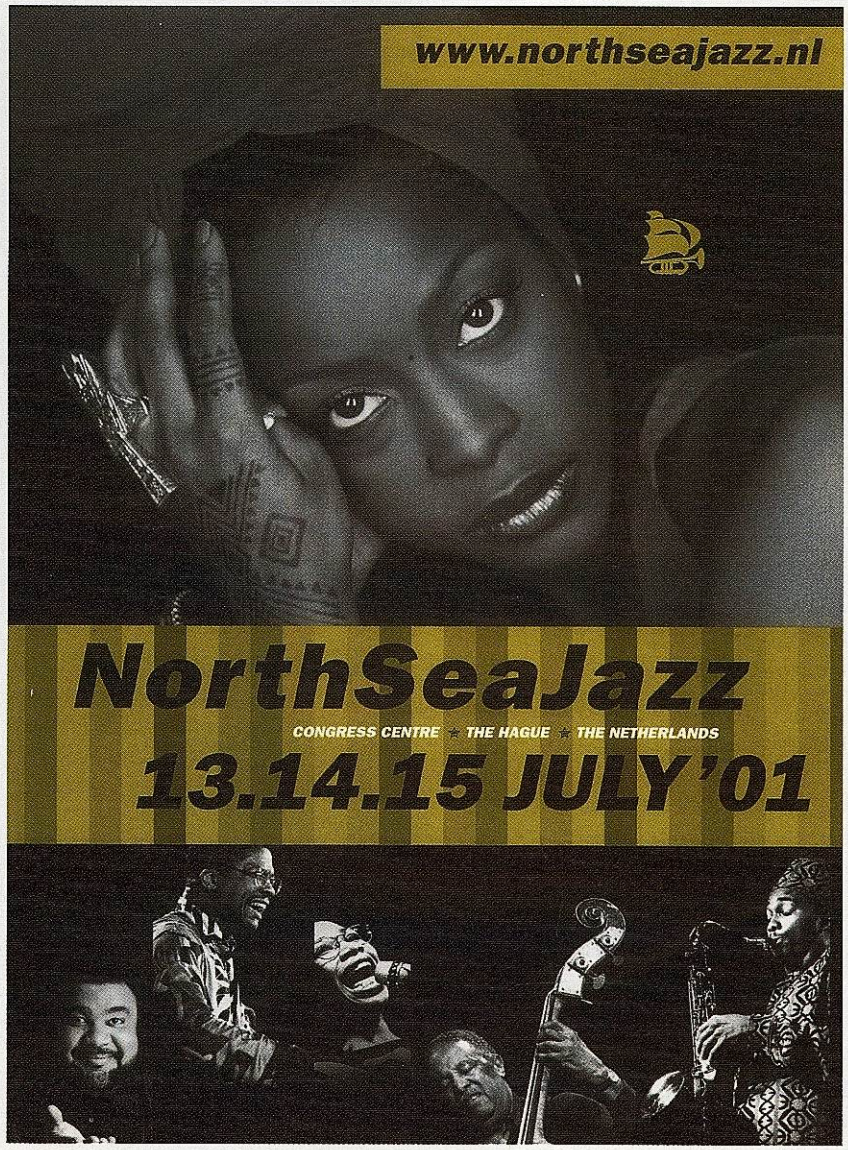

Northsea Jazz Festivalinden Notlar

Son 26 yıldır Hollanda'nın La Hey şehrinde düzenlenen Northsea Jazz Festivali bu yıl da oldukça renkli geçti. 13-15 Temmuz günlerinde düzenlenen festivalden kısa notlar aktarmaya çalışayım:

Metin Paksoy / Brüksel

13 Temmuz 2001 Cuma:

17:00 Festivalin yapıldığı Congressgebouw binasının kapıları açılıyor. On binlerce jazz sever, ellerinde programları, 14 sahnede aynı anda çalacak olan binlerce müzisyen arasından hangilerini izlemeye vakit bulacağını düşünüp, göreceklerine sevinip, kaçıracaklarına hayıflanarak, hafif bir itişmeyle kapılardan içeri akın ediyor.

18:00 Günün programı çok yüklü. Her zevke göre konser var. John McLaughlin-Shakti, Mike Stern aynı saatlere denk gelmiş, gitardan hoşlananlar yandı.

18:10 Jackie McLean, Mal Waldron, Reggie Workman ve Andrew Cyrille'den oluşan bir dörtlü, Jan Steen Zaal salonunda çalıyor. Uzun free sololar. Waldron'un klasik ballad'ı "Soul Eyes"ın yorumunda McLean'in solosu mükemmel.

19:00 Rembrandt Zaal'da, Kirk Lightsey/Jean Toussaint dörtlüsü, standart bir repertuarın enerjik yorumuyla bol alkış alıyor. Müzisyenler mutlu.

19:45 Yemek için festival binasının birkaç yerinde restoran mevcut ama oturup yemek yemek müzikten uzak kalmak demek. Care: ayaküstü sandviç, hot dog, poğaça veya pop corn ile idare etmek. Küçük kaplarda meyve ve dondurma da mevcut. Ayrıca birkaç yerde baharatlı yiyecekler, dilim pizza ve bol içecek var. İnsan aç kalmaz.

20:15 Joe Zawinul, Spiegeltent kulübesinde bir wokshop yapıyor. Avusturyalı müzisyenin klasik müzikten jazz'a, rock'tan her türlü folklore kadar uzanan zengin bir müzik dünyası var. Akşam vereceği konsere herkes davetli.

21:15 Pop müzikten hoşlananlar, dev bir hangarı andıran Statenhal'deki Van Morisson konserinden hoşnut. Ardından Herbie Hancock, "Future to Future" adlı (DJ'li) yeni fusion grubunu tanıtıyor. Aynı anlarda Dave Douglas, altılısı ile, Mary Lou Williams'ın bestelerini de içeren klasik parçaların modern yorumlarını sunuyor. Salon tıklım tıklım.

22:30 Daha da büyük bir izdiham Brad Mehldau'un konserinde yaşanıyor. Sağlık ve güvenlik görevlileri, salona girmek için adeta üst üste yığılmış seyircileri zor kontrol ediyor. İçeride Mehldau ve arkadaşları, iletişim ve beraberlik üzerine kurulu iki set çalıyor. Özellikle ikinci set mükemmel.

23:30 Maria Schneider/Brussels Jazz Orchestra ile Gil Evans Orchestra'nın konser saatleri kısmen çakışıyor. Bu program daha iyi yapılabilirmiş şüphesiz. Aynı durum George Duke ve George Benson konserleri için de geçerli. Pop jazz sevenlerin ne günahı var?

00:30 The Zawinul Syndicate, dünyanın her yerinden gelmiş kadrosuyla küreselleşme çağını yansıtan "World Music" tarzının en başarılı müziklerinden birini sunuyor.

01:30 Saksafoncu James Carter'in Django Reinhardt'tan esinlenerek kurduğu "Chasin' the Gypsy" grubu, Jan Steenzaal'da çalıyor. Festivalin iki günü daha var, bütün enerjimizi bir günde tüketmeye gerek yok.

02:00 Geride kalan günün programına tekrar bakıldığında, görmeye zaman bulunamayan konserlerin çokluğu göze çarpıyor: The Art of Four, Toots Thielemans, Von Freeman/Chico Freeman, Ahmad Jamal, Randy Weston (son ikisi yine çakışıyormuş!). Onların dışında, DJ Gilles Peterson'un techno/acid jazz davetlilerini ve Avrupalı/Amerikalı öğrenci big band'lerini başka zaman dinleyeceğiz artık.

14 Temmuz 2001 Cumartesi:

17:00 Festivalin ikinci günü için kapılar açılıyor. Program yine yoğun.

18:00 Festivalin koltukları numaralı olan tek salonu PWA Zaal'da şarkıcı Dianne Reeves, Sarah Vaughan anısına bir konser veriyor. Aynı anda, Paulus Potter Zaal'da, efsanevi bluesman Robert Johnson anısına düzenlenmiş bir dizi konserin ilki başlıyor. Uğramaya zaman olacak mı acaba?

18:15 Yuri Honing, Paul Bley ve Charlie Haden, free olarak başlayan bir konseri tanınmış standartların özgür yorumlarıyla tamamlıyor. Jan Steen Zaal biraz gürültülü bir salon, giren çıkan çok, koltuk yok, seyirciler yere oturmak zorunda. Müzisyenlerde konsantrasyon zorluğu gözleniyor. Seyircilerde de.

19:00 Van Gogh Zaal'da, yeni "yıldız" şarkıcı Jane Monheit'in güzelliğini eleştirmenler tartışmıyor. Yeteneği ayrı konu.

19:45 Çatı katına kurulmuş dev çadırın altında oturacak yer bulmak zor. Dakterras, bütün gün Verve firmasına ayrılmış. Nicholas Payton konserini bitirmiş. Yetenekli saksofoncu Chris Potter, son albümü "Gratitude"da kaydettiği ve kendi bestelerinden oluşan bir repertuarı albümdekinden çok daha enerjik bir biçimde yorumluyor. Festivallere işte bu tür konserler için gitmeye değer!

21:30 Charlie Haden Quartet West, akılda kalan melodilerden ve yetkin sololardan kurulu bir program sunuyor. Konserin sonlarına doğru şarkıcı (ve "Verve recording artist") Ruth Cameron gruba katılıyor. Kimin fikri acaba?

22:30 Chick Corea'nın yeni üçlüsü, Roy Hargrove konseri, Paul Bley üçlüsü ve Fransız piyanist Jean-Michel Pilc'in üçlüsü aynı saatlere denk geliyor. Seçim çok zor.

23:00 Bobby McFerrin, önce solo konseriyle, sonra da Chick Corea'nın üçlüsüyle verdiği konserde yeteneğini sergiliyor. Özellikle seyirciyle kurduğu iletişim eşsiz.

00:00 Chris Potter bir workshop veriyor. Kenny Barron/Ron Carter/Billy Cobham iki set çalıyorlar. Lars Danielson'un grubunda Dave Liebman, Bobo Stenson ve Jon Christiensen var. Hepsine yetişmeye imkan yok.

01:30 Marcus Miller, Statenhal'de çalıyor. Geç oldu, festivalde bir günümüz daha var.

15 Temmuz 2001 Pazar:

15:00 Son gün. Kapıda yine izdiham. Ek bilet alanlar, R&B şarkıcısı Erykah Badu'yu dinlemeye gelmiş.

16:00 PWA Zaal'da Ray Brown 75. yaşını kutluyor.

16:15 Joe Lovano, 52. Sokak temalarını çaldığı (çoğu 50'li yılların besteleri) dokuzlusu ile "mainstream" türünün en güzel örneklerinden birini veriyor.

17:30 John Scofield'in grubu, Joey Baron'un iki gitarlı "Killer Joey" grubuyla çakışıyor. Gitar sevenler kaderine küssün.

18:00 Cesaria Evora, tarzına uygun, yalın bir konser yeriyor.

18:30 Mondriaan Zaal'da Philip Catherine dörtlüsünün konserinin sonu ile Jan Steen Zaal'da Pat Martino üçlüsünün konseri arasında 15 dakika var. Bu sefer zamanlama tutmuş (hayret!)

19:00 Çatı katında Steve Coleman, "Five Elements" grubuna kattığı iki(!) trompetçiyle beraber, elektrikli bas/davul ikilisinin girift ve sert ritmleri üzerine tamamen kendine özgü karmaşık sololarını çalıyor. Yakından dinleyince tanıdık nağmeler kulağa çalınıyor: Yoksa bu Round Midnight mi? Donna Lee? Pent Up House? Straight No Chaser? "Bebop geleceğin müziğidir" demişler. Steve Coleman o müziği çalıyor sanki.

20:00 Brecker kardeşler bu kez akustik bir grup kurmuşlar, PWA Zaal'da çalıyorlar.

20:45 Bill Frisell, "country" tadında yeni grubuyla çatıda çalıyor. Farklı nesilden iki piyanistin benzer "mainstream" tarzındaki konseri yine çakışıyor: Hank Jones ve Bennie Green.

21:30 Remrandt Zaal, bugün İskandinav Jazz'ına ayrılmış. Finli Trio Toykeat, klasik müzik düzeyindeki tekniklerini jazz'la buluştururken, mizah dozunu da çok yüksek tutmuşlar. Hoşça vakit geçirmek için birebir.

22:30 Pop jazz hayranları doğru Al Jarreau konserine. Avrupa jazz'ını takip edenler doğru çatıya: Michel Portal, "Dockings" adını verdiği grubuyla zengin bir müzik dünyasına demir almış. Davulda Joey Baron'un katkılarıyla da enerji kazanan grupta, boşnak piyanist Bojan Zulfikarpasic ve fransız bascı Francois Moutin (Jean-Michel Pilc üçlüsünden) de var. Teknik zorluk derecesi yüksek bir müzik, çok temiz bir icra, mükemmel bir birliktelik, sololarda da fikir bol. İnsan daha ne ister! Pilc, yanımıza oturmuş, onaylar bir şekilde başını sallıyor.

23:30 Maceo Parker, bol miktarda ritm ve blues ile jazz severleri uğurluyor.

Bu sene de birçok sanatçıyı seyredemedik. Ne var ki, seyrettiklerimize de değdi. Eksik kalanları başka zaman tamamlamaya çalışacağız artık. Kimbilir, belki seneye.

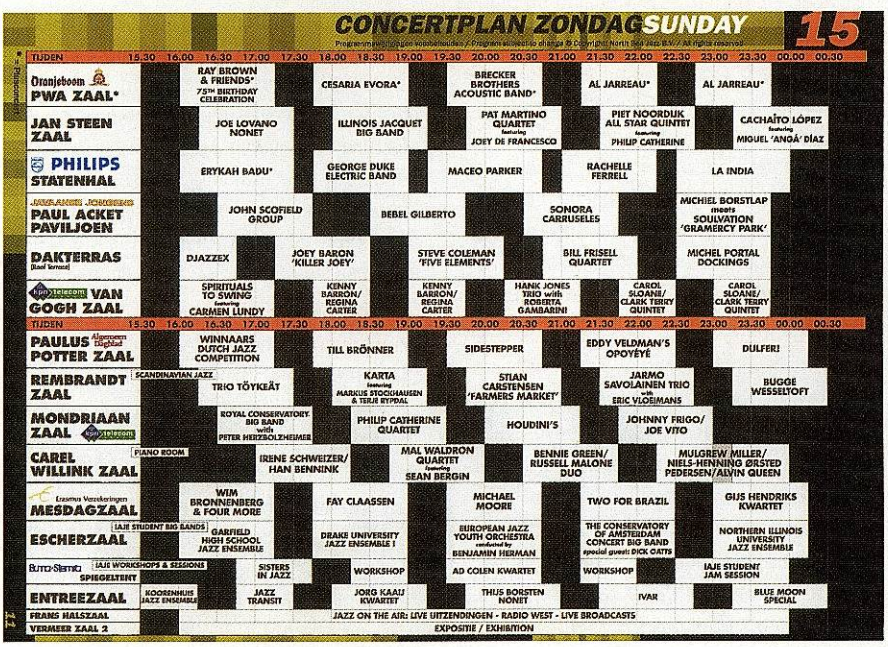

Middelheim Jazz Festivali

Belçika'nın Anvers şehrinin yakınındaki Middelheim'ın Den Brandt parkında düzenlenen festivalin 30 yıllık bir geçmişi var. Bu süre içinde önemli uluslararası bir niteliğe kavuşmuş olan ve iki yılda bir düzenlenen bu festival, bu yıl da, parkta kurulan dev çadırda yaklaşık 15000 seyirciye (ve ayrıca radyo ve televizyon aracılığıyla bütün Belçika'ya) jazz müziğinin farklı türlerinin güzel örneklerini sundu.

Metin Paksoy / Brüksel

Maria Schneider

15 Ağustos Çarşamba

Festivalin ilk günü, Brussels Jazz Orchestra, Bill Carrothers üçlüsü, Maria Schneider ve Toots Thielemans'ın, farklı kombinasyonlarla sunduğu konserlere ayrılmıştı.

Festival, Belçika'lı alto saksofoncu Frank Vaganee önderliğindeki Brussels Jazz Orchestra'nın konseriyle açıldı. Belçika dışında da ün kazanmaya başlayan bu big band, konuk sanatçı trompetçi Bert Joris'in beste ve düzenlemelerini başarıyla seslendirdi.

Günün ikinci konserinde Amerikalı piyanist Bill Carrothers, "Sing Swing Song" albümünde kaydettiği bestelerini, Belçikalı bascı Nic Thys ve davulcu Dre Pallemarts ile beraber, elemanlar arası iletişimi ön planda tutarak yorumladı.

Brussels Jazz Orchestra, bu sefer Amerikalı düzenlemeci ve orkestra şefi Maria Schneider önderliğinde sahneye çıktı. Efsanevi Kanadalı düzenlemeci Gil Evans'ın öğrencisi olarak ün yapan Schneider, düzenlemelerinde Evans'ın izlenimci tınılarını ve hassas dengeler üzerine kurulu kontrastlarını özümsemiş olduğunu açıkca gösterdi.

Bill Carrothers üçlüsü ile beraber sahneye çıkan yılların eskitemediği Belçikalı armonika ustası Toots Thielemans, ilerlemiş yaşına rağmen yaratıcılığından ve duygu yüklü çalışından birşey kaybetmemiş olduğunu bir kez daha gösterdi. Özellikle Herbie Hancock'un modern jazz klasiği "Dolphin Dance" bestesindeki yorumu, Thielemans'ın çağdaş repertuvara da ne kadar hakim olduğunun çok güzel bir örneğiydi.

Festivalin ilk günü, Maria Schneider, Toots Thielemans ve Brussels Jazz Orchestra'nın birlikte verdikleri konserle sona erdi. Thielemans'ın Belçika'da neredeyse "milli marş" statüsü kazanmış olan bestesi "Bluesette", Schneider'in de yardımıyla canlı bir sambaya dönüştü. Toots'un keyfine diyecek yoktu.

16 Ağustos Perşembe

Festivalin ikinci günü, Fransız Aldo Romano/Louis Sclavis/Henri Texier üçlüsü ile başladı. Birkaç yıl önce birlikte gerçekleştirdikleri bir Afrika gezisinin izlenimlerini yansıtan besteler yorumlayan üçlünün herbir üyesi, kişisel yaklaşımlarını da ortaya koyma imkanını kullanıyorlardı. Klarinetçi ve soprano saksofoncu Sclavis, tekniğe dayalı karmaşık ezgileri tercih ederken, bascı Texier yalın ve ritmik motiflerin tekrarı ile oluşan bir çerçeve sunarak bir kontrast oluşturuyor, davulcu Aldo Romano ise özgür ve aktif bir eşlikle gruba özel bir enerji katıyordu. Konserin en başarılı bölümü, Romano'nun "Standing Ovation for Mandela" adlı bestesinin uzun ve enerjik sololar içeren yorumuydu.

İkinci günün ikinci konserinde Belçikalı gitarist Philippe Catherine, trompetçi Bert Joris, bascı Phillippe Aerts ve davulcu Hans van Oosterhout ile çoğunlukla standartlardan ve kendi bestelerinden oluşan straightahead bir repertuvar sundu. Catherine'in, ilk jazz bestecilerinden piyanist Eubie Blake'in "Memories of You" adlı bestesini Belçikalı efsanevi gitarist Django Reinhardt'ın stilinde yorumlaması konserin en renkli anıydı.

Gecenin ve belki de festivalin en başarılı konseri Dave Holland beşlisi tarafından verildi. İngiliz bascı, genç yeteneklerle oluşturduğu ve jazz çevrelerinde büyük beğeni kazanan grubuyla son albümleri "Prime Directive" ve yeni çıkacak olan "Not For Nothing" albümünden parçalar sundu. Holland'ın yanı sıra, saksofoncu Chris Potter, tromboncu Robin Eubanks, vibrafoncu Steve Nelson ve davulcu Billy Kilson'un akıcı yorumları, yaratıcı fikirlerle dolu soloları ve üyeler arası kurulan dinamik iletişim beşlinin en önemli özellikleriydi.

17 Ağustos Cuma

Festivalin üçüncü gününün ilk iki konseri, müzikleri benzer temellere dayanan iki Belçikalı gruba aitti. Octurn adlı ilk grubun kurucusu bariton saksofoncu Bo van der Werf, sekizlisi ile, Steve Coleman'ın "M-Base" prensiplerinin etkisinin açıkca görüldüğü, sert ve aksak ritimler üzerine oturtulmuş girift armoniler içeren besteler seslendirdi. Bu çerçevede, grubun konuk sanatçısının M-Base müziği ile yakın ilişkisi olan alto saksofoncu Greg Osby olması şaşırtıcı değildi. Ne var ki, ortaya çıkan müzik, Ste-

ve Coleman'ın gruplarındaki enerjiyi yakalayamıyor, besteler ise armonik karışıklığın ötesinde dinleyiciye pek tat vermiyordu.

Günün ikinci konserini veren Belçikalı Aka Moon üçlüsü, M-Base prensiplerini daha başarıyla uygulayan bir grup. Davulcu Stephane Galland, zaten karmaşık olan bestelerin ritimleriyle sürekli oynayarak dinamik bir temel oluşturuyor, elektrikli bascı Michel Hatzegeorgiou, Jaco Pastorious'un etkilerinin de açıkca görüldüğü aktif bir eşlik sağlıyor, alto saksofoncu Fabrizio Cassol ise, Steve Coleman'ın armonik yaklaşımını özümsemiş oduğunu gösteriyordu. Uzun doğaçlamaların arasında değişik bölümleri işaret eden unison melodiler çalan gruba ayrıca üç konuk gitarist de katılıyordu: Hint asıllı Prassana, parmaklarını hızlı birşekilde teller üzerinde kaydırarak sitarı andıran sesler elde ediyor, Steve Coleman'la yapmış olduğu çalışmalarla da tanınan Amerikalı gitarist David Gilmore, tecrübesi sayesinde Aka Moon'un karmaşık müziğine uyum sağlamakta hiç zorluk çekmiyor, Belçikalı gitarist Pierre Van Dormael ise, aksak ritmlerin içinde bocalıyordu. Sonucta, konserin başarısı büyük ölçüde solo sırasının kimde olduğuna bağlı olarak değişiyordu.

Gecenin son konseri, başarı grafiği inişli çıkışlı geçen bir günün yüksek bir noktada bitmesini sağladı: Amerikalı müzisyenlerle (son yılların yıldız trompetçisi Dave Douglas ve bascı Brad Jones) Hollanda'lı müzisyenleri (emektar ustalar piyanist Misha Mengelberg ve davulcu Han Bennink) biraraya getiren konser, özgün bestelerin anlık kararlarla birden yön değiştirerek özgür doğaçlamalara dönüştüğü zengin bir müzik deneyimiydi. Douglas'ın ve Bennink'in işitsel ve görsel efektleriyle teatral bir boyut da kazanan konserde çalınan müzik, New Orleans/marş ritimlerinden karmaşık bebop ezgilerine, free jazz etkili bestelerden Thelonious Monk klasiklerine kadar birçok farklı tarza yer vererek sahnedekilerin de, seyircilerin de ilgisini sürekli ayakta tutmayı başardı.

18 Ağustos Cumartesi

Festivalin dördüncü günü Belçikalı alto saksofoncu Ben Sluijs'in dörtlüsü ve konuk sanatçı trompetçi Chris Joris'in verdiği standart ve modern bestelerden oluşan konseriyle başladı.

İkinci olarak sahneye çıkan topluluk, son onbeş yılda ülkemizi de birkaç kere ziyaret etmiş olan Hollandalı Willem Breuker Kollektief idi. Geçtiğimiz yıl 25. sanat yılını kutlayan ve son derece yetkin müzisyenlerden oluşan grup, bu konserde de kendilerine özgü, şovmenlik ve yüksek düzeyde müzisyenliği aynı derecede gerektiren müziklerini seyircilere sundular. Konserde daha çok son çalışmaları olan "Thirst" albümünden besteler yorumlayan gruba birkaç parçada şarkıcı Denise Jannah da katıldı. Jannah, Breuker'ın bol kromatizm içeren girift melodilerini müzikholu andıran bir tarzda yorumlayarak grupla çok iyi bir uyum sağladı. Ornette Coleman'ın "Lonely Woman" bestesinin duygulu aranjmanı, Jennah'nın da katkısıyla, konserin en başarılı yorumu olarak akıllarda kaldı. Kollektief grubu, genelde yaptığı gibi konsere, türlü komik görsel efektlerle desteklenen sirk müziği havasında bir besteyle son verdi.

Üçüncü olarak sahneye çıkan Heartland grubunun ilgi çeken bir kadrosu vardı: Belçika'lı şarkıcı David Lynx ve piyanist Diederik Wissels, yaptıkları izlenimci ve romantik etkiler taşıyan müzikleriyle son yıllarda özellikle Fransa'da belli bir üne kavuştular. Bu ikilinin önderliğindeki Heartland projesine, uluslararası üne sahip müzisyenler de katkıda bulunuyordu: Norveç'li bascı Palle Danielson ve Italyan davulcu Roberto Gatto'nun duyarlı eşliği, Italyan trompetçi Paolo Fresu'nun Miles Davis ve Chet Baker'ın balad yaklaşımlarını çağrıştıran sade çalışı ve buna eklenen bir yaylı çalgılar dörtlüsü, ortaya çok lirik bir müziğin çıkmasını sağlıyordu. Ne var ki, ses düzenindeki problemler ve bir buçuk saate yakın süren konserin çoğunlukla aynı havada çalınan parçalardan oluşması hassas dengeler üzerine kurulu bu müziğin dinlenmesini zorlaştırıyordu.

Günün son konseri, Steve Coleman'ın "Secret Doctrine" grubuna ve konuk sanatçı Bunky Green'e aitti. "Secret Doctrine", Amerika'lı alto saksofoncu Steve Coleman'ın daha çok standart bestelerin düz yorumlarına ayrılmış, bu açıdan da "Five Elements" ve "Mystic Rhythm Society" gibi projelerine kıyasla, müziğinde daha az deneysel öge bulunduran bir grup olarak dikkati çekiyordu. Bunda belki de Chicago müzik çevreleri dışında pek tanınmayan ama Coleman'ın müzik oluşumunu etkilemiş olan alto saksofoncu Bunky Green'in varlığının da etkisi vardı. Grubun diğer elemanları arasında Coleman'ın M-Base serüveninden dostları piyanist Andy Milne ve bascı Lonnie Plaxico, kendilerinden beklenenden çok daha maistream'e yakın bir stilde çaldılar. Konserin en akılda kalan anları arasında Bunky Green'in modern/standart arası bir yorumla çaldığı güzel "Round Midnight" solosu ve davulun tokmakla eşlik ettiği bir bestede Coleman'ın, "Phrygian" mod'u üzerine tansiyonu giderek yükselterek çaldığı uzun solo bulunuyordu. Konser, Sonny Rollins'in bestesi "Pent-Up House"un hızlı bir yorumu üzerine kollektif doğaçlamayla sona erdi.

19 Ağustos Pazar

Festivalin son günü, Maria Schneider önderliğinde genç Belçika'lı öğrencilerden kurulu bir Workshop orkestrasının hafta içinde çalıştıkları aranjmanları dinleyicilere sunmasıyla başladı.

Ikinci olarak, Belçika'lı piyanist Fred Van Hove, bir piyano/bas/bateri üçlüsünden beklenebilecek standart bir yaklaşımın çok dışında tamamen özgür doğaçlamalardan oluşan bir konser verdi.

Üçüncü olarak sahneye çıkan Fransız klarinet/soprano saksofon/bandoneon ustası Michel Portal ile akordeon ustası Richard Galliano, fransız şarkıları, Arjantin tangoları, Akdeniz ve Balkan müziklerinin etkilerini taşıyan, zengin armonilerle süslenmiş zevkli bir konser verdiler.

Yıllar önce New York'tan ayrılarak Anvers şehrine yerleşen Amerikalı piyanist Mal Waldron, belki de doğal olarak, festivalin konukları arasındaydı. Amerikalı davulcu John Betsch ve Hollandalı bascı Arjen Gorter'in yanısıra, Waldron'un grubunda İrlanda/Güney Afrikalı tenor saksofoncu Sean Bergin de bulunuyordu. Standartlar ve İrlanda folklorünün etkilerini taşıyan bestelerden oluşan bir program sunan dörtlünün en akılda kalan yorumu, hızlı bir tempoda ele aldıkları "Yesterdays" adlı besteydi. Waldron'un en ünlü bestesi olan "Soul Eyes" adlı ballad'ın yorumu ise, parçanın armonileri üzerinde Bergin ile Waldron arasında ortaya çıkan uyuşmazlıktan dolayı beklenen tadı veremedi.

Festival, Amerikalı tromboncu/şarkıcı Joe Bowie önderliğindeki Defunkt Big Band'in swing, blues ve funky dans müziklerinin karışımı bir konserle sona erdi. Konser boyunca müzik anılarını seyircilerle esprili bir anlatımla paylaşan Bowie, festivalin eğlenceli bir şekilde kapanmasını sağladı.

Özet olarak, geriye bakıldığında, festivalin akılda kalan güzel anılarının daha az hoşa giden anlardan çok daha fazla olduğu, ve festivalin başarılı geçtiği rahatlıkla söylenebilir. Darısı gelecekteki festivallerin başına.

11. AKBANK JAZZ FESTİVALİ PROGRAM

Ülkemizin en önemli jazz etkinliklerinden biri olan Akbank Jazz Festivali 11. yılında günümüz jazz'ının çok önemli isimlerini 4-13 Ekim tarihleri arasında İstanbul ve Ankara'da jazz severlerle buluşturuyor.
Bu büyük isimlerin yanında ülkemizin önde gelen müzisyenlerine de yer veren etkinliğin organizasyonunu her yıl olduğu gibi bu yıl da Pozitif üstleniyor.
İstanbul'da CR konserlerinin yanısıra Babylon ve Vanue Maslak, Ankara'da Hilton-Sa Oteli ve ODTÜ bu yılın jazz mekanları. Ayrıca festival çerçevesinde Akbank Kültür Sanat Mekezi ve Bilgi Üniversitesi'nde festival sanatçılarının katıldığı seminerler ve film gösterileri de izlenebilecek.

İSTANBUL

3 EKİM	SABANCI CENTER (veya Esma Sultan Yalısı)
20:00	JERI BROWN QUARTET

3-13 EKİM	AKSANAT
	FİLMLER SEMİNERLER

9-13 EKİM	CEMAL REŞİT REY KONSER SALONU
9 Ekim 20:30	KENNY WHEELER QUARTET
10 Ekim 20:00	CHARLES LLOYD QUARTET
11 Ekim 19:00	ÖMER FARUK TEKBİLEK
11 Ekim 21:45	GIORA FEIDMAN TRIO
12 Ekim 19:00	ANDREW HILL SEXTET
12 Ekim 21:45	DON BYRON GROUP
13 Ekim 19:00	JOHN SCOFIELD TRIO
13 Ekim 21:45	PREVITE/ANDERSON/HORWITZ/ERLICH/SWALLOW

4-13 EKİM	BABYLON
4 Ekim 22:30	WIBUTEE
5 Ekim 23:00	JERI BROWN QUARTET
6 Ekim 23:00	Joseph Bowie's DEFUNKT
7 Ekim 22:30	ERIK TRUFFAZ & ILHAN ERŞAHİN PROJECT
8 Ekim 22:30	ERIK TRUFFAZ & ILHAN ERŞAHİN PROJECT
9 Ekim 22:30	VELVELE
10 Ekim 22:30	TUNA ÖTENEL & İMER DEMİRER GROUP
11 Ekim 22:30	TUNA ÖTENEL & İMER DEMİRER GROUP
12 Ekim 23:00	OMAR SOSA SEPTET

5, 13 EKİM	VENUE - MASLAK
5 Ekim 23:00	UFO
13 Ekim 23:00	MERCAN DEDE "SECRET TRIBE"

ANKARA

7-8 EKİM	HİLTON
7 Ekim 21:00	Joseph Bowie's DEFUNKT (HILTON)
8 Ekim 21:00	KENNY WHEELER QUARTET (HILTON)

9 EKİM	ODTÜ
9 Ekim 19:00	ERIK TRUFFAZ & ILHAN ERŞAHİN PROJECT (ODTÜ)

Sahici Jazz

Tahmin edilebiliyor olmayı kesinlikle reddeden John Scofield, her türlü meydan okumanın karşısına korkusuzca dikiliyor. Hala gelişimini sürdürmekte olan müziğiyle ilgili sorulan bir soruyu şöyle yanıtlıyor; "Yaptığım her kayıt, o anda hissettiğim müziğin bir yansımasıdır. Müzikal kategorilerin ve tarzların kenar çizgilerini en az belirgin hale getirmeyi başardığım anlarda kendimi dürüst ve çok tatmin olmuş hissediyorum".

Serdar Karabatı
www.bumu.net

Jazz takiyeci bir müzik. Elimde bir dolu kaset, bant, kayıt var. İspatlayabilirim. Jazz'cıların çoğu blues, hele hele rock bilincinin temel şartlarına atıfta bulunurken takiye yapıyor. Dinletebilirim. Hemen hepsi birer mihrak olacak kadar kuvvetli bu müzisyenlerin esas gayesi jazz'ın yayılması için başkalarını teşvik ve tahrik etmek. Bunlardan biri de John Scofield. Sahici Jazz Organizasyonu önderi.

Ancak, hangi Scofield? Doğrusunu söylemek gerekirse iki, üç, hatta dört John Scofield var. Derince bir analizi gerektiriyor bu konu, psikolojideki temel bir soru benzeri: İnsanın kişiliği sınırları belli, değişmez, esnemez, bükülmez bir bütün müdür, yoksa kişilik dediğimiz bilinç, olgu, durum farklı ortamlarda farklı tepkiler verebilen, illa taban tabana karşıt olmasa da birbirine uzak, çelişik kalabilen görüntü, davranış ve hallerin bir yapbozu mudur?

Ben kişiliğin Jung'un "Yaşam bana hep kök gövdeden beslenen bir bitkiyi anımsatır" derken kasdettiği gibi bir özü olduğunu ve bu özden filizlenen, ama epeyce değişken, karmaşık ruhi veya fiziki deneyimlerin, düşüncelerin, duyguların yansımalarının toplamı olduğunu düşünüyorum. Tüm görülen, geçirilen, anlatılan, düşünülen, hissedilenlerin içinde özün, kök gövdenin Yin-Yang noktası gibi varolageldiğini.

Müzikteki kişilik de böyle.

Victor Hugo dermiş galiba, anlaşılmamak değil, yanlış anlaşılmaktır kötü olan. Müzikteki kişilik de böyledir derken, müziği kurumsal etkilerden, yani müzik eğitimi verenlerden giderek büyük müzik şirketlerine kadar uzanan geniş bir alandaki oyunculardan, etkenlerden soyutlamak mümkün değil. Ya da geçmişin bıraktığı izleri de sırtlayarak bir dönemi sarıp sarmalayan anlayışların, gerek sanata, gerek gündelik yaşama dair ilgilerin müzik üzerindeki etkisinden bağımsız olarak anla(t)mak hele, hiç. Örneğin, seksenlerdeki jazz'ı, zirvesindeki pop müziğinin etkisinden bütünüyle arınmış bir stil olarak koymak ortaya, yanlışlık olurdu. Scofield'ın

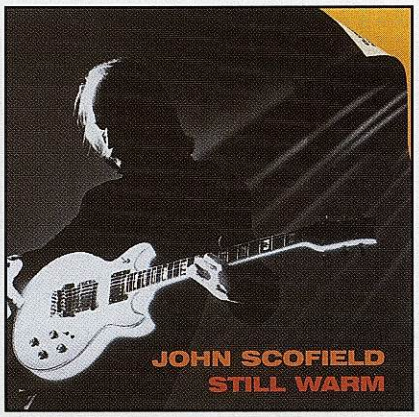

Still Warm seksenlerin ilk yarısındaki John Scofield için tipik bir örnek.

seksenlerdeki albümlerinin çoğunu dinlerken de bir pop dipnotu gözükecektir.

Ama şu da geçerli: Scofield seksenlerde, o buram buram stüdyo kokan işlerinde bile tektipçilikten sıyırmıştır müziğini. Tüm çıplaklığıyla olmasa bile, bu albümlerde jazz'a yaslanan, blues ve funk içeriğiyle beslenen taraf baskındır. Üstelik, new age tarzı bir pastoralizme hemen hiç itibar etmediğinden Scofield, bu albümlerin ultra-plastik, aşırı yapay bir görüntüsü de yoktur. Hele artık kulağa neredeyse komik gelen, hani şu "saniyede bilmem kaç nota" basma geyiğini doğuran albümlerin yanında. Ayrıca, bu dönemin sonlarında yayınlanmış Flat Out'ta iyiden iyiye belirginleştiği üzere Scofield'ın Blue Note'a geçişinin ipuçlarını barındırır sonlardaki Gramavision albümleri. Dalgalı, farklı motiflerin iç içe geçtiği bir dönemdir kısacası bu aralık Scofield için.

John Scofield 13 Ekim 2001 günü Steve Swallow (b) ve Bill Stewart (d) ile CRR'de çalacak.

Still Warm, Electric Outlet, Loud Jazz'lı seksenlerden başka Scofield gelgitinde "suların çekildiği" ikinci bir dönem daha var, Blue Note sonrasında etiketi Verve'e taşınan, A Go Go ve Bump ile özdeşleşen. Gerçi Verve'ler henüz Gramavision kayıtlarında olduğu kadar belirgin, daha doğrusu toptan bir manyetik alan oluşturmadı. Çünkü, A Go Go ve Bump birer birer daha kıymetli hala, bir bütünün parçaları olmak yerine. Öte yandan, Scofield tuba ve diğer nefeslilerle desteklenmiş Quiet ile bir bakıma önceki bir, iki albümden kalma tavrı aldı araya.

Works For Me ile de iyiden iyiye yön değiştirmiş, bir kırılma noktasına gelmiş gözüküyor Verve dönemi. Bir yandan, seksenlerle doksanlarları birebir karşılaştırmanın sakıncalarını da gözardı etmemek gerek: seksenler çokça homojen bir dönem olmakla, buna karşın doksanlar, örneğin bizde "sentez" diye başlayıp "harman" başlığı altında süregiden, kimi olumlu, kimi olumsuz, karmaşa, çeşitlilik, karışıklık, değişkenlik benzeri nitelikleri barındırmakla anılır.

A Go Go ve Bump endüstriyel bir tornadan geçmiş, son cilası iyiden iyiye parlayan birer groove çalışması. Bunlarda da yalın yapılar üzerine oturtulmuş ve çarpıcılığını basitliğinden alan, "oksijen"i bol parçalar baskın. A Go Go için 1995 yılının Groove Elation'daki amacın benzeri taşıyor da denebilir. Ama şu var: Groove Elation çok daha dolu, kuvvetli tınlıyan, enstrümantalistleri daha baskın bir kayıt. A Go Go'daki ekip (MMW) bu müziğin canlı çalındığını ısrarla hatırlatıyorsa da, parçalar biraz ezbere tınlamakta, hatta günün modasını yakalama kaygısını taşır durmakta Bump'da daha da ortalığa çıkarak. Scofield funk grooveları altına çok çetrefil, karmaşık bir armonik yapı yerleştirmeye çalışmanın bu türün hipnoz edici niteliğini bozduğunu söylüyor bir Jazz Times söyleşisinde. Bu da doğru. Öyleyse, bu albümleri olduğu gibi alıp, oldukları yere koymak gerek. Biraz uzakta, biraz yakında. Keyfe bağlı olarak.

Scofield'ın Özü

Bir de ayın diğer yüzü var. Gelgitin taşkınlığa yol açan, kıyıyı altüst eden salınımı. Yakın dönemde kayda geçen en güçlü dalga, yazı ile bindokuzyüzdoksan ile bindokuzyüzdoksanbeş yılları arasındaydı. Blue Note dolayında. Scofield'ın bu dönemi yarı-Berklee, yarı-New York patentli, bir tür koyu mainstream olarak tanımlanabilinir; özellikle Time On My Hands, Meant To Be ya da What We Do'da şekillendiği üzere. Gerçekte, Scofield'ın bu müzikal "hal"i kesintilerle de olsa, hep varolagelmiştir; yetmişlerdeki bazı eşlikçiliklerde filizlenmiş, sonrasında Steve Swallow ve Adam Nussbaum'lu üçlüyle ivme kazanmış gözüküyor bugünden bakınca.

Bu koyu mainstream yaklaşımı Scofield'ın müzikal özünü ve tarihçesini en iyi temsil eden yansımadır. Bence. Tarihçeyi kesitler alarak değil, bir bütün olarak, geniş soluklu incelediğinizde. Örneğin, Gramavision döneminin uzun, yekpare ve baskın oluşunun Scofield'ın Blue Note'a geçişiyle simgelenen koyu mainstream tavrını bir "keskin dönüş" gibi göstermiş olmasından bağımsız olarak. Çünkü, evet, Shinola ile Time On My Hands arasındaki çekilmenin büyütecidir Gramavision.

John Scofield ve New Orleans bağının apaçık ortada olduğu bir Blue Note kaydı.

Hem de değildir. Alt kategorilere de inersek, Blue Note kayıtlarının bazılarını ayrı bir kefeye koymak gerekecek. Örneğin, Grace Under Pressure nefesli düzenlemeleri ve Bill Frisell'ın varlığıyla kendine özgü bir albüm olarak da görülebilir. Yine örneğin, Hand Jive ya da Groove Elation'daki jazz, blues, funk konsorsiyumu orgu da bürünerek iyiden iyiye parlayan, dışadönük albümlerdir. Neden? Mainstream groove hissinin panzehiri değildir Scofield laboratuvarında, ondan. Bilakis.

Pekiyi, Scofield'ın özünü nasıl anlatmalı? Onun müziğinin çağrıştırdıklarını ve bu müziği sarmalayan haleyi elden geldiğince anlaşılır bir dilde aktararak. Başlayalım. Bir kere, Scofield hiçbir zaman blues ile, New Orleans ile bağlarını inkar etmedi. Ama, bu

Yeni dönemde John Scofield yepyeni bir yön çizecek gibi duruyor.

onu bir blues gitaristi yapmıyor. Kendisinin bir söyleşide söylediği üzere, B. B. King nasıl bir jazz müzisyeni değilse, Scofield da yeni olarak adlandırılamaz. İlgisi yok. Ama şu yadsınamaz: jazz'ın Scofield'cası koyu bir Amerikan dili. Scofield ne kadar kaçık, uçuk, ya da "Avrupai" bir halde de olsa, müziğinde kovboy tıngırtılarına, yılanlar, çıyanlar, timsahlara arkadaş "Güneyli" seslere, Amerika'nın bir yerinden başka bir yerine, kasabadan kasabaya sürüklenen, sıcak yol müziklerine selam eder. Uzaktan. Onları işler. İnceden.

Çok edebi bir biçimde. Jazz'ca.

Müziğin tombulca önde durduğu, enstrümantal bir yaklaşımdır Scofield'ınki. Gerçek kişilerce, gerçek çalgılarla çalındığı apaçık belli olan bir müzik. Scofield'ın jazz grupları grup gibidir; ortaklaşadır, etkileşimlidir, yangın yeri gibi olur ortalık. Yer yer gayet soğuk bir müziğe angaje olmakla birlikte, çokça alevlidir bu gruplar. Sco-jazz kurcalayıcıdır, ama yöntemleri işgüzarca delik deşik etmeye adanmış değildir. Edebidir, ama kitabi bir yapaylığı taşımadan. Dünyevi kalacaktır, uzun seslerle kurgulanmış, neredeyse "ambient" tarzında, hani şu Kuzey Avrupa, daha doğrusu İskandinav çıkışlı olduğuna "kanaat" getirilmiş müziklerle karşılaştırılınca. Müziği araç değil de amacın kendisi olarak ele alan bir yaklaşımdır da denebilir. Çekip alır dinlerken; oysa rifflere sıkışmamış bir tarzdır. Kırık dökük bir çalmanın nasıl da kuvvetli olabileceğine ciddi bir örnektir.

Sahicidir.

John Scofield. Albüm kapaklarına bakın, çoğunda "silahı" elindedir.

John Scofield Band New York City konseri

Dr. Mutlu Cömert

Kısa New York gezimde gidebileceğim bir konser ararken Hudson Nehri Festivali programı elime geçti. Programdaki Hugh Masakela, Hiram Bullock Trio gibi konserler orada bulunacağım tarihlere rastlamıyordu. Ama 2 Ağustos 2001 günü saat 19:00'deki John Scofield Band konserini farkedince çok sevindim. Daha önce Scofield'i İstanbul'da bir kaç defa izleme fırsatı bulmuştum, ama üstadı New York'ta seyretmek ayrı bir zevk olacaktı. Programda konsere girişin serbest olduğu, ancak konserin yapılacağı Castle Clinton'da oturacak yer sayısı kısıtlı olduğundan aynı gün saat 17:00'de "erken gelen oturur" usulü bilet dağıtılacağı yazıyordu.

Battery Park City şimdi nasıl acaba?

Konser günü söylenen saatte Castle Clinton'un önüne vardığımda hatırı sayılır bir kuyruk oluşmuştu bile. Burası Manhattan adasının güneyinde, sonradan 11 Eylül 2001 günkü terörist saldırısında ne yazık ki tahrip olan Dünya Ticaret Merkezi ve ağır hasar gören Dünya Finans Merkezi binalarının bulunduğu Battery Park City'nin güney ucunda bulunuyordu. 1811'de Manhattan'ı İngilizlerden korumak için denizin içine inşa edilen ve sonradan konser salonu, göçmenler için bir istasyon ve hatta akvaryum olarak kullanılan kale, şimdi karada kalmış. Günümüzde, Özgürlük Heykeli'ne feribot biletlerinin satıldığı gişeyi barındıran kalede zaman zaman açıkhava konserleri yapılıyor. Konser bilet sırası Harbiye Açıkhava'nın önündeki kuyrukları hatırlatıyordu. İşten çıkmış genç New York'lular ve öğrenciler çoğunluktaydı. Ayrıca her yaştan ve pek çok milletten seyirciler de mevcuttu. Görevliler her isteyene iki adet konser bileti veriyorlardı; medeni bir uygulama.

Herkes içeri geçtiğinde yarısı oturur, yarısı da ayakta yaklaşık dörtyüz seyirci olduğunu gözlemledim. Kısa bir bekleyişten sonra bu festival kapsamında bu mekanda yapılan konserlere destek olan resmi ve özel kuruluşlara bir teşekkür konuşması yapıldı ve ardından grup sahneye çıktı. John Scofield formda ve keyifli görünüyordu. Grubun diğer üç elemanı (klaviye/gitar, bas, davul) 20-25 yaşlarında gösteriyordu. Scofield yaptığı açış konuşmasında bu grupla bir albüm kaydını yeni bitirdiklerini, konserde çoğunlukla bu albümden çalacaklarını, bu parçaların dünya prömiyerleri olacağını, memleketleri New York olduğu için burada çalmanın kendileri için ayrı bir yeri olduğunu; buranın jazz'ın, başka pek çok müziğin ve hatta neredeyse herşeyin merkezi olduğunu söyleyerek "biz" (?) New York'lulara teşekkür etti ve çalmaya başladılar. Scofield'in son yıllarda merak sardığı, A Go Go ve Bump albümlerinin çizgisinde, belki "New York tarzı" denilebilecek bir tür funk müzik yapıyorlardı. Bunu bir dans müziği olarak gördükleri anlaşılıyordu, çünkü birkaç kez, isteyen seyircilerin dansetmesinden memnun olduklarını belirtti Scofield. synthesizer'dan sıksık çağrılan ritmik, armonik ve zaman zaman da melodik "numuneler" (İng. sample) bazı klasik jazz severlerin tüylerini diken diken edecek cinsten idiyse de böyle ruhlu biçimde ("ruhsuz" karşıtı olarak) kullanılması kanımca pek hoş oluyor. Yalnız, bir parçada kullandıkları, vurmalı üstadı Trilok Gurtu'nun annesi vokalist Shobha Gurtu'nun söylediği cinsten Hint nağmeleri, -biraz da çağırma zamanlamasının aksamasından dolayı olsa gerek- pek olmamış gibi geldi bana. Müziğin bir özelliği de John Scofield'in adeti hilafına yarı zamanlı ikinci gitarcı istihdam edip sık sık ritm gitar pasajları yaptırmasıydı. Bu arkadaş akustik gitarla Castle Clinton isimli kendi bestesini de icra etti ki, hoştu. Davulcu, olması gerektiği gibi gayet enerjik ve dakikti; başçı ise müziği bazen biraz geriden takip ediyor gibiydi. Hatta Scofield bazı bas geçişlerini kendisi çalarak işaret ediyordu. Sonuçta tüm değişik faktörlere rağmen, nerede duyulsa tanınacak türden Scofield müziğiydi ortadaki. A Go Go albümünden "Jeep on 35" hariç tüm parçalar yeni albümdendi anlaşıldığı kadarıyla. Bu parçanın hikayesini de anlattı üstad. Kızı, dört çeker arazi aracı sahibi bir beyle araba gezintisine çıkmayı adet edindiği için yazmış. Ne diyelim, Allah kolaylık versin.

Dikkatimi çeken bir husus, John Scofield'in halinden çok memnun görünmesi ve seyirciyle çok samimi bir iletişim kurması idi. Onu İstanbul'daki konserlerinde sahnede ve sahne arkasında biraz gergin görmeye alışmıştık. Bu konserde ise, parça aralarındaki konuşmalarındaki samimi havanın yanısıra, çaldığı bazı muzip/kırık motiflerden sonra "bu seyirci beni anlar" havasında seyircilere göz gezdirmesi dikkatten kaçacak gibi değildi. Bakalım Ekim ayında İstanbul'da yapılması beklenen konser nasıl olacak?

Charles Lloyd

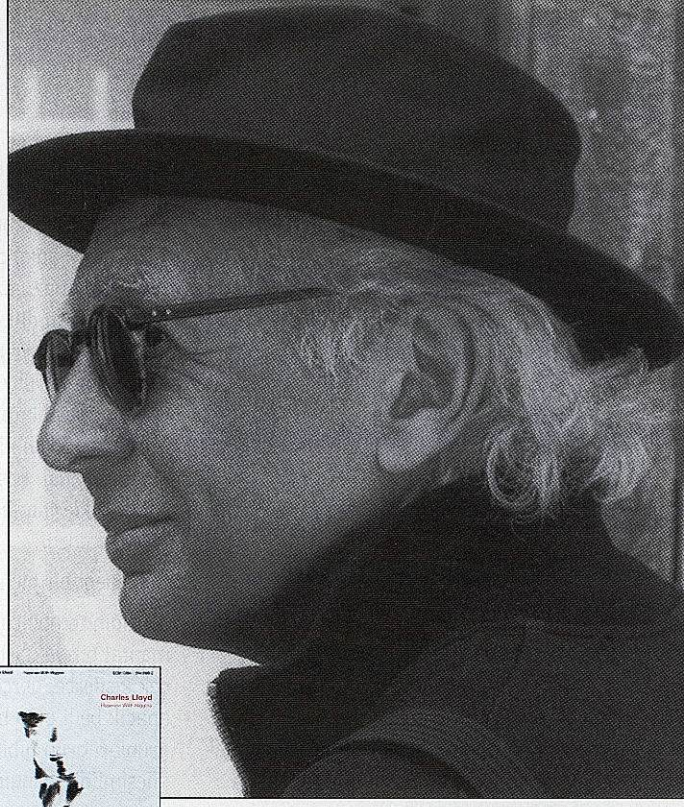

Charles Lloyd Yeni albümü "Hyperion with Higgings" projesi ile Akbank Jazz Festivali'nde...
Grup Charles Lloyd (s), John Abercrombie (g), Marc Johnson (b), Billy Hart (d) birlikteliğinden oluşuyor. Albümdeki Larry Grenadier'in yerine konserde Marc Johnson, davulda artık aramızda olmayan Billy Higgins'in yerine de Billy Hart sahne alacak.

Ahu Ünalp

Bu albüm için sevinsin mi üzülsün mü gerçekten bilemiyor insan. Bildiğiniz üzere albüm, bu yıl Mayıs ayının 3'ünde kaybettiğimiz Billy Higgins'e ithaf ediliyor. Charles Lloyd'un ECM'den 8.albümü olan bu çalışma aslında her yönüyle bir önceki albümü The Water is Wide'ın bir devamı. The Water is Wide'da Ellington bestelerine yer verilmişti fakat yeni albüm tamamen Lloyd bestelerinden oluşmakta.

Gitarda John Abercrombie, piyanoda Brad Mehldau, basda Larry Grenadier ve Lloyd ve Higgins. Higgins ile yaptıkları Voice in the Night, Water is Wide'dan sonra eminim ki mainstream severler bu albümü uzun süre CD player'larından çıkartamayacaklar.

Birbirinden güzel sekiz adet Lloyd bestesinden oluşan albümün giriş parçası Dancing Waters, Big Sur To Bahia Brad'in piyanosu ile başlıyor, derinden gelen sambanın saksofon ile bütünleştiği oldukça soft bir parça. Hemen ardından gelen Bharti ise Grenadier'in bas'ı ile başlayan Coltrane anıları ile dolu bir çalışma, Fish Out of Water'ı dinleyenler bu versiyonunu da eminim ki çok beğenecekler. Albümün üçüncü parçası Secret Life of The Forbidden City'de spotlar klasik müzik eğitimi ile müziğe başlayan Mehldau'ya çevriliyor. Ardından gelen parça ise Notes from Big Sur albümünde yer alan fakat üzerinde tekrar çalışılmış olan Miss Jessye. Hyperion with Higgins enteresan sürprizler ile dolu bir çalışma. Albümle aynı adı taşıyan beşinci parça Lloyd'un önderliğinde giden ve nefis soloların bulunduğu bir eser. Darkness On The Delta Suite albümün en uzun parçası, ritmik ve melodik bir yapısı var, muhteşem bir Lloyd girişi ve sonrasında Abercrombie'nin gitarı. Lloyd'un üstün tekniğini duymak insanın yüzünde bir gülümsemeye neden oluyor. Yedinci parça Dervish On The Glory B melodisi ile oldukça akıllarda kalacağa benziyor. Ve albümün son parçası The Caravan Moves On'da taragato denen (sesi soprano saksofonu andıran) bir gypsy enstrümanı çalıyor Charles Lloyd. Albümün kapak çalışması bile The Water is Wide'ın tam negatifi olarak hazırlanmış aradaki bu iletişimi dinlediğiniz zaman çok daha iyi anlayacaksınız. Albümün tanıtımı USA, Fransa, Türkiye, Avusturya, Macaristan, İsviçre ve Almanya'da; John Abercrombie, Larry Grenadier ve Billy Hart ile yapılacak.

Yaşam Öyküsü

Çağının en modern saksofon çalma tarzını yaratan Charles Lloyd 1938 yılında Memphis'de doğdu. Hemen hemen 10 yaşında Charlie Parker dinlemeye başladı. 1956'da müzik eğitimi için Los Angeles'a doğru hareket etti. Ornette Coleman, Eric Dolphy, Scott LaFaro ve Charlie Haden ile çalmaya başladı. 1960'da Chico Hamilton'un, 1964'de ise Cannobal Adderly'nin grubuna katıldı (Hamilton, Lloyd'un alto saksofondan, tenor saksofona geçmesindeki en önemli isimlerden biridir). 1966 yılında piyanoda Keith Jarrett ve davulda Jack DeJohnette ile Charles Lloyd Quartet'i kurdu. Downbeat tarafından 1965'de yılın en yeni jazz sanatçısı, 1967'de ise yılın en iyi jazz sanatçısı seçildi. 1967-1969 yılları arasında grubu ile defalarca Avrupa turnesine çıktı. Daha sonra 1982'ye kadar müzikte bir mola yaşayan Lloyd; dönemin genç piyanisti Michel Petrucciani ile tanıştı. Petrucciani'nin bir kemik hastalığına yakalanmış olması sanırız ki Lloyd'u oldukça etkiledi ve Lloyd müziğe geri döndü. Bu olaydan hemen sonra Petrucciani ile birlikte Montreux Jazz Festivali'nde birlikte sahne aldılar. Yeni döneminde yaptığı albümler ECM'den Fish Out Of Water, Notes From Big Sur, The Call, All My Relations, Canto, Voice in The Night, The Water is Wide ve Hyperion With Higgins.

Higgins ve Lloyd çocukluk dönemlerinden bu yana iki yakın dost, birlikte çalmaya başlayan ve müzik yapmayı birlikte öğrenen; sevgili Lloyd ve arkadaşları 10 Ekim Perşembe saat 20:00'de Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda bizlerle birlikte olacak. Bu albüm hakkında daha yazacak ve söylenecek çok şey var. 11 Ekim Cuma günü saat 18:00'de ise Nişantaşı Akusta Music Store'da yeni albüm tanıtımında Charles Lloyd bir aksilik olmaz ise bizlerle birlikte olacak. Tüm Lloyd severlere!

Sanatçı; 10 Ekim'deki CRR Konser Salonundaki konserden başka ayrıca 11 Ekim 2001 saat 18:00'de Nişantaşı Akusta Music Shop'da albümlerini imzalayıp kendisini sevenlerle birlikte olacak.

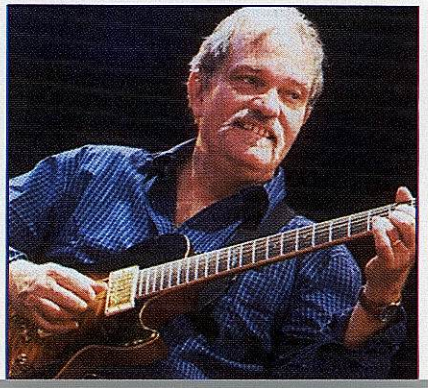

John Abercrombie

Don Byron Quintet

12 Ekim saat 19:00'da CRR'de

Akbank Jazz Festivali'nin en dikkat çekici konserlerinden biri Don Byron Quintet'e ait olacak.

Özge Baykan

Cemal Reşit Rey konser salonunda 12 Ekim akşamı. Klarinet. Tınısı, farklı coğrafyalarda kolaylıkla evrilebilecek enstrümanı Byron tam da bu zenginliğiyle çalıyor. Besteleriyle de el atmadığı alan kalmadı gibi. Klezmer müziğinden hip-hop funk'a, arya ve liedlere kadar hepsinden birer nefes. Don Byron özellikle 1992'de Down Beat tarafından yılın jazz sanatçısı seçilmesinden beri yakından izlenir oldu. Tuskegee Experiments albümünden bu yana belli bir alt metni her albümde kendine yol edinmiş görünüyor: sınırlar üstü bir tını yaratmak. Basçı bir babayla piyanist bir annenin çocuğu olan Don Byron daha doğup büyüdüğü Bronx'ta farklı müziklerle tanışmıştı. Jazz kulüplerle aynı anda filarmoni konserlerine giderken Joe Allard'ın yanında aldığı klasik klarinet eğitimine ek olarak lise grupları için de çeşitli salsa parçaları aranje ediyordu. Dizzy Gillespie, Miles Davis ve Machito kayıtlarını da bale ve senfoniler kadar severek dinliyordu. New England Müzik Konservatuvarı'nda Üçüncü Dalga bölümünde George Russell ile çalışan Byron beri yandan Boston'da jazz ve latin çalıyordu. Bugün bu birikimi klarinetçinin albümlerindeki şarkıların bestecilerinden (Schumann, Frisell, Scott, Katz, Hendrix, Lennon/McCartney) de rahatlıkla takip edebiliyoruz.

Byron'un çok sayıda projesi var

Brooklyn Müzik Akademisi'nin sanat yönetmenliği, Next Wave Festival'inin organizatörlüğü, Stephen Sondheim'ın Broadway müziğinin aranjmanları, Kronos Quartet'le 1994'te prömiyeri yapılan "There Goes the Neighborhood", 1927 tarihli sessiz film "Scar of Shame"in müzikleri, Tom ve Jerry çizgi filmleri için müzikler gibi. Bunun yanı sıra Robert Altman filmi Kansas City ile Paul Auster'ın yönettiği Lulu On the Bridge'de de Byron'un besteci ve solist olarak izlemek mümkün. 1992 tarihli ilk albümü Tuskegee Experiments'ın ardından 1993 tarihli Don Byron Plays the Music of Mickey Katz'ta yiddisch müziğin ihmal edilmiş bestecisi Katz'a bir saygı duruşu; Music for Six Musicians'ta (1995) ise güçlü Afro-Karibik kökler. 1996 tarihli Bug Music'te karşılaştığımız yeni filizlenen bir swing; Scott, Kirby ve genç Ellington. 1998 Blue Note kaydı funk-hiphop Nu Blaxplotation'u Byron Existential Dred grubuyla kaydetmiş. Bu albümde şair Sadık Bey ve rapçi Biz Markie'nin performanslarının ağırlığı görülüyor. Byron repertuarı geniş; 2000 kaydı A Fine Line'da arya ve lied kavramı sarsılıyor hafiften. Byron'un A Fine Line: Arias & Lieder albümündeki "It's Over" için söylediği şu söz bugünün müziğine genel bakışını tamamlayabilir: Acaba Roy Orbison'un "It's Over"ından daha iyi bir arya var mıdır?" Byron, günümüzde klasik müzik besteciliğinin kaybolmak yerine Afrika etkileşimli müziğin de ivmesiyle bambaşka bir biçim aldığını ve daha da güçlendiğini savunuyor.

Akbank Jazz Festivali'ne gelen kadro trompette Ron Miles, piyanoda George Colligan, bas gitarda Drew Gress ve davulda Ralph Peterson'dan oluşuyor. Peterson ve Gress'e daha önce Byron'un çeşitli albümlerinde de rastlamıştık. Bu konserde Don Byron'ı yine farklı tutkuların peşinden giderken dinleyeceğiz.

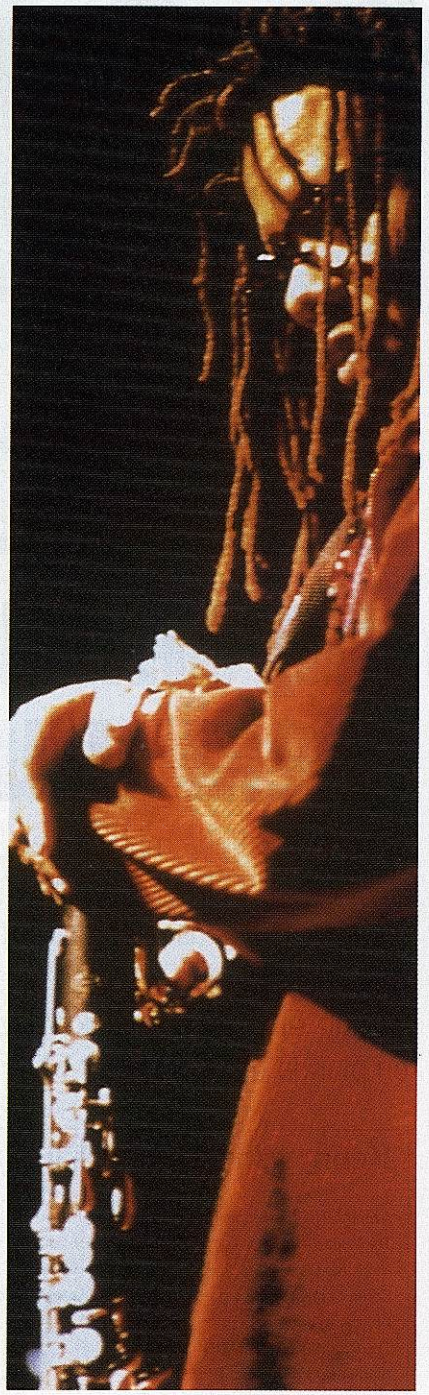

8 Kasım 1958 New York doğumlu sanatçı trompette Ron Miles, piyanoda George Colligan, bas gitarda Drew Gress ve davulda Ralph Peterson'dan oluşan bir kadro ile sahne alacak.

Okyanusun öteki ucu

Avrupa jazz'ında mükemmel sayılabilecek birçok müzisyen, kanımca okyanusun diğer tarafında bulunduklarından olsa gerek, her zaman Amerikalı meslektaşları kadar ön planda olamıyorlar.

Sıtkı Sırtanadolu
sitki68@ixir.com

Bu müzisyenlerden biri de trompet ve flugelhorn üstadı Kenny Wheeler'dır. Wheeler, yüzyılın son yarısında Avrupa'da gelişimini tamamlamış en önemli enstrümantalist ve kompositörlerin başında geliyor. Gerçi ciddi sayılabilecek jazz kaynakları ve eleştirmenleri Wheeler'ın 1960'lardan beri gelişimine ve albümlerine gerekli kredileri verseler de, Wheeler'ın adı ve yapıtları çok daha ön saflarda anılmaya değer.

Eşsiz güzellikteki kompozisyonları, ince düzenlemeleri, trompet ve flugelhorn'daki inanılmaz tonu, geniş bir müzikal vizyon içeren albümleri ile Wheeler, 70 yaşını aşmasına rağmen hala dinleyenleri hayrete düşürüyor. Öyle ki, Wheeler hala genç bir müzisyen kadar "taze", olgun bir müzisyen kadar "derin" olma özelliklerini koruyor. Karmaşık armoni, zaman ve ritm duygularıyla dolu olan kompozisyonlarında, straight ahead swing'den tamamen free jazz formlarına uzanan geniş bir açı mevcut. Wheeler'ın her iki enstrümanı (tp/horn) çalışı tamamen açık. Her an her yöne gidebiliyor. Wheeler'ın tonu son derece zarif, yüksek notaları üfleme kapasitesi her iyi lead trompetçi kadar kuvvetli, düşük (pes) seslerdeki ustalığı da bir o kadar çarpıcı. Derin armoni bilgisi, her üflediği notayı kolay ve eforsuzca çalmasının altında saklı.

Yaşam Öyküsü

Aslen Kanadalı olan Kenny Wheeler, 1930'larda müzikal bir ailenin içinde yetişir. Toronto Konservatuarında trompet ve kompozisyon eğitimi aldıktan sonra 1952'de eğitimini sürdürmek için İngiltere'ye yerleşir ve zamanın Ronnie Scott ve Tubby Hayes gibi tanınmış müzisyenleri ile çalışmaya başlar. Wheeler, 1960'larda free improvisation'a ilgi duyar. Spontaneous Music Ensemble ve zamanın usta İngiliz jazzcılarından gitarist Derek Bailey ve saksafoncu Evan Parker'ın da bulunduğu davulcu Tony Oxley'in Altılısına katılır. Yine 1960'larda Wheeler elektronik müziğe ilgi duyar ve Mike Gibbs Orkestrasına dahil olur. Kenny Wheeler daha sonraları da Globe Unity Ensemble gibi free (abstract) improvisation'un yoğun olduğu gruplarda piyanist Alexander von Schlippenbach, tromboncu Albert Mangelsdorff ve trompetçi Manfred Schoof ile çalışır. Yine aynı dönemlerde Anthony Braxton'un dörtlüsünde basçı Dave Holland ve davulcu Barry Altchul ile oluşumlarda bulunur. 70'li yılların ortalarında ünlü prodüktör Manfred Eicher'in desteğiyle ECM ile albümler yapmaya başlar. ECM'den ilk albümü olan ve bir klasik sayılan, Wheeler, Keith Jarrett, Dave Holland ve Jack Dejohnette'in çaldığı Gnu High (1976) Almanya'da yılın albümü seçilir. Bir sonraki albümü olan Deer Wan (1978), Wheeler ve Jan Garbarek, John Abercrombie ve Ralph Towner'ı bir araya getirdi. Bu album de jazz çevrelerinden üstün not alır. Wheeler ve Garbarek bu albümde ideal birer partner gibidirler. Beraber çaldıklarında müziklerindeki etki adeta ikiye katlanır. Wheeler 70'lerin sonunda piyanist John Taylor ve vokalist Norma Winstone ile Azimuth adlı bir trio'da yer alır. Fakat aynı jazz çevreleri Wheeler'ın bu oluşumuna aynı pozitif yaklaşımı getirmez. 1983'de yine ECM kayıdı olan Double, Double You'da Michael Brecker ile ön safları kuvvetli tutan Wheeler, 83-88 arası Dave Holland Quintet'in bir elemanı olarak Holland ile kayıtlar yapar ve turnelere çıkar. Bu yıllardan sonra freelance olarak ve aralarında John Taylor, John Abercrombie, Peter Erskine ve Palle Danielson'un da yer aldığı grubuyla çalışmalarını sürdürür. 1990 kaydı olan The Widow In the Window ve 1997 kaydı Angel Song Wheeler'ın son derece kayda değer albümlerinden. Ayrıca, Music For Large and Small Ensembles(1990) ve A Long Time Ago (Music for Brass Ensemble and Soloists-1999) adlı albümler Wheeler'in değişik disiplinler için çarpıcı düzenlemelerini içeren yapıtlar. Özellikle A Long Time Ago, Wheeler'in farklı oluşumuna rağmen pusluluk, romatism ve melankoli öğelerine yine ortam bulduğu bir kayıt. Adeta Wheeler'ın değişik idiomların doğaçlamacısı olduğunun somut bir kanıtı.

Kenny Wheeler Quartet 9 Ekim, 2001 saat 20:30'da Akbank Jazz Festivali kapsamında Kenny Wheeler (tp), Chris Laurence (b), John Taylor (p), Adam Nusbaum (d)'dan oluşan grubuyla CRR Konser Salonunda sahne alacak.

Kenny Wheeler kayıtları

Azimuth/The Touchstone/Départ – (Azimuth)
The Widow In The Window – (Kenny Wheeler Quintet)
Music For Large & Small Ensembles – (Kenny Wheeler)
Berlin Contemporary Jazz Orchestra – (Berlin Contemporary Jazz Orchestra)
The Razor's Edge – (Dave Holland Quintet)
Azimuth '85 – (Azimuth)
Seeds Of Time – (Dave Holland Quintet)
Rambler – (Bill Frisell)
Jumpin' In – (Dave Holland Quintet)
Double,Double You – (Kenny Wheeler)
Old Friends,New Friends – (Ralph Towner)
Deer Wan – (Kenny Wheeler)
Gnu High – (Kenny Wheeler)
Window Steps – (Pierre Favre)
How It Was Then...Never Again – (Azimuth)
Angel Song – (Kenny Wheeler)
Selected Signs, I
A Long Time Ago – (Kenny Wheeler)
Open Land – (John Abercrombie)
Sound Suggestions – (George Adams)
Freigeweht – (Rainer Brüninghaus)
Divine Love – (Wadada Leo Smith)
Around 6 – (Kenny Wheeler)

Omar Faruk Tekbilek

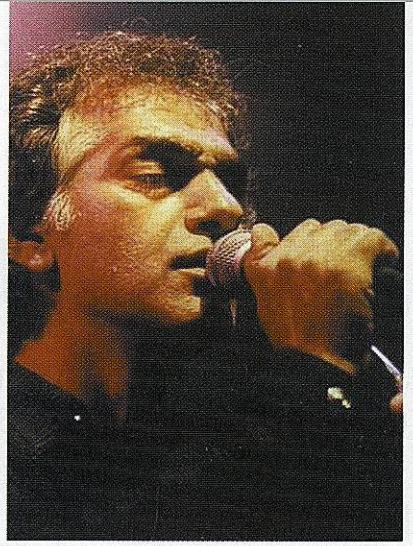

Omar Faruk Tekbilek, 11. Akbank Jazz Festivali kapsamında İstanbul'da olacak. 11 Ekim Perşembe gecesi Babylon'da vereceği konser saat 19:00'da başlayacak.

Kerim Sarıklı

Omar Faruk Tekbilek, 11. Akbank Jazz Festivali kapsamında İstanbul'da olacak. 11 Ekim Perşembe gecesi Babylon'da vereceği konserde Murat ve Ahmet Tekbilek vurmalı çalgılarda, Emmanuel Mann basta, Shai Bachar tuşlu çalgılarda kendisine eşlik edecekler. Besteci ve multi-enstrümantalist olan Omar Faruk'u bu özel gecede vokal, ney, vurmalı çalgılar ve bağlamada görüp dinleme şansına kavuşacağız.

Omar Faruk'un müziği belgesel seyretmeye oturup, aşk filmi seyredip kalkmaya benziyor. Enstrüman zenginliğiyle desteklenen doğu-batı sentezi sufi motiflerle süsleniyor. Ortaya çıkan kompozisyon mistizmin büyülü havasında bir aşk serüveninin içine sokuveriyor insanı.

Yaşam Öyküsü

Omar Faruk'un kişiliğini ve de felsefesini tüm performanslarında hissetmek mümkün. 1951'de doğan, babası Türk, annesi Mısırlı olan Omar Faruk'un müzik yaşamı 9 yaşında çalışmak için girdiği bir müzik dükkanında başladı. Bu müzik dükkanının sahibi hem onun patronu hem müzik öğretmeni hem de ondaki yeteneği görüp kaderinin çizilmesinde hiç azımsanamayacak bir etkisi olan biri. Omar Faruk, daha 12 yaşındayken İstanbul'da o zamanın ünlü müzisyenlerinle, flüt ve saksofoncu İsmet Sıral ve perküsyonist Burhan Tonque gibi isimlerle çalışma şansını elde etti. Bağlama ve neye yakınlık duydu. 1971 yılında henüz 20 yaşındayken kendini ispatlamış bir müzisyen vasfında, Türkiye ve Avrupa'da bir çok konserler verdi. 1976'da New York'a taşındı, evlendi ve şu anda da yaşamını orada idame ettiriyor.

Arif Mardin, Karl Berger, Ginger Baker, Don Cherry, Ofra Haza ve Simon Shaheen gibi hem Amerikalı hem de ortadoğulu müzisyenlerle stüdyo kayıtları yapan Omar Faruk'un asıl birlikteliği prodüktör, besteci ve gitarist Brian Keane ile oldu. Tanışıklıkları B.Keane'in Muhteşem Süleyman adlı film için bestelediği soundtrack çalışmalarında başladı ve Fire Dance, Beyond The Sky, Crescent Moon, Whirling, Mystical Garden gibi albümlerle birliktelikleri devam etti .

Omar Faruk'un hayatında önemli isimlerden biri de prodüktör Eckart Rahn'dır. Rahn daha geleneksel ve meditative bir hava yansıtan bir solo albüm yapmasını önermiş ve ortadoğu fusion'ı olarak adlandıralabilecek Whirling'in kaydı gerçekleşmiştir. Bu albümde Arto Boyacıyan perküsyon, Ara Dinkjian ud, Hassan Işıkkut kanun ve Brian Keane gitar ile kendisine eşlik eden isimlerdi.

Rahn'ın Omar Faruk'un müziğine bir etkisi de Avustralya'nın ünlü perküsyonisti Michael Askill'le kendisini tanıştırmasıdır. Dünyanın iki zıt köşesinden çıkıp buluşan bu iki sanatçı 'Fata Morgana, 1995' ile Yakındoğu, Pasifik, Afrika, Amerika kültürlerini biraraya getirdikleri deneylerinde jazz ve klasik müziği harmanladılar.

Omar Faruk'un bir çok albümünün içinden egzotik bir dünya müziği diye nitelendirebileceğimiz, çeşitli ortadoğu enstrümanları ile zengin bir orkestrasyonun yaratıldığı, etnik havasıyla dinleyeni farklı mekanlara götüren, sufizm motifleri ile işlenmiş 1999 kayıtlı Yuval Ron imzalı One Truth albümü, Omar Faruk'un sürdürdüğü geleneğe yeni bir boyut kattı ve bize gelecekte gittikçe artan bir müzikaliteyle karşılaşacağımız sinyallerini verdi.

Omar Faruk 11 Ekim'de bizlerle olacak. Bilerek attığımız her adımın sonuçta bizi bilmediğimiz yerlere götürdüğünü hissetmek, tesadüflerin davet ettiği yaşamın Omar Faruk'un müziği ve bilgiç enstrümanları ile dil bulduğu bu muhteşem geceyi müzikseverlerle paylaşmak için Babylon'da buluşmak üzere...

Giora Feidman Trio

Günümüzün en önemli klarinet virtüözlerinden Giora Fiedman, büyüleyici yeteneğiyle enstrümanının tınısını güzel sözler fısıldayan bir insan sesine dönüştürüyor. Şarkılar söyleyen, mırıldanan, kahkahalar atan klarinet, klasikler, Klezmer stili, jazz, swing ve blues'la zenginleşen olağandışı bir repertuara süzülüyor. Fiedman'ı böylesine benzersiz kılan, müzikal anlatım gücünün evrenselliğine olan sarsılmaz inancı. Mistik Klezmer stilindeki dehasını, klasik eğitiminden aldığı güçle birleştirip, müzikal ufkunu Rossini, Bernstein, Copland, Rodrigo, Gerswin ve Joplin gibi müzisyenlerin birbirinden farklı tarzlarıyla genişleten Fiedman, klarinet repertuarına yepyeni kavramlar ekliyor. Büyük bir sevgiyle bağlandığı enstrümanıyla yaydığı enerji dinleyenleri büyülerken, Fiedman'ın her performansı bir konser olmaktan çıkıp, olağandışı, baş döndürücü ve unutulmaz bir tecrübeye dönüşüyor.

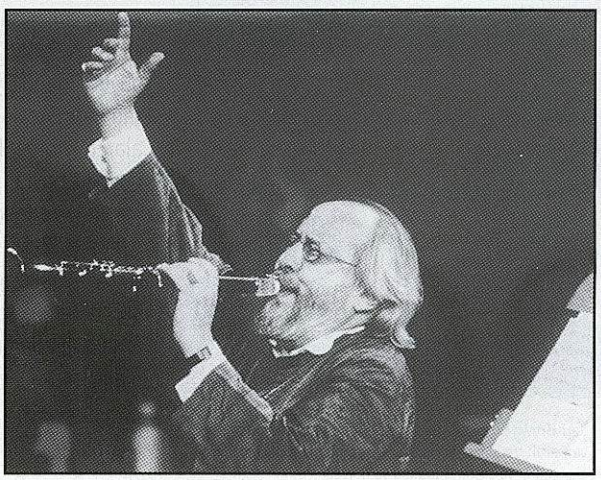

11 Ekim CRR Konser Salonun'da saat 21:45'de sahne alacak grubu elemanları şöyle; Giora Feidman (clt), Guido Jaeger (g), Jens-Uwe Popp (b)

Jeri Brown Quartet

Jeri Brown Quartet, 11. Akbank Jazz Festivali kapsa11. Akbank Jazz Festivali kapsamında 05 Ekim 2001 Cuma gecesi Babylon'da sahne alacak olan Jeri Brown'a (vo), piyanoda Takana Miyamoto, basda Kito Sharpe ve davulda Woody Williams eşlik edecek!

Şeyma Ayık

Jeri Brown, 1952 yılında Amerika'nın Mississippi eyaletinde dünyaya geldi. 6 yaşından itibaren şarkı söylemeye başlayan Brown, müziğe; klasik piyano, perküsyon ve vokal çalışarak Saint Louis Enstitüsü'nde başladı. Iowa'da 4 yıllık okul süresi boyunca, Frank Summerside'ın yönetimi altında klasik şan eğitimi aldı. 12 yaşında ise St. Louis'de şan hocası Marjorre Henderson ile çalıştı. Yüksek Okulda'yken soprano olarak birçok koro çalışmasında yer aldı. Bunlardan biri de profesyonel korolardan biri olan "Cosmopolitan Singers" idi. Öğrencilik yıllarında Orta Amerika'daki ve Avrupa'daki (İsveç, Almanya, Norveç ve Almanya) performansları sonucu, yeni bir yetenek arayan müzik direktörleri ve kompozitörlerin dikkatini çekti. Yirmili yaşlarında Saint Louis Symphony Orkestrası'nda şarkı söyleyen ve Avrupa'yı dolaşan Jeri Brown, Cleveland Devlet Üniversitesi'nde, Ohio'da Oberlin Konservatuarı'nda ve Boston'da Massachusetts Üniversitesi'nde müzik öğretmenliği yaptı. Bu sırada da birçok film, tiyatro ve pop kültürüne ait standartları kendi üslubuyla icra ediyordu. Ülkesinin yetenekli jazz şarkıcılarının başta gelen isimlerinden biri oldu kısa zamanda. Daha sonra da Metropolitan Operası'nda Rosa Henderson ile şan çalıştı. Ta ki 1989 yılında Kanada'ya gidene kadar. Burada da Concordia Üniversitesi'nde öğretmenlik yaparken, bir yandan da Montreal kulüplerinde performans sergilemeye başladı.

Jeri Brown büyük bir müzisyen. Sesini tıpkı Ella Fitzgerald ve Sarah Vaughan gibi büyük bir yaratıcılıkla kullanıyor. Uzmanlığı ve eğitimi, tutkulu ve heyecanlı stilini şekillendirmesine yardımcı oluyor.

Dr. Billy Taylor

Müzisyen bir aileden gelen Jeri Brown'ın büyükbabası saksofonist, amcası Virgi Carter ise trompet çalıyor. Bir keresinde evlerinin bodrum katında müzik yapmak için Miles Davis'i getiren trompet çalan amcası Virgi Carter ile sohbetleri de, Brown'ın jazz'a olan ilgisinin artmasında önemli bir faktör olmuştur. 1973 yılında gerçekleştirdiği opera turnesinden sonra Brown, Young-Holt Unlimited ile çalışmak için Chicago'ya gidip, bir sene boyunca burada kalır. Bunu takip eden çalışmalarını, Joe Lovano ve Ernie Krivda gibi müzisyenlerle sürdüren Jeri Brown, aynı zamanda bir scat şarkıcısı olarak da adını duyurur. Bu buğulu sesli jazz ve blues şarkıcısı, şu anda Fransa'da çok büyük ilgi görüyor. İki kez Avrupa'yı dolaşan Jeri Brown, kadın jazz şarkıcıları konu alan bir filme, konu olarak seçildi. Brown bu çalışmayla ilgili şunları söylüyor: "Bu filmin yönetmeni, Abbey Lincoln, Shirley Jackson, Betty Carter üzerine yapıyordu filmi ve beni de seçti. Şimdi nereye ait olduğumu bilmiyorum, çünkü onlar tanrıçalar, ama bana da önde gelen şarkıcılardan biri olduğumu söylediler."

Çok yönlü bir sanatçı olan Jeri Brown'un önemli bir de ödülü var: 1997 ECMA ödülü (East Coast Canada's Music Entertainment Magazine). Brown bu ödülü en iyi jazz şarkıcısı sıfatıyla aldı. Klasik jazz standartlarına odaklanmasının yanısıra, oldukça yetkin bir söz yazarı Jeri Brown. Birlikte çalıştığı, piyanist Cyrus Chestnut ve bascı Avery Sharpe adındaki iki Amerikan müzisyenin yaptıkları müzik için de sözler yazmış. Chick Corea ve Jim Beard ile birlikte yaptığı çalışmanın ise kariyerindeki en önemli çalışma olduğunu belirtiyor. Kayıt performansı oldukça yüksek olan Brown, John Hicks, Kirk Lightsey, Cyrus Chestnut gibi birçok jazz ustasıyla yapmış olduğu üstün nitelikli vokal doğaçlamaları ve Abdullah İbrahim ile Jimmy Rowles albümleri için gerçekleştirdiği düzenlemelerle aranjörlük yönünü de ön plana çıkarmış oldu.

Jeri Brown'un en iyi kayıtlarından biri olan 'April In Paris'nin en önemli müzisyenlerinden biri Fransız bascı Pierre Michelot'tu. Albümdeki iki Michel Legrand parçasına akordiyonu ile renk katan Roberto De Brashov dışında, piyanist Alain Jean Marie ve davulda da John Betsch, gerçekten de albümün adı gibi, 1996 senesinin Nisan ayında Paris'te bu albümü kaydettiler. Brown, bu albümün, şehrin duygusal yoğunluğunu yansıttığını ifade ediyor. Yine 1996 kayıtlı bir albüm olan 'Fresh Start'ta da çoğunlukla standartlar yer alıyor 1998 yılında çıkan 'Zaius' adlı 6. albümünde yılların deneyimli vokalisti Leon Thomas ile çalışan Jeri Brown'ın dört oktavlık esnek sesi, renkli tonlamalarla derinleşen ve büyüyen bir dinamiğe sahip. Yine aynı albümde; Babylon'da 28 Şubat-01 Mart 2001'de David Murray Quartet adı altında performans sergileyen saksofoncu David Murray ile çalıştı. Murray bu albümde Brown'a tenor saksofonuyla eşlik etmiş.

DİSKOGRAFİ

The Triptych (2001)
I've Got Your Number (1999)
Jeri Brown Featuring Leon Thomas-Zaius (1998)
April In Paris (1996)
Fresh Start (1996)
Jeri Brown With Jimmy Rowles-A Timeless Place (1995)
Unfolding-The Peacocks (1993)
Jeri Brown With Fred Hersch-Mirage (1991)

Bobby Previte, Ray Anderson, Wayne Horwitz, Marty Erlich, Steve Swallow; "Beşibiryerde"

Altın kolye gibi bir topluluk. Bu yıl görkemli bir programla karşımıza çıkan 11. Akbank Jazz Festivali'nin CRR Konser Salonu'ndaki son konseri bu beş sanatçıya ait.

Hülya Tunçağ

Bobby Previte

13 Ekim saat 21:45'de günümüz New York jazz'ını estirecek sanatçılar, Horwitz'in dışında, daha önce İstanbul'a gelmişlerdi. Ancak beşini bir yerde dinlememiştik. Bu konserin önemini kanıtlamak için kahramanlarımızın geçmişini bir kez daha anımsamakta yarar var.

Boby Previte

Robert ya da dostlarının çağırdığı gibi Boby Previte, 1956 Niagara Falls doğumlu. Buffalo Üniversitesi'nde eğitimini tamamladıktan sonra 1980'de New York'a yerleşti. Jazz'ın merkezi Previte'in yaşamında bir dönüm noktası olurken, New York jazz çevresi de virtüoz bir davulcu ve çağdaş bir besteci kazandı. 1997 yılına gelinceye kadar, içinde Downbeat Rolling Stone, Jazziz dergilerince verilenlerle birlikte pekçok ödül aldı, Pushing The Envelope, Empty Suits, Claude's Late Morning, Weather Clear, Track Fast, Bumb The Renaissance gibi sıradışı albümlere imzasını attı. 1997 sonunda yeni bir plak şirketi kurdu. Depth Of Field Records. İlk albümü, alto saksafoncu John Zorn ile düetini içeren Euclid's Nightmare'di. Bu arada, Birmingham Jazz Festivali'nin ısmarlaması üzerine Moskova Sirk Müziği'ni yazdı ve festivalde seslendirdi.

Müzik yaşamını çok yönlü sürdüren bu enerjik ve alçakgönüllü müzisyen, 1997'de Latin for Travellers Topluluğunu kurdu. Hemen dünya turuna çıktı. Aynı yılın Kasım ayında İstanbul'a da uğrayan topluluk çalışmalarını ve konserlerini 1998'de de sürdürdü. Previte, 1999'da, yeni Bumb The Renaissance topluluğuyla (Anderson, Erlich, Horwitz, Swallow) Avrupa turuna çıktı. Bu konser dizisinin sonu ise 13 Ekim'de İstanbul'a kadar uzanıyor. Previte'in çalışmaları bu kadarla bitmiyor. 1999'da tura çıkmadan önce, ünlü aktör Rob Morrow'un oynayıp yönettiği "Maze" filmini müzikledi. Bu konuda deneyimliydi. Daha önce, Robert Altman'ın Short Cuts filmini müzikleyip bir sahnesinde de görünmüştü. Ayrıca, 8 ve 9 Nisan 2000'de Birmingham ve Manchester'da prömiyeri yapılan İspanyol ressam Joan Miro'nun 23 konstelasyonu için 23 parça yazdı, prömiyerlerde seslendirdi.

Wayne Horwitz, Skerik ve Dave Palmer ile Ponga adlı elektronik groove topluluğunu kurup, "The Horse" albümünü yaptı. Miles Davis'in Bitches Brew albümünü seslendiren 11 kişilik bir projede yer aldı. 2000 yılındaki çalışmalarını, Latin For Travellers Topluluğunu geliştirerek sürdürdü. Yanısıra dünya çapındaki workshopları, master class eğitmenlikleri, işte bu budha kollarına sahip adam sizleri kendi web sitesine de davet ediyor. www.bobyprevite.com

Wayne Horwitz

Piyanist Wayne Horwitz de Boby Previte gibi çok yönlü bir sanatçı. Pigpen ve Zony Mash topluluklarının kurucusu, New York Composers Orchestra'nın ikinci şefi, Ponga, The President ve Tio topluluklarının piyanisti, Bumps The Renaissance projesinin üyesi. Son topluluğu ise kemancı Eyvind Kang, tromboncu Jultan Priester, piyanist Reggie Watts ve elektronikci Tucker Martine ile kurduğu Four Plus One. Ayrıca Horwitz'in adını, Marty Erlich, John Zorn, Philip Wilson, David Moss, Curlew, Boby Previte, Robin Holcomb, Butch Horbis, Bill Frisell, Billy Bang, Kazutoki Umezu, Fred Frith, Carla Bley, Eliott Sharp ve Michael Shrieve'ın albümlerinde de gördük.

Besteci yönüne gelince;

The Kitchen, The Kronos Quartet, Brooklyn Müzik Akademisi, New World Records, The Seattle Chamber Players ve Barshot Jazz için müzik yazmış. 1998 yılında Gordon Edelstein yönetimindeki Seattle Act Tiyatro'sunun ısmarlaması üzerin "Bir Satıcının Ölümü" oyununu müziklemiş. Yine Carey Perloff'un yönettiği Ezra Pound'un "Elektra" ve Harold Pinter'ın "Mountain Language" oyunlarının Amerika prömiyerleri için müzik bestelemiş. 1992'de New York'da, koreografisini Paul Taylor'ın yaptığı "Oz" gösterisi için onbir parça yazmış ve White Oak Dance Company ile gerçekleştirmiş. Diğer dans ve tiyatro müziği çalışmaları arasında; Bill Erwin'in Broadway Show'u "Strictly N.Y." ve The Liz Lerman Dance Exchange, The Crispin Spaeth, Seattle Dance Company için besteledikleri yer alıyor.

Pekçok multimedya projesinde de Wayne Horwitz adını görmek olası. Örneğin; yönetmen Gus Vandt Sandt'in Chihuly In Venice filminin tüm müzikleri, çocuklar için fen programları, gitarcı Bill Frisell'in müzikliediği Daniele Luchetti'nin La Scuola filminin prodüktörlüğü.

Gary Larson'ın 190 dakikalık televizyon çizgi filminin müzikleri, Charlie Chaplin'in The Circus filmine yazdığı iki piyano, iki klarinet ve keman için beşli (Ocak 2000'de Portekiz'de ilk gösterimi gerçekleşti) ve plak prodüktörlüğü.

Ray Anderson

Modern jazz dünyasının haşarı, esprili yeteneği tromboncu Ray Anderson, 1952 Chicago doğumlu. Babasının Dixieland plaklarını dinlerken trombon çalmaya merak sardı ve sekiz yaşında çalışmaya başladı. Okul yıllarında George Lewis'le birlikte çaldı. Minneapolis ve San Francisco'da müzik öğrenimi gördü. Bu dönemde Charles Moffett ve David Murray'le çaldı. 1972'de New York'a yerleşti. Charlie Mingus ve George Adams'la aynı yerde yaşaması büyük şanstı genç Ray için. 1970'lerin sonunda Anthony Braxton ve Barry Altschul ile konserler verdi ve albüm yaptı. 1981'de ilk ödülünü kazandı: Downbeat'in "Daha Çok Tanınmayı Hakeden Yetenekler" ödülü.

Ardından "Slickaphonics" adlı funk topluluğu kurdu. 1985'de çıkardığı "Old Bottles, New Wine" albümünde ise Kenny Barron, Cecil McBee ve Dannie Richmond gibi ustalarla standartlar çaldı.

Ray Anderson'ın asıl tarzını gösteren topluluğu ise Mark Heltas ve Gerry Hemingway ile oluşturduğu, önce Oahspe daha sonra Bass-Drum-Bone üçlüsüydü. Louis Armstrong tarzı bir gelenekten gelerek çağdaş jazz'a esprili bir biçimde ama içtenlikle yanaşan özel bir trombon cu Ray Anderson.

İşte belli başlı albümlerinden birkaçı:

Cahspe (1979), Harrisburg Half Life (1981), Right Down Your Alley (1984), Old Bottles-New Wine (1985), You Be (1986), Wooterloo (1987), Blues Bred In The Bone (1989), What Because (1990), Wishbone (1991), Don't Now Your Lawn (1994).

Marty Erlich

Jazz'da yeni kuşağın en iyi besteci ve yorumcularından biri de Marty Erlich. Klarinet, saksofon ve flütün tüm renklerini aynı düzeyde çalan Erlich için Eric Dolphy'nin beyazı deniyor.

New York jazz klanına girdiğinden beri kendi topluluklarının yanısıra The Dark Wood Ensemble, New York Composer's Orchestra, The Boston Jazz Composer's Alliance, The Rova Saxophone Quartet, The New York String Trio, piyanist Ursula Oppens için müzik yazdı ve seslendirdi. Birmingham Çağdaş Müzik Topluluğu ısmarlaması üzerine bas klarinet konçertosu besteledi ve prömiyerde toplulukla birlikte seslendirdi. St. Louis'li Erlich, New England Konservatuarı mezunu. Burada, Jaki Byard, George Russel, Gunther Schuller ve Joseph Allard gibi ustalardan eğitim aldığını düşünürsek, çalışmalarının düzeyi daha iyi anlaşılır.

Beşlinin en yaşlı üyesi, bascı Steve Swallow.

1940 yılında New York'da, akustik bas gibi zor bir yaylı çalgıya ondört yaşında başladı. Bu arada, trompet ve Howard Kasschau ile Nelson Riddle'dan piyano dersleri aldı. Entelektüel müzisyenler arasında yer alan Swallow, Yale Üniversitesi'nde okurken Donald Martino'dan kompozisyon eğitimi aldı. Pee Wee Russell, Buck Clayton ve Vic Dickenson ile Dixieland çaldı. Paul ve Carla Bley çiftiyle tanışması ona yeni ufuklar açtı. Hemen Yale'i bırakıp yeniden New York'a yerleşti. Paul Bley, Jimmy Giuffre Trio ve George Russel Sextet'le konser turlarına çıktı. 1960'lı yıllar çok yoğun geçti Swallow için.

Joao Gilberto, Benny Goodman orkestrası, Marian McPartland, Chico Hamilton, Al Cohn, Zoot Sims, Clark Terry, Bob Brookmeyer, Chick Corea, Art Farmer-Jim Hall Beşlisi, Bill Evans, Stan Getz, Gary Burton, Phil Woods, Jack DeJohnette, Steve Kuhn, Lyle Mays, Jim Hall, Pat Metheny'nin albümlerinde çaldı.

1970'de akustikten elektro basa geçti. Kendisini elektro basda akustikten daha iyi ifade edebildiğini savunan Swallow, bu alanda ekol açtı. 1996'ya kadar bazı albümlere katkıda bulunmasına karşılık gerçek çizgisini Carla Bley Band'de korudu. Dostlukları o kadar güçlüydü ki, sonunda yaşamlarını birleştirdiler. Carla Bley, ikinci eşi trompetçi Michael Mantler'dan Swallow için ayrıldı. Son beş yıldır, New York'un dışında bir dağ evinde toplumdan soyutlanmış olarak yaşıyorlar. Onları topluma bağlayan tek nokta jazz.

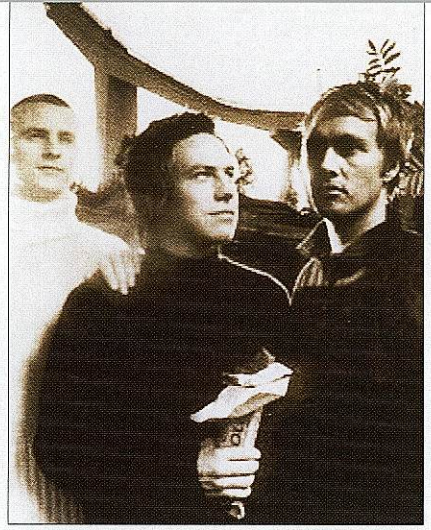

Wibutee / Babylon 04.Ekim.2001

Vurmalılarda Wetle Holte, basda Per Znussi, saksofon ve flütte Hakan Kornstad, tuşlularda Eriend Skomvoll ve vokalde Live Mario Roggen ve 1999'da Jazzland'den çıkan ilk albümleri "New Born Thing" ile Wibutee...

Ahu Ünalp

İstanbul Jazz Festivali'ne de konuk olan grubu bu yıl bir kez daha dinleme fırsatını bulacağız.1999 ve 2000'de verdikleri pek çok konser ile adını duyurmaya başlayan grup; özellikle The Bell Atlantic Jazz Festival (NY), İstanbul Jazz Festivali, Music Triennale Köln, Vienna Jazz Festival'inde büyük ilgi gördüler. Kuzey Avrupa turneleriyle de adından oldukça sık bahsettiren grup ilk kez 1996 yılında biraraya geldi. Saksofon ve vokalin öncülüğünü hissettiğimiz ilk albümleri "New Born Thing" oldukça sıradışı bir sound'a sahip. Agresiv olduğu kadar soft olmayı da başarabilen bir albüm bu. Aldığımız son bilgilere göre grup halen yeni albüm hazırlıkları içerisinde ve grup elemanlarında yaşanan küçük değişikliklerden sonra yeni Wibutee'nin daha dinamik bir sound yakaladıklarına dair rivayetler var. Ne diyelim; bu enteresan kuzey sound'una sahip olan grubu 4 Ekim Perşembe günü Babylon'da izleme fırsatını bulacağız.

Babylon akşamları ve Brezilya'nın ayrıksı sesi;

Flora Purim

16-17 Kasım'da. Geçen yıl jazz sevenleri oldukça memnun eden Babylon'daki Garanti Jazz Yeşili konserleri, bu yıl Flora Purim konseriyle yapacak açılışı. Latin jazz'ın bu nadide sesinden sonra kimler gelip geçecek Garanti Jazz Yeşili'nden hep birlikte göreceğiz.

Raife Polat

Müzisyen bir anne babanın kızı olarak Rio de Janeiro'da dünyaya gelen Flora Purim, 1950'lerde kaçınılmaz olarak başlayan müzikal serüvenini, piyano, hemen ardından gitar ve perküsyon ile sürdürür ve şarkıcılıkta karar kılar. Besteci, vurmalı çalgılar ustası Airto Moreira ile tanışıklığı yaşamının dönüm noktasıdır. Çünkü kısa bir süre sonra hem müzik hem de özel yaşamlarını birleştirirler. 1967'de Amerika'ya yerleşen çift, Joe Farrell, Stanley Clark ve Chick Corea ile çalışmalar yapar. Corea'nın Return to Forever adını verdiği turneye katılır, ardından da "Return to Forever" ve "Light as a Feather" albümlerinde yer alırlar. Yıl 1973'ü gösterdiğinde Purim ve Moreira kendi grupları Fourth World'u kurarak, jazz, pop ve Brezilya esintili müzikleriyle dünya çapında bir ün elde ederler. Purim solo kariyerine de bu yıllarda başlar ve çok yönlü müzisyen Hermeto Pascoal'in desteğiyle sesini daha iyi kullanmayı keşfeder -üç oktavdan altı oktava çıkar. 1980'li yıllara gelindiğinde gerek yorumları gerekse sözlerine imza attığı parçalarıyla jazz dünyasının aranan vokalistlerinden biridir artık. "The Flight" (1989), "The Speed of Light" (1994) gibi başarılı albümler, iki Grammy ve dört kez Down Beat dergisi tarafından 'en iyi kadın vokalist' seçilmesini de beraberinde getirir. Bu yıl çıkan son albümü "Perpetual Emotion" ile bir kez daha müthiş enerjisini gözler önüne seren Purim'in aynı enerjiyi sahneye yansıtışına tanık olacağız

Sırası gelmişken açılışı 21-22 Eylül'de yapan Babylon'un önümüzdeki üç aylık programında neler var bir göz atalım isterseniz. Ekim ayının ağır topları Akbank Jazz Festivali'nin konukları. 4 Ekim'de Wibutee ile geçide başlayacak konuklar hakkında detaylı bilgilere bu sayfalardan ulaşacağınız için, ben sadece isimlerini vermekte yetiniyorum. 6 Ekim'de Jeri Brown Quartet, 7-8 Ekim'de Erik Truffaz & İlhan Erşahin Project, 9 Ekim'de Velvele, 10-11 Ekim'de İmer Demirer & Tuna Ötenel Quintet, 12 Ekim'de Omar Sosa Septet yer alacak. Ayın diğer konuklarına gelince... 2 ve 3 Ekim'de sırasıyla Notwist ve Tied & Ticled Trio sahne alacak. 19-20 Ekim'de 90'lı yılların başında İngiltere'den trip-hop camiasına dalış yapan Smith & Mighty'yi dinleyeceğiz. 26-27 Ekim'de ise Türkiyeli dinleyicilerin artık çok iyi tanıdıkları drum'n'bass türünün pirlerinden Red Snapper bir kez daha buluşacak İstanbullularla.

Kasım ayında Flora Purim'in yanı sıra, Fujifilm Music Weekends iki ağır konuğu peşpeşe (2-3 Kasım) ağırlayacak: Fauna Flash ve Rainer Trüby Trio. The British Council ortaklığıyla sythesizer ağırlıklı, serin, atmosferik müzikleriyle tanışacağımız Plaid (23-24 Kasım) ve Goethe Institude ortaklığıyla hafif Latin dokunuşlu müzikleriyle Hacienda (30 Kasım) Babylon'un diğer Kasım davetlileri.

Aralık programının henüz netleşen tek ismi, Fujifilm Music Weekends kapsamında 7-8 Aralık'ta sahne alacak, şu sıralar radyolarda sıkça duyduğumuz tango esintili müthiş parçaları "Santa Maria" ile içimizi ısıtan Gotan Project.

Al Di Meola
Bir virtüozun seyirleri

Gerek İstanbul'da verdiği birkaç önemli konserden, gerekse birkaç efsanevi grup ile yaptığı çalışmalardan hepimiz bir şekilde Al Di Meola'yı biliyoruz. Müzikte türlerarası yolculuklara çıkmak onun için ne kadar doğal ve kolaysa, New York'tan Brezilya'ya, İspanya'dan Rusya'ya uzanan turneler yapmak da usta gitarist için bir o kadar sıradan!

Gülüş Gülcigil

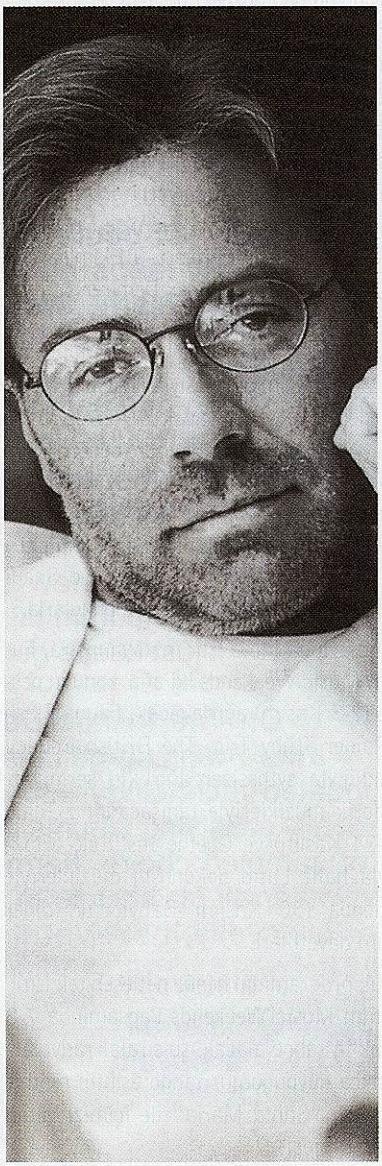

2 Eylül - 25 Kasım arası yeni bir turne için kıtalararası yolculuğa çıkan sanatçının yolunun üzerinde yine İstanbul var! Heyecanlı çalışı ve farklı kültürlere olan merakı ile diğer gitar vitüozlarından ayrılan Al DiMeola, 9 Kasım gecesi bizlerle olacak. Sahnede neler çalınacak, nasıl çalınacak gibi sorulara, Di Meola'nın müzikal geçmişine kısa bir göz atarak, ve gelişimi hakkında yaptığı yorumlarına kulak vererek cevap bulmayı deneyebiliriz...

yaşam öyküsü

22 Temmuz 1954'te New Jersey'de doğan sanatçı, müzik öğrenimine bir hayli erken, ve yaşı için de oldukça ilginç bir enstrümanla başlıyor: Davulla! Ama 9 yaşına gelip Elvis Presley, The Ventures ve The Beatles'ın müziği ile tanışınca işler değişiveriyor ve küçük DiMeola çok geçmeden davulu bırakıp eline gitarı alıyor. İlk hocası Bob Aslanian, onun bossa nova, jazz ve klasik müzikle yakınlaşmasını sağlıyor. DiMeola, o yıllarda sık sık Greenwich Village'a, bugün "fusion'ın babası" olarak andığı Larry Coryell'i izlemeye gidiyor. 17 yaşında jazz'a olan ilgisi iyice büyüyünce Berklee Müzik Koleji'ne yazılıyor; ve okul daha bitmeden kendini Barry Miles'ın fusion grubunda buluyor. Derken, 1974 başlarında, hayatının en önemli telefon konuşmalarından birini yapıyor: Chick Corea adında bir adam, onu Return to Forever adlı projesinde yer almaya davet ediyor! Böylece Bill Connors'un yerini alarak gruba katılan genç gitarist, başçı Stanley Clarke ve davulcu Lenny White ile efsanevi projenin elemanları arasına giriyor. Grup, Grammy ödülü alan iki önemli albüm kaydediyor: "No Mystery" ve "Romantic Warrior".

"İşte ilk kez o sırada beste yapmaya başladım" diye o günleri anıyor DiMeola. "Gruba girdikten kısa bir süre sonra Chick bizleri yazmaya zorladı. Yapmak istediğim birşey değildi aslında, ama bana seçim şansı vermedi. Ben ise onun bestelerine hayrandım. Bugün bana kendimi geliştirmemi sağladığı için kendisine teşekkür borçluyum". Ateşli ve karmaşık tarzıyla ilgi odağı haline gelen DiMeola, bir yandan "yüzlerce notayı ardarda sıralayıp parçadaki duygusallığı ortadan kaldırmasıyla" eleştirilirken, öte yandan da teklif üzerine teklif alıyor. 1976'da Return To Forever dağılınca Columbia ile anlaşma yapan sanatçı, o günden sonra hep grup lideri olarak çalışıyor.

Bu doğrultuda gerçekleştirdiği ilk projesi, John McLaughlin ve Paco De Lucia ile kurduğu efsanevi "akustik üçlü". Beraber kaydettikleri flamenco kokulu iki albümün ardından "The Al DiMeola Project" çıkıyor ortaya. Onun ince zevkli ve klasik etkili tarzı, klaviyeci Phil Markowitz'in fütürist sound'ları ve armonileriy-

le, Airto Moreira'nun da etnik perküsyonlarıyla birleşince ortaya yepyeni bir sound çıkıyor. 1985 yılında adını duyuran grup, kuşkusuz DiMeola'nın bugüne dek en çok ses getiren girişimi oluyor.

Ardarda gelen ilginç projeler arasında bir de World Sinfonia ile kaydedilen elektrik ve akustik albümler var. 1999'da Gilad, Gumbi Ortiz, Mario Parmisano (p) ve Hernan Romero (g) beraberliğinde kaydedilen "La Grande Passion", DiMeola'nın klasik ve opera etkilerini iyice vurguluyor. Kendisine sorarsanız World Sinfonia ile kaydettiği bir önceki albüm "The Infinite Desire", elektrik bir sound'a sahip olmasına rağmen yeni projeden çok farklı değil. Çünkü ona göre aslında akustik ve elektrik gitarla yaptığı müzik aynı. "The Infinite Desire" albümündeki bütün loop ve elektronik sesleri çıkarırsak, geriye "The Grande Passion"unkine çok paralel ezgiler kalıyor. Elektrikle akustik arasında değişen tek şey müziğin işleniş biçimi. Farklı şekillerde süslenebilen bir Noel ağacı gibi.

"La Grande Passion"da DiMeola'nın Astor Piazzola'ya olan sempatisi de hissediliyor. "Her yönüyle duygusal bir müzik onunki" diyor sanatçı; "doğrudan doğruya kalbinize hitap ediyor. Ama bir o kadar da akılcı ve meydan okuyan bir müzik. Hem sanatçı, hem de dinleyici için. Piazzola'nın genel fusion müziklerinden farkı, duygusallığı".

"La Grande Passion"da DiMeola'nın Astor Piazzola'ya olan sempatisi de hissediliyor. "Her yönüyle duygusal bir müzik onunki" diyor sanatçı; "doğrudan doğruya kalbinize hitap ediyor. Ama bir o kadar da akılcı ve meydan okuyan bir müzik.

DiMeola, bugüne dek yaptığı her bir projenin kendisini daha da olgunlaştırdığını söylüyor. "Durmadan gelişen bir süreç içindeyim. Eskiden bir senfoni ile çalışabilmeyi, senfoni için birşeyler bestelemeyi hayal bile edemezdim. Bugün bunu yapabiliyorum. Ama düşünüyorum da, bir müzisyen olgunlaşıyorsa ve müziği gitgide daha enteresan hale geliyorsa, güncel olmaktan o kadar uzaklaşıyor. Müzikalitesi yüksek eserler ne yazık ki popüler olmuyor, yapacak birşey yok."

DiMeola, bu kaderci düşünce tarzını müzik endüstrisi için de dile getiriyor: "Radyoların ve plak şirketlerinin genel düşünce tarzı çok korkunç. Bence dinleyicilerini ve genç çocukları hiçe sayıyorlar. Başka tür müzikler duysalar anlamayacaklarını, sevemeyeceklerini sanıyorlar ve onlara değişik besteler dinleme imkanı vermiyorlar. Ama galiba böyle bir imkan sağlamaları mümkün değil".

Son zamanlarda müziğinde klasik etkilerinin ağır bastığını düşünecek olursak, DiMeola'nın köklü bir değişime doğru gitmekte olduğunu düşünebilir miyiz dersiniz? DiMeola bu konuda şunları söylüyor: "Bundan böyle eskiden yaptığım tarzda elektrik albümler yapacağımı zannetmiyorum. Bunlar çok fazla enerji isteyen, zor işler. Ama artık dinleyicinin de bunu istediğini zannetmiyorum. Bence bu tarz besteleri yeterince dinlediler. Şimdi benden akılcı, sakinleştirici, duygulu bir şeyler bekliyorlar. Eskisi gibi topa tutulmak istemiyorlar. Baştan çıkarılmak istiyorlar! Bu da bir olgunlaşma belirtisi".

Müzisyenin buruk bir sesle söz ettiği bir diğer konu ise, günümüz müzik piyasasının 70'li yıllara kıyasla yaratıcılığını ve heyecanını bir hayli kaybetmiş olması. "Çok şanslı bir dönemmiş 70'ler. Şimdi söyleyecek yeni birşeyleri olanlar için çok kötü bir dönem. Çünkü şimdi önemli olan, virtüozluğun tersi: Baştan savma, korkunç ve garip müzikler rağbet görüyor. Steve Vai'yi düşünün. 10 yıl önce neydi, şimdi ne duruma düştü. İnsanlar artık virtüoziteye değer vermiyor. Şimdi değerli olan Eminem'inki gibi gülünç ve yıkıcı hip hop tarzları. Ve sıfır yetenek!"

Peki DiMeola bugünlerde neler dinliyor? Cevap: Gonzalo Rubalcaba! Küba asıllı piyanist için "gezegendeki en büyük müzisyen" demekten de çekinmiyor. "Ama ne yazık ki Amerika'daki korkunç radyo ve televizyon politikaları yüzünden orada yeterince duyulmuyor. Aynı Astor Piazzolla gibi; o kıtada hala kimse Piazzola'nın kim olduğunu bilmiyor. Oysa o, 20. yüzyılın dahilerinden biri!"

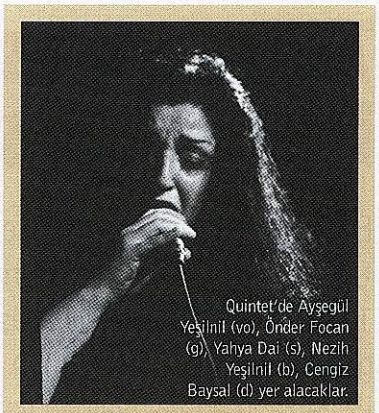

Quintet'de Ayşegül Yeşilnil (vo), Önder Focan (g), Yahya Dai (s), Nezih Yeşilnil (b), Cengiz Baysal (d) yer alacaklar.

Ayşegül Yeşilnil Quintet

Ayşegül Yeşilnil Quintet 24 Kasım 2001 Cumartesi 19:30 da İş Sanat Konser salonunda dinleyicileri ile buluşacak.

Bazı şarkılar vardır dinlerken yüzünüze tebessümler geliverir gizlice ve yine o sesler kimi zaman mis gibi kokuları da getirir beraberinde. Yılları getirir, renkleri getirir.

Hayata güzellikten, umut, sevgi ve barıştan yana bakmaya "hala" çalışıyorsanız eğer ve hala bardağın su dolu tarafını seçiyorsa gözleriniz, bu konseri izleyin.

İş Sanat'ın Yeni dönem programı:

9 KASIM CUMA 19:30
JAZZ
AL Dİ MEOLA
"World Sinfonia"

17 KASIM CUMARTESİ 19:30
JAZZ
ESİN AFŞAR
"Caz yorumuyla Aşık Veysel"

24 KASIM CUMARTESİ 19:30
JAZZ
A.-N. YEŞİLNİL - Ö.FOCAN

7.Uluslararası Eskişehir Festivali

Bu yıl yedincisi düzenlenecek olan Uluslararası Eskişehir Festivali 13 – 21 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirilecek. Yaşanan ekonomik krize rağmen festivalden vazgeçmeyen Eskişehirliler, bu festival için olanaklarını seferber etti.

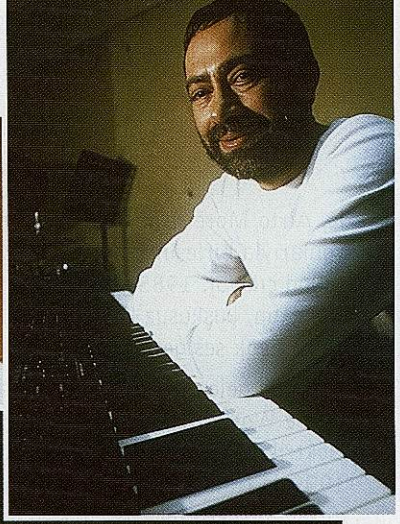

Barbarlar

Ali Perret (keyb), İmer Demirer (tp), Hakan Çimenot (tb), Volkan Hürsever (b), Can Kozlu (d) 17 Ekim Çarşamba günü 18:45'de Eskişehir Hayal Kahvesi'nde sahne alacak.

1995 yılından bu yana her yıl Ekim ayında düzenlenen Uluslararası Eskişehir Festivali, bu yıl yedinci kez Eskişehirlilerle buluşacak. Türkiye'den ve dünyanın çeşitli ülkelerinden klasik müzik, caz, blues, dans, bale ve tiyatro etkinliklerinin yer aldığı festival kapsamında çeşitli dia gösterimleri, sergi ve söyleşiler de düzenleniyor. Uluslararası Eskişehir Festivali'ni diğer festivallerden ayıran bir başka özelliği de çocuklara yönelik özel bölümlerinin olması. Festivalde çocukların katıldığı atölye çalışmaları, sergiler, konserler ve çeşitli gösterilerle geleceğin sanat izleyicileri olacak bir neslin temelleri atılıyor.

Uluslararası Eskişehir Festivali, Zeytinoğlu Eğitim, Bilim ve Kültür Vakfı tarafından ilk kez 1995 yılında düzenlendi. Müzik, dans, tiyatro gibi çeşitli sanat dallarıyla çocuk etkinliklerine yer veren; her yıl Ekim ayında düzenlenip 9 gün süren festival, 6 yıl boyunca Zeytinoğlu Vakfı'nın önderliğinde dünyaca ünlü sanatçılarla sanat alanında ülkemizin yetiştirdiği değerli isimlerin Eskişehirli sanatseverlerle buluşmasına olanak sağladı.

2001 yılı Ekim ayında gerçekleştirilecek 7. Uluslararası Eskişehir Festivali'nin hazırlık çalışmalarının yürütüldüğü bugünlerde, festivalin daha sağlıklı ve güçlü bir yapıya kavuşturulması amacıyla başlatılmış olan yeniden yapılanma süreci tamamlanmış bulunuyor: Buna göre, Uluslararası Eskişehir Festivali, 2001 yılından başlayarak yaşamını yeni bir oluşumun; Eskişehir Valiliği, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, Anadolu ve Osmangazi Üniversiteleri ile Zeytinoğlu Vakfı'nın bir araya gelerek kurduğu Eskişehir Kentsel Gelişim Vakfı'nın çatısı altında sürdürecek.

Eskişehir Festivali'nde bu yıl yer alacak iki jazz grubu var. Biri bizden diğeri dergimizin baskıya hazırlandığı sıralarda henüz belli olmayan bir yabancı grup.

ODTÜ 5. Jazz Günleri

Birincisi 1996 yılında gerçekleşen ODTÜ Jazz günleri, birkez daha jazz severleri jazz ustalarıyla buluşturuyor. Gelişim süreci içinde bir konserler dizisi olma niteliğini aşan organizasyon, 2001 yılında artık gelenekselleşmiş, kurumsallaşmış bir oluşum olarak varlığını sürdürüyor. Beşinci yılında ODTÜ Jazz günleri artık bir müzik olayı, bir ekol haline gelmiştir. Dolayısıyla organizasyon, belli bir anlayışın ve misyonun temsilciliğini de üstleniyor.

ODTÜ Jazz Günleri, uluslararası festival kimliğiyle Ankara'nın bir festivaller şehri olma sürecinde önemli bir adımdır. Ankara'nın kültür hayatına canlılık getirecek bir etkinliğe daha imza atmanın gururunu yaşıyoruz.

Program

12-16 Kasım 2001 tarihleri arasında ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleşecek olan ODTÜ 5.Jazz Günleri bu yıl da jazzın önde gelen isimlerini biraraya getiriyor.

Hava Kuvvetleri Komutanlığı Big Band Orkestrası

Jay Leonhart Trio

Önder Focan –Standart Allaturca

Karoly Binder

Swing Connection

Gordion Academy Jam Session

Deneysel Müzik Topluluğu

Hergün 14.00 – 23.00 arasında söyleşiler, seminerler ve atölyeler A Salonu'nda yeralırken, sergi, video ve sinevizyon gösterimleri ise giriş salonunda ve fuayede sürecektir. Konserler dışında, söyleşiler, seminerler, jam sessionlarla Ankara dinleyicisi jazz dolu günler yaşayacak.

Atölyeler

ODTÜ Jazz Günleri'nin ayrılmaz bir parçası olan atölye çalışmaları genç müzisyen adayları tarafından büyük ilgiyle karşılanıyor. Atölye konu ve konukları yıl boyunca gerek etkinlikler sırasında gerçekleştirilen anketler, gerekse gençlerden gelen talep ve öneriler doğrultusunda belirleniyor. Bu etkileşimli etkinlikte Jazzın ustaları deneyimlerini genç müzisyenlerle paylaşacaklar. Kontrbas ustası, besteci ve eğitimci Jay Leonhart ve Piyanist Karoly Binder'in gerçekleştireceği atölye çalışmaları gençlerimize kendilerini geliştirme fırsatı tanıyacak.

"Efes Pilsen Blues Festival'i başlıyor

"Efes Pilsen Blues Festival 12", 19 Ekim-7 Kasım 2001 tarihleri arasında 5 ilde sahne alacak ünlü blues ustaları C.J. Chenier, Big Bill Morganfield ve Otis Taylor'ın müzikleri eşliğinde sevenleri ile buluşacak. 19 Ekim tarihinde İstanbul'dan başlayacağı müzik,dans ve eğlence maratonuna, ülke içinde sırasıyla Adana, Bursa, Ankara ve İzmir'de devam edecek, yurtdışında ise Moskova ve St.Petersburg'da blues tutkunlarına coşkulu saatler yaşatacak.

Gördüğü yoğun ilgi nedeniyle gelenekselleşen"Efes Pilsen Blues Festival", bu yıl, son derece güçlü sesi ve çarpıcı kişiliği ile yorumladığı her parçada dinleyicilerine unutulmaz anlar yaşatacak olan ve ünlü zydeco ustası C.J. Chenier ve The Red Hot Louisiana Grubu çağdaş zydeco müziğini funk, blues, caz, rock ve ballad'lar ile harmanlıyacak. 1999 yılında yayınlanan "Rising Son" adlı albümü ile muhteşem bir çıkış yapan ve A.B.D.'de geçtiğimiz yıl "En İyi Yeni Blues Sanatçısı" dalında ödüle layık bulunan Big Bill Morganfield; ve Amerikan blues tarihine damgasını vuran ses olarak nitelendirilen Otis Taylor'ı konuk edecek.

Big Bill Morganfield

Ünlü blues ustası McKinley Morganfield, ya da daha iyi bilinen adıyla Muddy Waters'ın oğlu. İlk albümü "Rising Son" ile inanılmaz bir çıkış yapan ikinci kuşak blues sanatçısı Big Bill Morganfield, benzersiz gitar stili ile dikkatleri çekiyor.

1956 Chicago doğumlu Big Bill Morganfield, blues müziğinin piri McKinley Morganfield, ya da daha iyi bilinen adıyla, Muddy Waters'ın oğlu. Babasının mirasını günümüze taşımayı amaçlayan ikinci kuşak blues sanatçısı Big Bill Morganfield, sanat hayatına gitar çalışmaları ile başladı.

1983 yılında babasının vefatını takip eden 6 yıl boyunca kendisini müzik eğitimine adayan Big Bill Morganfield, sevenlerinin karşısına ilk olarak çağdaş blues müziğinden örnekler sergileyerek çıktı. Bunu takip eden yıllarda kendisini geleneksel blues alanında da eğiten Big Bill Morganfield, bu dönemde gitar çalışmalarına ve şarkı sözü yazarlığına ağırlık verdi.

Muddy Waters'ın gitaristi Bob Margolin'in yapımcılığını üstlendiği ilk albümü "Rising Son"ı 1999 yılında çıkartan Big Bill Morganfield, bu albümü ile tüm müzik otoritelerinin dikkatini çekti. Eleştirmenler tarafından ülke çapında yeni bir yetenek olarak tanımlanan Big Bill

EFES PİLSEN BLUES FESTIVAL 12

PROGRAM

İSTANBUL
19-20 Ekim 2001
Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı – Rumeli Salonu
19.30

ADANA
22 Ekim 2001
Hilton Oteli
19.30

BURSA
24 Ekim 2001
Almira Oteli
19.30

ANKARA
26-27 Ekim 2001
Hilton Oteli
19.30

İZMİR
29-30 Ekim 2001
Hilton Oteli
19.30

MOSKOVA
2-4 Kasım 2001
Moskova MDM
19.30

ST. PETESBURG
7 Kasım 2001
Jubileiny
19.30

Morganfield'in başarısını doğrulayan en önemli kanıt ise , 2000 yılında " En İyi Blues Sanatçısı" dalında W.C. Handy Ödülü'ne layık bulunması oldu.

"Rising Son"ı takiben çıkardığı ikinci albümü "Ramblin' Mind" ile olgunluk dönemi çalışmalarını müzik dünyasına kazandıran Big Bill Morganfield, başarılı bir ses sanatçısı ve şarkı sözü yazarı olarak blues dünyasındaki yerini alıyor.

Günümüzde orijinal ezgileri ve benzersiz gitar stili ile dikkatleri çeken Big Bill Morganfield, dinamik sahne performansı ile de izleyenleri büyülüyor.

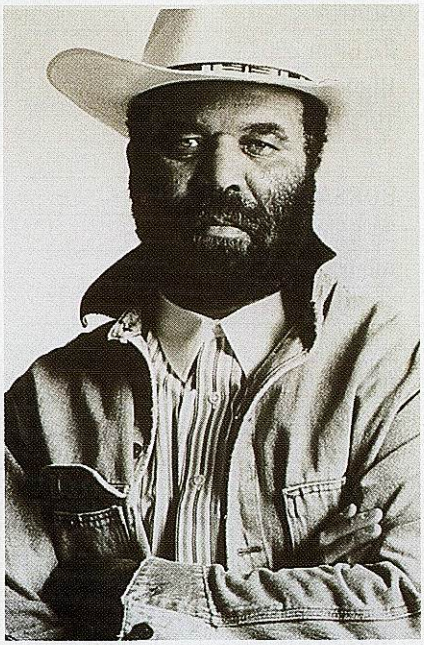

Otis Taylor

Gitar ve banjo çalmadaki ustalığı ile blues sevenlerin kalplerini feth eden Otis Taylor, yoğun duyguları bünyesinde barındıran bu müziğin en güçlü yorumcuları arasında yer alıyor.

Chicago doğumlu ünlü blues ustası Otis Taylor, sanat hayatına 1950'li yıllarda Denver, Colorado'da başladı. İlk telli çalgısı "ukulele" ile çocuk yaşlarında tanışan Otis Taylor, 14 yaşında ilk grubunu kurdu. O dönemde siyahi genç bir müzisyen için oldukça gözüpek bir girişim olarak nitelendirilen banjo ve armonika ile folk müziğinden örnekler sergilemeye başlayan Otis Taylor, 20'li yaşlarında Blue Horizon Records ile yaptığı anlaşma ile blues alanındaki çalışmalarına Londra'da devam etti.

Blues müziğini daha etkin bir şekilde icra etmek üzere A.B.D.'ye dönen Taylor, müzik hayatına 1977 yılında ara verdi. 1995 yılında bir kez daha blues dünyasına tarih yazdırmak üzere geri dönen Taylor, günümüze kadar "Blue-Eyed Monster" ve "When Negroes Walked the Earth" adlı iki albümü ile dünya listelerinde yerini aldı. Taylor, yeni albümü "White African"da ise tüm yeteneğini ve blues alanındaki birikimini sergiliyor.

Amerikan blues tarihine uzun bir süredir damgasını vuran ses olarak yerini pekiştiren Otis Taylor, müziği ve müthiş beste yeteneğinin yanısıra akustik gitar, banjo, mandolin ve armonika ile yaptığı başarılı soloları ile dikkat çekiyor.

Otis Taylor'ın insanın içine işleyen, tinsel boyutlu akustik blues ezgileri, Güney'in derinliklerinden kopup gelen eski blues ezgilerinin özündeki üzüntüyü ve yürek parçalayan anlamlılığı barındırıyor. Gitarı, aynen banjoda sergilediği o ateşli, ele avuca sığmaz, gelişigüzel biçimle çalan Taylor'ın yaklaşımı ise Afrika müziğini çağrıştırıyor.

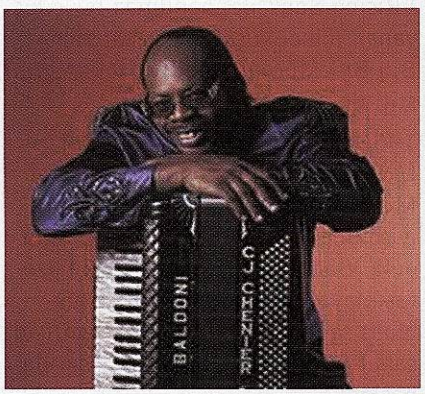

C.J.Chenier

Ünlü zydeco ustası C.J. Chenier ve The Red Hot Louisiana Grubu çağdaş zydeco müziğini funk, blues, caz, rock ve ballatlar ile harmanlıyor. Güneyin ruhunu da ekledikleri müzikleri, dans ritimleri ve güçlü parçalarla dolu.

Günümüzün "en iyi zydeco ses sanatçısı ve akordeoncusu" olarak nitelendirilen ve müzik otoriteleri tarafından "zydeco tahtının varisi" olarak tanımlanan C.J. Chenier, Port Arthur, Texas'da yetişti. Babası efsanevi zydeco ustası Clifton Chenier'ın müziğinden etkilenen fazlası ile C.J. Chenier, James Brown ve Funkadelic, John Coltrane ve Miles Ravis gibi büyük sanatçıların müzik stillerini de benimsedi.

Müzik çalışmalarına saksofon enstrümanı ile başlayan C.J. Chenier, gençlik yıllarında Port Arthur'daki 40 siyahi grupla birlikte müzik yaptı. Okul yıllarında müzik eğitimi alan C.J. Chenier, 21 yaşında babasının önderliğinde müzik yapan The Red Hot Louisiana Grubu'na katıldı. 1985 yılında akordeon çalmaya da başlayan C.J. Chenier, 1987 yılında Clifton Chenier'ın vefatından sonra babasının müziğine funk ve jazz tarzını daekleyerek kaldığı yerden devam etti.

C.J. Chenier ve The Red Hot Louisiana Grubu, bunu takip eden yıllarda üç solo albüm yayınladı. New Orleans Jazz Festivali, San Diego Festivali, ve Milwaukee Yaz Festivali'nde sahne alan C.J. Chenier ve The Red Hot Louisiana Grubu, büyük bir hayran kitlesine sahip olurken, müzik otoritelerinin de dikkatlerini çekti. Ünlü ses sanatçısı ve şarkı sözü yazarı Paul Simon tarafından keşfedilen C.J. Chenier, sanatçının "Rhythm of The Saints" albümünde kendisine eşlik etti ve "Born At The Right Time" adlı turunun bir parçası oldu.

Kısa bir süre içinde Alligator Records ile bir anlaşma imzalayan C.J. Chenier, çıkardığı "Too Much Fun" albümü ile Living Blues dergisi tarafından 1995 yılının " En İyi Zydeco Albümü" ünvanına layık bulundu. Ülke çapında verdikleri konserler ve kulüp çalışmaları ile büyük bir hayran kitlesi oluşturan C.J. Chenier ve The Red Hot Louisiana Grubu, şu anda yeni albüm çalışmaları "The Big Squeeze" ile listeleri alt üst ediyorlar. Yapımcılığını Alligator Records'ın başkanı Bruce Iglauer'in üstlendiği bu albüm Louisiana'da hazırlandı. Dördü C.J. Chenier'e ait olmak üzere 14 parçadan oluşan albüm, upbeat, funk , blues ve soul'un mükemmel bir karışımı.

Önder Focan

Cem Tuncer
cemtuncer@yahoo.com

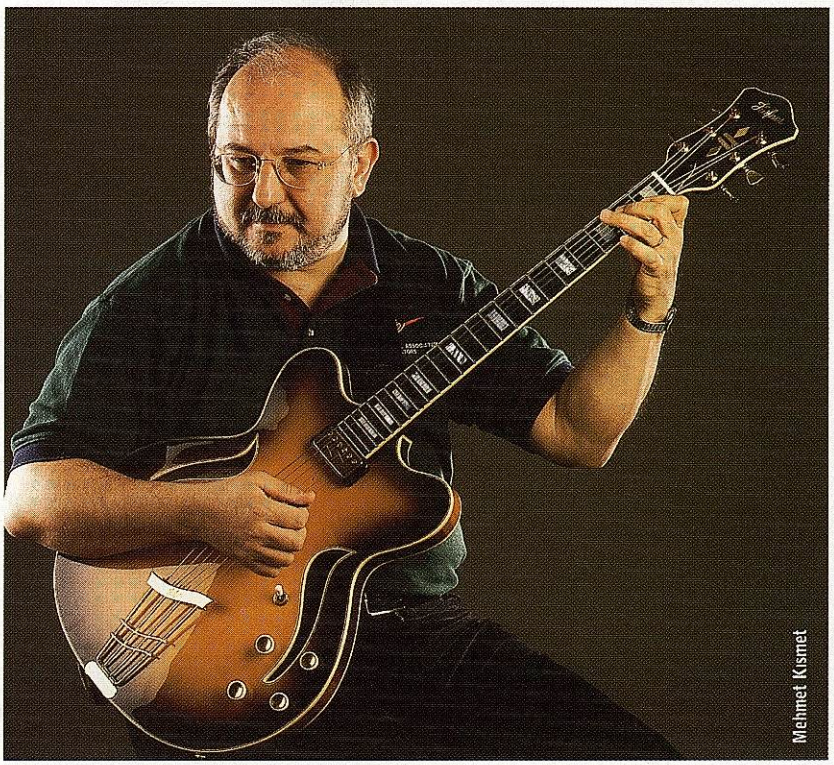

Merhaba!

Yazıma başlamadan önce; Ağustos'ta kaybettiğimiz blues gitarcısı Yavuz Çetin'i saygıyla anıyorum, duyduğum en iyi gitarcılardan birisiydi ve umarım gittiği yerde de blues çalıyordur. Ben, şimdiden özledim gitar çalışını...

Sonbahar geldi ve klinik 1 senelik turunu tamamlamış oldu. Pat Martino, Joe Pass, George Benson ve Barney Kessell'dan sonra yeni turumuza Türk jazz'cılarından Önder Focan'la başlıyoruz.

1955 doğumlu gitarcı dünyadaki birçok müzisyen gibi kendi kendini yetiştirmiş. 1975 yılında jazz'la tanışmasının ardından birçok müzisyen ve grupla çalmış. 1985'ten beri birçok festival de çalmakta olup 1994'de ilk albümü Jazz Guitar'ı çıkardı.

www.focanjazz.com sayfasından [illegible] sanatçıyla ilgili detaylı bilgiye ulaşabilirsiniz..

Solo analizi'ne gelince; parçamızın adı; Sekiz, Blue Note etiketli 'Vocalists' albümünden. 48 ölçü AABAC formunda funk feel çalınmış. Solo da* işaretli ölçüleri deşifre etmek açısından biraz basitleştirdim çünkü makamsal bir havada çarpmalar yapılarak çalınmış ve solonun kendine has havasını sağlayan unsurlardan biri. Üzerinde analiz ettiğim gibi bakıldığında çok armonik, dinamik, artikülasyonlara bol bol rastladığımız çalındığı zaman akor bağlantıları ve solo çalma konusunda birçok fikir edinilebileceğiniz hatta yaptığım analizleri başka parçalarda da rahatça uygulayabileceğiniz öğretici bir solo.

Hoşçakalın demeden önce; çok çalışmak, çok çalmak, çok çok dinlemek, analiz etmek gerektiğini tekrar hatırlatır hepinize iyi günler dilerim.

SEKIZ

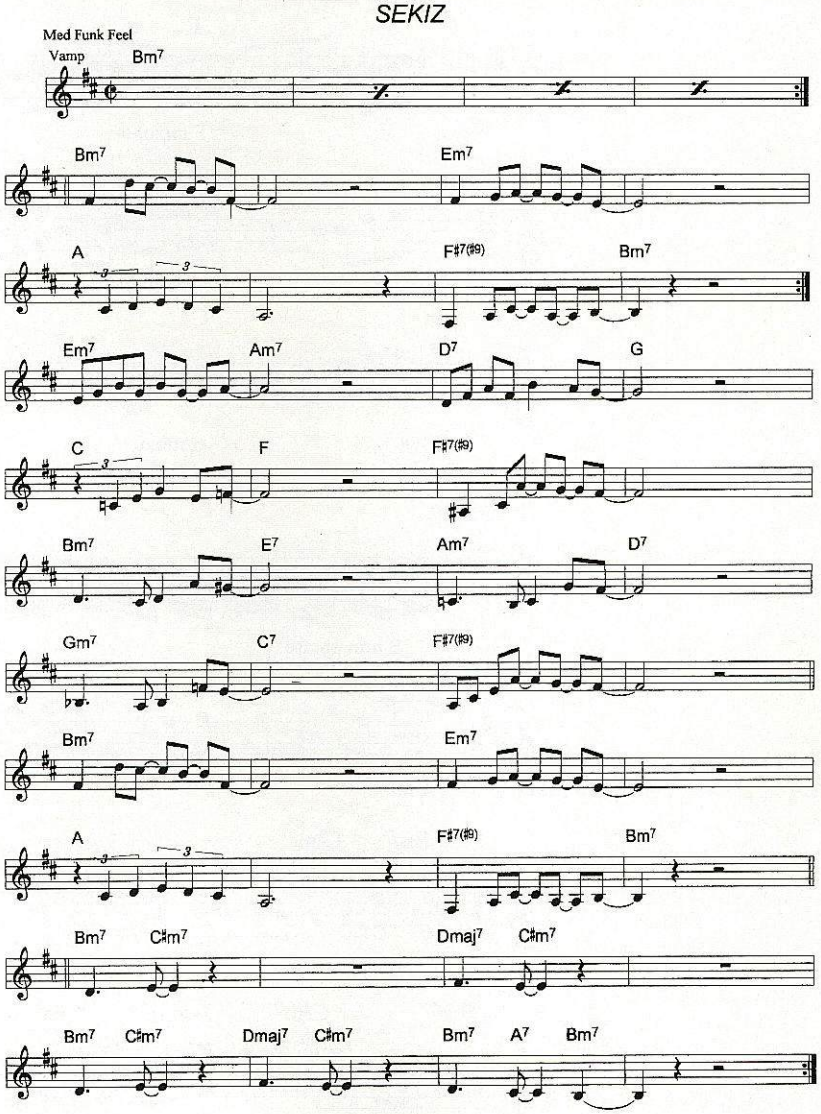

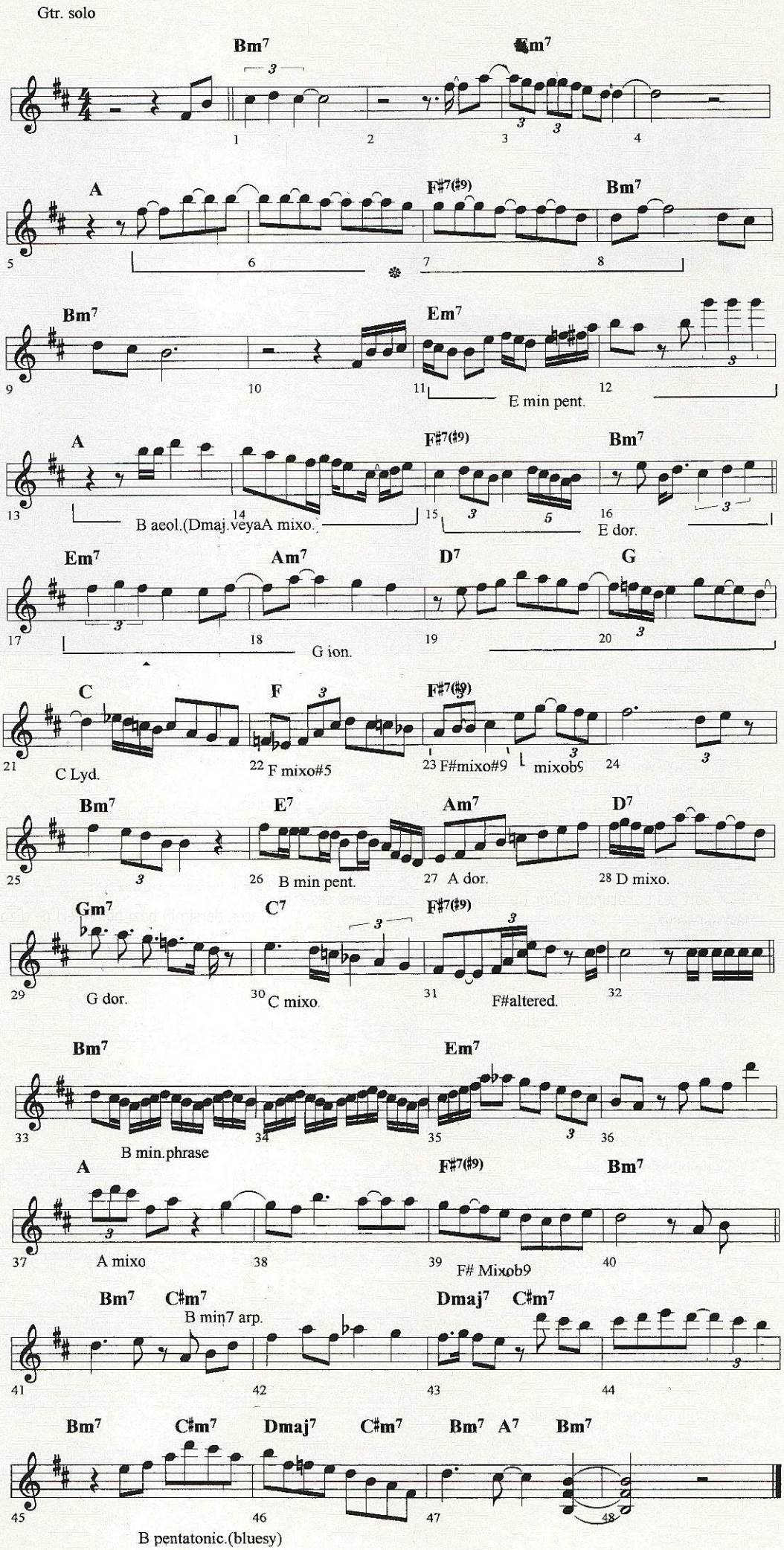
Gtr. solo
Bm7
Em7
A
F#7(#9)
Bm7
Bm7
Em7
E min pent.
A
F#7(#9)
Bm7
B aeol.(Dmaj.veyaA mixo.
E dor.
Em7
Am7
D7
G
G ion.
C
F
F#7(#9)
C Lyd.
F mixo#5
F#mixo#9
mixob9
Bm7
E7
Am7
D7
B min pent.
A dor.
D mixo.
Gm7
C7
F#7(#9)
G dor.
C mixo.
F#altered.
Bm7
Em7
B min.phrase
A
F#7(#9)
Bm7
A mixo
F# Mixob9
Bm7
C#m7
B min7 arp.
Dmaj7
C#m7
Bm7
C#m7
Dmaj7
C#m7
Bm7
A7
Bm7
B pentatonic.(bluesy)

"Diatonik Armoni"

Çağlayan Yıldız
caglayanyildiz@hotmail.com

UYARI: CSE (Caz Standartları Enstitüsü)'nün yayınladığı bildiriye göre, kuru kuruya teori bilmek, teoriyi enstrümanında uygulamamak, ve en önemlisi DUYMAMAK; çalışta ve yazışta kuruluğa, gereksiz entellektüel tınlamaya ve kafa karışıklığına neden olabilmektedir. Bu yan etkilerin önlenebilmesi için, teoride öğrenilen herşeyin mutlaka çalınması, -sesiniz çok kötü olsa bile- söylenmesi ve ne yapılıp edilip DUYULMASI gerekmektedir. Ya da bu teori meselesi temelli pas geçilerek, caz tarihinin her döneminde mümkün olduğu üzere, müzik sadece kayıtlardan dinlenerek/ çalınarak/ (çevrede varsa eğer) ustalardan doğrudan öğrenerek halledilmelidir. Aksi takdirde ileri dönemde ortaya çıkabilecek komplikasyonlardan kurumumuz sorumlu değildir.

Dersleri izlemekte hala kararlılık gösteren bir avuç arkadaşa Teori Kraliçesi tarafından "Sir" ünvanı verilecekmiş törenle. Ben de televizyondaki magazin haberlerinden duydum vallaa, onların yalancısıyım yani. Bu arada dersleri "okuyan" ama sadece "okuyan" bazı arkadaşlarla karşılaştım. Eğer bu dersleri çalmayacak/ duymayacaklarsa, herhangi Meslek Lisesi'nin Torna Tesviye kitabını okumaları da aynı etkiyi,değişimi yapabilir yaşamlarında, öneririm yani.

Ve de işte beklediğiniz sınavvv...Yine kendin pişir kendin ye...

1- X dört sesli akorunun (akor tipleri için bkz. geçen ders) sesleri nelerdir?

2- X hangi Y tipindeki dört sesli akorun 3'lüsü/ 5'lisidir/ 7'lisidir?

3- X'in 3'lüsü/ 5'lisi/ 7'lisi olduğu dört sesli akorlar nelerdir?

4- X, Y tipindeki dört sesli akorun 3'lüsüyse, akorun 5'lisi/ 7'lisi nedir? (Bu sorudaki 3,5 ve 7 rakamlarının yerlerini değiştirin)

5- X, (kapalı/drop 2/drop 3/drop2&4 pozisyonun; kök / 1.çevrim/ 2. çevrim/ 3.çevrimlerindeki) Y tipi dört sesli akorun (en alt, alt, orta, üst) notası ise akorun diğer sesleri nelerdir? [Örneğin G, kapalı pozisyon 3. çevrimdeki "minör 7" akorunun üst notası ise, akor doğal olarak C minör 7 olacağından altındaki sesler Eb, C ve Bb olacaktır.] Bu sorunun kazık olduğunu kabul ediyorum, ama bir de sular seller gibi yanıtlar hale gelirseniz kim tutar sizi...

Geçen dersimin bazı bölümleri de dizgi kurbanı olup anlaşılmaz hale gelmişti, geleceğin "Sir"lerinden özür diliyor ve önemli olan yanlışlığı düzeltiyorum:

Geçen derste majör, melodik minör ve armonik minör dizileri üzerine dört sesli akorlar kurarak sonuçlarını tarafsızca gözlemleyelim demiştik. Ortaya çıkan sonuç şuydu:

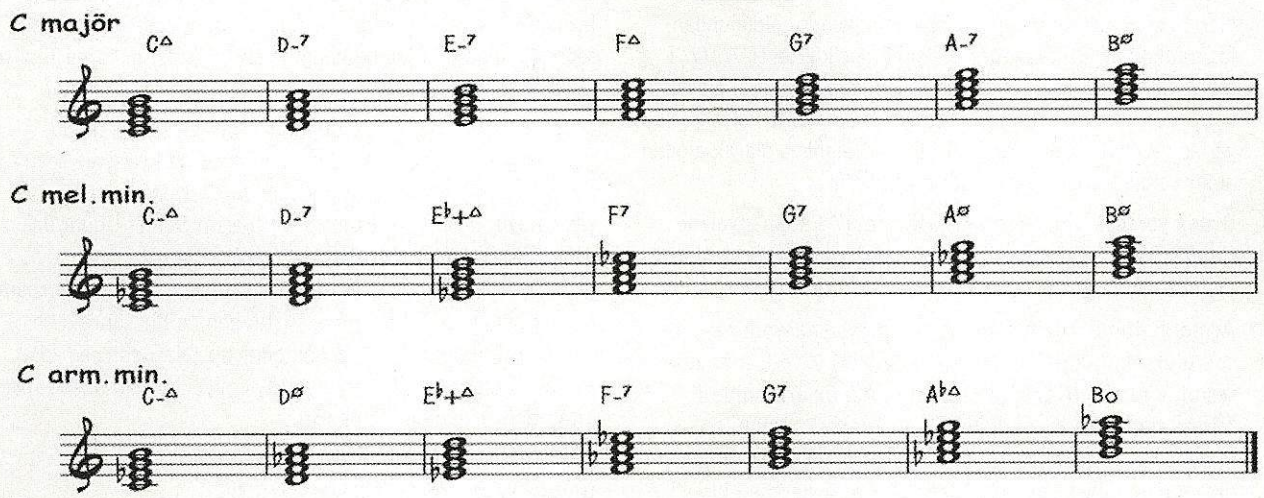

Dizilerin her derecesi üzerine kurulan akor tiplerini tablolaştırınca ortaya çıkan sonuç da şuydu (üst sırada akor tipleri, sol kolonda ise dizi olacak şekilde):

Akor/Dizi	Maj7	Min 7	7	Min7 b5	Min/maj7	Maj7#5	dim
Majör dizi	I, IV	II, III, VI	V	VII	-	-	-
Melodik min	-	II	IV, V	VI, VII	I	III	
Armonik min	VI	IV	V	II	I	III	VII

Şimdi buradan bu dersimizin konusu olan diatonik armoniye geçebiliriz artık:

Majör dizide 3. ve 4., 7. ve 8. sesler arasında _ ses olduğunu biliyoruz. Bir dizide _ ses aralık oluştuğunda kararsız olan nota kararlı olana çözülme eğilimi gösterir, kararlılık/kararsızlık durumlarını da armonik içerik saptar. 3. derece majör armonide I majör akorunda bulunduğu için, 4. dereceden daha kararlıdır, dolayısıyla 4. derece majör armonide hareket isteyen notadır ve 3. dereceye çözülmek ister. Aynı şekilde 8. derece majör armonide I majör akorunda bulunduğu için, 7. dereceden daha kararlıdır. Ancak caz ve populer müzikte I majör akoruna 7. derecede eklenmiş ve bu sese tonik karakter kazandırılmıştır. (Reklamlar...Siz de tonik karakter kazanmak istiyorsanız I maj akoruna eklenin... Reklamlar) Böylelikle 7. derece ancak 4. dereceyle bir arada bulunduğunda kararsız kabul edilir hale gelmiştir. 4. ve 7. derece arasında #4/b5 yani tritone aralığı bulunur ve en kararsız aralıklardandır.
Dolayısıyla majör armonide 4. derece ve 4.+ 7. dereceleri bulundurmayan akorlar kararlı karakterde tonik (T), sadece 4. dereceyi bulunduranlar kararsız karakterde subdominant (SD), 4.+ 7. dereceleri bulunduran akorlar da en kararsız karakterde dominant (D) akorlardır. Yukarıdaki notalarda majör dizinin 4 sesli akorlarla armonizasyonuna bu açıdan baktığımızda:

Tonik (4.derece yok)	Subdominant (4.derece var)	Dominant (4.+ 7. dereceler var)
I maj7, III-7, VI-7	II-7, IV maj7	V7, VII -7b5

Müzik bir gerilim-çözülüm olayı olduğundan, T, SD ve D akorlar kullanılarak gerilim-çözülüm ilişkileri yaratılır ve bu da en güçlü şekliyle SD-D-T olup bileşik kadans olarak adlandırılır. (Terminoloji her zaman feci bir polemik konusu olduğundan fazla takılmayın.) Ve cazda ve ilişkili müziklerde II-7/ V7/ I maj7 , klasik ve ilişkili müziklerde IVmaj7/ V7/ Imaj olarak karşımıza çıkar. Yine de aynı karakterdeki akorlar birbirlerinin yerine geçebilir, yani armoni T, SD ve D alanlar olarak algılanabilir ve buna tonal vekalet adı veri(lebi)lir.

Örnek verecek olursak; D-7/G7/C maj7 kadansı yerine Fmaj7/B-7b5/E-7 çalınırsa kök hareketinin farklı etkisi dışında, aynı gerilim-çözülüm etkisini taşıyacaktır.

Armonik minör dizisinin diatonik armonizasyonuna geçecek olursak; bu dizide 2 ve b3, 5 ve b6, 7 ve 8 arasında _ ses olduğunu biliyoruz. b3, 5 ve 8, minör armonide I minör akorunda bulunduğu için, 2,b6 ve 7 armonik minörde hareket isteyen notalardır. Buna bir de majör armoniden gelen duyum alışkanlığıyla 4. derece eklenir. Dolayısıyla armonik minör armonide 2, 4, b6 ve 4.+ 7.(triton) dereceleri bulundurmayan akorlar tonik (T), 4.+ 7.(triton) dereceleri bulundurmadan sadece b6'yı bulunduran akorlar subdominant (SD), 4.+ 7. dereceleri bulunduran akorlar da dominant (D) akorlardır. Yukarıdaki notalarda armonik minör dizinin 4 sesli akorlarla armonizasyonuna bu açıdan baktığımızda:

Tonik	Subdominant	Dominant
I- maj7, bIIImaj7#5	II-7b5, IV-7, bVImaj7	V7, VII o7

Melodik minör dizisinin diatonik armonizasyonuna geçecek olursak; bu dizide 2 ve b3, 7 ve 8 arasında _ ses olduğunu biliyoruz. b3, 5 ve 8, minör armonide I minör akorunda bulunduğu için, 2 ve 7 armonik minörde hareket isteyen notalardır. Buna yine majör armoniden gelen duyum alışkanlığıyla 4. derece eklenir. Dolayısıyla armonik minör armonide 2, 4 ve 4.+7.(triton) dereceleri bulundurmayan akorlar tonik (T), sadece 4'ü bulunduran akorlar subdominant (SD), 4.+ 7. dereceleri bulunduran akorlar da dominant (D) akorlardır. Yukarıdaki notalarda melodik minör dizinin 4 sesli akorlarla armonizasyonuna bu açıdan baktığımızda:

Tonik	Subdominant	Dominant
I- maj7, bIIImaj7#5, VI-7b5	II-7, IV7	V7, VII-7b5

Cazda, armonik/melodik minör armonide SD-D-T kadansı karşımıza II-7b5/ V7(b9)/ I- maj7 olarak çıkar.Bu arada, armonik/melodik minör armonide de aynı fonksiyonlu akorlar birbirlerinin yerine geçseler de, gerçek tonik fonksiyonun sadece "I- maj7" tarafından sağlandığına, çünkü diğer tonik akorların beşlilerinin tam beşli (P5) olmadığına dikkatinizi çekmekte fayda var.

Gelecek sayıda ben sorularınızı sorana kadar ne mi yapabilirsiniz? 12 tondan majör, armonik/melodik minör armonideki akorları yazıp, aklınıza yerleştirip, çalabilirsiniz (armonik enstrüman çalmayanların/şarkıcıların her zaman arpej gibi bir seçenekleri vardır). Herhangi bir standart alınarak armonisindeki kadanslar bulunabilir, o akorların yerine tonal vekil akorlar konularak nasıl tınladıkları dinlenebilir, hoşa gidenler sepete atılabilir. Ya da herhangi Meslek Lisesi'nin Torna Tesviye kitabı edinilebilir.

(Yumurta-kapı bir yazı olduğundan biraz espirisiz oldu, gereken yerlere espirileri de kendiniz serpiştirirseniz sevirim. Alakasız bir konu, ama kitapçılarda rastlarsanız şaşırmayın diye yazıyorum: Sevgili eşim Selma Öğünç'ün çevirdiği "Olduğun Yere Varmak" adlı kitap Dharma yayınlarından çıktı ve korkunç bir yanlışlık sonucu çevirmen olarak benim adımı basılmış. Artık ben de bir sonraki albümümü Selma Öğünç adına çıkartıp telafi ediceem :)) Valla kendim çevirmedim diye söylemiyorum ama bayaa sıkı kitap doğrusu, şiddetle önerilir.

(*Bu arada eski yazılar ve azıcık fazlası da www.caglayanyildiz.cjb.net 'te...*)

JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

Türkiye'nin Tek JAZZ Dergisi

Jazz müziği, diğer müzik türlerinden farklı olarak kalıplara ve sınırlamalara kendini hapsetmemiş, özgürlükçü bir müziktir... Dinleyicisinin yaşı yoktur...

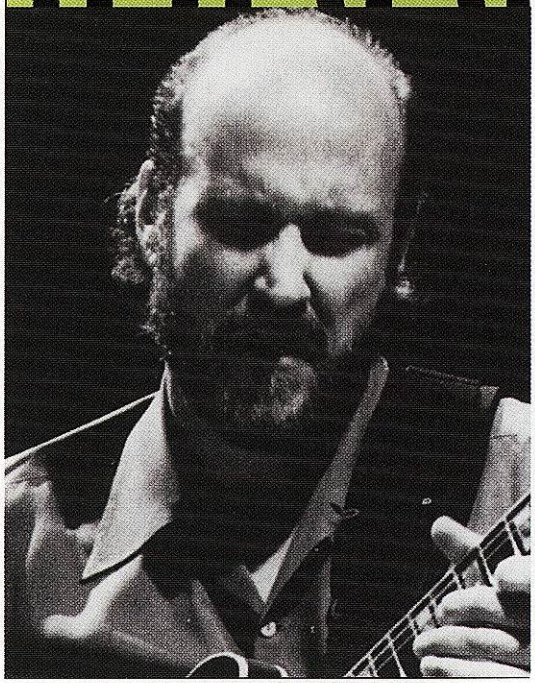

Jazz müziği ile ilgili Türkiye'de kaynak, bilgi ve belge kolay kolay, hatta hiç bulunamadığı için, bu alandaki boşluğu yine jazz müziğini ve dinleyicisini destekleyen kuruluşlarla birlikte **Jazz** dergisi kapatıyor...

ABONE FORMU

Yılda dört sayı yayınlanan **Jazz** dergisine abone olmak istiyorum.

ADI SOYADI

ADRESİ

POSTA KODU

ŞEHİR TEL FAKS

KREDİ KARTI İLE

Kredi kartı hesabıma 10.000.000 TL'yi borç kaydediniz

❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

Kredi Kartı No: |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_|

Adı Soyadı: |_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|

Geçerlilik Tarihi: |_|_| |_|_| İMZA:

Şirket ise vergi dairesi ve no.su:.....

HAVALE İLE

Abone bedeli olan 10.000.000 TL'yi Boyut Yayıncılık A.Ş.'nin

❑ Akbank Harbiye Şubesi 11029 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ İş Bankası Altınbakkal Şubesi 30421-243949 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ Vakıflar Bankası Harbiye Şubesi 2007557 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ Yapı Kredi Matsit Şubesi 1000254-3 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

■ Bu formu doldurduktan sonra 212-629 05 75 no'lu fax'a ya da Boyut Yayın Grubu, Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No.115, (Milliyet Gazetesi arkası) 34560 Bağcılar - İstanbul adresine gönderiniz. Tel.0212-629 53 00 (30 Hat)

SUBSCRIBE TO JAZZ

❑ Yes, I want to subscribe to the JAZZ

❑ One year (4 issues) 20.00 $

❑ Check enclosed

❑ Charge my ❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

Account number: |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_| |_|_|_|_|

Expiration Date: |_|_| |_|_|

Signature:.....

PLEASE PRINT

NAME

STREET

CITY, STATE, PROVINCE

COUNTRY, ZIP/ POSTAL CODE

■ After filling completely, please send this form to the fax number or to the address mentioned below:
Adress: Boyut Yayın Grubu, Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No.115, 34560 Bağcılar - İstanbul, TURKEY
Phone: +90.212.629 53 00 (30 Lines) Fax: +90. 212.629 05 75

ULUSLARARASI KULLANILAN KISALTMALAR

acc	akordiyon	el db	elektrik double-bas	picc	piccolo
afl	alto flüt	eh	english horn	prg	programming
arr	aranjör	elb	elektrik bas	r	reeds
as	alto saksofon	elg	elektrik gitar	sax	saksofon
b	bas	elp	elektrik piyano	si	sitar
bar	bariton saksofon	els	elektrik sitar	sou	sousaphone
bcl	bas klarinet	eu	euphonium	ss	soprano saksofon
bfl	bas flüt	fl	flüt	str	strings
bgo	bongo	flh	flügel horn	synth	synthesizer
bjo	banjo	frh	french horn	ta	tabla
btb	bas trombon	g	gitar	tam	tambourine
bs	bassoon	h	horn	tb	trombon
c	kornet	har	harpsichord	timb	timbales
cb	kontrabas	hca	harmonika	tp	trompet
cbs	kontrabassoon	ho	hammond org	ts	tenor saksofon
cel	keleste	hp	harp	tu	tuba
cga	konga	keyb	keyboards	v	violin
cl	klarinet	man	mandolin	va	viola
clav	klavinet	mell	mellafon	vb	vibrafon
co	kougar	mrb	marimba	vc	cello
comp	kompozitör	o	obua	vo	vokal
cond	kondaktör	orch	orkestra	vtb	valve trombon
cy	simbal	org	org	wbd	washboard
d	davul	p	piyano	wdwd	woodwinds
dir	direktör	perc	perküsyon	xyl	xylophone

8.Uluslararası İstanbul

Jazz Festivali
Universal 585274-2 (2001)

İKSV ve Universal işbirliği ile ikincisi gerçekleştirilen bu toplama çalışma festivale katılan sanatçıların daha önceki kayıtlarından derlenmiş. Albümde Sting (Desert Rose), Beady Belle (Ghosts), Bugge Wesseltoft (Change), Wayne Shorter (High Life), Woody Herman (I Say A Little Prayer), Brooklyn Funk Essentials (Ska Ka-Bop), Elefteria Arvanitaki (For the Colour of Your Eyes), Kenny Barron&Regina Carter (Softly As In A Morning Sunrise), Big Bad Woody Daddy (I Wanna Be Like You), Mardi Gras BB (Psychoflute), PJ Harvey (Good Fortune), Nils Petter Molvear (Dead Indeed) birer parçalarıyla yer alıyor.

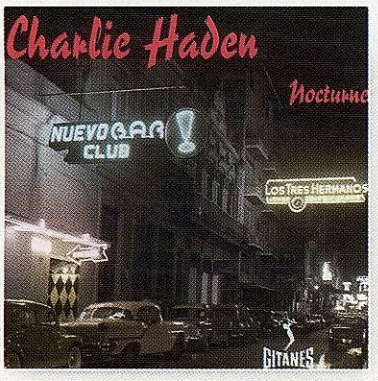

Charlie Haden

Nocturne
Universal 013611-2 (2001)

Müzisyenler

Charlie Haden (b)
Gonzalo Rubalcaba (p)
Ignacio Berroa (d)

Büyük müzisyen Charlie Haden son yıllarda Kübalı genç piyano virtüözü Gonzalo Rubalcaba ile yoğun çalışmalar yapıyor. Charlie Haden'ın derin müzikalitesi, birlikte çalıştığı müzisyenleri de etkiliyor. Son derece sakin, latin kökenli parçalardan oluşan bir repertuar ile bu albümü oluşturmuşlar. Konuk müzisyenler Joe Lovano (ts), David Sanchez (ts), Pat Metheny (g), Federico Britos Ruiz (vi)'in de önemli katkılarını saymak gerekiyor.

New York Voices

Sing Sing Sing
Concord 4961-2 (2001)

Müzisyenler

Peter Eldridge (vo)
Lauren Kinhan (vo)
Darmon Meader (vo)
Kim Nazarian (vo)

Geçtiğimiz dönemde İş Sanat'da bir konser veren New York Voices 2 erkek 2 kadın sesinden oluşuyor. Vokal jazz'ı son yıllarda en iyi icra eden gruplardan biri. Bu albümde gerek vokal gerek büyük orkestra aranjmanları vokalistler kadar başarılı. Konseri kaçıranlara, vokal severlere özellikle öneriyoruz.

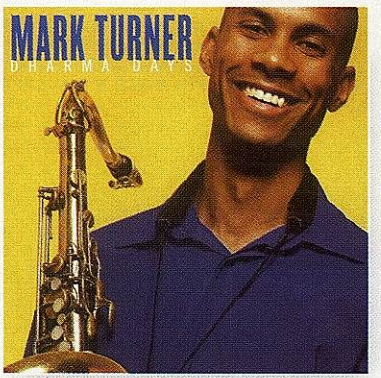

Mark Turner

Dharma Days
Warner Bros. 47998-2 (2001)

Müzisyenler

Mark Turner (ts)
Kurt Rosenwinkel (g)
Reid Anderson (b)
Nasheet Waits (d)

Genç neslin önemli tenor saksofoncularından Mark Turner yine genç fakat jazz dünyasında şimdiden yer edinmiş olan müzisyen arkadaşlarıyla kendi bestelerinden bir albüm oluşturmuş. Günümüzün modern jazz'ının ilgi çekici örneklerinden birisi olarak öne çıkıyor.

Steve Turre

TNT
Telarc 83529 (2001)

Müzisyenler

Steve Turre (tb)
James Carter (ts)
Mulgrew Miller (p)
Buster Williams (b)
Victor Lewis (d)

Jazz dünyasının oldukça yaratıcı müzisyenlerinden birisi Steve Turre. Üst seviyedeki trombon çalışının yanısıra deniz kabuklarını da bir enstrüman olarak kullanması, besteleri ve düzenlemeleriyle her zaman ilgi çekmiştir. Bu albümde üç değişik grupla parçalar çalıyor. Bu üç değişik grubun ortak özelliği ise her grupta virtüöz bir tenor saksofoncunun olması. İlk grup yukarıda saydığımız grup. 2.grup; Dewey Redman (tb), Stephan Scott (p), Peter Washington (b), Lewis Nash (d). 3.grup; David Sanchez (ts), Stephan Scott (p), Peter Washington (b), Lewis Nash (d), Giovanni Hidalgo (perc). Albümün adının açılımı da trombon ve tenorlar. Pek çok okurumuzun hoşlanacağını düşündüğümüz bir albüm bu.

Paolo Fresu
Metamorfosi
BMG 74321652022 (1999)

Müzisyenler
Paolo Fresu (tp, flg)
Nguyen Le (g)
Furo Di Castri (b)
Roberto Gatto (d)
Antonello Salis (vo)

Hem dinamik hem de lirik performansıyla günümüz Avrupalı jazz'cılarının üst düzey örneklerinden birisi bu albüm. Kayıttaki parçaların temalarının esas esin kaynağı Richard Strauss'un Metamorphosen adlı yapıtı. Angel Quartet adını alan grup umarız gelecekte festivallerimizde yer alır.

Shirley Horn
You're My Thrill
Verve 549 417-2 (2001)

Müzisyenler
Shirley Horn (vo)
Charles Ables (b)
Steve Williams (d)

Jazz vokalist ve piyanisti Shirley Horn triosu ile birlikte Jules Chaiken yönetimindeki büyük orkestra eşliğinde genellikle ballad'lardan oluşan bir repertuar sunuyor. Albümde 11 parçaya yer verilmiş. Vokal severlerin çok hoşlanacağı bu kayıtta yer alan konuk müzisyenler ise; Alan Broadbent (p), Brian Bromberg (b), Dori Caymmi (g), Chuck Domanico (b), Russell Malone (g), Carl Saunders (tp).

Scott Hamilton
Jazz Signatures
Concord 4939-2 (2001)

Müzisyenler
Scott Hamilton (ts)
John Bunch (p)
Dave Green (b)
Steve Brown (d)

Günümüz jazz'ının geleneğe en bağlı müzisyenlerinden birisi olan tenor saksofoncu Scott Hamilton bu albümünde repertuarını standartlardan değil, jazz müzisyenlerinin bestelerinden seçmiş. İmza sound'u ve sağlam ritm section'ı ile yine zevkle dinleniyor.

Nicholas Payton
Dear Louis
Verve 549419-2 (2001)

Müzisyenler
Nicholas Payton (tp)
Ray Vega (tp)
Bob Stewart (tuba)
Scott Robinson (bclt)
Anthony Wonsey (p)
Adonis Rose (d)

Günümüzün en önemli trompetçilerinden biri olan New Orleanslı Nicholas Payton doğduğu şehrin geleneğini ve o geleneğin jazz tarihindeki belki de en şöhretli müzisyeni olan Louis Armstrong'un müziğini bu albüme taşıyor. Repertuarı tamamen Armstrong'un değişik dönemlerde çaldığı parçalar, bu parçalara ayrıca Nicholas Payton'ın solistliği yanında büyük orkestra için yapılmış aranjmanlar da dikkati çekiyor.
Albümde yer alan diğer sanatçılar ise; Peter Bernstein (g), Reuben Rogers (b), Dianne Reeves (vo), Walter Payton (b), Paul Stephens (tp), Vincent Gardner ((tb), Bill Easley (clt, flt), Tim Warfield (ts), Kenyatta Simon (perc), Melvin Rhyne (org), Dr. John (vo).

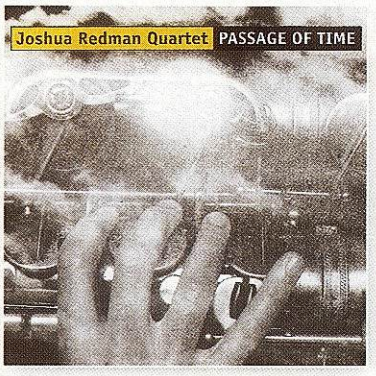

Joshua Redman
Passage of Time
Warner Bros. 47997-2 (2001)

Müzisyenler
Joshua Redman (ts)
Aaron Goldberg (p)
Reuben Rogers (b)
Gregory Hutchinson (d)

Joshua Redman her yeni albümüyle yepyeni fikir ve projelerle ortaya çıkıyor. Bu albümü tamamiyle kendi bestelerinden oluşan bir repertuar içeriyor. Günümüz jazz'ının bu en yaratıcı ve modern fikirli saksofoncusunun 8 parçasının yer aldığı kaydı jazz severler çok keyifle dinleyecekler.

Brother Jack McDuff
Brotherly Love
Concord 4893-2 (2001)

Müzisyenler
Jack McDuff (Ham.B.3)
Frank Gravis (b)
Grady Tate (d)
Andrew Beals (as)
John Hart (g)
Jerry Weldon (ts)
Rudy Petschauder (d)

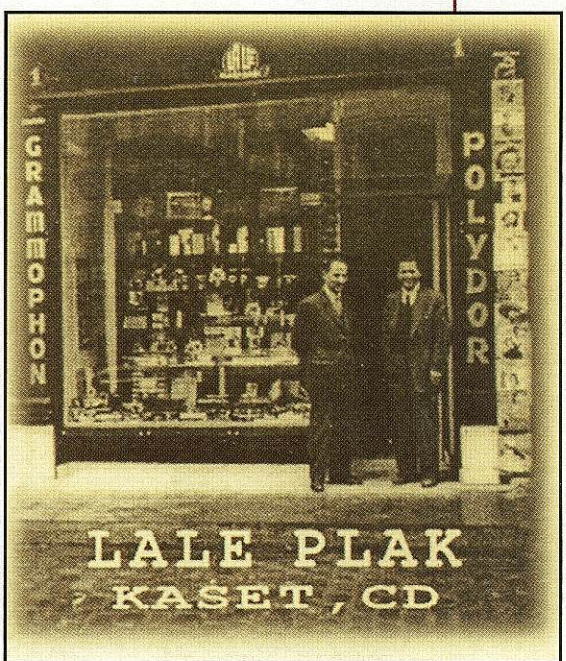

Tünel, Galipdede Caddesi No: 1
80050 Beyoğlu - İstanbul
Tel: 0 (212) 293 77 39

Jazz dünyasının geçtiğimiz günlerde kaybettiği büyük Hammond orgcususu Jack McDuff'ın son albümünde gerek performansı gerekse seçtiği repertuar ile olağanüstü. Hammond B3'lü gruplarda çalmaya alışık müzisyenlerin yer alıp, keyifli katkılarda bulunduğu bu albüm özellikle jazz ve Hammond B3 severlere çok şey verecek.
Ayrıca kayıtta Joey DeFrancesco (Ham.B.3), Pat Martino (g), Red Halloway (as, ts) yer alıyorlar.

Kombo

Cookin' Out
Verve 549 418-2 (2001)

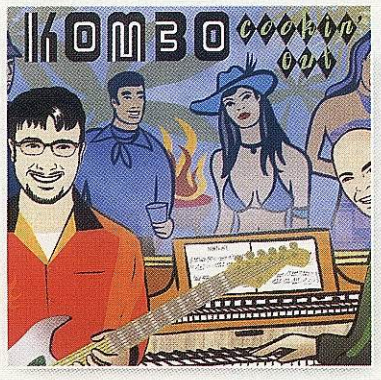

Müzisyenler

Ron Pedley (Ham.B.3)
Jon Pondel (g)

The Big Blast adlı çalışmalarıyla yaptıkları çıkıştan hemen sonra bu yeni kayıtları ile Kombo müzik dünyasındaki yerlerini sağlamlaştırdı. Elektrik gitar ve tuşlu çalgılardan oluşan ikili konuk müzisyen arkadaşlarıyla funk ve groove içeren ve biraz da California fusion'ı nitelikli bu kayıtlarıyla çok hoş bir sound yakalamışlar.

Kenny Burrell

Lucky So and So
Concord 4951-2 (2001)

Müzisyenler

Kenny Burrell (g)
Onaje Allan Gumbs (keyb)
Rufus Reid (b)
Akira Tana (d)

Jazz gitarın yaşayan efsanelerinden bir olan Kenny Burrell uzun süren sessizliğini bu albümle bozdu. Hayranı olduğu Duke Ellington'ın parçalarına yer verdiği bu albümde Kenny Burrell'in sıcak tonunu ve bluesy cümlelerini keyifle dinleyeceksiniz.

John McLaughlin

Remember Shakti
Verve 014164-2 (2001)

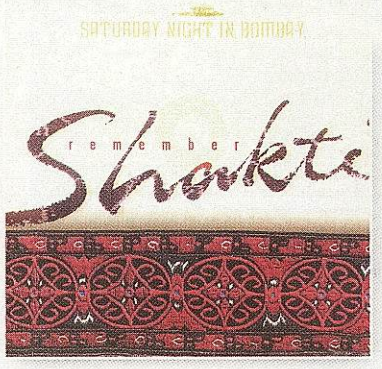

Müzisyenler

John McLaughlin (g)
Zakir Hussain (tabla)
U.Shirinivas (man)

1970'lerin sonlarında Hintli müzisyenlerle oluşturduğu Shakti'yi McLaughlin 2000 yılında tekrar hayata geçirdi. Serinin bu 3. çalışmasını da geçtiğimiz günlerde piyasaya çıkardı. Bu kez akustik gitar yerine elektrik gitar çalan McLaughlin bu grupla çalışmalarını dünya turneleriyle sürdürüyor. Bu çalışma 2000 yılı Shakti'sinin Hindistan'da verdiği konserin canlı kaydından oluşuyor. Albümde ayrıca V.Selvaganesh (kanjira), Shankar Mahadevan (vo), Debashish Bhattacharya (g), Sivamani (d, perc), Bhavani Shankar (dholak), Roshan Ali (dholak), Aziz (dholak), Taufiq Qureshi (def) yer alıyorlar.

Tito Puente

!Puente Caliente
Concord 4953-2 (2001)

Müzisyenler

Tito Puente (vib, tim, perc)
Sonny Bravo (p)
Jimmy Frisaura (tb, tp)
Ray Gonzales (tp, flg)
Jose Madera (cong, perc)

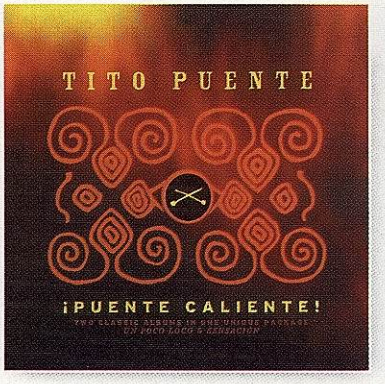

Tito Puente'nin kaybından sonra piyasaya çıkan bu 2 CD'lik çalışma sanatçının daha önce piyasaya çıkardığı çalışmalarından. Albümde sanatçının en sevilen parçaları biraraya getirilmiş. Un Poco Loco (Bud Powel), Round Midnight (Thelonious Monk) gibi standart yorumlarından başka sanatçının kendi bestelerine de yer verilmiş. Toplam 18 parçanın yer aldığı kayıt latin severlere ilaç gelecek.

Jim Hall

Jim Hall and Basses
Telarc 83506 (2001)

Müzisyenler

Jim Hall (g)
Scott Colley (b)
Charlie Haden (b)
Dave Holland (b)
Christian McBride (b)
George Mraz (b)

Jazz gitarın yaşayan efsanesi Jim Hall efsanevi isminin ötesinde yine son derece yaratıcı, çalışkan ve üretken bir şekilde çalışmalarına devam ediyor. Daha önceki albümlerinden de çok iyi bir düet gitaristi olarak bildiğimiz Jim Hall yepyeni kayıtlarla jazz'ın en önde gelen beş bascısı ile birlikte düetler yapmış. Jazz severlerin muhakkak edinmek isteyecekleri bir albüm.

Kenny Wheeler

A Long Time Ago
ECM 1691 (1999)

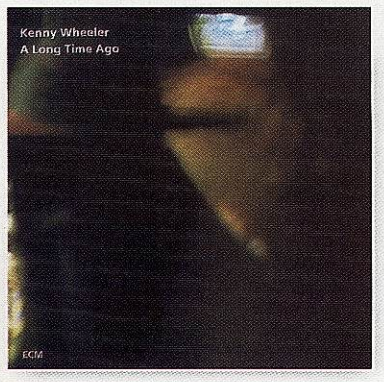

Müzisyenler

Kenny Wheeler (flg)
John Taylor (p)
John Parricelli (g)

Kenny Wheeler jazz'ın en yetkin isimlerin birisi. Bu albümünde alışık olduğumuz lirik trompetinin ötesinde bize kompozitörlüğünü de gösteriyor. Çok ba-

şarılı beste ve büyük orkestra aranjmanlarıyla müzikal derinliği olan bir çalışma.
Albümde ayrıca Derek Watkins (tp), John Barcley (tp), Henry Lowther (tp), Ian Hamer (tp), Pete Beachill (tb), Mark Nightingale (tb), Sarah Williams (btb), Dave Stewart (btb), Tony Faulkner (cond) yer alıyor.

Stan Getz

My Old Flame
Concord 4955-2 (2001)
Stan Getz (ts)
Lou Levy (p)
Monty Ludwig (b)
Victor Lewis (d)

Stan Getz'in yıllar önce kaydettiği 2 albüm bugün bir double-CD olarak elimizde. 1981 (orijinali The Dolphin 4158) ve 1992 (orijinali Spring Is Here 4500) yıllarındaki orijinal albüm yazılarıyla verilmiş olan bu kayıtlar sanatçının müziği ile ilgili bilgilere referans nitelikte. Tüm jazz severlere öneriyoruz.

Gary Burton

For Hamp, Red, Bags and Cal
Concord 4941-2 (2001)

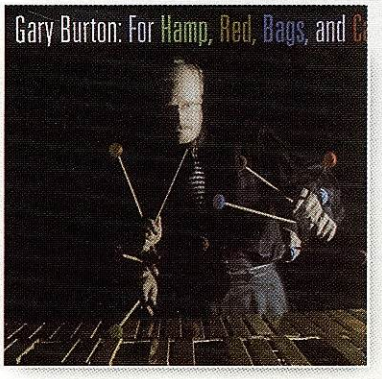

Müzisyenler

Gary Burton (vib)
Horacio Hernandez (d)
Russell Malone (g)
Christian McBride (b)
Mulgrew Miller (p)

Vibrafonun belki de en önemli temsilcilerinden biri olan Gary Burton kendisine esin kaynağı olmuş olan jazz'ın efsanevi vibrafoncularının repertuarlarından oluşan parçaları yorumluyor bu albümde. Son albümlerinde olduğu gibi yine bir yıldızlar topluluğu ile, son derece keyifli bir albüm ortaya çıkmış. Albümde yukarıda saydıklarımızdan başka yer alan sanatçılar ise; Lewis Nash (d), Makoto Ozone (p), John Patitucci (b), Danilo Perez (p), Luis Quintero (perc).

Brad Mehldau

The Art of the Trio
Warner Bros. 46260-2 (1997)

Müzisyenler

Brad Mehldau (p)
Larry Grenadier (b)
Jorge Rossy (d)

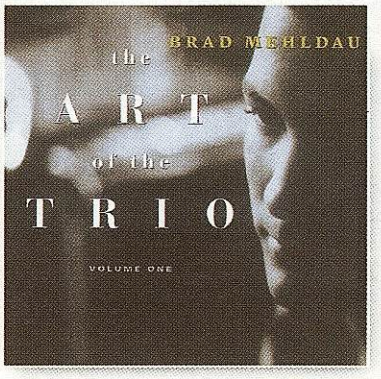

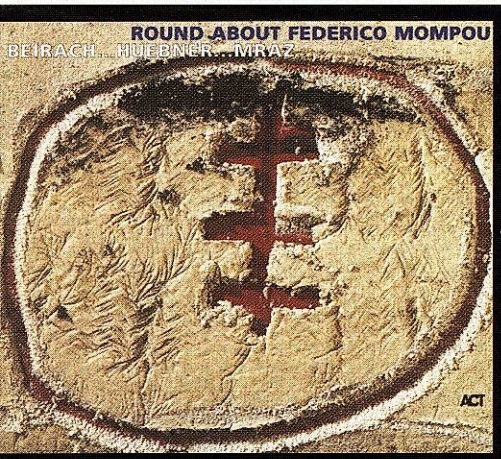

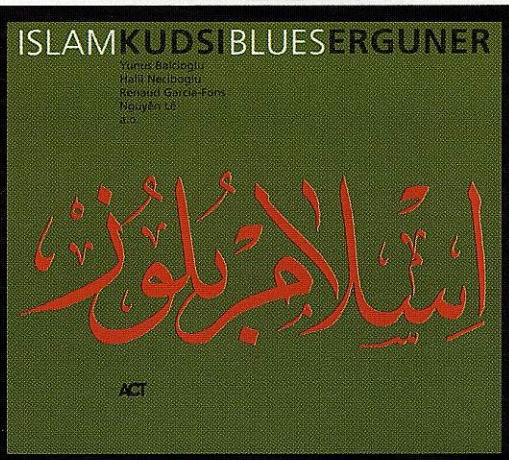

Global Underground • Hed Kandi • React
Act • Traditional Crossroads • Outcaste
Six Degrees • Golden Horn Productions
Crammed • Outcaste • Bar de Lune

EQUINOX
Müzik Yapım ve Organizasyon

Barbaros Bulvarı, Yıldız Apt.57/10, Kat.5
80690 Beşiktaş, Istanbul, Turkey
t/f. +90 (212) 227 48 98
ekinoks@equinox-music.com
www.equinox-music.com

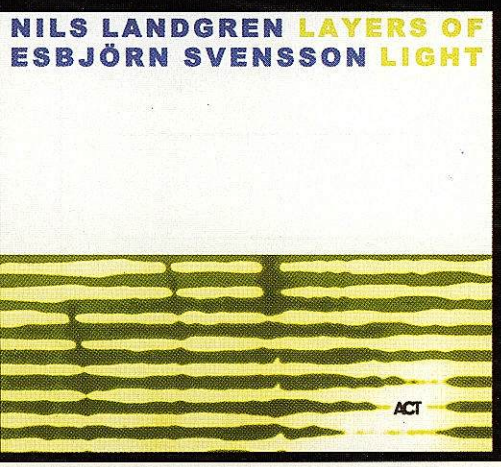

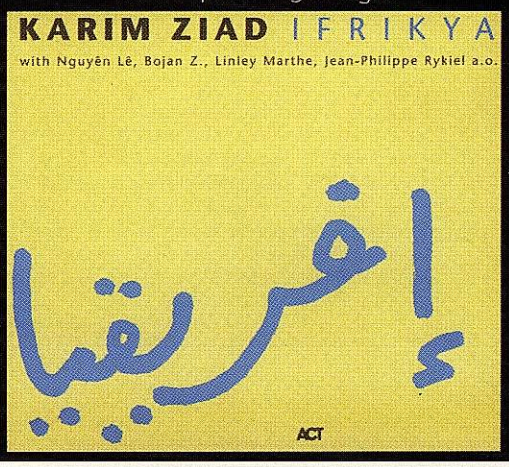

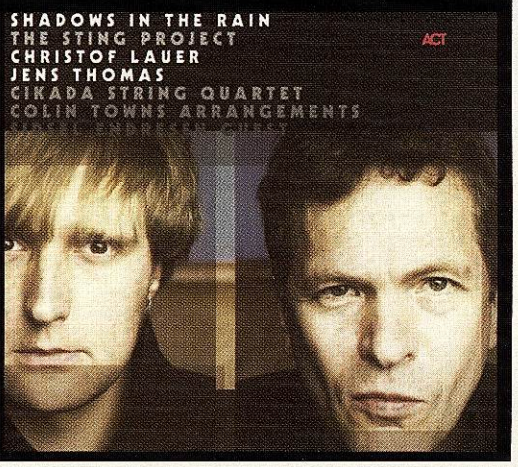

Son yıllarda yaptığı albümlerle ve konserlerle belki de en çok ilgi gören ve beğenilen jazz piyanisti olan Brad Mehldau'nun kendini jazz dünyasına tanıttığı The Art Of Trio albümlerinin ilki nedense ülkemizde piyasaya sürülmemişti. Belki de bu serinin en güzeli olan 1996 yılı yapımı bu albümü Brad Mehldau seven ve takip eden severleri kadar jazz piyanosunun geldiği noktayı merak edenlere de öneriyoruz.

Brad Mehldau

The Art of the Trio 4
Warner Bros. 47463-2 (1999)

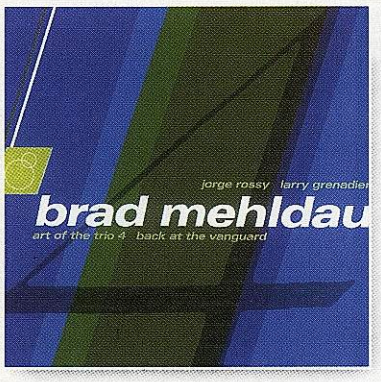

Müzisyenler

Brad Mehldau (p)
Larry Grenadier (b)
Jorge Rossy (d)

Brad Mehldau'nun müziğinin ana ekseni olan piyano triosunu aynı müzisyen arkadaşlarıyla Village Vanguard'daki bir konserinin canlı kaydından oluşmuş bir albüm bu. Bu trio'nun uzun birlikteliğinin sonucunda oluşturduğu uyum olağanüstü.

Terence Blanchard

Let's Get Lost
Sony 89607 (2001)

Müzisyenler

Terence Blanchard (tp)
Edward Simon (p)
Derek Nievergelt (b)
Eric Harland (d)
Brice Winston (ts)

Olağanüstü yumuşak bir stili olan günümüzün en iyi trompetçilerinden Terence Blanchard bu albümünde Jimmy McHugh'un bestelerine yer vermiş. Bu parçalardan bir kısmı enstrümantal bir kısmı da günümüzün en başarılı jazz vokalistlerinden dördü tarafından seslendirilmiş. Bu isimler Diana Krall, Jane Monheit, Dianne Reeves, Cassandra Wilson.

Ottmar Liebert

Lune Negra XL
Sony 503425-2 (2001)

Müzisyenler

Ottmar Liebert (g)

Sanatçının Nouveau Flamenco albümünden sonra yaptığı bu çalışma ilk önce repertuarıyla dikkatleri çekiyor. Jimi Hendrix'ten Little Wing, Led Zepplin'den Kashmir, Jobim'den The Girl from Ipanema, Rolling Stones'dan Paint it Black bunlardan. Ayrıca İstanbul'dan alınma bir saz'ın da kattığı renk düşünülürse Ottmar Liebert'in baktığı değişik açıları belki siz de yakalayabilirsiniz.

Dave Brubeck

Vocal Encounters
Columbia 61551 (2001)

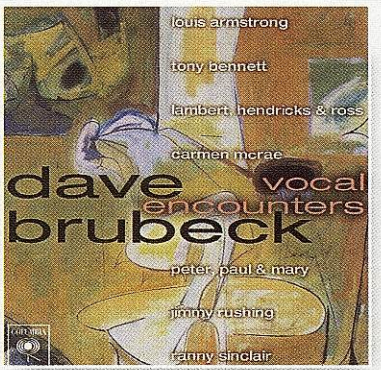

Müzisyenler

Dave Brubeck (p)
Paul Desmond (as)
Eugene Wright (b)
Joe Morello (d)

Columbia Plak Şirketi çok hoş bir derlemeyi piyasaya sürdü. Paul Desmond, Eugene Wright ve Joe Morello'dan oluşan Dave Brubeck Quartet'in vokal karşılaşmaları olarak tanımlanabilecek bu albümde çeşitli yıllarda aynı dörtlüyle kaydedilmiş vokal kayıtlarından örnekler bulunuyor. 1960, 1961, 1962, 1965 ve 1971'e ait kayıtlar Tony Bennett, Louis Armstrong, Jimmy Rushing, Carmen McRae, Ranny Sinclair, Lambert, Hendricks and Ross, Peter, Paul and Mary'ye ait. Albümdeki 18 şarkı arasında Take Five, Because All Men Are Brothers, My Melancholy Baby, Ain't Misbehavin' de bulunuyor. Döneme ait bir nostalji için de mutlaka arşive eklenmesi gereken bir albüm. Albümde ayrıca konuk olarak Tony Bennett, Louis Armstrong, Jimmy Rushing, Carmen McRae, Peter, Paul & Mary, Ranny Sinclair de yer alıyor.

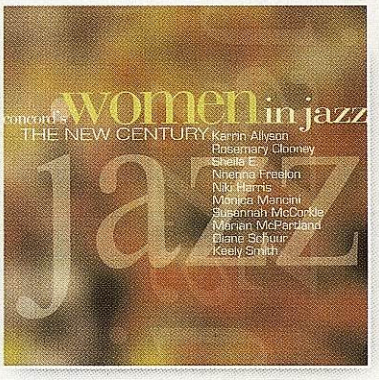

Women in Jazz

The New Century
Concord 4957-2 (2001)

İstanbul Jazz Festivalinde de zevkle ve gururla izlediğimiz Women in Jazz konserinden sonra bir de albüm elimize geçince çok keyiflendik. Bessie Smith, Billie Holiday, Ella Fitzgerald'dan sonra 20 yy'da yetişen kadın jazz'cıların özellikle vokal dalında ağırlığı gün geçtikçe daha da çok hissedilir oldu. İşte bu kayıtlarda da Concord Plak Şirketi kadın jazz vokalistlerden oluşan bir seçmeyle karşımızda. Dianne Schuur, Nnenna Freelon, geçtiğimiz günlerde maalesef kaybettiğimiz ve önümüzdeki sayılarda yer vereceğimiz Susannah McCorckle, Keely Smith, Karrin Allyson, Rosemary Clooney, Monika Mancini, Marian McPartland, Niki Harris, Shelia E. gibi hali hazırda kayıtlarını Concord'da sürdüren vokalistlerin, son albümlerinden birer şarkıyla temsil edildikleri bu albüm son dönem jazz vokalin üstün müzik yetenekleri hakkında da dinleyiciye fikir vermesi açısından da önemli.

Charlie Haden

In Montreal
ECM (2001)

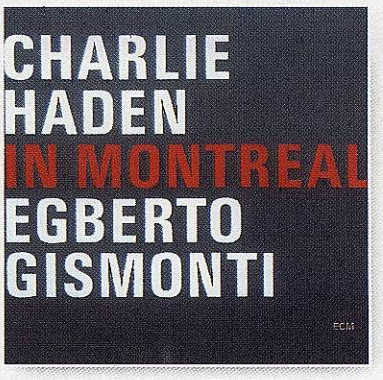

Müzisyenler

Charlie Haden (b)
Egberto Gismonti (g)

Egberto Gismonti'nin aksak ritmli Brezilya rüzgarlı, Charlie Haden'in ise ağırbaşlı entelektüel kontrabası ile olağanüstü bir müzikal yolculuk.

Keith Jarrett

Inside Out
ECM (2001)

Müzisyenler

Keith Jarrett (p)
Gary Peacock (b)
Jack DeJohnette (d)

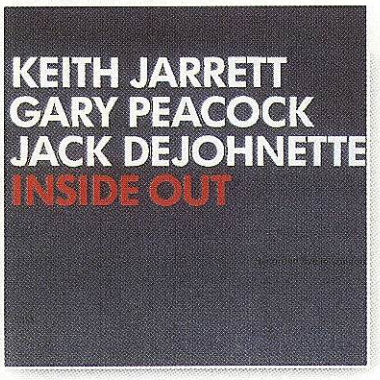

Keith Jarrett iyileştikten sonra standart trio ile harikalar yaratmaya devam ediyor. Birliktelikleri neredeyse 20 yıla yaklaşan bu trio artık neredeyse birbirlerini duymadan bile aynı hissiyatla çalabilecek haldeler. Son dönemlerde standartlardan çok bebop ve post bop orijinallerine yönelen bu olağanüstü trio'nun bu canlı konser kaydı oldukça üst düzeyde.

Dave Holland

Not for Nothin
ECM (2001)

Müzisyenler

Chris Potter (ss, as, ts)
Robin Eubanks (tb)
Steve Nelson (vib, mar)
Dave Holland (b)
Billy Kilson (d)

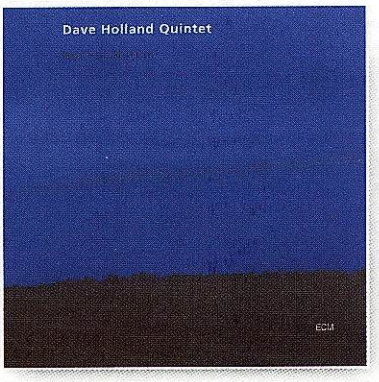

Dave Holland kendi adına yaptığı grupları genellikle nefesli ağırlıklı piyanisti olmayan ve oldukça modern müzikal yaklaşımı olan gruplar. Son 15 yıldır bu anlayışta olan gruplara liderlik veren sanatçı yine genç neslin önemli müzisyenleriyle birlikte. İstanbul'da da aynı grupla son derece başarılı bir konser veren Dave Holland bu grubunun albümünü tüm jazz severler zevkle dinleyecekler.

Marta Mus

Bittersweet
Sony 501971/2 (2001)

Marta Mus (vo)
Erik Vermeulen (p)
Lindsey Horner (b)

Marta Mus Bittersweet albümünde Amerikan standart repertuarına canlı bir yorum getiriyor. Mus'un piyano ve bas eşliğinde temiz bir swingle söylediği şarkılar arasında Do Nothing Till

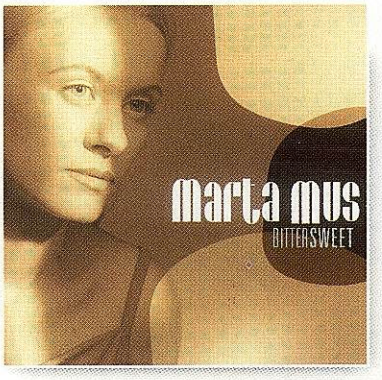

You Hear From Me, Get Out Of Town, Lover Come Back To Me, Ill Wind, This Can't Be Love gibi çok bilinen standartlar bulunuyor. Ses tonu, dozunda tutulmuş bir duygusallıkla rahatlıkla akıp giden bu albümde piyanist Erik Vermeulen de çok başarılı.

Patti Austin

On The Way To Love
Warner Bros. 9362-47911-2 (2001)

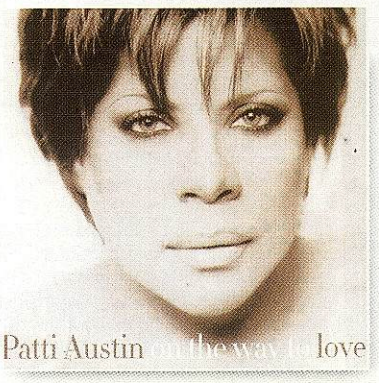

Paul Brown'ın prodüktör ve aranjörü olduğu bu albüm için Patti Austin çalıştığı müzisyenlerle birlikte müziğin hayatında yeni yönler bulmak için bir temel ve esin kaynağı teşkil ettiğini söylüyor. On The Way To Love özellikle R&B ve soul'dan hoşlananlara önerilmesi gereken bir albüm.

Kurt Rosenwinkel

The Next Step
Verve 314 549 432 (2001)

Kurt Rosenwinkel (g, p)
Mark Turner (ts)
Ben Street (b)
Jeff Ballard (d)

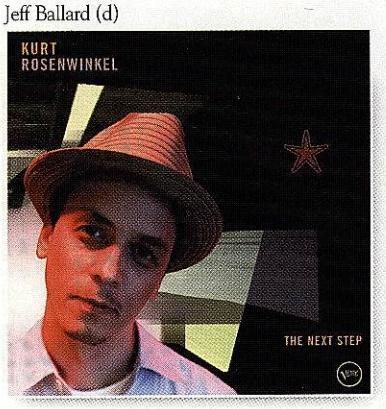

Genç kuşak jazz gitaristleri arasında yıldızı giderek daha çok parlayan Rosenwinkel, bu albümün kendisi için çok önemli olduğunu söylüyor ve ekliyor: "Bu albüm hayatımın pekçok evresini kapsıyor. Bu evrelerden kimi on yıl önce başladı ve ancak bu kayıtla bir çözüme ulaştı. Bu albüm müziğimdeki ve yaşamımdaki gelecek aşamayı temsil ediyor". Bunun yanı sıra albüm gitaristin Mark Turner, Ben Street ve Jeff Ballard ile uzun süredir devam eden birlikteliğinin de bir belgesi durumunda. Albümde "Zhivago," "Use of Light," and "A Life Unfolds." Adlı parçaların alternatif kayıtlarıyla Rosenwinkel kendisiyle yarıştığını gösteriyor. Albüme adını veren parçada ise Rosenwinkel gitar yerine piyanonun başına geçiyor.

A Twist Of Marley

A Tribute
GRP 549787-2 (2001)

Lee Ritenour'un prodüktörlüğünü yaptığı a Twist Of Marley için pek çok müzisyen Bob Marley anısına bir araya gelmiş. No Women No Cry, I Shot The Sheriff ve Jamming gibi 13 meşhur Bob Marley parçasının toplandığı albüme Michael Brecker, Gerald Albright, Marc Antoine, Patti Austin, Richard Bona, Rick Braun, Jonathan Butler, Will Downing, Lisa Fischer, Dave Grusin, Phil Perry, Maxi Priest ve Lee Ritenour katılıyorlar. Albümün genel havası içinde Marley şarkıları R&B ve soul formunda yorumlanmış. Albüm Jamaicalı Bob Marley'in müzikal ve sosyal önemini vurgulamayı amaçlıyor.

JAZZ DİNLEYİCİ OKULU

Türk Jazzı ustalarının eşliğinde, Jazz sanatının özelliklerini öğrenmek isteyenler için Jazz'ın tarihsel gelişim süreci içinde görsel, işitsel örneklerle ve paylaşımlı, etkileşimli bir yöntemle

- JAZZ NASIL DİNLENİR?
- JAZZ'IN YAPISAL FORMLARI
- JAZZ'IN RİTMİK YAPISI
- DOĞAÇLAMA SOLO
- ÜNLÜ DOĞAÇLAMACILAR
- JAZZ USTALARININ KRONOLOJİSİ
- PERİODİK ANLAMDA JAZZ TARİHİNE BAKIŞ
- YORUMLAR

YER: Alchera Sanat Merkezi - Selamiçeşme (perşembe) Bağdat Caddesi No:173

YER: Alman Kültür Merkezi / Avusturya Liseliler Vakfı (salı) Yeni Çarşı Caddesi No:52 Kat:4 Galatasaray - Beyoğlu

GÜN / SAAT: Her salı veya perşembe saat 19:30-21:30 arasında

SÜRE: 01 Kasım 2001 tarihinden itibaren 16+12=28hafta

BAŞVURU: ERAY ÇAVDARLI / *0532 412 34 67*
0216 469 09 81 / 0216 469 06 32

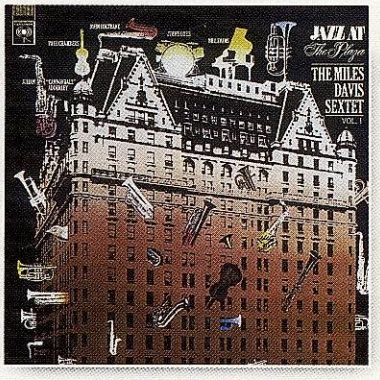

The Miles Davis Sextet

Jazz At The Plaza Vol.1
Columbia 85245 (2001)

Müzisyenler

Miles Davis (tp)
Cannonball Adderley (as)
John Coltrane (ts)
Bill Evans (p)
Paul Chambers (b)
Jimmy Cobb (d)

9 Eylül 1958'de New York City Plaza Otel kayıtlarını içeren bu albümde Miles Davis'in efsanevi Altılısı If I Were a Bell, Oleo, My Funny Valentineve Staight, No Chaser'ı çalıyor. Albüm Miles Davis'in ölümünün onuncu yıl dönümü nedeniyle Columbia tarafından yeniden piyasaya sürülen kayıtlar serisinden birini oluşturuyor.

Miles Davis

At Newport 1958
Columbia 85202 2 (2001)

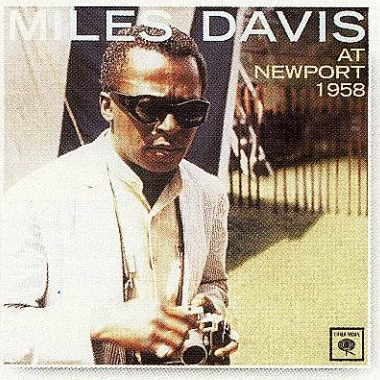

Müzisyenler

Miles Davis (t)
Cannonball Adderley (as)
John Coltrane (ts)
Bill Evans (p)
Paul Chambers (b)
Jimmy Cobb (d)

Miles Davis'in ölümünün onuncu yılı ve aynı zamanda doğumunun yetmiş beşinci yıl dönümünde Columbia tarafından piyasaya sürülen bu kayıtlarında Davis Cannonball Adderley, John Coltrane, Bill Evans, Paul Chambers, Jimmy Cobb'tan oluşan altılısı ile çalıyor. Albüm 1958 yılında Newport Jazz Festivali'nde canlı kaydedilmiş. Albümdeki Ah-Leu-Cha ve Two Bass Hit Miles and Monk At Newport, Bye Bye Blackbird ve The Theme Newport Jazz Festival Live albümlerinde yayınlanmıştı. Bunların yanı sıra altılı Straight, No Chaser ve Fran-Dance'i de yorumluyor.

Martin Taylor

Nitelife
Columbia 503321 2 (2001)

Müzisyenler

Martin Taylor (g)
Jim Reid (ss)
Chester Thompson (d)
John Stoddart (keyb)
Jim Horn (as, ts, bs)
David Davidson (vi)
Kristin Wilkinson (vio)
David Davidson (vi)
David Hungate (b)
Kirk Whalum (prog, ts)
Michelle Anne Williams (vo)

İskoçyalı gitarist Martin Taylor Amerika'da kaydettiği bu son albümünde daha çok smooth jazz'a yaklaşıyor. İngiltere'nin en iyi gitaristi olarak kabul edilen, Joe Pass gibi solo çalma yeteneğine sahip daha önce Stephane Grappelli ile de çalmış olan Martin Taylor'un bu albümünde gitaristin kendi bestelerinin yanı sıra I Get Along With You, De Ja Vu ve Edith Piaf'ın Hymne L'Amour'u da bulunuyor. Biraz ticari düşünülebilecek bu albüm Taylor'un smooth jazz çalışması.

Underground Sound of Lisbon

Etno City
Emarcy 159 617-2 (2000)

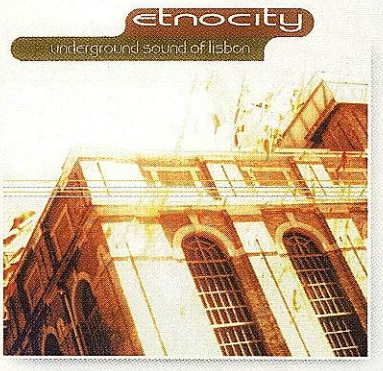

Portekizli müzisyenleri bir araya toplayan bu albümün remixlerini de Underground Sound of Lisbon yapmış. Albüme Maria Joao, Mario Laginha, Rao Kyao, Ciganos D'Ouro, Amelia Muge, Gaiteiros De Lisboa, Bernardo Sassetti ve Francisco Filipe Martins katılıyorlar. Dans müziğinden hoşlananlara ve Portekiz'in son dönemde ses getiren müzisyenlerini merak edenlere önerilir.

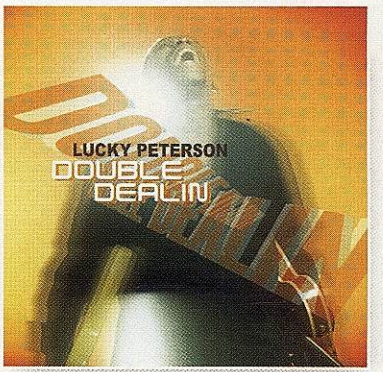

Lucky Peterson

Double Dealin
Blue Thumb 549475-2 (2001)

Müzisyenler

Lucky Peterson (vo, Ham.B3)
Johnny Lee Shell (g)
Jon Cleary (keyb)
Reggie McBride (b)
Tony Braunagel (d)

Hammond B3 ve gitar çalan aynı zamanda vokal yapan blues müzisyeni Lucky Peterson, Double Dealin albümünde Double Dealin, It Ain't Safe, 3 Handed Women, 4 Little Boys, Ain't Doin' Too Bad gibi 12 şarkıya yer vermiş. Albümde ayrıca yer alan sanatçılar Darrell Leonard (tp), Joe Sublett (ts), John Porter (g). Blues severlere öneriyoruz.

Cinema Italiano

A New Interpretation Of Italian Film Music
Decca 468 516-2 (2001)

İtalyan film müziklerinden oluşan Cinema Italiano projesinin koordinatörlüğünü yapan Griminelli, bu projeyi İtalyan film soundtrack'lerinin bir toplamasından ziyade orijinal müziklerin yeni aranjmanları olarak tasarlamış. Albümde Sting, Pavarotti, Deborah Harry, Filippa Girdano, Lucio Dalla, Andrea Griminelli, Luis Bacalov gibi sanatçılar La Piovra, Romeo and Juliet, Amarcord, The Mission, La Vita E Bella, Il Postino, The Godfather, Brother Sun, Sister Moon gibi dünyaca ünlü filmlerden şarkıları yorumluyorlar. Soundtrack severlere öneriyoruz.

Before Night Falls

Original Motion Picture soundtrack
Blue Thumb 549 672-2 (2001)

Javier Bardem, Oliver Martinez, Andrea Di Stefano, Johnny Deep vwe Michael Wincott'un oyuncu olarak yeraldığ Julian Schnabel filmi Before Night Falls'ın

film müziklerinden oluşan bu albüm Küba müziğinin zengin mirasını gözler önüne seriyor. Albümde Guayabero, Trio Matamoros, Orquesta Aragon, Ernesto Lecuona, Bebo Valdes, Beny More, Pedro Luis Ferrer, Sonora Matancera, Bola De Nieve, Carter Burwell ve Fairuz şarkıları yorumluyorlar. Albümün prodüktörlüğünü de Julian Schnabel ve Jon Kilik yapmış.

Mardi Gras. bb

Super Smell
Universal 013 958-2 (2001)

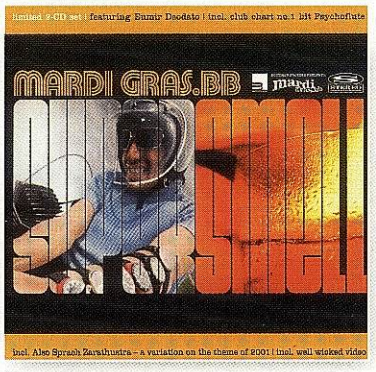

Doktor Wenz (vo, g)
Erwin Ditzner (trampet, zil)
Laurent Leroi (trampet, acc)
Chris Bishop (tp)
Martin Kipper (tp)
Ralph "Mosch" Himmler (tp)
Christl Marley (bs, fl)
Steffen "La Rose" Weber (ts, fl)
Frankie Delane (perc)
Robert Solomon Göhring (perc)
Chris Perschke (perc)
Uli Röser (perc)

İstanbul Jazz Festivali konuğu olarak İstanbul'a gelen Mardi Grass bb.'nin son albümü Super Smelll adını taşıyor. İki CDlik setten oluşan ve sınırlı sayıda basılan bu albümdeki parçaların tamamına yakını Jochen Wenz'e ait. Albümün en göze çarpan parçası ise Richard Strauss'un Böyle Buyurdu Zerdüşt'ünden yaptıkları aranjman. Eumir Deodato'nun da özel konuk olarak bulunduğu albümde Kulüp listelerinde bir numara olmuş Psychoflute de bulunuyor. Psychflute'ün remikslenmiş bir versiyonunu ise Dj Mahmut yapmış.

Blonde

Playboy Jazz 7500-2 (2001)

Müzisyenler

Ray Brown (b)
Kenny Burrell (g)
Scott Hamilton (ts)
Roy Hargrove (tp)
Plas Johnson (s)
James Moody (s)

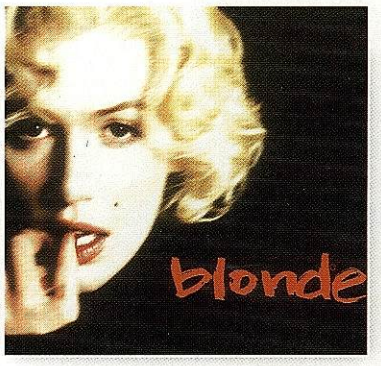

Jazz albümleri genellikle jazz severler için yapılır. Ancak bu hedef kitleye ulaşma gayreti dinleyici sayısını arttırmamakta hatta bazı durumlarda azalmaya da yol açmaktadır. Bu albüm günümüz jazz müzisyenleri arasında en iyilerinden ve oldukça üst seviyede büyük orkestra düzenlemeleri eşliğinde çaldıkları parçalardan oluşuyor. Ancak çok iddialı ve jazz adına araştırıcı ve geliştirici boyutları olmayıp gayet rahatlıkla dinlenebilen, kapağı ve sunumuyla jazz dinleyici kitlesini arttırmayı hedefleyen bir albüm. Özellikle jazz dinleyicisi olmayan ama jazz sevebilecek dostlarınıza hediye için en ideal albüm.

Tonino Baliardo

Essences
Columbia 501763 (2000)

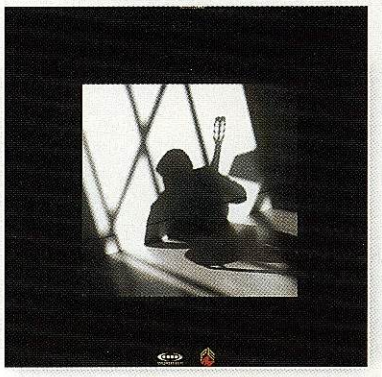

Gipsy Kings'in solo gitaristi Tonino Baliardo'nun bu albümü sıcak latin ritim ve ezgileriyle dopdolu. Latin severlere öneriyoruz.

Cafe Brazil

Teldec 82368-2 (2000)

Yeni jenerasyon Brezilya şarkıcılarının ve enstrümantalistlerinin Avrupa salon müziği ve Brezilya şarkıları kokulu çalışmaları. Türünden hoşlananlara öneriyoruz.

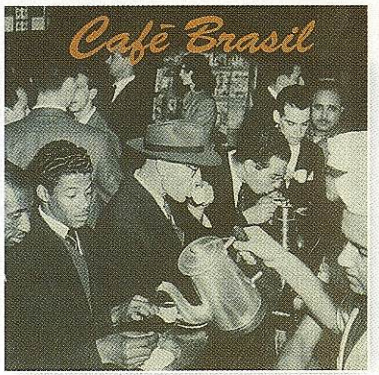

Okay Temiz

Magnetic Band
Ada Müzik (2001)

Okay Temiz

Blacksea Art Project
Ada Müzik (2001)

Okay Temiz'in daha önce piyasaya bir şirketin promosyonu olarak çıkıp da piyasada satılmayan albümleri yeniden Ada Müzik etiketiyle şimdi yeniden piyasada. Sevenlerine duyururuz.

Rock Art

Aylık Fanzin 09/2001

Dergimizin konusunun her nekadar dışında da olsa rock severleri oldukça memnun edecek bir çalışma geçti elimize. Aylık olarak yayımlanan, kertenkele@hotmail.com'dan bulabileceğiniz bu VCD'nin eylül sayısında Cenk Taner, Kutsal, Slipknot, Spineshank, Dark Tranquility'nin klip görüntüleri, Yavuz Çetin için geniş bir bölüm, kitap tanıtımları ve bir de çizgiroman var.

Mike Wilkens

Körlemenin yirmiikincisini üç yıldır ülkemizde yaşayan saksofoncuyla Amerika'ya dönüşü öncesinde Bilgi Üniversitesinde yaptık..

Serdar Karabatı www.bumu.net | skarabati@bilgi.edu.tr

Fotoğraf:Tolga Yayalar

Glen Velez
Pan Eros | CMP | 1993
Madrepora (Enzo Rao Camemi)
Velez (perc, bendir), Gianni Gebbia (ss), Enzo Rao (v)

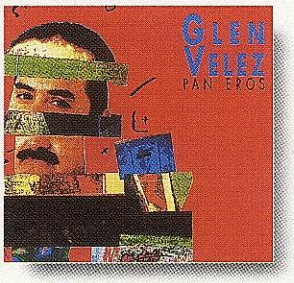

Gerçekten beğendim. Çok ilginç; raga gibi, ama Batı çalgılarıyla çalınmış. Gayet başarılı bir seslendirme bence. Marimba gibi tınlayan çalgıdaki ostinato Hint klasik müziğindeki tambura partisyonlarını anımsattı bana. Hint müziği dinlemişliğim çokça; Illinois'deyken tabla çalmayı da öğrenmiştim. Sopranocunun yaklaşımı bir bakıma benim yapmak istediklerime yakın; fazla parlak olmayan, sade, sakin bir tını elde etmiş. Çok huzurlu, çok rahat bir çalışları var. Parçanın içe doğru bir yolculuğu andırması ilgimi çeken tarafı. Özgün beste çalmayı tercih etmem bu nedenledir aslında, içe bakış imkanı sağladığı için. Buna bağlı olarak, başka birinin bestesini özümseyerek, yani kendi kişiliğini biraz arkaya atarak çalabilecek müzisyenlerle çalmayı seviyorum. Standardlarda tersi oluyor. Müzisyenler parçayı çok kereler dinlemiş olduğundan, hem de büyük müzisyenlerden, takılıp kalınıyor bir yerlere. Önüne yeni yazılmış bir parça konduğunda bunu olabildiğince hızlı bir şekilde kavramaya ve doğru bir şekilde seslendirmeye çalışmak apayrı. Eğlenceli de!

Vince Mendoza
Sketches | ACT | 1994
Sketches Part 2 (Mendoza)
Konuk müzisyenler Dave Liebman (ss), Nguyen Le (g), Dieter Ilg (b), Peter Erskine (d) ile WDR Big Band: Heiner Wiberny, Harald Rosenstein (as), Olivier Peters, Rolf Römer (ts), Jens Neufang (bs), Andy Haderer, Rob Bruynen, Klaus Osterloh, Rick Kiefer, John Marshall (tp), Dave Horler, Henning Berg, Bernt Laukamp (tp), Roy Deuvall (btg), Frank Chastenier (p)

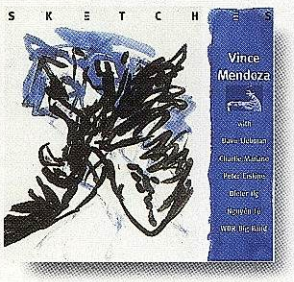

Sopranodaki Dave Liebman elbette! Kaydı dinlemedim daha önce hiç; kompozisyon Liebman'ın olabilir. Düzenlemedeki big band kullanımı çok yaratıcı. Big bandin bestenin odak noktasında olmamasını beğendim; melodi soprano ya da gitarda çoğunlukla. Önde bir küçük grup hissi ağır basıyor. Big band daha çok bu gruba eşlik eder konumda; kontrpuanlar ve ritmik fikirler öndeki gruba destek verecek şekilde. Volümü de düşük tutulmuş. Bir daha dinlemek isterim; hatta albümün tamamını! Liebman gerçekten çok güzel tınlıyor; müziğin, bestenin içine tamı tamına girebiliyor olması bakımından. Bu yüzden, onun bestesidir diye düşündüm. Tekniği de çok temiz burada, ki o da tekniği değişken müzisyenlerdendir. Zaman zaman çığlık çığlığadır Liebman'ın sopranosu; bu da bazen rahatsız edici olur ya da bestenin havasını bozar. Burada ise stili gerçekten oturmuş.

Senin de big bandlerde çalmışlığın var, değil mi?

Berklee'den önce Northern Illinois'de idim, jazz programının neredeyse tamamı big band üzerineydi. Nota takibi, hızlı uyum, bunları öğreniyorsun ilk bir kaç yıl. Flüt ve klarinet de çalıyorsun, küçük gruptan epey farklı deneyimler bunlar tabii. Solisti desteklemeyi, solist sen isen eşlikçilere müziğin nasıl tınlamasını, hangi yöne gitmesini istediğini açıkça anlatabilmeyi öğreniyorsun çaldıklarınla. Berklee'de uzaklaştım biraz big band kavramından, orada az zaman oluyor müzisyenleri toplayıp prova yapmak için. Northern Illinois'de neredeyse tüm eğitim yılı boyunca big band olarak çalıyorduk.

Chico Freeman
Destiny's Dance | Contemporary | 1982
Destiny's Dance (Freeman)
Freeman (ts), Wynton Marsalis (tp), Bobby Hutcherson (vb), Dennis Moorman (p), Cecil McBee (b), Ronnie Burrage (d)

İlginç bir havası var parçanın. Andrew Hill'in tarzını hatırlattı, onun biraz daha çağdaşı gibi. Trompetteki Terence Blanchard, o değilse Wynton Marsalis olmalı diye düşünüyorum. Saksofoncudan emin değilim; daha önce duyduğum, ama ismini hatırlamadığım genç bir müzisyen gibi tınladı. Wayne Shorter'ın ilk dönemlerini de andırıyor biraz. Kompozisyon çok çağdaş, çok hoş. Basçı ise Marsalis takımından biri sanki. Girişte bir çok ritmin bir arada olması, atonalimsi, 12-tonumsu bir hava veriyor. Ancak, melodi girince iyiden iyiye hard-bop'a dönüşüyor beste, seksenlerin Young Lions tarzı; ki bu tarzın üzerimde çok etkisi olmuştur zamanında, örneğin Branford Marsalis'in. Hala çalmayı isteyeceğim bir müzik olsa da, artık bundan daha başka bir yerlerde olmak için çalışıyorum.

[Albüm kitapçığını veriyorum]

Wynton Marsalis'miş trompette, ama ilk dönemlerinden olmalı. Benim ilk jazz albümlerim Branford'lı Wynton Marsalis albümleridir bu arada. [Gülerek] Aslında Chicago'lu biri olarak Chico Freeman'ı daha çok dinlemiş olmam gerekirdi! Babası Von Freeman'ı bilirsin, Chicago'ludur. Sanırım Chico New York'a yerleşti sonradan, ama Chicago'da hatırı sayılır dinleyicisi vardır.

Sence ayrı bir "Chicago'lu jazzcı" tanımlaması geçerli mi hala?

Sayılır. Tabii ki daha çok turluyor müzisyenler eskiye göre; kayıtlarıyla uluslararası çapta tanınanları var. Ama Patricia Barber, Kurt Elling Chicago'da çok iyi tanınan, şehirle özdeşleşmiş isimlerdir denebilir. Barber'ın albümlerdeki gitarist John McLean de gerçekten büyük bir müzisyendir, ama Chicago dışına pek çıkmaz. Ailesiyle Chicago'da olmayı tercih ediyor. Daha fazla kayda girseydi iyi bir uluslararası kariyer yapmış olacaktı.

Wayne Shorter
Night Dreamer | Blue Note | 1964
Night Dreamer (Shorter)
Shorter (ts), Lee Morgan (tp), McCoy Tyner (p), Reginald Workman (b), Elvin Jones (d)

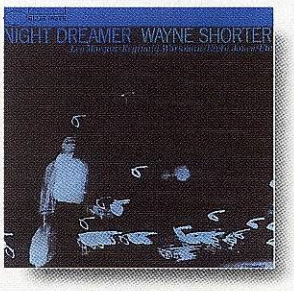

Piyanist McCoy. Wayne Shorter albümü bu, Lee Morgan, Elvin Jones ile. İsmini hatırlamıyorum, ama iyi bildiğim bir parça. Shorter çok çok beğendiğim bir müzisyendir.

Hem tenor, hem sopranoda mı?

Aslında, bu kaydın olduğu dönemdeki tenor çalışını daha çok seviyorum. Gerçekten çok iyi. Şimdiki tınısını pek beğenmiyorum; bir şeyler eksildi gibi. Ama öte yandan müzisyenliğiyle kapattı bunu. Sopranoda ise daha güvenli, daha oturaklı eskiye göre; çalışı benim zevkime göre fazla çılgıncaydı. Çok sevdiğim bir tarafı ise Shorter'ın, çalarken müziğe getirdiği hava ve gösterdiği içtenlikli yaklaşım. Hep kendini ifade eder, kalıplara sıkıştığını duymazsın. Shorter'ın koşulsuz olarak sevdiğim, en önemli özelliği ise besteciliği. Hemen her türden, değişik hislere hitap eden, değişik yerlerden esinlenmiş, birbirinden çokça farklı besteler yazabiliyor olması onu çok değerli kılıyor.

Açık Radyo **94.9**	Tel: 0212-2962389
Classic FM **98.0**	
Oxigen **95.9**	Tel: 0212-2365436
Radyo Cumhuriyet **107.4**	Tel: 0212-5138006
Radyo Foreks **95.3**	Tel: 0212-2155326
Radyo 5 İst.**94.7**, Ank.**101.8**, İzm.**106.3**, Bur. **95.7**, Ada.**90.9**, Ant.**103.5**	
Radyo Blue **94.5**	Tel: 0212-6977026
Radyo Anadolu Ank. **103.7**	Tel: 0312-4468170
Radyo Anadolu İst. **103.3**	
Radyo C Ank. **106.5**	
Radyo ODTÜ **Ank.103.1**	
TRT 3 **88.2**	Tel: 0212-2311200

TRT3

Pazartesi

01:00 Caz Basamakları – Haz. Umut Pelit
12:15 Caz Kulübü – Haz. Hamdi Ünlü
20:00 Yaşayan Caz – Haz. Hülya Tunçağ

Salı

01:00 Genç Cazcılarımız – Haz. Hakan Çorbalı
16:00 Yirmiyedinci Boylam – Haz. Ünal Gökaydın

Çarşamba

01:00 Siyah ve Mavi – Haz. Caner Beklim
16:00 Pop Caz – Haz. Faruk Onur
23:00 Caz Ustaları – Haz. Umut Pelit

Perşembe

15:00 Caz Panaroması – Haz. Ahmet Berker
20:00 Dünden Bugüne Caz Müziği – Haz. Fatma Filiz Çıragül
23:00 Gece ve Caz – Haz. Hülya Tunçağ

Cuma

17:15 TRT Hafif Müzik ve Caz Orkestrası – Haz. Seyran Ersül
19:15 Sesler ve Düşler – Haz. Ünal Gökaydın
23:00 Şu Caz Dedikleri – Haz.Ali Sönmez

Cumartesi

21:00 Günümüzde Caz – Haz. Hülya Tunçağ

Pazar

16:00 Cazın Şarkısı – Haz. Renin Batıgün
20:00 Caz Panaroması – Haz. Ahmet Berker
22:15 Caz Yolcuları – Haz. Nadide Övü

Radyo Anadolu

Salı: 21:00-22:00 Jazz Günlüğü (Atacan Günay) **Çarşamba:** 20:00-21:00 Pamuk Tarlaları (Yalçın Yıldız) **Perşembe:** 21:00-22:00 Müzik Penceresi (Hakan Arslan) **Cuma:** 21:00-22:00 Akustik Panorama (Ümran Beriş) **Pazar:** 23:00-24:00 Büyülü Rapsodi (Nuray Uzunöz San)

—"Açık Radyo." 94.9

Haftaiçi Hergün; Jazz Standartları (Önder Focan, Atilla Aksoy, jazz'ın yüzyılı), 03:00-04:00 (tekrar) **Pazartesi;** 13:05-14:00 Putumayo'dan Dünya Müzikleri, 20:00-21 Arzın Merkezine Seyahat (Gökhan Akçura, rock), 21:00-22:00 Vertigo (Hilmi Tezgör, alternatif), 22:00-23:00 Ahtapotun Bahçesi (Cüneyt Cebenoyan, Cem Sorguç, alternatif), 23:00-00:00 Harita Metot Defteri (Halil Turhanlı, müzik tarihi), 00:00-01:00 Tahammülfersa (Yeşim Çobankent, Serhan Yedig), **Salı;** 21:00-22:00 Gitaresk (Jak Kohen, rock ve blues ustaları), 22:00-23:00 Esintiler (Seda Binbaşgil, jazz), 23:00-00:00 Keyif Unsurları (Richard Hamer, Ludwig Lehmer, havaya uygun müzik), **Çarşamba;** Latin Lover (Ayhan Sicimoğlu, latin), 21:00-22:00 Tünelin Ucundaki Ses (İskender Savaşır, Ayşe Tütüncü), 22:00-23:00 Ayın Karanlık Yüzü (Yosi Falay), 23:00-00:00 Jazz Portreleri (Mustafa Aykın, ayrıntılı jazz tiplemeleri), **Perşembe;** 14:30-15:30 Troubadour (Erhan Altunay, ortaçağ, rönesans, barok), 20:00-21:00 Yaşayan Blues (Eyüp İblağ, blues), 21:00-22:00 Magical Mystery Tour (Alfredo Antillon, rock), 22:00-23:00 Satmayan Plaklar (Cemil Gandur, jazz ve rock), 23:00-00:00 Caz Odası (Alper Alsan, avant-garde, jazz, fusion, acid-jazz), 00:00-01:00 Şarkılar Neyi Söyler? (Bülent Somay), 02:00-03:00 Troubadour (tekrar), **Cuma;** 20:00-22:00 Öbür Dünya (Ahmet Uluğ, ritm ve armoni), 22:00-23:00 Night Flight (DJ Naki), 23:00-01:00 Version Forward (dub-A-Silence), 01:00-03:00 After Hours (DJ Kimera), **Cumartesi;** 10:00-11:00 Cazname (Tunçel Gülsoy, jazz), 15:00-16:00 Grenadilla (Oğuz Büyükberber, klarinet müzikleri), 17:00-18:00 Mavi Nota (Cengiz Işılay, fusion), 18:00-19:00 Cafe latino (Laila Gonzalez, Sotaque Brasileiro), 20:00-21:00 Odyofilya Sokakları (Adnan Arduman), 21:00-22:00 High Times (Ras Memo, reggae), 22:00-23:00 Satürn (İsmet&Barış, hip-hop), 23:00-00:00 Atlantik Sunar (Ömer Atay-Reha Erdem, acid-jazz, ambient), 00:00-01:00 Electrocution (Metehan Çorumluoğlu), **Pazar;** 09:00-10:00 Müzik Değirmeni (Yavuz Sarıyıldız, progressive rock), 14:00-15:00 Daldan Dala (Osman Tümay-Hulusi Özoklav).

RADIO OXI-GEN FM 95.9 İSTANBUL

Pazartesi-Perşembe; 08:00-12:00 Morning Glory, DJ Roxanne, 12:00-16:00 Oxigen Lounge, DJ Barthez, 16:00-19:00 Backbeat, DJ Enjoy, 18:00-18:30 Traffic Jam, DJ Ezg, 19:00-20:00 Live Connection, DJ Yakuza, **Çarşamba;** 19:00-20 Vibe Express, DJ Roxanne, 20:00-24:00 Night Grooves, DJ Rick The Reeder, 24:00-08:00 Oxi-gen Jazz, **Cumartesi;** 07:00-10:00 Digital Otomasyon Sistemi, 10:00-13:00 DJ Barthez, 13:00-15:00 Basic Rotation, DJ Yakuza, 15:00-16:00 Jazz Junction, DJ Tolga, 16:00-18:00 Urban Sounds, DJ Roxanne & DJ Ezg, 18:00-19:00 Oxi-best, DJ Mcg, 19:00-20:00 Latino Time, DJ Ayhan Sicimoğlu, 20:00-22:00 Global Eclectica, DJ Rick The Reeder, 22:00-23:00 Bizzarre Z, DJ Zeki, 23:00-01:00 Jazz Mission, DJ Yakuza, 01:00-07:00 Oxi-gen Jazz, **Pazar;** 07:00-12:00 DJ Roxanne, 12:00-18:00 DJ Mcg AKA The Boss, 18:00-20:00 DJ Ezg, 20:00-24:00 Sunday Jazz Sessions, DJ Can Besbelli, 24:00-07:00 Oxi-gen Jazz

Radyo ODTÜ

Pazar: 21:00-22:00 Cazname (Lale Kuyucu; jazz akımları)

TV 8'de Jazz

Her Cumartesi 23:00-24:00 Kerem Görsev'le Jazz

Kiss FM 90.3

Pazar: 21:00-22:00 Jazz Saati (Cihat Şener) Klasik ve çağdaş jazz seçkileri.

107.4 RADYO Cumhuriyet

Pazartesi: 22:00-23:00 Gecede jazz (Deniz Kavukçuoğlu)
Perşembe: 00:15-02:00 Gecede Caz (Deniz Kavukçuoğlu, tekrar)

radyo 92 nokta 3
bilginin ses dalgası

Pazartesi; 00:00-02:00 Gece Vardiyası (Metehan Çorumluoğlu, Can Sezer, elektronik müzik), **Salı;** 14:00-15:00 Müzikallerden (Zehra Belevi, müzikaller), 20:00-22:00 Vanilya ve Çikolata (Erhan Altunay, jazz, nostalji, latin ve film müzikleri), **Çarşamba;** 21:00-23:00 Mabbas (Murat Abbas, soft-jazz, elektronik ve drum&bass), **Perşembe;** 21:00-22:00 Taş Oda (Oğuz C. Gel, rock, blues, progressive, jazz-rock, country-rock), 00:00-02:00 Nizami Şarj (Dersim Kılıç, britpop, indy), **Cuma;** 21:00-22:00 Ellington İla Shakespeare Band (Şeyma Ayık, Kerim Sakızlı, jazz ve edebiyat), 00:00-02:00 Boyalı Kuş (Sina Koloğlu, rock), **Cumartesi;** 12:00-13:00 Karşı Kıyıdan Esintiler (Can Gülerman, rembetiko, yunan müziği, sirtaki), 14:00-16:00 Eskilerin Süpper Rock'n Roll Parçaları (Ahmet Özgür, rock'n roll), 21:00-22:00 Jazz Stop (Altuğ Atik, jazz), 22:00-23:00 Joker Titreşimler (Umut Akgül, soul,funk, acidjazz, jazzyhouse, elektronik), 00:00-02:00 Beton (Mete Sohtaoğlu, heavy metal), **Pazar;** 11:00-12:00 Erdener Koyutürk İle Plak Arşivinde Gezinti (Erdener Koyutürk, taş plaklarda operet, kanto ve tangolar), 14:00-15:00 Oldies (Fırat İşbecer, oldies), 19:00-20:00 Sherrif ve Adamları (Savaş Özgen Biner, country), 22:00-00:00 Haçienda (Barış Açıkgöz, indie, britpop, alternative),

Bu sayıdaki bulmacayı doğru olarak yanıtlayanlara CD! İsim, adres ve telefonlarınızı yazmayı u n u t m a y ı n !

Jazz/Bulmaca
Matbaacılar Sitesi
No. 115 Bağcılar
34560 / İstanbul

Serdar Karabatı *www.bumu.net*

Soldan sağa:

1-Modern Jazz Quartet'in kısaltması/Bir standard: All or Nothing _____ All/Zildjian'ın bir zil serisi/Bir Diana Krall albümü: When _____ Look in Your Eyes/Warner Bros. şirketinin kısaltması/Si notasının harf karşılığı.

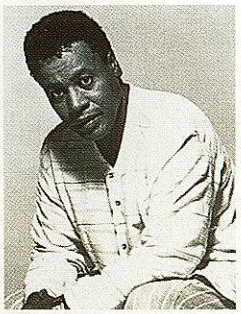

2-Solo kariyeri yanında son dönemde Don Byron, Dave Douglas, Clark Terry, Arto Lindsay, Sam Rivers, Barry Altschul, Woody Herman, Global Theory ve diğerleriyle çalışmış piyanist ve tuşlucu: _____ Caine (tersi)/Mi notasının harf karşılığı/Randy Weston, Mary Lou Williams, Sonny Rollins, Stan Getz, Billy Taylor, Johnny Griffin ve Thelonious Monk ile yaptığı ortaklıklarla isim yapmış bir davulcu: Ben _____/Bir standard: _____ Can't Get Started.

3-Cool akımının öncülerinden bir saksofoncu: _____ Konitz/Bu kelimeyi üç kere tekrarlayınca Benny Goodman'la özdeşleşmiş bir jazz klasiğinin ismi çıkar/Ben Webster, Jazz Crusaders vd. ile çalışmış ve solo kariyer yapmış bir piyanist ve orgcu: _____ McCann (tersi).

4-Jazzın iki büyük ismi, piyanist Bill ve aranjör Gil'in ortak soyadı/Türk müziğinde ritim.

5-Weather Report'un dağılmadan önceki son albümü: This _____ This (tersi)/Bir Billy Cobham albümü (1974): _____ Eclipse (tersi)/Bir Scott Henderson albümü: Dr. _____ (tersi).

6-Bir John Scofield albümü: What We _____/Mi sesinin harf karşılığı/Uzun soluklu bir Duke Ellington eseri: The _____ East Suite/Hank Mobley, Lou Donaldson, Clifford Brown ile çal(ış)mış bir piyanist: ____ Hope.

7-Bir davulcu: _____ Foster/Sol notasının harf karşılığı/Bir standard: _____ Green Dolphin Street/Rhythm & Blues için kullanılan kısaltma: R & _____/Hard-bop klasikleri arasına girmiş bir Hank Mobley bestesi: _____ Show (tersi).

8-Bir Wayne Shorter bestesidir/Ülkemizde yayınlanan bir müzik dergisi (tersi)/Doksanlar başında New York kökenli olarak yayılan müzikal tavra verilen isim: _____-Base.

9-Bir standard: Blue _____ Green/Başka bir standard: _____ Get a Kick Out of You/Bir Allan Holdsworth albümü/«hyperlink "//music.barnesandnoble.com/scripts/bnmusic.exe?/x/~lll-600005/0276848_0201_07_0002.ra"»/Hint çalgısı tabla için dergimizde kullanılan kısaltma.

10-Büyük orkestra geleneğinin önemli isimlerinden, piyanist, besteci ,aranjör.

Yukarıdan aşağı:

1-Jazzın yönünü defalarca değiştirdiğini söylemiştir. Hayatı ve müzikleriyle bir çok tartışmayı gündeme sokmuş jazzcılardan biridir.

2-Spyro Gyra'nın 2001 albümü In Modern Times'da kapanış parçası: Planet _____/Bir nota/Kemanın İngilizcesi/1993 çıkışlı bir Tito Puente albümü: Royal _____.

3-Yüksek nitelikte bir John McLaughlin albümü.

4-1976 yılında doğmuş bir jazz festivali: North _____/Filmlere yaptığı Balkan müzikleriyle ünlenen besteci: _____ Bregovic/Glenn Miller klasiği: _____ the Mood.

5-Kimilerince jazz armonisinin temellerini attığı söylenen piyanist: Lennie _____/Bir Jan Garbarek kaydı: It's _____ to Listen to the Grey Voice.

6-Yukarıdan aşağı birinci sorulda anılan müzisyenin bir başyapıtı.

7- Albert Mangelsdorff, Wolfgang Dauner, Nguyen Le, Bennie Wallace, Charlie Mariano ortaklıklarıyla tanınmış Alman basçı: Dieter _____/Müzikaller ve filmlerdeki performansıyla göz doldurmuş, yakınca bir tarihte İstanbul'da da sahneye çıkmış bir şarkıcı: _____ Lemper/Bir Wayne Shorter bestesi: Black _____ (tersi)

8-Norveçli yeraltı siması Bugge'nin soyadı

9-Bir Monk bestesi: _____-Ya/Ünlenmiş İvan Lins bestesidir: _____ Pais/Night Ark, Marc Johnson, Joe Zawinul vd. ile çalışmış bir vurmalıcının ismi.

10-1975 yılında kendi orkestrasını kurmuş, A View From the Side, Brilliant Corners: The Music of Thelonious Monk ve diğer kayıtlara imza atmış, Avrupa'da da etkin bir aranjör.

Geçen sayıdaki bulmacayı doğru olarak çözümleyip, CD kazanan şanslı okuyucularımız:

Gülin Ceylan / Şişli-İstanbul
Serpil Özaslan / Beşiktaş-İstanbul
Kürşat Gültekin / Keçiören-Ankara
Beran Paçacı / Çayyolu-Ankara
Pınar Erdoğanaras / Batıkent - Ankara
Burç Yazıcıoğlu / Yeni Levent-İstanbul

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	A	T	S	I	V	B	A	B	S	I
2	T	O	T	O	I	I	S	Y	I	N
3	E	J	E	V	O	L	K	A	N	C
4	H	A	R	O	L	L	I	N	S	B
5	I	I	N	N	A	Y	D	Y	O	B
6	G	A	R	Y	T	H	O	M	A	S
7	G	N	O	C	I	A	R	E	R	E
8	I	N	T	O	O	R	I	A	C	L
9	N	O	S	A	N	T	A	N	A	E
10	S	W	A	N	S	A	N	S	U	N

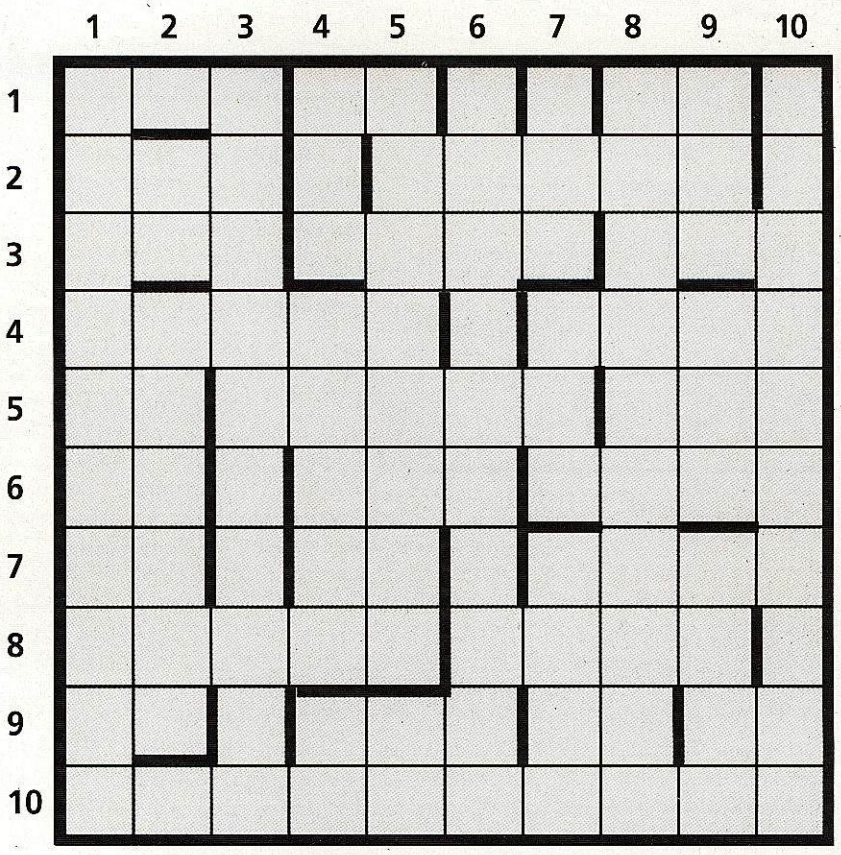

high end audio & home theater

ProAc

JM Lab

- High end müzik sistemleri
- Ev sinema sistemleri
- Çok-oda ses dağıtım sistemleri
- Mağaza/ofis ses ve görüntü sistemleri
- Önde gelen markaların temsilcilikleri
- 14 yıllık bilgi ve deneyim
- Takas yoluyla sistem güncelleme imkanı

Energy

Transparent

Rotel

Audio Research

Krell

Burmester

Theta

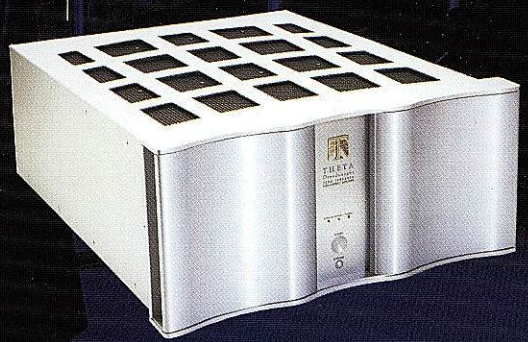

dCS

Accuphase • Audio Research • Burmester • Cardas • Classé Audio • dCS • Dunlavy Audio Labs • Energy
Genesis • JMLab • Krell • Linn • Magnepan • Marantz • Mirage • Michell Engineering • Mission • Monitor Audio • Nordost
Pagode • Power Wedge • ProAC • PS Audio • Rotel • Theta Digital • Transparent Audio • Verity Audio • Vpi

Hi-End Audio & Home Theater
LOTUS

Tepecik Yolu, Alkent Parkshops F: 2-3 Etiler 80630 İstanbul - Tel: 0212 257 26 96 - 0212 257 70 00 Fax: 0212 257 26 97

www.lotushifi.com

HER DAMLASINI ÜÇ METRE KÖMÜRDEN SIZDIRIYORUZ. NEDEN Mİ?

BİR YUDUM ALIN, ANLAYACAKSINIZ.

JACK DANIEL'S OLD No.7 BRAND TENNESSEE WHISKEY

Bizi web sitemizde ziyaret edin: www.jackdaniels.com.tr